

ENEXIS
HOLDING N.V.

FOCUS OP UITVOERING **VAN DE ENERGIETRANSITIE**

JAARVERSLAG 2021

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD RAAD VAN BESTUUR	3	GOVERNANCE EN RISICOMANAGEMENT	40
KERNGEGEVENS	6	Corporate governance	40
DIT IS ENEXIS	7	Interview en verslag Raad van Commissarissen	43
Onze organisatie	9	Risicobeheersing	47
Missie, visie en strategie	10	Medezeggenschap in 2021	51
Hoe wij waarde toevoegen	11	Bestuursverklaring	52
Sustainable Development Goals	13	Personalia	53
Doelstellingen en prestaties	15	JAARREKENING	55
Samenhang tussen strategie, kansen en risico's	16	Geconsolideerde jaarrekening 2021	56
VERSLAG OVER 2021	17	Enkelvoudige jaarrekening 2021	92
Onze maatschappelijke impact	17	VERKLARING VAN DE ACCOUNTANT	101
■ Betrouwbaar en toegankelijk energienet		Gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport	101
■ Veilig energienet		AANVULLENDE INFORMATIE	110
■ Duurzame energievoorziening		Over dit verslag	110
■ Betaalbare energievoorziening		Statutaire regeling t.a.v. de winstbestemming	117
■ Klantgerichte dienstverlening		Feiten en cijfers	118
In gesprek met een provincie	24	Benchmarks	123
Voorwaarden voor duurzaam resultaat	25	GRI-index	125
■ Effectieve marktfacilitering		EU: Bekendmaking niet-financiële informatie	132
■ Veilige en gezonde werkomgeving		Begrippenlijst	134
■ Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers		Colofon	137
■ Efficiënte bedrijfsvoering			
■ Beleidsbeïnvloeding			
■ Informatiebeveiliging			
■ Duurzame organisatie			
In gesprek met een gemeente	32		
Financieel verantwoord	33		
■ Financieel robuust			
In gesprek met een klant	39		

OPBOUW VAN DIT VERSLAG

In ons jaarverslag nemen we u mee door 2021.

Aan de hand van belangrijke ontwikkelingen laten we zien hoe we onze maatschappelijke opgave als netwerkbedrijf invullen. Wat deden we om klanten te helpen, voor welke dilemma's stonden we en welke keuzes maakten we?

Het is onze ambitie om het jaarverslag steeds relevanter te maken. Daarom leggen wij de nadruk op materiële thema's, oftewel onderwerpen die voor stakeholders relevant zijn en impact hebben op Enexis. Deze thema's zijn in 2021 herijkt en vormen de basis van dit verslag. Ook laten we zien wat onze bijdrage is aan de Sustainable Development Goals (SDG's). Door middel van een SDG-icoontje is bij de tekst aangegeven aan welk doel of subdoel ons werk een bijdrage levert.

“FOCUS OP UITVOERING VAN DE ENERGIETRANSITIE”

VOORWOORD RAAD VAN BESTUUR

De Nederlandse economie groeit, digitaliseert en verduurzaamt. In 2021 investeerden wij bijna een miljard euro om die vooruitgang te ondersteunen. Hiermee bouwen wij aan het energiesysteem van de toekomst en zorgen we ervoor dat klanten iedere dag kunnen rekenen op energie. Want dát is de maatschappelijke waarde van ons netwerkbedrijf.

Hoe sterk we als netwerkbedrijf verbonden zijn met de samenleving werd in 2021 zichtbaar tijdens de overstromingen in Limburg. Voor onze klanten en medewerkers kwam de impact van klimaatverandering ineens heel dichtbij. Tijdens het hoge water waren onze medewerkers dag en nacht ter plaatse om klanten te helpen en de energievoorziening veilig te herstellen. Die toewijding zit in onze genen. Sinds jaar en dag zijn we gedreven om te zorgen dat het licht blijft branden en dat het gas blijft stromen. Wij stonden paraat in 2021, ook toen het land door corona in lockdowns verkeerde. In deze buitengewone omstandigheden toonden onze medewerkers – vanuit huis, in het veld en achter de voordeur bij klanten – steeds opnieuw hun veerkracht. Iedereen zette zich in voor zorginstellingen, bedrijven en al die duizenden thuiswerkers voor wie energie onmisbaar is.

De gemiddelde storingsduur was in 2021 17,6 minuten voor elektriciteit (2020: 13 minuten) en 75 seconden voor gas (2020: 81 seconden). We zijn er trots op dat we het niveau van betrouwbaarheid en veiligheid kunnen vasthouden nu de energietransitie een steeds maar groeiend beroep op ons blijft doen. In alle omstandigheden staat veiligheid voor Enexis op één: voor consumenten en bedrijven in onze omgeving, medewerkers en voor de aannemers met wie we samenwerken.

HET ONMOGELIJKE MOGELIJK MAKEN

In deze fase van de energietransitie is ons werk dynamisch en complex. Om de klimaatdoelen te kunnen realiseren maken we onze infrastructuur klaar voor meer duurzame energie. Ondertussen wordt het maatschappelijk debat over de precieze route naar 2050 nog volop gevoerd. Dit stelt ons voor een aantal structurele uitdagingen. Hoe kunnen we het tempo van de energietransitie blijven bijbenen? Hoe bouwen we een infrastructuur als we niet precies weten hoe het energiesysteem er uiteindelijk uit komt te zien? En hoe houden we de energietransitie financieerbaar en betaalbaar? In het afgelopen jaar leverden ruim 670.000 klanten duurzaam opgewekte energie terug aan ons net; een toename van meer dan 25% in een jaar. Om dit mogelijk te blijven maken is er anderhalf tot tweemaal meer capaciteit nodig. Daarom moeten we onze netten op veel plaatsen verzwaren en uitbreiden.

In 2021 bouwden we een recordaantal nieuwe stations en realiseerden we meer extra transportcapaciteit dan ooit. We legden meer dan duizend kilometer kabel aan. Toch groeide het aantal knelpunten in het elektriciteitsnet. Het lukte niet altijd om het vermogen te leveren dat gevraagd werd en dat had voor klanten grote impact. Zij kregen bijvoorbeeld niet op tijd een nieuwe aansluiting of extra capaciteit. In 2021 was er tekort aan capaciteit voor teruglevering van energie. In de komende jaren zal er mogelijk op sommige plekken ook te weinig netcapaciteit zijn voor de afname van energie. Dit kan grote consequenties hebben voor grootzakelijke klanten die bijvoorbeeld hun bedrijf willen uitbreiden of een aansluiting nodig hebben voor een nieuw te bouwen zorgcentrum. Er is gewoonweg niet voldoende capaciteit in het elektriciteitsnetwerk. We doen het uiterste door met klanten mee te denken over de situatie en mogelijkheden in hun gebied, maar de uitbreiding van onze netten kost helaas veel tijd. Bovendien moet daarvoor ook de capaciteit in het hoogspanningsnet van TenneT uitgebreid worden. Ondanks de langere wachttijden waarderen klanten het dat we transparant zijn over doorlooptijden. Om sneller en gericht te kunnen werken, pleiten wij voor planning en prioritering van werkzaamheden door de overheid. Dit is nodig om de komende jaren duidelijke keuzes te maken over wat de netbeheerders prioriteit moeten geven, wat nog even kan wachten, en wat niet aangelegd gaat worden. Op dit moment ontbreekt een prioriteringskader, waardoor wij geen wettelijke mogelijkheden hebben om projecten met veel maatschappelijke waarde voorrang te geven. Dat vinden we in dit stadium van de energietransitie niet wenselijk.

Om ervoor te zorgen dat iedereen toegang houdt tot energie zullen we – naast snelle en effectieve uitbreiding – het bestaande elektriciteitsnet efficiënter moeten gaan gebruiken. Met energieregio's, provincies, gemeenten, projectontwikkelaars en klanten bespreken we wat er in welk gebied mogelijk is en wat haalbaar is in de tijd. Daarnaast zoeken en vinden we manieren om via het bestaande net meer elektriciteit te distribueren. Bijvoorbeeld in Emmen waar we in 2021 een zonnepark alsnog

konden aansluiten door structureel de reservecapaciteit van het net te gebruiken. Door deze oplossing kunnen wij voor ons hele voorzieningsgebied circa 1.000 MW aan transportcapaciteit realiseren voor geïnteresseerde initiatiefnemers. Zo blijven we innoveren samen met partijen in de keten.

UITVOERING: HAALBAAR EN BETAALBAAR

Onze opgave in de energietransitie is zo groot dat het werk niet allemaal tegelijk uitgevoerd kan worden. Creativiteit is nodig om samen met stakeholders tot slimme, pragmatische oplossingen te komen. We zoeken volop nieuwe medewerkers om ons daarbij te helpen. Een uitdaging, want op de arbeidsmarkt is er nu al een groot tekort aan ervaren technici, IT'ers en data-analisten en dat zal in de komende jaren waarschijnlijk niet veranderen. In 2021 lukte het om ruim 525 nieuwe medewerkers aan te nemen en investeerden we maar liefst € 38 miljoen in opleiding en begeleiding. Ook het komende jaar zetten we alles op alles om onze eigen uitvoeringscapaciteit verder te vergroten en de capaciteit bij aannemers maximaal te benutten.

Om de energietransitie haalbaar en betaalbaar te houden, kijken we ook kritisch naar onze aanpak en processen. Hoe kunnen data, digitalisering en innovatie ons helpen om meer werk te realiseren? Wat kan efficiënter en sneller? We stellen ons tot doel om nog een stap te zetten in efficiënt werken en daarmee kosten te beperken. Om financieel solide te blijven, is het daarnaast van belang dat onze inkomsten toenemen. Helaas is het nieuwe methodebesluit van de ACM, waarin bepaald wordt hoe de inkomsten van netbeheerders er de komende jaren uit zullen zien, nog niet voldoende om de sterk oplopende investeringen in het elektriciteitsnet af te dekken. In 2021 vroegen wij samen met twee andere grote netwerkbedrijven aan het Rijk in hoeverre zij ons kan helpen bij de grote financieringsvraag die door de energietransitie op ons afkomt. Enexis kon in april 2021 opnieuw en met succes een groene obligatielening uitgeven van € 500 miljoen.

FOCUS OP DE KERNTAKEN

De energietransitie is een van de grootste uitdagingen van deze generatie. Wij doen wat we kunnen en verzetten jaar op jaar meer werk. Maar we weten dat er nog meer nodig is en dat ervaren ook onze klanten. Tegelijkertijd ziet Enexis het als een unieke kans om Nederland duurzaam vooruit te helpen. In 2030 zal er in ons gebied circa 50% van de totale landelijke klimaatdoelen voor duurzame opwek op land behaald moeten worden. Om te slagen in deze opdracht is focus op onze kerntaken als netbeheerder nodig. Dit is het uitgangspunt in onze nieuwe strategie, die we in april 2022 zullen presenteren.

Wij zijn mede-uitvoerder van de energietransitie in ons verzorgingsgebied. Daarom ambiëren we een actieve rol in het ontwerp van het energiesysteem van de toekomst. Samen met stakeholders blijven we plannen ontwikkelen voor duurzame opwek op land, de warmtetransitie en elektrisch vervoer. Daarbij zullen we onze visie sterker uitdragen en steeds aansturen op maatschappelijk optimale keuzes. We blijven benadrukken hoe belangrijk het is om in Nederland gezamenlijk prioriteiten te stellen: niet alles kan nu eenmaal tegelijk. Ondertussen houdt Enexis focus op de uitvoering en richten wij alle innovatiekracht op onze kerntaken. In 2021 hebben we hiertoe de eerste concrete stappen gezet met het voornemen om Fudura te verkopen en door activiteiten van Enpuls af te bouwen. Onze organisatie is opnieuw ingericht en klaar voor de toekomst.

Onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties blijft in de toekomst onverminderd groot. Enerzijds vanuit onze core business door zoveel mogelijk duurzame projecten aan te sluiten. Maar ook door als organisatie bewuste keuzes te maken op het gebied van duurzaamheid. Zo kiezen we vol overtuiging om CO₂-neutraal te blijven.

BLIK VOORUIT

Ons bedrijf gaat een periode van groei tegemoet. Qua investeringen, qua infrastructuur, in relevantie en ook in mensen. Gelukkig kunnen we rekenen op onze vakkundige medewerkers die hart hebben voor onze maatschappelijke opgave. Samen werken we aan een historische verandering die generaties door zal klinken. Het maakt ons trots om deel uit te maken van de gemeenschap die samen een nieuw, duurzaam energiesysteem bouwt en daarmee de klimaatverandering helpt beperken. Met energie en focus gaat Enexis de uitdagingen van de toekomst met vertrouwen tegemoet.

Raad van Bestuur Enexis Holding N.V.,

Evert den Boer, CEO

Mariëlle Vogt, CFO

Rutger van der Leeuw, COO

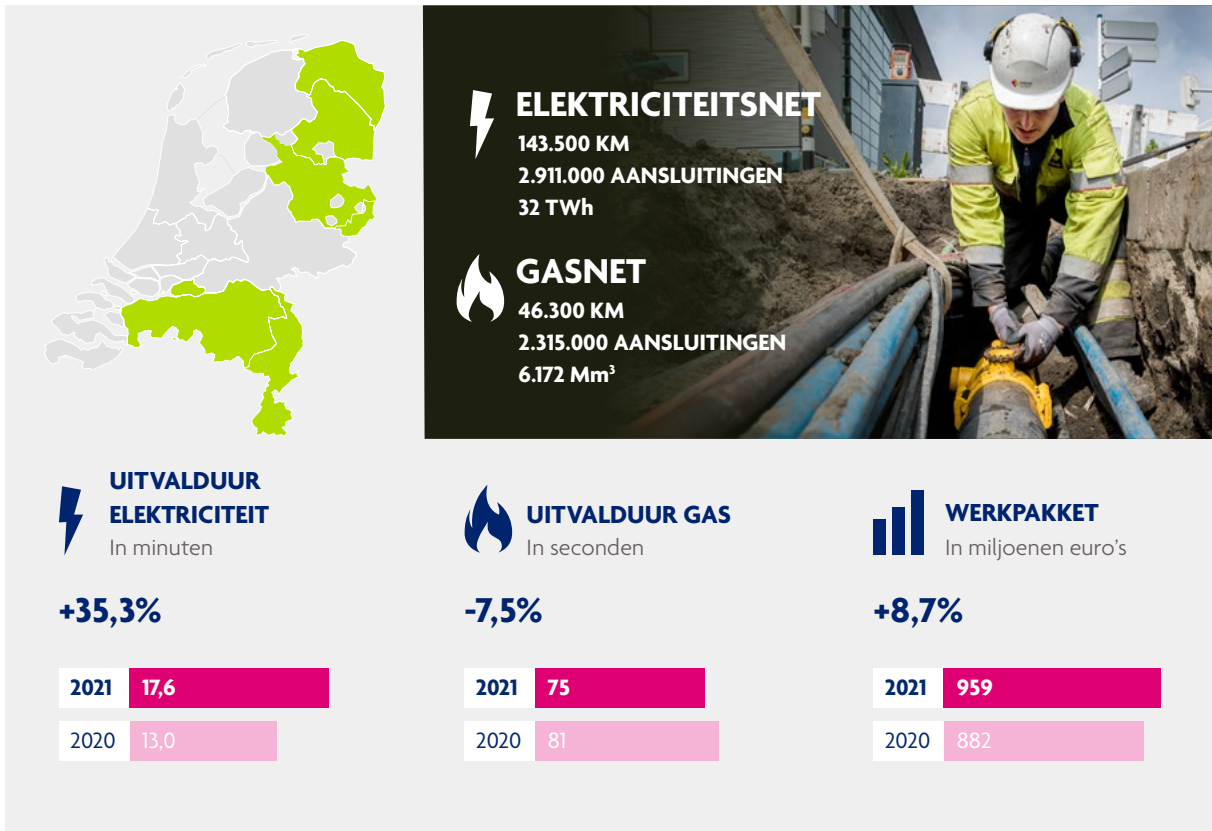
Jeroen Sanders, CTO

KERNGEGEVENS

Een groter werkpakket (+8,7%), forse groei van het duurzame vermogen (+37%) en volledig CO₂-neutraal gewerkt met bijna 5.000 medewerkers.

De energietransitie leverde in 2021 veel werk op. Met man en macht zetten we ons in om de energievoorziening veilig en betrouwbaar te houden én klaar te maken voor meer duurzame energie. Deze kerncijfers schetsen de ontwikkeling van Enexis.

NETTO-OMZET

In miljoenen euro's

1.634 +7,8%

2021	1.634
2020	1.516

RESULTAAT NA BELASTINGEN

In miljoenen euro's

199 +84,3%

2021	199
2020	108

BALANSTOTAAL

In miljoenen euro's

9.395 +7,4%

2021	9.395
2020	8.751

DUURZAAM OPGESTELD VERMOGEN

In MW

8.500 +37%

2021	8.500
2020	6.200

AANTAL AANSLUITINGEN WAAROP WORDT TERUGGELEVERD

In aantallen

671.348 +27%

2021	671.348
2020	524.916

EIGEN EMISSIES ENEXIS

In ton CO₂-equivalenten

0

Bruto	66.010
Netto	0

DIT IS ENEXIS

Enexis¹ is een netwerkbedrijf. Wij zorgen ervoor dat miljoenen klanten in vijf provincies in Nederland dagelijks toegang hebben tot elektriciteit en gas.

Naast een veilige en betrouwbare energievoorziening werken wij hard aan verduurzaming van het energiesysteem in Nederland. Enerzijds door windparken, zonneweides, warmtenetten en laadpunten voor elektrisch vervoer aan te sluiten. Anderzijds door samen met onze stakeholders te bouwen aan het energiesysteem van de toekomst.

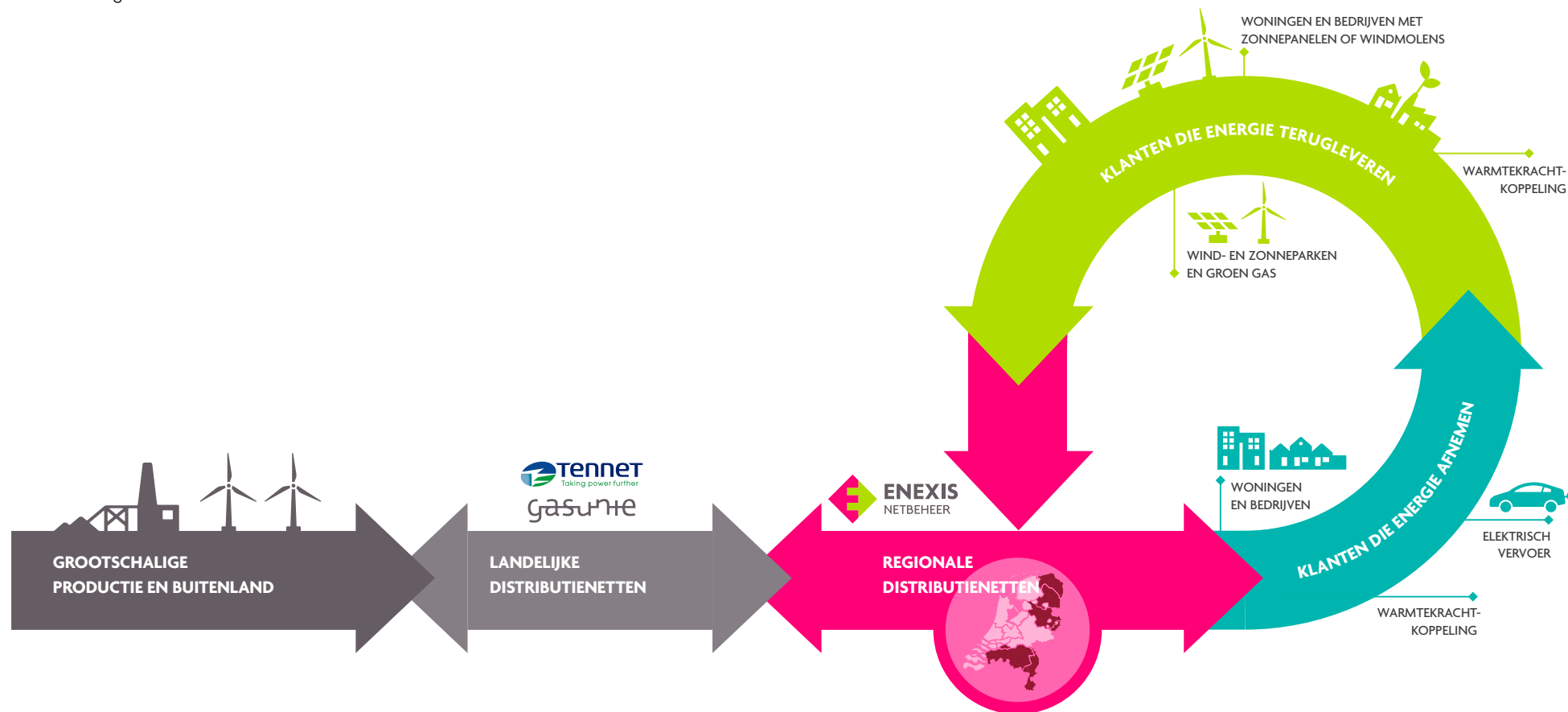
ONZE ROL IN DE ENERGIEKETEN

De energieketen is in de afgelopen jaren sterk veranderd. Het grootste deel van de energie (circa 75%) komt van energiecentrales, windparken op zee en uit het buitenland. Via landelijke energienetten brengen TenneT en Gasunie deze energie naar ons regionale net. Daarnaast zijn eindgebruikers belangrijke spelers geworden in de energieketen. Zij produceren samen inmiddels circa 25% van alle energie via wind, zon, afval en warmtekrachtkoppelingen. Meer dan 670.000 aansluitingen leveren duurzaam opgewekte energie aan het regionale net en dat worden er iedere dag meer.

¹ Daar waar in dit verslag 'Enexis' wordt genoemd, wordt het geheel aan activiteiten bedoeld binnen de Enexis Groep van ondernemingen, tenzij expliciet anders vermeld.

Enexis Netbeheer heeft een centrale rol in de energieketen. Want in onze regionale netten komt alle energie samen: fossiele energie en duurzaam opgewekte energie, op grote schaal geproduceerd en kleinschalig. Wij brengen vraag en aanbod in evenwicht en distribueren energie veilig naar klanten in Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. Iedere dag stropen wij onze mouwen op voor de aanleg, het onderhoud, de ontwikkeling en het beheer van het elektriciteits- en gasnetwerk. Daarbij werken we met veel partijen samen aan innovaties die de energievoorziening efficiënter en duurzamer maken. Naast technische innovaties, zoals energieopslag of congestiemanagement, spelen data een belangrijke rol. Wij faciliteren een vrije energiemarkt door op een veilige manier energiedata beschikbaar te stellen aan leveranciers en marktpartijen. Hierdoor verlopen administratieve marktprocessen, zoals het wisselen van energieleverancier, voor klanten geruisloos.

ONZE ORGANISATIE

Binnen Enexis Holding N.V. hebben diverse dochterbedrijven hun eigen specifieke aandachtsgebied. Het geheel van onze activiteiten is georganiseerd in Enexis Groep. De organisatie wordt geleid door de Raad van Bestuur. Onze aandeelhouders zijn provincies en gemeenten binnen ons verzorgingsgebied.

ORGANOGRAM ENEXIS GROEP N.V. PER 31 DECEMBER 2021

ENEXIS HOLDING N.V.

MISSIE, VISIE EN STRATEGIE

Van oudsher is het aan ons als netbeheerder om te zorgen voor betrouwbare en veilige energie. Hierin zijn we experts. Door grondig beheer houden we de kwaliteit van de energievoorziening hoog. We innoveren en investeren steeds om onze netten toekomstbestendig te maken. We zijn een maatschappelijk bedrijf en zetten onze kennis en expertise vanzelfsprekend ook in om een actieve bijdrage te leveren aan de Nederlandse klimaatdoelen.

MISSIE

We realiseren een duurzame energievoorziening door 'state of the art' dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen.

VISIE

- Iedereen wil altijd en overal energie kunnen gebruiken.
- De noodzakelijke verandering van de energievoorziening gaat steeds sneller. Groeiende opwek van duurzame energie en energiebesparing vragen om nieuwe oplossingen.

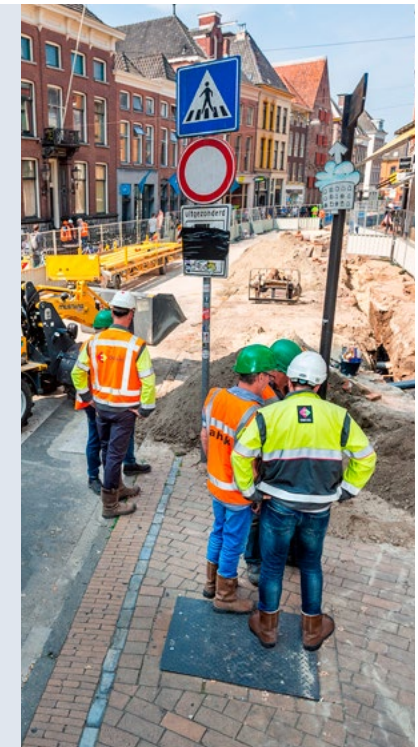
STRATEGIE

In de periode 2017 tot en met 2021 richtten wij ons op excellent netbeheer en het versnellen van de energietransitie. En met succes, want de energietransitie kreeg in die periode volle vaart. Landelijk zijn er klimaatdoelen vastgesteld, regionaal zijn energiestrategieën gemaakt en in dorpen en steden is de verandering zichtbaar. Wind- en zonneparken worden gebouwd, er wordt volop geïnvesteerd in elektrisch vervoer en geleidelijk worden woningen verduurzaamd. De energietransitie is in een nieuwe fase beland en leidt tot een enorme toename van het werkpakket. Dat vraagt een andere aanpak van ons als netwerkbedrijf. We verleggen onze focus van het versnellen van de energietransitie naar het realiseren van onze kerntaken. Om het hoofd te bieden aan de uitdagingen van de toekomst werkten we in 2021 aan een nieuwe strategie voor Enexis Groep, die in april 2022 wordt vastgesteld.

ONTWIKKELING NIEUWE STRATEGIE: FOCUS OP KERNTAKEN

Het uitvoeren van de energietransitie vraagt onze volledige aandacht. Alles moet erop gericht zijn dat de energievoorziening veilig en betrouwbaar blijft, dat we klanten tijdig aansluiten en dat we het energiesysteem van de toekomst realiseren. Daarom gaat Enexis Groep met de nieuwe strategie focus aanbrengen in de werkzaamheden. We zijn toekomstgericht, blijven betrouwbaar en werken transparant. Dit doen we allereerst door mede richting te geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. Tegelijk bieden we iedereen toegang tot energie via een veilige energie-infrastructuur, met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten.

Klanten en marktpartijen kunnen rekenen op transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening. In aanloop naar de vaststelling van de nieuwe strategie in april 2022 zijn de eerste stappen in de organisatie gezet naar meer focus. We richten alle innovatiekracht op onze kerntaken. In de sector zoeken we vaker de samenwerking op met andere netbeheerders om onze slagkracht te versterken. Bijvoorbeeld ten aanzien van gezamenlijke dossiers, zoals het faciliteren van de energiemarkt en innovaties zoals waterstof. Zo brengen we de Nederlandse klimaatdoelen van 2030 samen binnen bereik.

HOE WIJ WAARDE TOEVOEGEN

Als publiek-private onderneming werken wij in het belang van de samenleving. We zetten ons netwerk, medewerkers en financiële middelen zo in dat we de samenleving duurzaam vooruit helpen. Dat gaat verder dan de dagelijkse energievoorziening. Wij nemen verantwoordelijkheid en dragen gericht bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's).

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

KLIMAATVERANDERING EN ENERGIETRANSITIE

Internationaal proberen we klimaatverandering te beperken door minder uitstoot van broeikasgassen en werken we toe naar een CO₂-neutrale energievoorziening in 2050. Hierin wordt meer elektriciteit duurzaam opgewekt én meer elektriciteit gebruikt. De elektriciteitsvraag is in 2050 minimaal verdubbeld. Duurzame gassen, zoals groen gas en waterstof, zullen de rol van aardgas overnemen.

STIJGENDE KOSTEN VOOR ENERGIE

De verduurzaming van de energievoorziening vergt grote investeringen van overheden, bedrijven en consumenten. Bijvoorbeeld in isolatie, warmtepompen en zonnepanelen. Daarnaast zijn we in Nederland steeds afhankelijker van buitenlands aardgas, waarvan de prijs sterk fluctueert. Kansenongelijkheid maakt dat niet iedereen kan meedoen en beïnvloedt het draagvlak voor de energietransitie.

TE WEINIG PERSONEEL

Nederland vergrijsd en minder jongeren studeren af in een technische richting, zoals elektrotechniek. Er zijn tienduizenden technische vakmensen nodig om de energietransitie in Nederland uit te voeren. Voor de bouwsector, installatiebranche en netbeheerders is het een enorme uitdaging om deze vacatures in te vullen. Ook is er een groot tekort aan ICT-specialisten.

TOENEMENDE INVLOED VAN BURGERS

Overheden staan voor complexe maatschappelijke vraagstukken, zoals de energietransitie. Zij zoeken legitimiteit en draagvlak voor hun besluiten. Voor burgers geldt dat zij meer invloed willen op wat er gebeurt in hun directe leefomgeving. Er ontstaan steeds meer vormen van participatieve democratie. Tegelijk dreigt het vertrouwen in instituties af te nemen.

GROEIENDE AFHANKELIJKHEID VAN DATA EN SYSTEMEN

Digitalisering leidt voor bedrijven en consumenten tot nieuwe kansen en gemak, maar maakt de samenleving ook steeds afhankelijker van data en systemen. De dreiging van digitale aanvallen groeit wereldwijd. Het wordt steeds complexer om vitale infrastructuur, ICT-systemen en data te beschermen tegen digitale aanvallen.

Op diverse niveaus worden afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde en de reductie van CO₂-uitstoot. Enexis zet zich actief in voor de realisatie van (inter)nationale klimaatafspraken. Denk aan de VN-klimaattop COP26 in Glasgow in 2021, het Klimaatakkoord van Parijs in 2015, de Europese Green Deal in 2020 en het Nederlandse Klimaatakkoord in 2019. Overal in ons land worden initiatieven ontplooid om deze klimaatdoelen te realiseren. In 2021 zijn Regionale Energiestrategieën ingediend met concrete verduurzamingsplannen.

Onze grootste uitdaging is ervoor te zorgen dat de energie-infrastructuur op tijd klaar is om al deze initiatieven te faciliteren. Wij zijn verheugd over de investeringen van het nieuwe kabinet in de uitbreiding van de energie-infrastructuur en andere maatregelen, zoals de subsidies voor hybride warmtepompen en een bijmengverplichting voor groen gas. Ook het structureel aanpakken van de tekorten aan (onder meer) technisch personeel is uiterst positief.

Ons model van waardecreatie laat zien welke middelen we inzetten, welke strategische keuzes we maken en welk resultaat dit op korte en lange termijn oplevert. We geven ook een inschatting, door middel van een kwalitatieve analyse, van de positieve en negatieve impact van onze activiteiten op de mondiale doelen.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Met ons werk leveren we een directe bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's), de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

We maken de grootste duurzame impact vanuit onze kernactiviteiten in de energietransitie. Bijvoorbeeld door duurzame opwek op land met wind en zon en door laadpalen aan te sluiten voor elektrisch vervoer. Daarom lag onze primaire focus in 2021 op betaalbare en duurzame energie (SDG7), industrie, innovatie en infrastructuur (SDG9) en duurzame steden en gemeenschappen (SDG11).

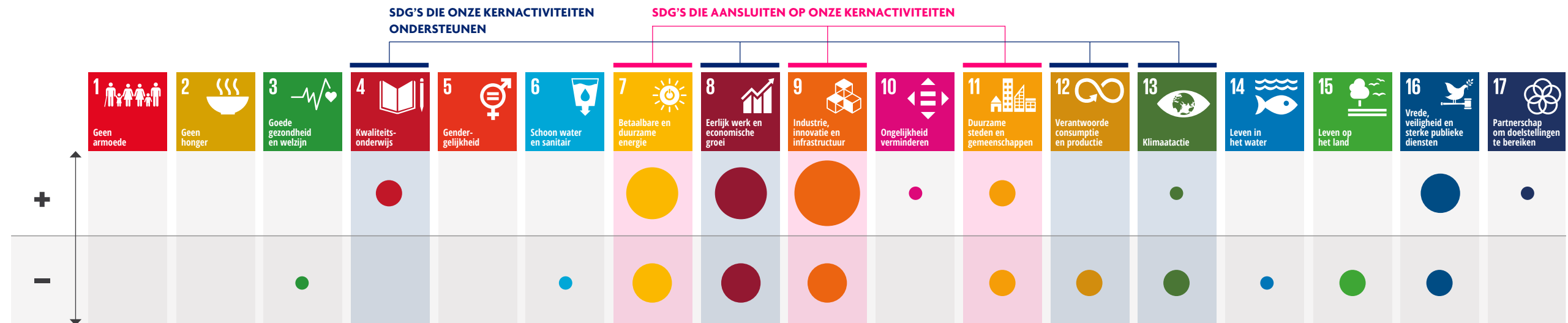
Daarnaast onderscheiden we vier SDG's die onze kernactiviteiten ondersteunen: kwaliteitsonderwijs (SDG4), eerlijk werk en economische groei (SDG8), verantwoorde consumptie en productie (SDG12) en klimaatactie (SDG13). We nemen onze verantwoordelijkheid om aan deze thema's een directe bijdrage te leveren vanuit onze bedrijfsvoering. Ten aanzien van de overige SDG's hanteren we een 'no-harm'-principe; we streven ernaar geen schade toe te brengen.

WE METEN ONZE IMPACT

Hoe groot onze bijdrage aan de doelen is, brengen we steeds nauwkeuriger in kaart. Want als we de impact begrijpen, zijn we beter in staat om deze te verbeteren. Onze bijdrage is niet in alle gevallen positief. Zo brengt ons werk veiligheidsrisico's met zich mee voor medewerkers, gebruiken we schaarse grondstoffen en gaat energie verloren bij de distributie ervan. We streven ernaar onze negatieve impact op alle fronten te verkleinen en onze positieve impact te vergroten.

Samen met sectorgenoten zetten we in 2021 nieuwe stappen om onze impact te meten. We leren gezamenlijk hoe we de methodiek van impactmeten kunnen toepassen en ontwikkelen. In het impactmodel op de volgende pagina drukken we onze impact uit in euro's. Hiermee ontstaat als het ware een maatschappelijke jaarrekening, die een geïntegreerd beeld geeft van onze waardecreatie. We brachten onze relevante impacts in kaart en berekenden de maatschappelijke effecten die het gevolg zijn van onze activiteiten. De beprijzing stelt ons in staat om de omvang van onze impact beter te verklaren en onderling te vergelijken.

Ons model en de methodieken voor impactmeten zijn vastgelegd in het handboek 'Impactmeten voor netwerkorganisaties' en zijn gebaseerd op de zes kapitalen van de Value Reporting Foundation. Over 2021 laten we onze impacts zien op financieel, geproduceerd, natuurlijk en menselijk kapitaal. In de komende jaren willen we dit verder uitbreiden en ook de impact op sociaal en intellectueel kapitaal gaan kwantificeren. Als wetenschappelijk raamwerk voor de impactmetingen gebruiken we het Framework for Impact Statements (FIS) en de Integrated Profit & Loss Assessment Methodology (IAM Core) van het Impact Institute.

SDG'S	VERMINDERING VAN KAPITAALWAARDE	(In € miljoen)	VERMEERDERING VAN KAPITAALWAARDE
	Overige opbrengsten Verandering kasreserves Bijdragen van derden Financiële kosten klanten (grootverbruik) Aangetrokken kapitaal, ontvangen aflossingen en rente Financiële kosten klanten (kleinverbruik)	2 - 60 - 120 154 502 548 866 605 1.132 1.178	Belastingen Betalingen aan werknemers Dividenden, aflossingen en rente Betalingen aan leveranciers
Financieel kapitaal			
	Waarde inkoop goederen voor elektriciteitstransport Waarde inkoop goederen voor gastransport	- - - 400 1.100 2.250 550 2.400	Waardeverandering assets Waarde energietransport voor zakelijke klanten Bijdrage van elektriciteitstransport welzijn consumenten Bijdrage van gastransport welzijn consumenten
Geproduceerd kapitaal			
Geen impact gedefinieerd		- - - -	Waardeverandering immateriële assets Technologische ontwikkeling
Intellectueel kapitaal			
	Schaars materiaalgebruik Schaars watergebruik Bodemvervuiling Luchtvervuiling Uitputting fossiele brandstoffen Landgebruik en -transformatie Bijdrage aan klimaatverandering	- - - - - - - - - - - - - - 300 50	Beperking van klimaatverandering ²
Natuurlijk kapitaal			
Digitale veiligheid: schendingen van privacy		- - - - - -	Verandering reputatie en vertrouwen Bijdrage aan verbeterde instituties en regelgeving Bijdrage aan sociale cohesie
Sociaal kapitaal			
	Economische waarde van arbeid Veiligheidsincidenten en verlies van welzijn in de omgeving Ongevallen en uitval medewerkers	- - - - 1 50	Ontwikkeling van werknemers Welzijnseffecten van het hebben van werk
Menselijk kapitaal			

Gekwantificeerd
 Niet gekwantificeerd
 Geen impact gedefinieerd

TOELICHTING EN METHODIEK >

¹ Bedragen zijn afgerond op € 50 miljoen met uitzondering van 'Ongevallen en uitval medewerkers'. De afrondingen betreffen niet de impacts binnen het Financieel kapitaal.

² Dit betreft Garanties van Oorsprong.

DOELSTELLINGEN EN PRESTATIES

KRITISCHE SUCCESFACTOR	KPI	DOELSTELLING 2021	REALISATIE 2021	DOELSTELLING 2022	TOELICHTING
Betrouwbaar energienet	Jaarlijkse uitvalduur	≤ 17,5 min	17,6 min	≤ 17,5 min	Pagina 18
Slim en efficiënt uitbouwen van netcapaciteit	Uitbreiden transportcapaciteit	≥ 1.000 MW	1.350 MW	≥ 1.000 MW	Pagina 19
Elke dag slimmer en beter	Kwantitatieve voortgang Jaarorderboek ¹	≥ € 941 mln	€ 959 mln	≥ € 1.044 mln	Pagina 23
Transparante klantinformatie	Customer Effect Scores ² : 1. CES keten API	Q4 score Aanleg Primaire Infrastructuur ≤ 20%	18%	Q4 score Aanleg Primaire Infrastructuur ≤ 19%	Pagina 21
	2. CES keten Standaard Aansluitingen	Q4 score Standaard Aansluitingen ≤ 24%	24%	Q4 score Standaard Aansluitingen ≤ 22%	Pagina 21
Altijd veilig werken	Lost Time Injury Frequency Enexis	Ieder ongeval is er één te veel	1,16	≤ 1	Pagina 28
	Lost Time Injury Frequency contractors		1,21	≤ 2,5	Pagina 28
Voldoende gekwalificeerd personeel	Toename/afname # fte schaars technisch personeel	# fte technisch personeel extra in dienst bij Enexis ≥ 145 fte (saldo groei in-uitstroom)	85,9 fte	# fte technisch personeel extra in dienst bij Enexis ≥ 169 fte (saldo groei in uitstroom)	Pagina 26
Transparante inclusieve organisatie	Employee Net Promoter Score ³	-	34,0	≥ 30	Pagina 26
Elke euro goed besteed	Beïnvloedbare kosten en opbrengsten ⁴	≤ € 492 mln	€ 456 mln	≤ € 525 mln	Pagina 34

¹ Op basis van normkosten.

² Een CES-jaar loopt vanaf december t/m november, waarbij iedere kwartaalscore wordt berekend over de periode Q1: dec., jan., feb.; Q2: mrt., apr., mei; Q3: juni, juli, aug.; Q4: sept., okt., nov. Voor de score geldt 'hoe lager hoe beter'.

³ De Employee Net Promoter Score is m.i.v. 2022 een doelstelling en toont de mate waarin medewerkers Enexis aan anderen aanraden als werkgever. De score wordt bepaald door: % promotors - % criticasters.

⁴ Enexis Netbeheer (incl. staven).

RECORD WERKPAKKET GEREALISEERD

Ondanks de coronapandemie wisten we in 2021 weer meer werk te verzetten. Ons doel voor het uitbreiden van de transportcapaciteit is ruimschoots behaald. Door alle investeringen in onze netten en de kosten voor onderhoud en storingen groeide ons jaarorderboek tot € 959 miljoen. Belangrijk is bovendien dat de betrouwbaarheid van energie voor onze klanten op hoog niveau bleef. Ondanks onze inspanningen lukte het niet in alle gevallen om klanten binnen de gewenste tijd aan te sluiten. Dat is teleurstellend. Helaas kunnen we door het steeds toenemende werkpakket en aanhoudende schaarste op de arbeidsmarkt niet beloven dat dit snel is opgelost. Met transparante klantinformatie wisten we de doelstelling van de Customer Effort Score te behalen. Het kost klanten minder moeite om door ons goed geholpen te worden.

Een doorkijk naar 2022 laat zien dat onze doelen ambitieus zijn. Ons werkpakket groeit tot ruim boven een miljard euro en we blijven de transportcapaciteit ook in de komende jaren structureel uitbreiden met minimaal 1.000 Megawatt. Daarbij doen we geen concessies op het gebied van betrouwbaarheid en veiligheid. De doelstelling voor veilig werken hebben wij gekwantificeerd om gerichte verbeterstappen te maken. Onze doelstelling voor de klanttevredenheid hebben wij voor 2022 verder aangescherpt. Om realistische afspraken te maken, gaan we met klanten in gesprek over hun wensen en de wachttijd. Daarbij zetten we maximaal in op aantrekken en behouden van voldoende technisch personeel om het groeiende werkpakket te kunnen uitvoeren. In aansluiting op onze strategische richting sturen we in 2022 op een transparante, inclusieve organisatie. Door diversiteit kunnen we elkaar versterken en samen tot grotere prestaties komen. Om onze dienstverlening in de toekomst betaalbaar te houden, zetten we tot en met 2026 in op besparingen van in totaal minimaal € 220 miljoen.

SAMENHANG TUSSEN STRATEGIE, KANSSEN EN RISICO'S

	HOOFDSTUK	MATERIËLE THEMA'S ¹	STRATEGISCHE KANSSEN EN RISICO'S	DOEL EN RESULTAAT 2021 ²	BIJDRAGE AAN SDG'S
	ONZE MAATSCHAPPELIJKE IMPACT	Betrouwbaar en toegankelijk energienet	Kans: Ongestoorde levering van energie voor klanten, toegang tot een energienet met voldoende capaciteit en een goed werkende energiemarkt. Risico: Langdurige uitval netwerk door natuurrampen, intern falen of moedwillig handelen.	Jaarlijkse uitvalduur elektriciteit Doel: ≤ 17,5 min. Realisatie: 17,6 min. Kwantitatieve voortgang jaarorderboek Doel: ≥ €941 mln Realisatie: €959 mln	7.1 11a
		Veilig energienet	Kans: Het beperken van risico's voor mens en maatschappij. Risico: Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets.		11.5
		Duurzame energievoorziening	Kans: Het terugdringen van de milieu-impact door onafhankelijk en in samenspraak met stakeholders de energievoorziening te ontwikkelen. Risico: Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving.	Uitbreiden transportcapaciteit Doel: ≥ 1.000 MW Realisatie: 1.350 MW	7.2 9.1 9.4
		Betaalbare energievoorziening	Kans: Aanleggen en beheren van het energienetwerk tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.	Beïnvloedbare kosten en opbrengsten Doel: ≤ €492 mln Realisatie: €456 mln	7.1
		Klantgerichte dienstverlening	Kans: De wens en tevredenheid van klanten als basis voor ontwikkeling van onze dienstverlening en performance. Risico's: Klantvraag kan onvoldoende tijdig worden gerealiseerd door schaarste van personeel, materiaal en/of netwerkcapaciteit. Door niet waarmaken verwachtingen stakeholders m.b.t. de energietransitie wordt ons imago geschaad.	Customer Effort Scores (CES) • Q4 score Aanleg Primaire Infrastructuur Doel: ≤ 20% Realisatie: 18% • Q4 score Standaard aansluitingen Doel: ≤ 24% Realisatie: 24% • Q4 score Storingen Doel: ≤ 15% Realisatie: 12%	7.1
	VOORWAARDEN VOOR DUURZAAM RESULTAAT	Effectieve marktfacilitering	Kans: Een vrije energiemarkt waarin administratieve processen voor klanten geruisloos verlopen.		9.1
		Veilige en gezonde werkomgeving	Kans: Het beperken van risico's voor medewerkers en partners.	Lost Time Injury Frequency Doel: ieder ongeval is er één te veel Realisatie Enexis 1,16, Contractors 1,21 Ziekteverzuim kort, middellang en lang totaal Doel: voortschrijdend gemiddelde ≤ 5% Realisatie: 4,7%	4.3 4.4 4.7 8.3
		Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers	Kans: Werk bieden aan medewerkers, leveranciers en aannemers en tijdig kunnen inspelen op vraagstukken in de organisatie en energietransitie. Risico: Klantvraag kan onvoldoende tijdig worden gerealiseerd door schaarste van personeel, materiaal en/of netwerkcapaciteit.	Medewerkerstevredenheid: bevlogenheid Doel: ≥ 7,8 Realisatie: 7,8 Medewerkerstevredenheid: samenwerking Doel: ≥ 6,6 Realisatie: 6,8 Toename/afname # fte schaars technisch personeel Doel: ≥ 145 fte Realisatie: 85,9 fte	8.3 8.8
		Efficiënte bedrijfsvoering	Kans: Ontwikkeling van processen om tijdig te kunnen inspelen op vraagstukken in de organisatie en energietransitie. Risico: Complexe veranderprojecten overschrijden budget en/of leveren niet tijdig of niet voldoende bedrijfswaarde op.		9.1 9.4
		Beleidsbeïnvloeding	Kans: Met passende regelgeving meebewegen in een veranderend speelveld.		7.1 7.2
Informatiebeveiliging		Kans: Ontwikkeling van processen en netwerken door innovaties en digitale technologieën. Risico: Ongeautoriseerd gebruik van data en/of systemen door ontoereikende beveiligingsmaatregelen.		9.1	
Duurzame organisatie		Kans: Verbeteren van de (keten)voetafdruk op de maatschappij en het milieu.		12.2 12.4 12.6 13.2	
FINANCIËEL VERANTWOORD	Financieel robuust	Kans: Financiële waarde creëren voor aandeelhouders. Risico: Financiële positie wordt slechter door effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek.		8.1	

¹ De materiële thema's zijn de uitkomsten van de stakeholderdialoog 2021, gepresenteerd op pagina 112.

² Zoals gerapporteerd in het jaarverslag van Enexis Holding N.V. 2020; doelstellingen en prestaties 2021.

ONZE MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

IN DIT HOOFDSTUK:

- Betrouwbaar en toegankelijk energienet
- Veilig energienet
- Duurzame energievoorziening
- Betaalbare energievoorziening
- Klantgerichte dienstverlening

+ Positieve impact

Onze betrouwbare en veilige energienetten vormen de basis voor de verduurzaming en economische ontwikkeling in ons verzorgingsgebied. Door aan te sturen op maatschappelijk optimale keuzes helpen wij de energietransitie voor onze stakeholders haalbaar en betaalbaar te houden.

— Negatieve impact

Een onderbreking of een (digitaal) veiligheidsincident kan gevolgen hebben voor het welzijn van klanten of hun onderneming. Wij investeren fors om toenemende opwek en gebruik van energie mogelijk te maken. Met ons werk hebben we ook milieu-impact, doordat energie verloren gaat bij de distributie ervan.

ONZE MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

Het energiesysteem in Nederland maakt een historische verandering door. Klanten kiezen massaal voor het opwekken en terugleveren van duurzame energie. Wij zetten de schop in de grond en verbouwen de infrastructuur om die verandering mogelijk te maken. In 2021 maakten we ruim 145.000 aansluitingen voor teruglevering bij klanten - een record - en kwam er 1.350 Megawatt transportcapaciteit bij.

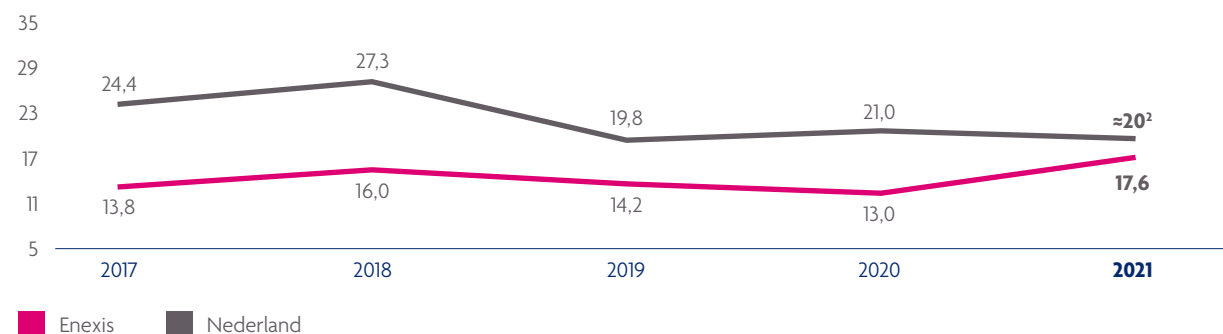
7.1 In het leven van onze klanten is energie van essentieel belang. Of dat nu is voor een warm huis, het opladen van een elektrische auto of het runnen van een bedrijf. Iedereen rekent erop dat stroom en gas altijd veilig beschikbaar zijn via een betrouwbaar en toegankelijk energienet. Wij bieden miljoenen huishoudens en bedrijven toegang tot energie via onze infrastructuur en zijn er trots op dat onze netten behoren tot de meest betrouwbare in Europa. In 2021 zaten klanten gemiddeld 17,6 minuten zonder elektriciteit (2020: 13 minuten) en 75 seconden zonder gas (2020: 81 seconden). Dat de storingsduur van elektriciteit hoger is dan vorig jaar wordt veroorzaakt door enkele bovengemiddeld grote storingen in 2021. Een daarvan werd veroorzaakt door de overstromingen in Limburg. Als gevolg van het hoge water raakten enkele elektriciteitsstations defect, die we pas konden herstellen nadat het water weer was gezakt. Onze monteurs waren dag en nacht ter plaatse en werkten nauw samen met de veiligheidsregio's om geëvacueerde bewoners weer veilig terug te laten keren naar hun huizen. Ondanks de treurige omstandigheden voelde het goed om de schouders eronder te zetten en hulp te kunnen bieden. Deze ingrijpende gebeurtenis toont aan dat natuurrampen ook een risico kunnen vormen voor langdurige uitval van ons netwerk.

11.5 Bij Enexis hebben we een hoge veiligheidsstandaard en nemen we proactief maatregelen om medewerkers en de omgeving te beschermen. In 2021 hebben zich geen ernstige ongevallen voorgedaan. We hebben een intensief, risicogebaseerd vervangingsprogramma dat het risico op onveilige situaties en ongevallen verder beperkt. Zo werken we al enkele jaren aan het preventief vervangen van schakelinstallaties (COQ-installaties) en brosse gasleidingen. Met dergelijke vervangingsprogramma's zorgen wij voor een veilig energienet. In 2021 investeerden we in totaal € 787 miljoen in onze netten. Zo houden we de betrouwbaarheid en veiligheid hoog.

	Elektriciteit (in minuten)	Gas (in seconden)
Uitvalduur		
Groningen/Drenthe	22,4	85
Overijssel	13,3	56
Noord-Brabant Oost	13,5	51
Noord-Brabant West	13,6	41
Limburg	24,1	136
Hoogspanning ¹	0,7	-
Gemiddeld	17,6	75

¹ Niet geografisch toe te wijzen.

UITVALDUUR ELEKTRICITEIT¹ TEN OPZICHTE VAN HET LANDELIJKE GEMIDDELDE

¹ Registratiesystematiek Nestor elektriciteit.

² Landelijk gemiddelde 2021 is een concept; definitieve uitkomst was bij de publicatie van dit jaarverslag nog niet bekend.

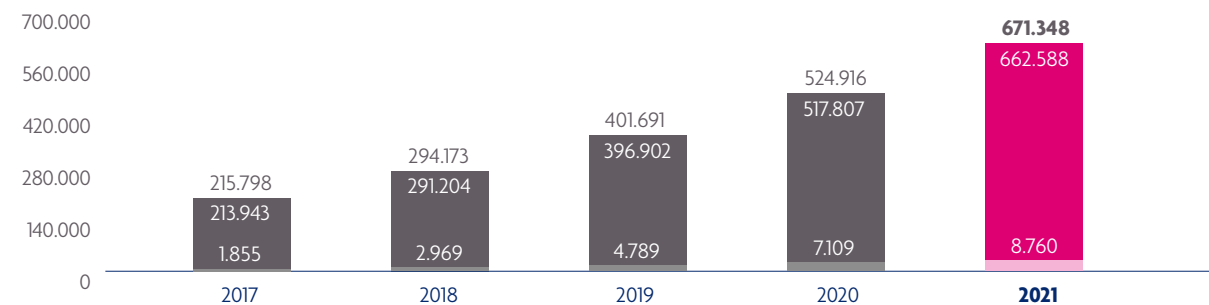
ENORME GROEI VRAAG EN AANBOD

Wij zetten ons in om een duurzame energievoorziening mogelijk te maken. In de afgelopen jaren zagen we een enorme toename van het aantal klanten dat duurzaam opgewekte elektriciteit wil terugleveren aan het elektriciteitsnet. Het duurzaam opgesteld vermogen nam in een jaar tijd toe met ruim 35%. En het aandeel groen gas dat klanten aan ons terugleverden steeg met meer dan 20%. Aan de andere kant wordt er meer elektriciteit gebruikt. Klanten kiezen vaker voor een warmtepomp om hun huizen te verwarmen en voor elektrisch vervoer. Eind 2021 waren er ruim 5.000 publieke oplaadaansluitingen in ons verzorgingsgebied. Ook groeit de economie. Hierdoor is steeds meer transportcapaciteit nodig voor bijvoorbeeld datacenters en voor bedrijven die productieprocessen elektrificeren om te verduurzamen. Het elektriciteitsnet wordt steeds intensiever gebruikt, maar daar is het elektriciteitsnet van oudsher niet op berekend. Daarom moet de capaciteit van het elektriciteitsnet vaker worden vergroot. Op sommige plekken is een verdubbeling nodig van de huidige capaciteit. We verwijderden meer gasaansluitingen in 2021 en verzwaarden bestaande elektriciteitsaansluitingen bij klanten. In 2021 hebben wij de transportcapaciteit van onze netten richting het hoogspanningsnet van TenneT uitgebreid met 1.350 Megawatt; meer dan we ooit in een jaar realiseerden. Dit is vergelijkbaar met de capaciteit van circa 2.000 voetbalvelden vol met zonnepanelen.

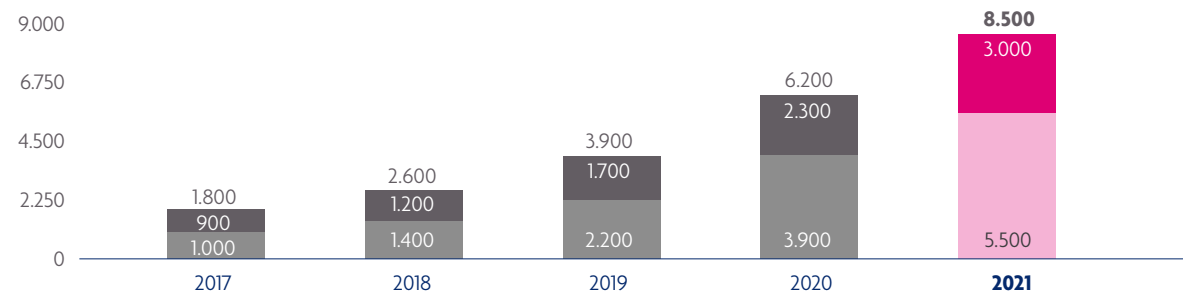
Met man en macht passen wij onze energienetten aan om klanten aan te sluiten en de energietransitie mogelijk te maken. En toch is het nog onvoldoende om alle verduurzamingsplannen van onze klanten en stakeholders te faciliteren. In 2021 was er bij 76% van de aanvragen van de SDE++ subsidieregeling nog ruimte beschikbaar om het project aan te sluiten op het elektriciteitsnet en konden we een transportindicatie afgeven; in 2020 kon dit in 95% van de gevallen. Naast de schaarste voor teruglevering op het energienet begint er sinds de tweede helft van 2021 ook schaarste voor afname te ontstaan in Nederland. In Enexis-gebied is dit nog niet aan de orde, maar in de nabije toekomst kan de situatie ontstaan dat er voor grootzakelijke afnemers van elektriciteit tijdelijk geen extra ruimte is op het net voor een nieuwe aansluiting of een uitbreiding van de huidige aansluiting. Wij doen er alles aan om afnameschaarste zo lang mogelijk te voorkomen door proactief te investeren in ons elektriciteitsnet. Samen met de overheden bekijken we waar de groei van de vraag naar elektriciteit het hardst gaat en waar als eerste uitbreiding nodig is. Maar de vraag naar elektriciteit groeit op sommige plekken harder dan de snelheid waarmee met name het hoogspanningsnet kan worden uitgebreid. Hierover vindt intensief afstemming plaats met TenneT, de eigenaar van deze hoogspanningsnetten.

Dat wij niet altijd kunnen voldoen aan de klantvraag is helaas realiteit geworden en vormt daarmee een risico voor Enexis. Het komt onder meer door een tekort aan technisch personeel en lange procedures voor de ruimtelijke inpassing van netuitbreidingen. Het verkrijgen van vergunningen voor de bouw van een transformatorstation kan wel acht tot tien jaar duren. In 2021 lukte het in 61% van de gevallen om een standaardaansluiting voor klanten binnen 18 weken te realiseren. Dat de wachttijden voor klanten oplopen, daar zijn wij teleurgesteld over: wij zijn gedreven om de energietransitie te realiseren, maar voor klanten zijn wij soms een remmende factor in de uitvoering. Wij zullen dan ook alles op alles zetten om deze achterstand in te lopen.

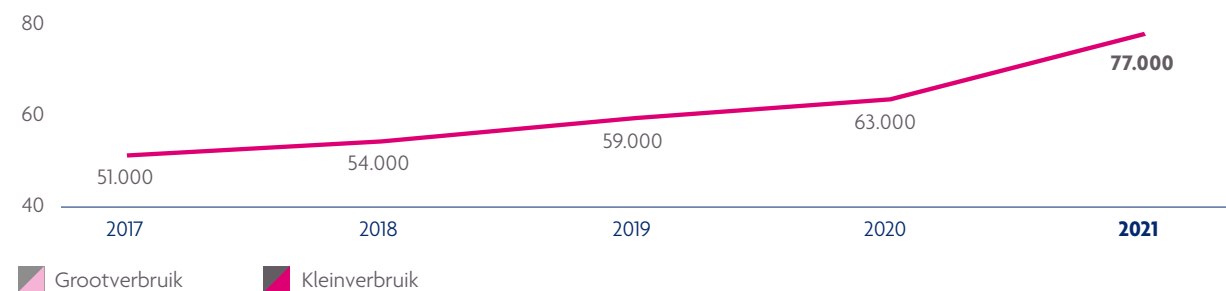
AANTAL AANSLUITINGEN WAAROP WORDT TERUGGELEVERD¹

DUURZAAM OPGESTELD VERMOGEN (In megawatt)²

GROEN GAS (Getransporteerde volumes in Mm³)

■ Grootverbruik ■ Kleinverbruik

¹ Met ingang van 2021 wordt het aantal aansluitingen waarop wordt teruggeleverd gerapporteerd exclusief bio en water; de aantallen betreffen zon en wind. De jaren 2017 t/m 2020 zijn hiervoor gecorrigeerd (Grootverbruik).

² Met ingang van 2021 wordt het duurzaam opgesteld vermogen gerapporteerd exclusief bio en water; het opgesteld vermogen betreft zon en wind. De jaren 2017 t/m 2020 zijn hiervoor gecorrigeerd (Grootverbruik).

NOODZAAK: BENUT MOGELIJKHEDEN BESTAANDE INFRASTRUCTUUR

De capaciteit in onze netten wordt helaas steeds schaarser. Er zijn slimme keuzes nodig in het bestaande elektriciteitsnet om ongebreideld verzoeken en bijbouwen van netten te voorkomen. Dit draagt bij aan een betaalbare energievoorziening. Het begint bij de vraag naar netcapaciteit. Bij energieregio's, gemeenten, projectontwikkelaars en klanten geven wij aan wat er in welk gebied mogelijk is en wat haalbaar is in de tijd. Zo komen initiatiefnemers niet voor vervelende verrassingen te staan. Ook proberen we in samenspraak duurzame initiatieven, zoals een zon- en windpark, te combineren op één aansluiting. We zoeken en vinden manieren om meer elektriciteit te distribueren en benutten het bestaande net zo efficiënt mogelijk. Bijvoorbeeld in Emmen waar een zonnepark en een gecombineerd wind- en zonnepark veilig aangesloten kunnen worden door structureel de reservecapaciteit van het net te gebruiken. Door deze oplossing kunnen wij voor ons hele voorzieningsgebied circa 1.000 MW aan transportcapaciteit realiseren voor geïnteresseerde initiatiefnemers. Dit is door nieuwe wetgeving sinds 1 januari 2021 mogelijk. Congestie management is in de toekomst een andere optie om overbelasting van het net te voorkomen.

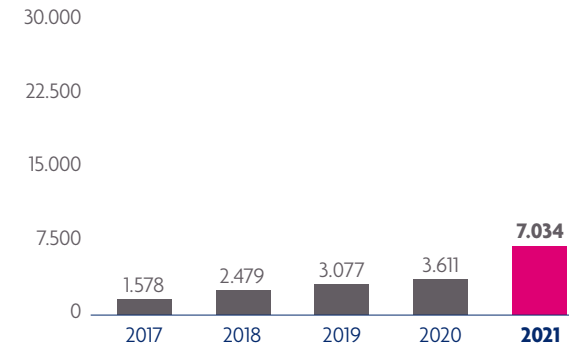
Dilemma's en inzichten

CONGESTIEMANAGEMENT: KANSRIJK OF ONEVENWICHTIG?

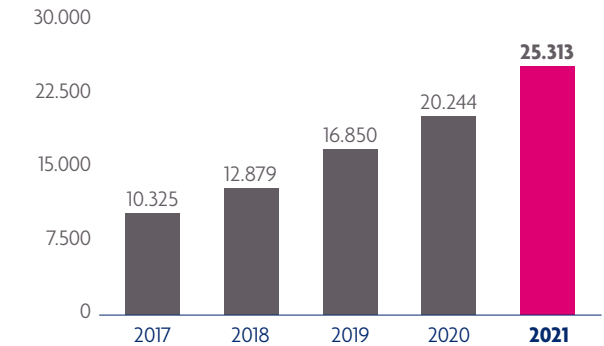
Congestie management kan een goed instrument zijn om transportcapaciteit vrij te maken in het net en meer klanten te kunnen aansluiten op het net. Het is een tijdelijke oplossing tot de netverzwaring gerealiseerd is. Netbeheerders maken hierbij afspraken met (grote) afnemers en opwekkers om – tegen een financiële vergoeding – het verbruik of de teruglevering van elektriciteit tijdelijk te verlagen of te verhogen om overbelasting van het net te voorkomen. Bijvoorbeeld door het uitgesteld laden van elektrische auto's of het tijdelijk opslaan van zonne-energie in batterijen. Het platform GOPACS stelt landelijke en regionale netbeheerders in staat om congestie management in Nederland centraal op elkaar af te stemmen.

Hoewel Enexis Netbeheer de toepassing van congestie management ziet als een kansrijke optie maakten wij in 2021 bezwaar tegen het ontwerp-codewijzigingsbesluit van de ACM dat congestie management op grote schaal mogelijk zou moeten maken. Wij vinden de voorgestelde aanpak onduidelijk en onevenwichtig, wat de praktische toepasbaarheid van het concept belemmert. Het is de vraag of het huidige voorstel daadwerkelijk extra transportmogelijkheden creëert voor initiatiefnemers. De voorgestelde aanpak zou Enexis Netbeheer de komende vijf jaar bovendien vele miljoenen euro's kunnen gaan kosten. Dit gaat ten koste van de middelen die ingezet kunnen worden voor de energietransitie. In het door ons aangereikte codewijzigingsvoorstel doen wij diverse voorstellen voor verbetering van de spelregels voor congestie management met als doel toepasbaarheid en financiële haalbaarheid te verbeteren. Ook in sectorverband is een zienswijze ingediend.

AANTAL VERWIJDERDE GASAANSLUITINGEN¹

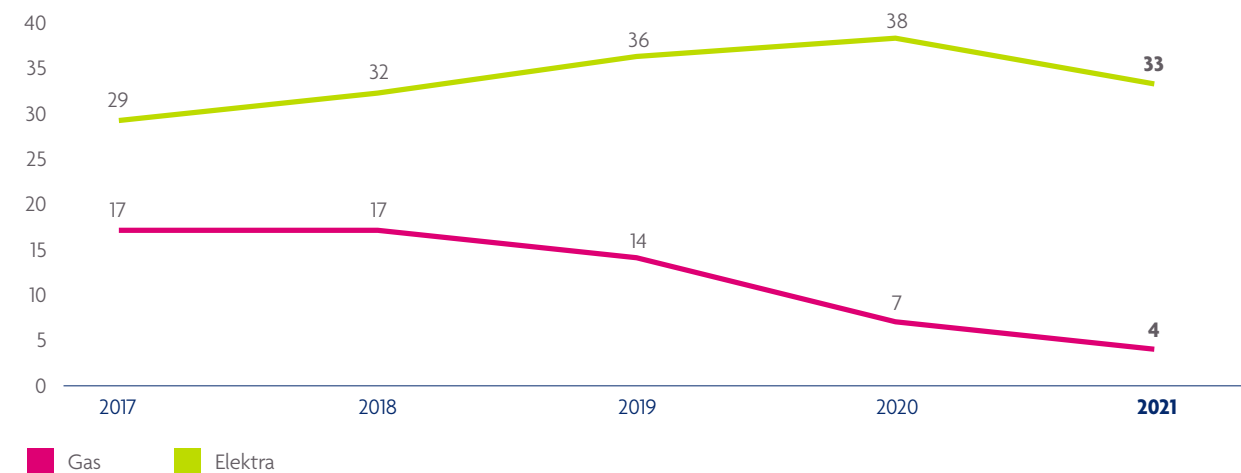
AANTAL VERZWAARDE ELEKTRICITEITSAANSLUITINGEN²

1 Betreft aansluitingen kleinverbruik, waarbij de elektriciteitsaansluiting behouden blijft.

2 Betreft aansluitingen kleinverbruik.

ONTWIKKELING NIEUWE AANSLUITINGEN (In duizenden)

11.a Naast de afzonderlijke plannen van klanten lopen er talloze landelijke en regionale initiatieven om de klimaatdoelen te halen. In ons verzorgingsgebied werden dit jaar 10 Regionale Energiestrategieën vastgesteld. Samen zijn deze regio's voornemens om via met name zonne-energie op land en op daken ruim 26 TWh aan duurzame opwek te realiseren voor 2030. Over de haalbaarheid van deze omvangrijke 'duurzaam op land'-plannen zijn we in gesprek met elke regio, want hier bovenop komen nog de plannen voor de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving, de laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer en de verduurzaming van de industrie.

9.1 Omdat we in de toekomst niet alles met elektriciteit kunnen oplossen, is Enexis pleitbezorger voor een energiemix met meer duurzame moleculen, zoals groen gas en waterstof. Groen gas kan via ons bestaande gasnetwerk worden getransporteerd en kan dus op korte termijn een goede bijdrage leveren aan de verduurzaming van de energievoorziening. De ambitie in het **9.4** Klimaatakkoord is om 2 miljard m³ groen gas te produceren in 2030. In 2021 werd in ons gebied 77.000 Mm³ geproduceerd; een bemoedigende groei van ruim 20% ten opzichte van 2020. Maar het tempo waarmee groen gas geproduceerd wordt moet omhoog om de klimaatdoelen te behalen.

SLIMME INNOVATIES MET GROTE VOORDELEN

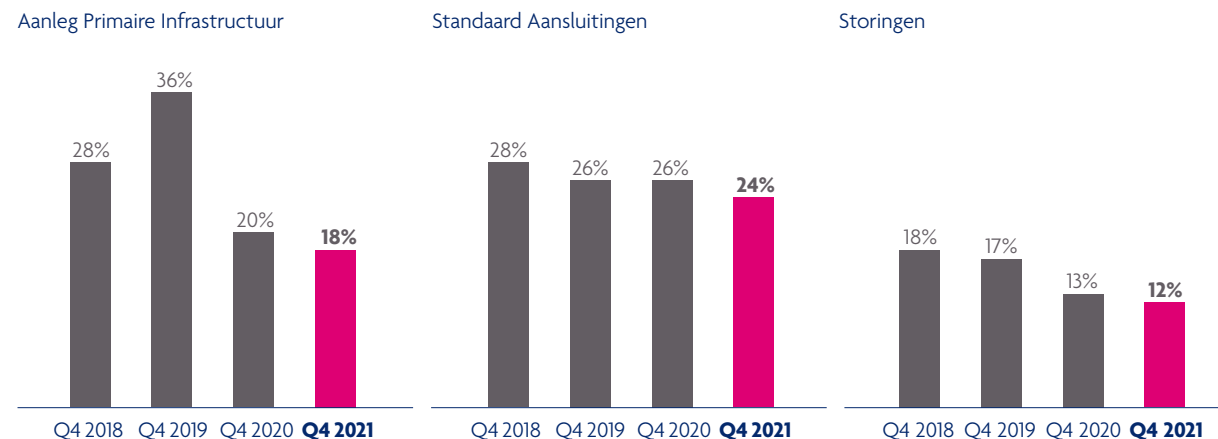
Om op korte termijn meer transportcapaciteit te realiseren, investeren we in prefab oplossingen. In 2021 plaatsten we 5 e-houses. Met deze mobiele middenspanningsstations creëren we snel extra capaciteit. Een kansrijke innovatie voor het aansluiten van nieuwbouwwijken is de prefab meterkast, waarbij aansluitingen al worden gerealiseerd voordat de muren van de woning er staan. Dit werkt veiliger, sneller en geeft klanten de zekerheid dat zij bij oplevering direct een warm en droog huis hebben. Naast de techniek staan wensen van marktpartijen en klanten centraal in onze innovaties. We zetten ook in op innovatieve digitalisering van onze netten en het analyseren van data. Met de DALI-box, een sensorsysteem, kunnen we bijvoorbeeld beter voorspellen waar congestie ontstaat. En we kijken vooruit: om congestie te voorkomen werken we met partners aan innovatieve pilots om duurzame energie op te kunnen slaan in batterijen of om te zetten in waterstof.

7.1 REALISTISCHE AFSPRAKEN MET KLANTEN

In de komende tien jaar blijven structurele netuitbreidingen nodig, dat blijkt uit het investeringsplan 2022-2031 dat Enexis Netbeheer eind 2021 presenteerde. Richting 2030 streven wij ernaar de netcapaciteit uit te breiden met gemiddeld 1.000 megawatt per jaar. Ter vergelijking: dit is twee keer zoveel als het gemiddelde in de afgelopen 10 jaar. En toch is de vraag van onze klanten groter, waardoor een wachtrij ontstaat voor met name bedrijven, duurzame opwek-projecten en woningbouw. Het concept-investeringsplan van Enexis Netbeheer is eind 2021 ter consultatie voorgelegd aan de markt en hierop zijn diverse zienswijzen ontvangen van brancheverenigingen, initiatiefnemers en lokale overheden. De economie en de energietransitie worden ernstig geraakt, omdat de vraag naar capaciteit sneller toeneemt dan wij kunnen bijbouwen. We merken dat klanten ons hierop aankijken en ons imago hierdoor logischerwijs risico loopt. Sneller werken en meer bijbouwen is echter niet reëel, omdat we afhankelijk zijn van onder meer voldoende personeel, uitbreiding van capaciteit in hoogspanningsnetten en doorlooptijden voor vergunningen. Op onze website zijn actuele overzichten beschikbaar van de capaciteit in onze netten en gebieden met schaarste voor teruglevering. Om realistische afspraken te maken, gaan we met klanten in gesprek over hun wensen en de wachttijd. Dit contact wordt gewaardeerd. We zien in de afgelopen jaren een positieve trend in de Customer Effort Scores, die aangeven hoeveel moeite klanten moeten doen om goed geholpen te worden. We moderniseren onze klantportalen voor een klantgerichte dienstverlening en om het gebruiksgemak te vergroten.

CUSTOMER EFFORT SCORE

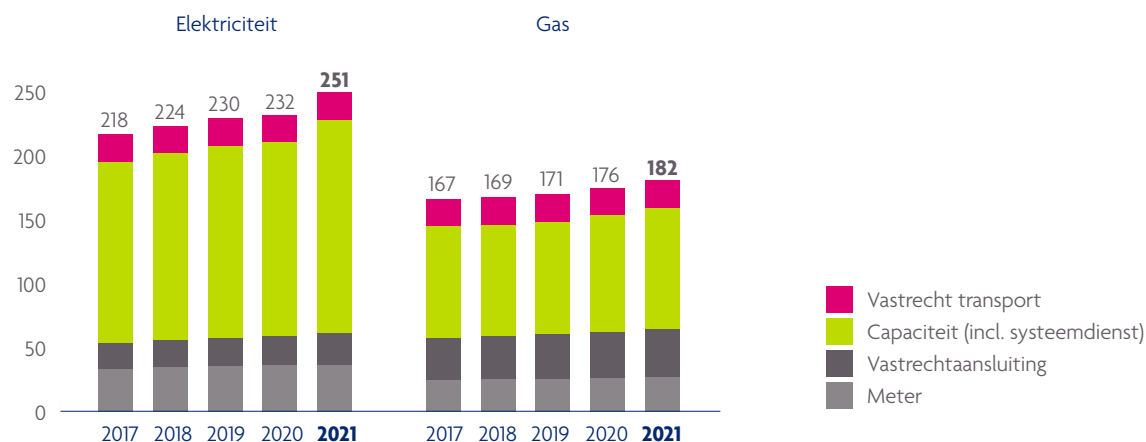
In 2021 kregen netbeheerders, waaronder Enexis Netbeheer, ten opzichte van vorig jaar gemiddeld 45% meer klachten van klanten over de kwaliteit van de spanning van het elektriciteitsnet. Dit kan onder meer leiden tot knipperende lampen en het uitschakelen van zonnepanelen. Onze laagspanningsnetten kunnen de toegenomen vraag naar elektriciteit in en rondom het huis niet altijd aan. In de zomer loopt de spanning op als er veel zonne-energie wordt opgewekt en in de winter daalt die spanning juist als er nauwelijks elektriciteit wordt opgewekt en het elektriciteitsverbruik hoog is. Om de spanningsklachten

op te lossen moet het net in de wijken aangepast worden. We proberen daarbij om werkzaamheden zoveel mogelijk te combineren, zodat de straat maar één keer open hoeft. Vanzelfsprekend streven wij ernaar de klachten zo snel als mogelijk te verhelpen als de oorzaak in ons net ligt. We ontplooiën initiatieven om de kwaliteit en capaciteit in het laagspanningsnet te volgen, waardoor we in de toekomst beter kunnen voorspellen waar problemen zich gaan voordoen en deze tijdig aan te pakken.

EERLIJKE TARIEVEN

In lijn met de tariefbesluiten van de ACM hebben wij onze tarieven voor consumenten in 2021 verhoogd met 8% voor elektriciteit en 3% voor gas. Dit is onder meer nodig om de stijgende inkoopkosten van TenneT te betalen. In de komende jaren zullen de kosten voor netbeheer stijgen als gevolg van ons werk in de energietransitie en dit heeft naar verwachting ook effect op de tarieven voor onze klanten. Om deze kostenstijging zo klein mogelijk te houden pleit Enexis al jaren voor een nieuw, eerlijker tarievenmodel dat klanten een financiële prikkel geeft om het netwerk efficiënter te gebruiken. Dit is nu niet het geval: alle huishoudelijke kleinverbruikers betalen hetzelfde, onafhankelijk van hoe zwaar de aansluiting belast wordt. Wij zien graag dat klanten een tarief betalen dat past bij hun gebruik. Gebruikt een klant het net intensief door bijvoorbeeld een elektrische auto snel op te laden, dan betaalt hij meer dan iemand die dat doet in een rustiger tempo, bijvoorbeeld 's nachts. Dit idee voor een nieuw tarievenmodel voor kleinverbruikers bespraken netbeheerders in 2021 met diverse stakeholders, waaronder de Consumentenbond. De reacties zijn overwegend positief. Het is eerlijker en stimuleert klanten om hun energieverbruik te spreiden over de dag. In 2022 dienen de netbeheerders het voorstel naar verwachting in bij de ACM.

GEMIDDELDE NOTA VOOR HUISHOUDELIJK GEBRUIK (NETWERKKOSTEN OP JAARBASIS IN EURO'S)

11.a PLANNEN VOOR HET ENERGIESYSTEEM VAN DE TOEKOMST

We merken steeds meer dat deze transitieperiode, waarin logischerwijs niet alles gestructureerd en planmatig is, vraagt om een andere aanpak dan we gewend zijn. In de uitvoering is het essentieel dat politieke keuzes over de aanpak en de tijd nu worden gemaakt: wat moet eerst? Willen we in Nederland eerst nieuwe woningen aansluiten op het elektriciteitsnet of geven we prioriteit aan het verzwaren van een aansluiting voor zonnepanelen? Het verbouwen van de infrastructuur kost tijd en vraagt om slimme, integrale afwegingen. Voor netbeheerders is het stellen van dergelijke prioriteiten niet toegestaan in de huidige gas- en elektriciteitswetgeving. Wij sluiten op non-discriminatoire wijze aan, waarbij het principe geldt 'wie het eerst komt, die het eerst maalt'. Wij dringen bij het Rijk aan op een prioriteringskader, dat door provincies en gemeenten gebruikt kan worden om tot maatschappelijk optimale keuzes te komen. Hierdoor zouden projecten met veel maatschappelijke waarde voorrang kunnen krijgen. Want het is in belang van de gehele samenleving dat de energietransitie haalbaar is en betaalbaar, en dat de noodzakelijke investeringen financieerbaar blijven.

VIER ROUTES NAAR EEN KLIMAATNEUTRAAL ENERGIESYSTEEM

In 2021 deden netbeheerders een studie naar de routes die Nederland kan kiezen om te komen tot een volledig klimaatneutraal energiesysteem ('Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050'). Vier uitgewerkte scenario's laten grote verschillen zien als het gaat om de infrastructuur, de kosten, het ruimtegebruik en de haalbaarheid. Echter in alle gevallen zal de infrastructuur voor elektriciteit zeer fors moeten worden uitgebreid. Het is ook nodig om een netwerk voor waterstof, warmte en CO₂ aan te leggen. Bovendien is er meer snelheid nodig. De huidige doorlooptijden voor netaanpassingen leiden tot knelpunten.

[LEES MEER IN HET RAPPORT VAN NETBEHEER NEDERLAND](#) >

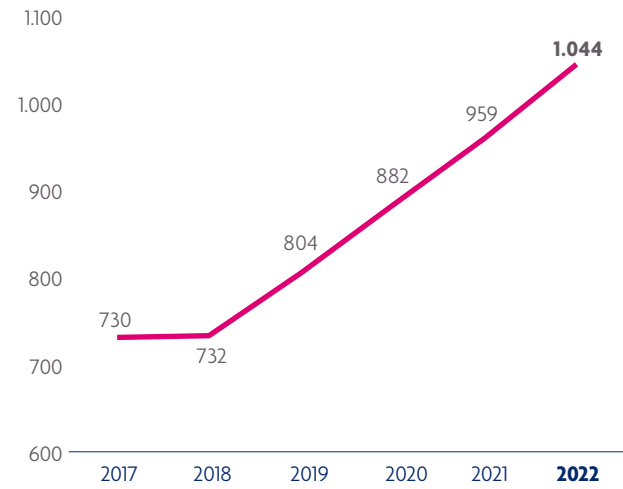
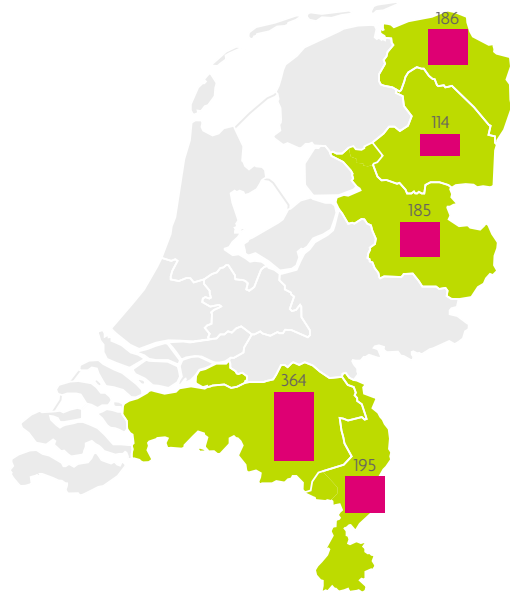

Om het energiesysteem van de toekomst te realiseren is een nieuw wettelijk en regulatorisch kader essentieel. Wetgeving uit het verleden sluit niet meer aan bij de toekomst. Wij zien het bovendien als een risico dat onze rol in de energietransitie wordt belemmerd door een te beperkte taakomschrijving voor netbeheerders in de nieuwe Energiewet. Over het wetsvoorstel spraken wij in 2021 binnen de sector en via Netbeheer Nederland met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Ook de nieuwe Warmtewet biedt nog geen duidelijkheid over de voorwaarden waaronder netwerkbedrijven een rol kunnen spelen in de distributie van warmte. Omdat de totstandkoming van een toekomstgericht wettelijk kader veel tijd in beslag neemt, pleit Enexis voor tussentijdse stappen om actuele knelpunten op te lossen om de energietransitie vooruit te helpen.

WERKPAKKET 2022 PER PROVINCIE

Werkpakket 2017-2022 op basis van normkosten.

“ER ZIJN CREATIEVE
OPLOSSINGEN NODIG
OM TEMPO TE MAKEN.”

Tjisse Stelpstra

Gedeputeerde provincie Drenthe

“Inwoners en bedrijven in Drenthe komen volop met duurzame initiatieven. De intrinsieke wens om een bijdrage te leveren aan het klimaat is groot. En daar komt bij dat we uitvoering willen geven aan de Regionale Energiestrategie. Als dan blijkt dat het elektriciteitsnet vol zit, is de teleurstelling groot. Er is massaal onderschat dat regio's tempo willen maken.

Met Enexis hebben we veelvuldig gesproken over de (juridische) belemmeringen om duurzame projecten aan te sluiten én over oplossingen. Het is prettig om te merken dat Enexis het probleem niet wegschuift. We gaan elkaar steeds beter begrijpen en ontdekken hoe we elkaar kunnen helpen. Maar regelgeving staat een oplossing regelmatig in de weg. We werken in Nederland als het ware met een oude gebruiksaanwijzing. Dit moet écht snel door het Rijk worden aangepakt. In de energietransitie zijn creatieve oplossingen nodig om tempo te maken. Hiervoor moet Enexis de barricades op.

In Emmen-Weerdinge maken we nu gebruik van de reservecapaciteit van het net. Dat is positief. Hierdoor kunnen er twee grote projecten worden aangesloten. En toch pleiten we voor meer ruimte op het elektriciteitsnet om ook kleinere projecten van inwoners of mkb'ers mogelijk te maken. In Drenthe denkt iedereen mee: wij hebben inwoners opgeroepen om slimme oplossingen te bedenken voor netcongestie. Want in de energietransitie hebben we iedereen nodig.”

Samen met marktpartijen en collega-netbeheerders heeft Enexis gelobbyd om reservecapaciteit in het hoogspanningsnet te kunnen gebruiken voor duurzame productie. En met succes: er kwam een algemene maatregel van bestuur. In 2021 is het hoogspanningsstation in Emmen-Weerdinge technisch aangepast door TenneT en Enexis. Marco Poorts, manager Regie op Netwerk bij Enexis: “We zijn heel blij met deze creatieve, technische en regulatorische oplossing. Hiermee kunnen we weer een aantal klanten met duurzame productie aansluiten, zónder nadelige gevolgen voor de bestaande klanten.”

VOORWAARDEN VOOR DUURZAAM RESULTAAT

IN DIT HOOFDSTUK:

- Effectieve marktfacilitering
- Veilige en gezonde werkomgeving
- Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers
- Efficiënte bedrijfsvoering
- Beleidsbeïnvloeding
- Informatiebeveiliging
- Duurzame organisatie

+ Positieve impact

Wij bieden 4.947 mensen een baan en zorgen voor een veilige werkomgeving, persoonlijke ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Door efficiënt, doelgericht en duurzaam te werken leveren we waarde voor klanten en dragen we bij aan de klimaatdoelen.

— Negatieve impact

Werken aan de energienetten brengt gezondheidsrisico's met zich mee voor medewerkers. Daarnaast heeft ons werk een negatieve milieu-impact door de inkoop van materialen, door afval en netverliezen.

VOORWAARDEN VOOR DUURZAAM RESULTAAT

Werken in de energiebranche was niet eerder zo uitdagend als nu. We schrijven geschiedenis door te bouwen aan het energiesysteem van de toekomst en helpen daarmee klimaatverandering te beperken. Met een team van bijna 5.000 vakmensen werken én leren we iedere dag om die maatschappelijke taak zo goed mogelijk te vervullen. En we zoeken meer talent!

8.3 Enexis staat voor een periode van ongekende groei. Er zijn volop medewerkers nodig om uitvoering te geven aan de energietransitie. Een uitdaging, want op de arbeidsmarkt was in 2021 een groot tekort aan ervaren technici, IT'ers en data-analisten en dat zal in de komende jaren waarschijnlijk niet veranderen. Door meer gerichte arbeidsmarktcommunicatie, een aantrekkelijke wervingsbonus voor het aandragen van schaars personeel en eigen opleidingsfaciliteiten wisten we in 2021 toch 529 nieuwe collega's aan te nemen. Tegelijk zagen we ook collega's vertrekken of doorstromen naar andere functies. Dat is zorgelijk, omdat het extra druk legt op de begeleiding van nieuwe collega's. Het duurt gemiddeld twee jaar om nieuwe medewerkers volledig op te leiden tot monteur voordat zij zelfstandig op pad kunnen. Het is ook van cruciaal belang dat we bekwaame technische medewerkers waarderen en behouden. Als eerste stap ontvingen in 2021 bijna 2.000 medewerkers die werkzaam zijn in technische schaarstefuncties bij Enexis Netbeheer en Fudura een extra beloning van € 1.500 bruto.

4.3 Alleen door creatieve oplossingen te zoeken, voorkomen we dat de energietransitie stagneert. We zetten daarom alles op alles om de uitvoeringscapaciteit te vergroten en de capaciteit bij aannemers maximaal te benutten. Dit jaar organiseerden wij voor het eerst een webinar voor potentiële monteurs, uitvoerders en engineers om hen kennis te laten maken met Enexis. Hierdoor kwamen we in contact met honderden geïnteresseerden. We maken ook talent met andere achtergronden en expertises enthousiast voor onze uitdaging. In 2021 openden we drie grote simulatiehallen waar zoveel mogelijk specialisten worden opgeleid, zoals monteurs en uitvoerders. Ook de Enexis Academy's voor monteurs, engineers en uitvoerders zijn succesvol. **4.4** In 2021 zijn er circa 230 deelnemers gestart. Daarnaast hebben we in 2021 een aantal statushouders aangenomen die we opleiden tot monteur. Via het Opleidings- en ontwikkelingsfonds (O&O Nwb) lanceerden we tevens de campagne 'Power up the Planet!' om samen jongeren te stimuleren om voor een studierichting in de energietechniek te kiezen. **4.7**

Wij motiveren alle medewerkers om zich, naast verplichte modules, te blijven ontwikkelen in hun loopbaan. Daarom bieden we in samenwerking met externe partijen honderden vaktechnische opleidingen en trainingen aan voor persoonlijke ontwikkeling. Als gevolg van de coronamaatregelen en het thuiswerken is het aantal afgenomen trainingen voor persoonlijke ontwikkeling in 2021 lager dan voorgaande jaren. Enexis volgt het aantal opleidingen dat wordt afgenomen en stuurt niet meer op het aantal uren dat medewerkers een opleiding of training volgden. Vakopleidingen gingen zoveel mogelijk door, maar dan in kleinere groepen om de coronamaatregelen in acht te kunnen nemen. Veiligheidsopleidingen vormen een verplicht en essentieel

onderdeel van het opleidingsprogramma binnen Enexis. Naast eigen medewerkers volgen ook derden, waaronder aannemers, veiligheidsopleidingen en vakopleidingen via Enexis. Binnen de sector werken we nauw samen op het gebied van opleiden; we hebben allemaal dezelfde uitdagingen en delen kennis.

	2021	2020	2019	2018	2017
Personeel					
Personeelsleden ultimo jaar (eigen personeel)	4.947	4.767	4.488	4.324	4.332
Fte's ultimo jaar (eigen personeel)	4.772	4.591	4.317	4.167	4.175
Vrouwen in personeelsbestand (%)	19,8	19,7	18,8	18,6	18,5
Ziekteverzuim (%)	4,7	4,9	5,4	5,6	4,8

	Man	Vrouw	Totaal
Leeftijdscategorie			
onder 30 jaar	431	89	520
30 t/m 50 jaar	1.841	465	2.306
boven 50 jaar	1.694	427	2.121
Totaal	3.966	981	4.947
Percentage	80,2%	19,8%	100%

	Man			Vrouw			Totaal	
	Wajong ¹	WAO ²	WIA ³	Totaal man	Wajong ¹	WAO ²		WIA ³
Arbeidsparticipatie								
onder 30 jaar	2	-	-	2	-	-	-	2
30 t/m 50 jaar	3	-	3	6	1	-	1	8
boven 50 jaar	-	11	5	16	-	2	4	22
Totaal	5	11	8	24	1	2	5	8

1 Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten.

2 Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

3 Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

	Man			Gemiddelde lengte dienstverband ¹	Vrouw			Gemiddelde lengte dienstverband ¹
	Instroom	Uitstroom	Totaal man		Instroom	Uitstroom	Totaal vrouw	
In- en uitstroom²								
onder 30 jaar	113	23	90	1,30	33	10	23	1,20
30 t/m 50 jaar	249	78	171	5,44	55	28	27	4,71
boven 50 jaar	61	184	-123	34,32	18	26	-8	32,23
Totaal	423	285	138	23,75	106	64	42	15,34

1 Gemiddelde lengte dienstverband bij uitstroom.

2 Employee turnover rate 6,6%.

EFFICIËNT EN SLIMMER WERKEN

Om de hoeveelheid werk in de energietransitie aan te kunnen, kijken we ook naar de organisatie van ons werk. We halen alles uit de kast voor een beleidsbeïnvloeding. Allereerst zorgen we ervoor dat iedere medewerker weet wat zijn of haar persoonlijke bijdrage is aan onze doelen. Daarnaast leerden we in 2021 steeds beter om het gesprek te voeren over onze prestaties. Niet om elkaar ter verantwoording te roepen, maar om te leren. Waardoor is het niet gelukt om materiaal tijdig op een project te hebben? Wat kan de ene vestiging van de andere leren? En hoe kunnen we de samenwerking met aannemers verder verbeteren? We analyseren situaties om de oorzaak van verspilling in het proces weg te nemen. Tot slot zetten we in op verbetering van ons gedrag en leiderschap. Want inzichten moeten we in de praktijk kunnen toepassen. We hebben veel aandacht voor complexe veranderprojecten, die een risico vormen in de uitvoering van onze strategie. Zo willen we er alles aan doen om projecten binnen budget af te ronden mét toegevoegde waarde in onze processen. Inmiddels zijn ruim 550 medewerkers gecertificeerd in de Lean-methodiek. Zij helpen teams om prestaties op een gestructureerde manier te analyseren, verspilling te herkennen en processen te verbeteren. Ook ICT biedt uitkomst: met een nieuwe software-oplossing

kunnen werkvoorbereiders berekenen welke impact aanvragen van klanten voor nieuwe aansluitingen en verzwaren hebben op onze netten. Met deze capaciteitstoets kan de werkvoorbereider direct zien of er genoeg netcapaciteit is. Dit verlicht de werkdruk bij engineers.

VEILIG EN GEZOND SAMENWERKEN IN CORONATIJD

8.8

Ons werk aan de vitale infrastructuur mag nooit stilliggen; ook niet in een pandemie. Met heldere instructies omtrent de geldende coronamaatregelen ging het werk aan onze netten in 2021 dan ook gewoon door. En toch waren er een aantal spannende momenten als er landelijke coronamaatregelen werden afgekondigd. Kunnen we bij klanten achter de voordeur blijven werken? Hoe gaan we om met teambijeenkomsten? Wanneer kunnen we weer naar kantoor? In de zomer gingen de deuren van onze kantoren mondjesmaat weer open en in het najaar helaas opnieuw op slot. Dat was voor veel collega's even slikken. Gelukkig zijn er binnen Enexis geen grote uitbraken van corona ontstaan op het werk. Dit gaf vertrouwen dat onze maatregelen en protocollen voor een veilige en gezonde werkomgeving werken.

Dilemma's en inzichten

IMPACT VAN CORONAMAATREGELEN OP HET WELZIJN VAN MEDEWERKERS

De coronapandemie heeft niet alleen invloed op onze werkzaamheden, maar ook op medewerkers. We kregen in het afgelopen jaar signalen dat de coronamaatregelen hun tol begonnen te eisen. Thuiswerken heeft namelijk ook een keerzijde. Het kan leiden tot eenzaamheid en een disbalans in de werk/privé-situatie. Met name jongere collega's en nieuwe medewerkers missen het om elkaar te ontmoeten en van elkaar te leren. In de teams stimuleerden we collega's om oog voor elkaar te houden en te zoeken naar maatwerkoplossingen voor wie het nodig had om te werken op locatie of elkaar te ontmoeten. De veerkracht die we als organisatie ook dit jaar weer hebben laten zien sterkt ons in ons beeld dat we de uitdagingen van de toekomst met vertrouwen tegemoet kunnen zien.

Als organisatie willen we ook leren van deze bijzondere periode en de positieve aspecten vasthouden voor onze manier van werken in de toekomst. Denk aan vermindering van reistijd, efficiëntere overleggen en het feit dat we digitaal steeds vaardiger zijn geworden. Hoe we in de toekomst gaan werken is nog niet precies duidelijk; wel weten we dat flexibel werken blijft. We zetten het teamresultaat centraal en zoeken met elkaar naar een nieuwe balans in het thuis- en op kantoor werken. Samen experimenteren en leren zijn daarbij belangrijke sleutelwoorden. Zo werken we de komende jaren stap voor stap aan een werkomgeving die collega's in staat stelt om hun werk elke dag goed te doen.

Hoe we ook gaan werken, veiligheid zal bij ons altijd op één staan. Onze mensen werken letterlijk en figuurlijk vaak met spanning, want werken met elektriciteit en gas kent risico's. Ondanks de werkdruk bleef het aantal ernstige ongevallen in 2021 beperkt. Het laat zien dat collega's de veiligheidsinstructies goed kennen en naleven; al vinden we elk ongeval er een te veel. Onze LTIF-score komt dit jaar hoger uit dan vorig jaar. Dit komt met name door een toename van kleinere ongelukjes, zoals struikelen en verstappen. De LTIF-score bij contractors verbeterde in 2021 juist sterk. De reden hiervan is onbekend en wordt door onze aannemers nader onderzocht.

	2021	2020	2019	2018	2017
Ongevallen en LTIF¹					
Dodelijk ongeluk	-	-	-	-	1
Enexis	1,16	0,81	1,16	1,48	1,65
Contractors	1,21	2,64	2,58	4,53	2,20

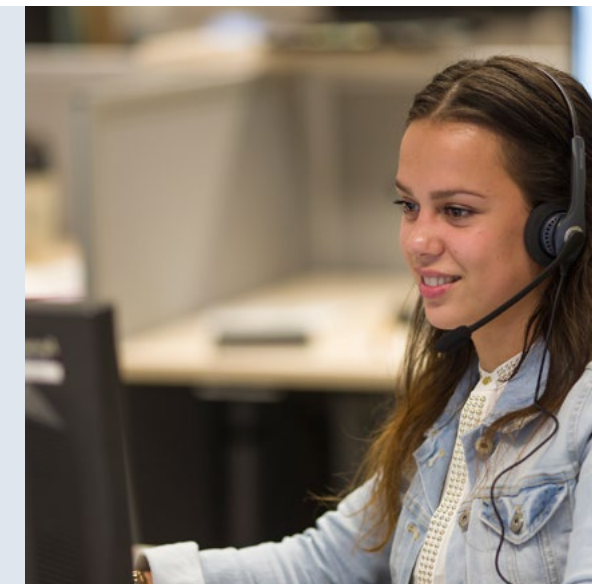
¹ LTIF: de LTIF staat voor het aantal ongevallen met als gevolg verzuim per 1.000.000 gewerkte uren.

Het is onze ambitie om door te groeien naar een hogere veiligheidscultuur. Een van de middelen om veiligheidsbewustzijn en bewust veilig handelen te meten, is de Veiligheidsladder van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN). Gebaseerd op een nulmeting, die wij uitvoerden met twee zelfstandige auditors gespecialiseerd in veiligheidsaudits, stond Enexis als geheel in 2021 aan het einde van trede twee. Door continu te leren van incidenten en goede voorbeelden over alle vestigingen en afdelingen heen willen we doorgroeien naar trede 3 in 2022. We streven ernaar om binnen vijf jaar de stap te maken naar trede 4 op de Veiligheidsladder. We willen risico's vóór zijn. Daarbij is sociale veiligheid essentieel, want een randvoorwaarde voor veilig werken is dat je je durft uit te spreken. Ook het bespreekbaar maken van zaken die niet naar wens gaan, hoort daarbij. Door gerichte awareness trajecten stimuleren we een integriteitsbewuste bedrijfscultuur, waarmee medewerkers zich durven uit te spreken. In 2021 actualiseerden wij ook de Enexis Gedragswijzer, waarin staat hoe medewerkers van Enexis omgaan met mensen, middelen (zoals telefoon, laptop en e-mail) en informatie.

AANDACHT VOOR MENSENRECHTEN EN EEN SOCIAAL VEILIGE WERKPLEK

We werken aan het cultureel verankeren van integriteit in de organisatie. Hierbij gaat het vooral om het goede gedrag en het goede gesprek. Een sociaal veilige werkplek vinden we belangrijk voor alle medewerkers. Voor de melding van eventuele schendingen zijn er diverse meldingsprocedures, interne en externe vertrouwenspersonen en een regeling vermeende misstanden. Daarnaast is er een interne integriteitscommissie die zaken op het gebied van integriteit en fraude bespreekt en borgt dat we blijven werken aan het cultureel verankeren van integriteit.

We onderschrijven de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties en de fundamentele principes en rechten op het werk van de International Labour Organization (ILO). Diversiteit en zorg voor medewerkers staan bij Enexis hoog in het vaandel. Zo stimuleren we medewerkers om hun eigen mening en standpunten uit te spreken, biedt Enexis arbeidsvoorwaarden met aandacht voor gelijk loon voor gelijke arbeid en is er aandacht voor ontwikkeling en opleiding. Ook hebben medewerkers een ruime hoeveelheid vrije dagen en specifieke verlofdagen om bijvoorbeeld ouders en mantelzorgers te ondersteunen. Enexis maakt geen onderscheid van welke aard ook. Aspecten met betrekking tot mensenrechten zijn uitgewerkt in de cao, bedrijfsregelingen en de Enexis Gedragswijzer. Wij hebben geen specifieke doelstelling, maar zetten een groot scala aan maatregelen in om risico's ten aanzien van mensenrechten, corruptie en omkoping te mitigeren. Ons beleid om corruptie, zoals belangenverstremgeling of omkoping, van medewerkers te voorkomen is vastgelegd in de Gedragswijzer voor medewerkers, de Gedragswijzer Leveranciers, cao en in onze Algemene Inkoopvoorwaarden. Met het compliance protocol stimuleren we medewerkers om te voldoen aan de wet- en (interne en externe) regelgeving.

MEEBEWEGEN IN EEN VERANDEREND SPEELVELD

Flexibiliteit in onze houding en oplossingsrichtingen is essentieel, omdat we merken dat nieuwe vraagstukken elkaar in rap tempo opvolgen in de energietransitie. Op diverse vlakken is ook aanpassing in de wet- en in regelgeving nodig. Wat zijn bijvoorbeeld spelregels voor nieuwe energievormen, zoals warmtenetten en waterstof? En hoe houden we de energievoorziening betaalbaar als er zoveel geïnvesteerd moet worden? Op Europees, nationaal en regionaal niveau werkten wij in 2021 aan beleidsbeïnvloeding en gingen wij in gesprek. Samen met sectorgenoten ontwikkelden we gedragen visies en gaven we concrete adviezen. Bijvoorbeeld over subsidieregelingen voor (thuis)batterijen om energie op te slaan en het afbouwen van de salderingsregeling. In een brief aan de formateurs gaven we advies over urgente punten waarop het nieuwe kabinet zou moeten sturen om de energietransitie te kunnen uitvoeren. Denk aan prioriteren bij de aanleg van infrastructuur, efficiënt gebruik van het systeem en het drastisch verkorten van (vergunningen)procedures. Ook boden we RES-regio's in 2021 een handreiking aan met concrete oplossingen om de transportcapaciteit efficiënt te benutten. We sluiten coalities met energiemarktpartijen en ketenpartners om onze invloed te vergroten. Zo maken wij ons bijvoorbeeld sterk om te komen tot één sectorvereniging voor groen gas en ons gezamenlijk in te zetten voor uitbreiding van de productie van groen gas om de ambities in het Klimaatakkoord te helpen realiseren. Samen pleiten wij steeds voor haalbare plannen en passende regelgeving om het systeem betaalbaar te houden.

DIGITALE VEILIGHEID

Een ander aspect waarop we doorlopend alert zijn en inspelen op veranderingen is digitale veiligheid. De dreiging van digitale aanvallen groeit wereldwijd en dat geldt ook voor de impact en de complexiteit van de benodigde maatregelen. Hackers en cybercriminelen worden steeds listiger en zijn uit op politiek gewin, geld of verstoring in de keten. Dit vormt een risico voor Enexis. Daarom zijn we continu alert en beschermen we de vitale infrastructuur, ICT-systemen en (persoons)gegevens structureel tegen digitale aanvallen. In onze aanpak van effectieve marktfacilitering en digitale veiligheid focussen we niet alleen op technologie, maar ook op mensen, processen en cultuur. Ook in 2021 testten wij regelmatig en proactief het beveiligingsniveau van onze systemen, monitorde we onze systemen 24/7 en traiden we medewerkers actief op het herkennen én voorkomen van cyberdreigingen. Met name de bewustwording over cybersecurity-risico's en incidenten is van groot belang. In 2021 hebben we de monitoring aangescherpt van onder meer e-mailverkeer om hackpogingen te voorkomen. Uiteraard respecteren wij hierbij de privacywetgeving. We letten erop dat data niet langer worden bewaard dan strikt noodzakelijk. Hiermee verkleinen we de impact van eventuele datalekken en zijn wij in staat om de privacy van onze klanten beter te beschermen, zoals ook de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) voorschrijft. Ons ISO27001-certificaat toont aan dat Enexis Netbeheer een goed werkend managementsysteem heeft voor informatiebeveiliging.

Om ons bedrijf zo veilig mogelijk te houden, hebben we intensief contact met o.a. het Nationaal Cyber Security Center, Agentschap Telecom en sectorgenoten over potentiële risico's en bedreigingen. Onze eigen cybersecurityspecialisten maken ook onderdeel uit van de Energy ISAC; een kennisnetwerk van cybersecurityspecialisten van de vitale bedrijven in de energiesector. Op deze wijze delen we snel waardevolle kennis over incidenten, dreigingen en kwetsbaarheden. Zodoende zijn we snel en adequaat in staat maatregelen te nemen om cybercriminelen en andere kwaadwillenden buiten de deur te houden en schade te voorkomen.

MARKTFACILITERING

Data worden steeds belangrijker in ons werk en voor een effectieve marktfacilitering. Met behulp van registers, processen en systemen maken wij inzichtelijk wie, wanneer, hoeveel energie gebruikt. Zo kunnen klanten zorgeloos wisselen van energieleverancier. Ook toen in 2021 enkele energieleveranciers failliet gingen konden wij de administratie zorgvuldig regelen, waardoor de energielevering voor klanten geborgd bleef. Dit proces, dat voor klant geruisloos verloopt, vraagt op de achtergrond om afstemming met veel partijen. De hoeveelheid gegevens wordt steeds groter nu klanten niet alleen energie gebruiken, maar ook produceren en terugleveren. We moeten nóg slimmer omgaan met data en werkten daar in 2021 actief aan met netbeheerders, energieleveranciers, programmaverantwoordelijken en meetverantwoordelijken. Vanuit een gezamenlijke visie willen we samen met de andere netbeheerders de markt op een uniforme manier faciliteren.

WAT WIJ ZELF DOEN OM TE VERDUURZAMEN

Klimaatverandering gaat ons aan het hart. Wij voelen de verantwoordelijkheid om mee te werken aan een duurzame wereld en eerlijk zaken te doen. In 2021 richtten we ons op het verhogen van circulariteit in ons bedrijf en op het verminderen van onze ecologische voetafdruk. Onze bijdrage als informatiebeveiliging viel op. In 2021 werden we opnieuw verkozen tot beste netbeheerder in de categorie duurzaamheid in de MT500, de lijst van de 500 bedrijven met de beste reputatie.

VERHOGEN VAN DE CIRCULARITEIT

In 2050 wil Nederland een circulaire economie zijn; een economie zonder afval, waarbij alles draait op herbruikbare grondstoffen. Om dit doel te bereiken moeten we nu al stappen zetten in onze eigen consumptiepatronen en de productieketen. Samen met leveranciers maken we daarom afspraken om minder grondstoffen te verbruiken, wat tegelijk bijdraagt aan de reductie van CO₂-emissies. Om inzicht te krijgen in de samenstelling van de producten vragen we leveranciers van onze componenten om een 'grondstoffenpaspoort'. Ook maken we bij de inkoop van producten en diensten afspraken over de circulariteit. Om te weten waar we staan met onze circulariteitsprestaties en hoe we dit doel kunnen bereiken, voerden we in 2021 een nulmeting uit. Hieruit bleek dat we de grootste CO₂-impact bereiken door de circulariteit in kabels, gasleidingen en transformatoren te vergroten. Met leveranciers onderzoeken we mogelijkheden om de materiaalimpact te verminderen. Kunnen we bijvoorbeeld meer gerecycled koper gebruiken in gasbuizen of gerecycled polyethyleen in elektriciteitskabels? Komend jaar ontwikkelen we een top 10 met concrete maatregelen.

	2021 ¹	2020 ¹	2019 ¹	2018 ¹	2017
Hoeveelheid afval (in ton)^{2,3}					
Hergebruikt afval	24.825	29.369	28.540	27.281	30.185
Verbrand afval	1.325	1.505	1.523	1.618	1.529
Gestort afval	203	471	355	1.142	2.177
Biomassa	162	126	92	203	-
Vergisten	50	78	95	101	-
Composteren	9	33	33	35	-
Totaal	26.574	31.582	30.638	30.38	33.891
Waarvan gevaarlijk afval (%)	6.9	9.3	4.7	5,3	0,4

¹ Cijfers 2021, 2020 en 2019 hebben betrekking op de periode 1 jan t/m 31 dec waarbij de laatste weken van het jaar zijn gebaseerd op een inschatting van Milgro omdat de werkelijke cijfers pas later bekend zijn. Cijfers 2018 hebben betrekking op de 12-maands periode december 2017 t/m november 2018.

² Vanaf 2018 wordt classificatiemethode Milgro toegepast. T/m 2017 werd classificatiemethode SUEZ gehanteerd (ladder van Lansink).

³ Enexis voert geen radioactief afval. Dit komt niet vrij in onze werkprocessen.

Door revisie kopen we jaarlijks minder materialen en produceren we minder afval. Dat is duurzamer en bespaart kosten. We kunnen installaties langer gebruiken door componenten te reviseren. In 2021 zijn circa 330 transformatoren gereviseerd en werden stations, schakelinstallaties en gascomponenten gemoderniseerd en hergebruikt. Hiermee bespaarden we ruim € 8,6 miljoen en vermeden we de CO₂-uitstoot die gepaard gaat met de productie.

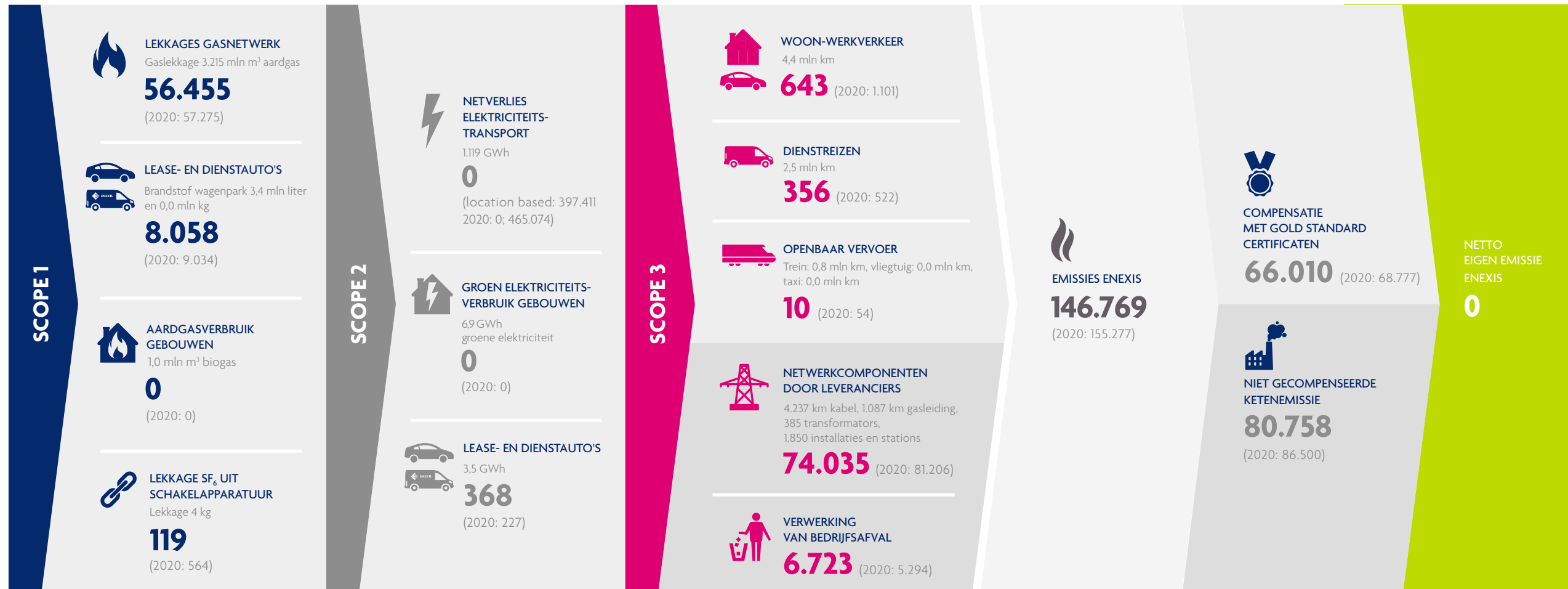
Aan het einde van de gebruiksduur kiezen we een duurzame oplossing voor ons afval. We werken samen met afvalverwerker Milgro aan het beheersen van afvalstromen, het tegengaan van verspilling en verhogen van recycling. We onderscheiden 85 verschillende afvalstromen en recyclen 93% van ons afval. Door transformatoren en gietijzer op een andere manier af te voeren, kabels op een hoogwaardige manier te verwerken en actief te sturen op lediging van containers wisten we in 2021 ruim € 200.000 te besparen. En we blijven zoeken naar meer mogelijkheden voor duurzaam afvalmanagement.

VERKLEINEN VAN ONZE VOETAFDruk

Met ons werk en het gebruik van grondstoffen hebben we onvermijdelijk impact op het klimaat. We voelen ons verantwoordelijk voor de uitstoot die we veroorzaken. Daarom kiezen we er vol overtuiging voor om CO₂-neutraal te werken en onze uitstoot te verminderen waar dat kan. De grootste uitdaging voor ons is het netverlies en lekverlies; dit is de energie die bij het transport in onze kabels en leidingen verloren gaat. We kiezen ervoor om 100% duurzame energie in te kopen voor de netverliezen van elektriciteit. Dit gaat om forse hoeveelheden. Globaal is de omvang van het netverlies elektriciteit jaarlijks namelijk gelijk aan het verbruik van circa 400.000 huishoudens. In 2021 was 30% afkomstig uit Nederlandse windparken (2020: 35,1%). De overige 70% was afkomstig uit landen die aangesloten zijn bij de Europese Unie én bij de Association of Issuing Bodies (AIB) (2020: 64,9%). In 2030 willen we dat 55% van onze netverliezen duurzaam zijn opgewekt met in Nederland opgewekte duurzame elektriciteit.

Samen met leveranciers en ketenpartners zetten we stappen om het netverlies te reduceren. Bijvoorbeeld door gebruik van andere materialen of een ander ontwerp van onze netten. Om duurzame keuzes te stimuleren, hanteren we een interne CO₂-waardering bij onze inkoop- en investeringsbeslissingen (€ 50 per ton in 2021). Het dwingt ons om steeds op zoek te gaan naar duurzame alternatieven. De CO₂-waardering is onderdeel van de ROBAM-systematiek (Risk & Opportunity Based Asset Management). We evalueren de waardering van CO₂ elk jaar in sectorverband. Om te leren en de effecten te evalueren werken we nauw samen met andere netbeheerders.

Als het verminderen van de uitstoot of groen inkopen niet kan, dan compenseren we het klimaateffect. Met Gold Standard Certificaten investeren we in projecten die zorgen voor reductie van uitstoot elders in de wereld. In 2021 bedroeg onze bruto-uitstoot 146.769 ton CO₂-equivalent. Een gedetailleerde toelichting op de CO₂-voetafdruk is terug te vinden in het hoofdstuk 'Aanvullende informatie'.

CO₂-VOETAFDruk (IN TON CO₂-EQUIVALENT)

Scope: Emissie scopes GHG (Greenhouse Gas Protocol)

Scope 1: Directe emissies: Dit zijn emissies van broeikasgassen van eigendommen of door geleasede apparatuur die het directe gevolg zijn van de kernactiviteiten.

Scope 2: Indirecte emissies: Alle uitstoot van broeikasgassen bij het opwekken van elektriciteit gebruikt door het bedrijf, maar opgewekt door derden.

Scope 3: Andere indirecte emissies: uitstoot broeikasgassen door energie en brandstofgebruik vanuit vervoer, winning, energieproductie (excl. elektriciteitsopwek) en emissies bij derden, die het gevolg zijn van de activiteiten van de netbeheerder.

“WIJ ONDERZOEKEN WAT ER WÉL KAN. ZONDER HET NET TE BELASTEN.”

Remco Bosma

Burgemeester gemeente Bladel

Claudia Rieswijk

Strategisch Beleidsadviseur Ruimte gemeente Bladel

“Wij zien het als een belangrijke taak om invulling te geven aan de klimaatafspraken van Parijs. We gaan daar als gemeente zelf mee aan de slag én we werken op veel thema's samen in de vijf Kempengemeenten: Bergeijk, Eersel, Reusel-De Mierden, Oirschot en Bladel”, aldus burgemeester Bosma. Een van die thema's is een beleid voor grootschalige productie van duurzame energie. Claudia Rieswijk: “Er liggen talloze plannen voor zonne-energie en windenergie in De Kempen. Met Enexis waren we gezamenlijk in overleg over de aanpassingen die hiervoor nodig zijn in het elektriciteitsnet. En toen kwam ineens de boodschap dat er transportschaarste was in het elektriciteitsnet voor teruglevering.” Bosma: “Dan slaat de schrik toe. Dit heeft grote gevolgen voor de energietransitie en ons vestigingsklimaat.”

De slimme maakregio liet het er niet bij zitten. Bosma: “We hebben in dit gebied een goed draaiende economie en veel ondernemerschap. Dit willen we zo houden en dat motiveerde ons om een mentale draai te maken. We moeten netcongestie beschouwen als een gegeven en kijken naar wat er wél kan zonder het elektriciteitsnet te belasten.” Claudia Rieswijk: “De Kempengemeenten hebben een bureau ingeschakeld om oplossingsrichtingen uit te werken. Bijvoorbeeld door zon- en windprojecten direct te koppelen aan bedrijven die veel elektriciteit verbruiken. Of door te werken met accu-opslag op een bedrijventerrein. Enexis is actief betrokken om mee te denken in kansen. Schouder aan schouder.”

Robert Aerts, strategisch adviseur Energietransitie bij Enexis: “Deze regio kenmerkt zich door innovatie en oplossingen. Dat laten ze nu ook zien en is een groot compliment waard. Vanuit Enexis denken we mee over de mogelijkheden en de impact op ons elektriciteitsnet. Mijn doel: het eerlijke verhaal vertellen en kijken wat er juist wel kan. Zo komen de Kempengemeenten niet voor verrassingen te staan.”

FINANCIËEL VERANTWOORD

IN DIT HOOFDSTUK:

Eerlijk werk en
economische
groei

- Financieel robuust

+ Positieve impact

Investeren in de energievoorziening komt ten goede aan economische activiteit en werkgelegenheid in gemeenten en provincies. Aandeelhoudende provincies en gemeenten ontvangen bovendien een jaarlijks dividend. Daarnaast geeft Enexis groene obligatieleningen uit die worden besteed aan projecten met een duurzame impact.

— Negatieve impact

Door toenemende investeringen in de infrastructuur staat de betaalbaarheid van de energievoorziening onder druk. Daarbij leggen investeringen in de energietransitie extra beslag op schaarse middelen, zoals materialen en personeel.

FINANCIËEL VERANTWOORD

Ons investeringsniveau bereikt in de energietransitie een recordhoogte. Er is veel geld nodig om het energiesysteem van de toekomst te bouwen. Onze uitgaven aan werkzaamheden aan de energienetten bedroegen in 2021 een recordbedrag van € 959 miljoen. We zijn dankbaar voor het vertrouwen van aandeelhouders en investeerders dat essentieel is voor onze robuuste financiële positie.

8.1

Jaar op jaar stijgen onze uitgaven om met onze infrastructuur de energietransitie mogelijk te maken. Dat we de hoge extra uitgaven kunnen doen, is te danken aan onze solide financiële positie. Ons werkpakket bedroeg dit jaar € 959 miljoen; dit is € 77 miljoen meer ten opzichte van € 882 miljoen in 2020. We merken op dat de prijzen voor de inkoop van materialen en diensten in 2021 sterk zijn toegenomen.

We zijn ons er doorlopend van bewust dat we ons geld goed moeten besteden. Dat hoort bij onze publieke taak en draagt er aan bij dat we energie voor iedereen betaalbaar houden. Daarom maken we kostenefficiënte keuzes, bijvoorbeeld door te werken volgens de LEAN-methodiek en ons IT-landschap te optimaliseren. Ook werkten we in 2021 aan innovaties om het net zo (kosten)efficiënt mogelijk uit te breiden.

EU TAXONOMIE

In navolging van de EU Taxonomie voor duurzame activiteiten rapporteren wij in dit jaarverslag ook over investeringen met een duurzaam karakter. Dit jaar geven we een eerste inzicht en in de komende jaren zullen we onze rapportage verder uitbouwen om duurzame investeringen te identificeren en stimuleren.

FINANCIERING VAN DE ENERGIETRANSITIE

In de komende jaren maakt Enexis een enorme groei door in investeringen en uitgaven. Naast kostenbesparing en efficiëntie, waarbij we zelf aan zet zijn, is het van belang dat we voldoende inkomsten hebben om investeringen voor de energietransitie te kunnen doen. We onderkennen het risico dat de financiële positie van Enexis verslechtert doordat de financiële consequenties van de energietransitie niet voldoende worden opgevangen in de huidige reguleringsmethodiek.

Een uitgebreider beeld van de financiële impact vindt u in de jaarrekening in noot 13. Immateriële vaste activa.

In 2020 versterkten de aandeelhouders – provincies en gemeenten - onze eigen vermogenspositie met een 'converteerbare hybride lening' aan Enexis van in totaal € 500 miljoen. We verwachten op de lange termijn dat we door de toenemende uitgaven en de beperkingen van de reguleringsmethodiek nog meer eigen vermogen nodig hebben om onze robuuste financiële positie te handhaven.

Dilemma's en inzichten

HOE BEKOSTIGEN WE DE OMBOUW VAN HET ENERGIESYSTEEM?

Voor onze inkomsten zijn we afhankelijk van de netwerktarieven die we aan klanten in rekening mogen brengen. Daarom pleiten wij in sectorverband voor redelijke en tijdige vergoedingen. In 2021 werden door de ACM nieuwe methodebesluiten vastgesteld, waarin staat hoe de inkomsten van netbeheerders er vanaf 2022 tot en met 2026 uit zullen zien. De vergoedingen zijn verbeterd, maar sluiten nog onvoldoende aan bij de sterk oplopende kosten voor het elektriciteitsnet. Daarbij is bijvoorbeeld nog geen rekening gehouden met de financiering van congestiemanagement, waarbij klanten een financiële vergoeding ontvangen voor het tijdelijk aanpassen van hun energieverbruik. Bij de besluiten voor het gasnet heeft de ACM juist wel oog getoond voor een dalend gasverbruik en het aardgasvrij maken van wijken. Niettemin zijn wij van mening dat de ACM niet de juiste balans heeft weten te vinden om de sterk oplopende kosten voor het elektriciteitsnet af te dekken. Wij hebben daarom beroep aangetekend tegen de methodebesluiten.

In 2021 constateerden de ministeries van Economische Zaken & Klimaat en Financiën dat er naast het methodebesluit een aanpassing van het beleid nodig is om de ombouw van het energiesysteem te kunnen bekostigen. In een brief aan de Tweede Kamer stellen zij voor om te onderzoeken of en welke rol het Rijk kan vervullen bij het financieren van de enorme investeringen in de regionale elektriciteitsnetten. Wij zijn positief over deze ontwikkeling en praten verder met het Rijk over verdere concretisering in 2022.

EEN DUURZAME INVESTERING

In 2021 gaven we een tweede groene obligatielening uit van € 500 miljoen euro. Dit stelt ons in staat om te investeren in projecten die bijdragen aan het aandeel duurzame energie in onze netten. Denk aan netuitbreidingen ten behoeve van wind- en zonneparken. Daarnaast wordt de opbrengst gebruikt om slimme distributieautomatisering toe te voegen aan het net en voor de uitrol van slimme meters. De besteding van de opbrengst en de positieve impact van deze investeringen op maatschappij en milieu zijn in 2021 vastgelegd in het [impact- en allocatierapport](#), dat te vinden is op de website van Enexis Groep.

Ook in de toekomst blijven wij kijken naar mogelijkheden rond groene financiering. Hiertoe is het Green Finance Framework opgesteld. Het Framework draagt volgens het onafhankelijke rating bureau ISS-ESG 'significant' bij aan het behalen van de Sustainable Development Goals (SDG's). Door de EU Taxonomie en de Green Bond Principles te volgen en deze te verankeren in het Green Finance Framework zorgt Enexis voor volledige transparantie in het proces. Samen met goede ratings bij Sustainalytics en ISS-ESG geeft dit de investeerders houvast en vertrouwen voor investeringen in groene obligaties. Alle groene obligaties zijn genoteerd aan Euronext Amsterdam.

EU TAXONOMIE

In navolging van de EU Taxonomie voor duurzame activiteiten rapporteren wij in dit jaarverslag expliciet over investeringen met een duurzaam karakter. De Taxonomie komt voort uit het EU Action Plan on Sustainable Finance en maakt duidelijk welke activiteiten wel of niet duurzaam mogen heten, op grond van hun wetenschappelijk getoetste bijdrage aan het voorkomen van klimaatverandering of beperken van de gevolgen ervan (adaptatie).

DE CRITERIA

Enexis is als organisatie van openbaar belang verplicht conform de EU Taxonomie te rapporteren. Dit doen wij onder de EU Richtlijn bekendmaking niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit. Met betrekking tot 2021 rapporteren wij over het aandeel van de omzet, kapitaaluitgaven (CapEx) en het aandeel operationele uitgaven (OpEx) die verband houden met zogenoemde 'eligible' economische activiteiten die zijn benoemd in de EU Taxonomie. Een economische activiteit draagt substantieel bij als deze voldoet aan de technische screeningcriteria die zijn opgenomen in de EU Taxonomie Gedelegeerde verordeningen.

De milieudoelstellingen van de Taxonomie zijn:

- De mitigatie van klimaatverandering;
- De adaptatie aan klimaatverandering;
- Het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen;
- De transitie naar een circulaire economie;
- De preventie en bestrijding van verontreiniging;
- De bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen.

Momenteel zijn de omschrijvingen voor de 'groene' economische activiteiten uitgewerkt voor twee milieudoelstellingen. Dit betekent dat wij in de rapportage over 2021 enkel hoeven te rapporteren over de doelstellingen van klimaatmitigatie en klimaatadaptatie.

Om als duurzaam te worden beschouwd, moeten economische activiteiten binnen de EU Taxonomie:

- Substantieel bijdragen aan ten minste één van de zes bovenstaande milieudoelstellingen;
- Geen significante schade berokkenen aan één van de andere vijf milieudoelstellingen (Do Not Significant Harm, DNSH);
- Voldoen aan minimale sociale waarborgen.

ONZE INVESTERINGEN MET EEN DUURZAAM KARAKTER IN 2021

Enexis rapporteert over twee eligible activiteiten uit de EU Taxonomie, te weten 4.9 Transmissie en distributie van elektriciteit en 4.15 Distributie van stadsverwarming en -koeling. De omschrijvingen van deze activiteiten kennen in de EU Taxonomie geen overlap; er bestaat derhalve geen risico op dubbeltellingen. In onderstaande weergave is aansluiting gezocht bij onze bestaande opsplitsing naar bedrijfsactiviteiten (Elektriciteit, Gas en Overig). Enexis heeft op basis van een beste inschatting invulling gegeven aan de regelgeving van de EU Taxonomie, gezien het feit dat de EU Taxonomie nieuw en nog onderhevig is aan wijzigingen kan dit in toekomstige rapportages leiden tot gewijzigde interpretaties.

€ miljoen	Absolute omzet	Aandeel omzet	Absolute kapitaal-uitgaven	Aandeel kapitaal-uitgaven	Absolute Operationele uitgaven	Aandeel Operationele uitgaven
Transmissie en distributie van elektriciteit (NACE 35.13)	1.220	75%	579	63%	86	75%
Distributie van stadsverwarming en -koeling (NACE 35.30)	-	0%	5	1%	-	0%
Totaal eligible activiteiten	1.220	75%	584	64%	86	75%
Taxonomie-non-eligible activiteiten	414	25%	329	36%	29	25%
Totaal	1.634	100%	913	100%	115	100%

BEREKENING EU TAXONOMIE

De totale omzet onder de EU Taxonomie sluit aan bij de IFRS-verslaggevingsstandaarden en is daarmee gelijk aan de jaarrekening (noot 1 Netto-omzet Enexis). Van de totale omzet is bepaald welk deel wordt verdiend met Taxonomie-eligible activiteiten. Per activiteit is bepaald in hoeverre deze activiteit genoemd is in de EU Taxonomie. Hiervoor is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande opsplitsing naar bedrijfsactiviteiten (Elektriciteit, Gas en Overig). Onder de eligible omzet wordt gerekend de omzet die samenhangt met het transport van Elektriciteit en Warmte (NACE code 35.13 en NACE code 35.30).

De totale kapitaaluitgaven onder de EU Taxonomie betreffen:

- investeringen in materiële vaste activa (noot 12 in de jaarrekening);
- door acquisitie verkregen materiële vaste activa (noot 12 in de jaarrekening);
- investeringen in immateriële vaste activa (noot 13 in de jaarrekening);
- toevoegingen aan het gebruiksrecht actief (IFRS 16) (noot 14 in de jaarrekening).

Van de totale kapitaaluitgaven is bepaald welk deel betrekking heeft op Taxonomie-eligible activiteiten. Per activagroep is bepaald met welke economische activiteit deze samenhangt en in hoeverre deze activiteit genoemd is in de EU Taxonomie. Hierbij is aansluiting gezocht bij de bestaande opsplitsing naar bedrijfsactiviteiten en het bestaande NACE coderingsstelsel. Onder de eligible kapitaaluitgaven worden alle investeringen in materiële vaste activa gerelateerd aan ons elektriciteitsnetwerk (NACE code 35.13) en alle investeringen in materiële vaste activa die betrekking hebben op de leidingen en installaties inzake het warmte- en koudenetwerk (NACE code 35.30).

De operationele uitgaven onder de EU Taxonomie worden gedefinieerd als directe niet-geactiveerde kosten die betrekking hebben op het onderhoud van activa. Enexis heeft op basis van deze definitie enkel de uitgaven van onderhoud en storingskosten geclassificeerd als operationele uitgaven onder de EU Taxonomie. Van deze onderhouds- en storingskosten is bepaald welk deel betrekking heeft op Taxonomie-eligible activiteiten. Bij de bepaling hiervan is wederom aansluiting gezocht bij de bestaande opsplitsing naar bedrijfsactiviteiten en het bestaande NACE coderingsstelsel. De operationele uitgaven opgenomen onder 35.13 betreffen uitgaven voor onderhoud en storingskosten aan activa voor het instandhouden van ons elektriciteitsnetwerk.

BEHOUD CREDIT RATINGS

Het behoud van ten minste een A/A2 credit rating profiel met een horizon van vijf jaar is essentieel voor het vertrouwen van investeerders en is in lijn met de vermogenskostenvoet voor de vermogenskostenvergoeding van de ACM. Enexis maakt gebruik van credit ratings van Standard & Poor's (S&P) en van Moody's. Deze ratings bestaan uit een lange termijn rating met een outlook en een korte termijn rating. De outlook geeft de verwachte verandering in de lange termijn rating aan voor de komende jaren. De ratings van S&P en Moody's zijn ongewijzigd gebleven. Wel heeft de rating van S&P een negatieve outlook gekregen. Door de lagere regulatorische vergoeding voor vermogenskosten gedurende 2022-2026 acht S&P het niet waarschijnlijk dat Enexis de financiële ratio FFO/netto rentedragende schulden zonder extra maatregelen binnen de komende 24 maanden boven de drempelwaarde kan houden die past bij de huidige credit rating.

Ook onze prestaties op het gebied van duurzame bedrijfsvoering worden beoordeeld door ratingbureaus.

Voor de financiering, liquiditeit en credit ratings verwijzen wij naar noot 32 in de jaarrekening 'Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten'.

STERK DUURZAAMHEIDSPROFIEL

Voor investeerders is de mate waarin wij duurzaam ondernemen steeds vaker een belangrijke beslissingsfactor voor het doen van groene investeringen. Hier spelen naast onze bijdrage aan de Sustainable Development Goals, ESG-ratings een belangrijke rol. Een goede ESG-score is belangrijk voor uitgifte van groene obligaties. ESG staat voor Environment, Social & Governance. De ESG-rating wordt onder meer bepaald door de impact op klimaatverandering, onze rol in de gemeenschap, de betrouwbaarheid van ons netwerk, veiligheid, bedrijfsethiek, goed ondernemingsbestuur en maatregelen tegen corruptie en witwassen.

Met de huidige ESG-ratings laat Enexis een sterk duurzaamheidsprofiel zien. Enexis staat in een actieve dialoog met twee rating agencies: ISS en Sustainalytics.

- Onze ESG Risk Rating van Sustainalytics is in het afgelopen jaar sterk verbeterd met 5 punten: van 18.3 (2020) gingen we naar 13.3 in 2021. Hiermee staat Enexis in de categorie 'laag risico' in de groep Multi Utilities. Enexis behoort hiermee tot de 3% best scorende bedrijven in deze categorie. De mate waarin ons bedrijf wordt blootgesteld aan risico's is laag en het beheer van materiële onderwerpen is sterk.
- ISS ESG geeft ons een B rating met Prime label. Enexis behoort hiermee tot de best scorende bedrijven in de categorie Gas and Electricity Network Operators.

Deze goede ESG (Risk) ratings geven vertrouwen en versterken onze positie als duurzame onderneming.

FINANCIËLE PRESTATIES 2021

Onze nettowinst over 2021 bedroeg € 199 miljoen; een stijging van € 91 miljoen ten opzichte van € 108 miljoen in 2020. De stijging wordt voornamelijk verklaard doordat met ingang van 2021 de stijging van de inkoopkosten TenneT in hetzelfde jaar in de omzet wordt vergoed.

Ook in 2021 heeft de coronacrisis geen materiële impact gehad op het financieel resultaat van Enexis. Onze omzet is immers grotendeels gebaseerd op capaciteitstarieven en daarmee ongevoelig voor schommelingen in verbruik. Ondanks extra veiligheidsvoorschriften in de processen met direct klantcontact groeide het uitgevoerde werkpakket naar een recordhoogte van € 959 miljoen; een stijging van € 77 miljoen ten opzichte van 2020.

€ miljoen	2021	2020	2019	2018	2017
Resultaat					
Netto-omzet	1.634	1.516	1.491	1.445	1.398
Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	324	316	232	228	231
Overige bedrijfsopbrengsten	2	1	12	4	4
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo	1.312	1.201	1.271	1.221	1.171
Bedrijfslasten exclusief afschrijvingen en buitengebruikstellingen	561	554	539	468	487
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	429	405	379	349	345
Bedrijfsresultaat	322	242	353	404	339
Resultaat deelnemingen en joint ventures	0	0	-1	0	-3
EBIT ¹	322	242	353	404	336
Financiële baten en lasten	-43	-41	-52	-58	-59
Resultaat vóór belastingen	279	201	300	346	277
Resultaat na belastingen	199	108	210	319	207
Balans (vóór winstbestemming)					
Netto werkkapitaal ¹	-99	-106	-43	-89	-61
Vaste activa	8.765	8.496	7.98	7.48	7.181
Geïnvesteerd vermogen ¹	7.802	7.418	7.056	6.594	6.386
Eigen vermogen	4.241	4.116	4.112	4.024	3.912
Netto rentedragende schulden ¹	2.932	2.677	2.634	2.272	2.201
Balans totaal	9.395	8.751	8.258	7.715	7.668
Ratio's					
Solvabiliteit ¹	45,1	47,0	49,8	52,2	51,0
ROIC ¹	4,1	3,3	5,0	6,1	5,3
Return on equity ¹	4,7	2,6	5,1	7,9	5,3
Kasstroom					
Kasstroom uit operationele activiteiten	732	726	647	679	628
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-984	-872	-753	-646	-597
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	312	131	137	-58	-9
Kasstroom	60	-15	31	-25	22

¹ Zie definities in Begrippenlijst.

VOOR BEDRIJFSACTIVITEITEN BESCHIKBAAR SALDO

Het voor bedrijfsactiviteiten beschikbare saldo steeg in 2021 met € 111 miljoen, voornamelijk vanwege een stijging van de geregleerde omzet. De totale omzet kwam in 2021 uit op € 1.634 miljoen, een toename van € 118 miljoen ten opzichte van 2020. De gemiddelde tariefstijging bedroeg voor elektriciteit en gas (incl. meterhuur) respectievelijk 9,0% en 3,3%.

De toename van de omzet wordt voornamelijk verklaard door:

- Elektriciteit: De omzet is met € 101 miljoen toegenomen ten opzichte van 2020. De toename wordt hoofdzakelijk verklaard doordat in de geregleerde omzet 2021 voor de eerste keer een directe vergoeding in het boekjaar 2021 heeft plaatsgevonden van de gestegen inkoopkosten TenneT. In de boekjaren 2020 en daarvoor werd de nacalculatie van de inkoopkosten TenneT met een vertraging van twee jaren in de tarieven opgenomen. De toename van de inkoopkosten TenneT in het boekjaar 2020, zal daarom in boekjaar 2022 onderdeel zijn van de toegestane inkomsten.
- Gas: De omzet is met € 9 miljoen toegenomen ten opzichte van 2020 als gevolg van een beperkte tariefstijging.
- De niet-geregleerde en overige omzet is met € 8 miljoen gestegen, voornamelijk vanwege een hogere omzet van Fudura en hogere geamortiseerde klantbijdragen als gevolg van een groter werkpakket.

De kosten van transportdiensten en van distributieverliezen zijn in 2021 met € 8 miljoen toegenomen tot € 324 miljoen. Deze toename wordt verklaard door € 11 miljoen hogere inkoopkosten transport bij landelijk netbeheerder TenneT. Aan deze stijging liggen met name correcties van voorgaande jaren en nieuwe investeringen in het kader van de energietransitie ten grondslag. De kosten voor het compenseren van de distributieverliezen elektriciteit en gas liggen als gevolg van gunstige hoeveelheidsverschillen € 2 miljoen onder het niveau van 2020. Door tijdig en gespreid de netverliezen in te kopen, heeft de forse stijging van energieprijzen van einde 2021 geen effect gehad op de inkoopkosten voor distributieverliezen.

BEDRIJFSKOSTEN

De totale bedrijfskosten zijn in 2021 met € 31 miljoen toegenomen tot € 990 miljoen. De belangrijkste driver hierachter is de verdere groei van het werkpakket, welke leidt tot een toename van de personeelskosten en afschrijvingen.

De voornaamste ontwikkelingen zijn:

- € 47 miljoen hogere personeelskosten: deze toename betreft het saldo van € 41 miljoen hogere kosten voor eigen personeel en € 6 miljoen hogere kosten voor inhuur van derden. Ultimo 2021 zijn bij Enexis 181 meer fte eigen personeel en 11 meer fte ander personeel in dienst ten opzichte van 2020. De stijging van de kosten van eigen personeel wordt voor € 21 miljoen verklaard door hogere salariskosten als gevolg van de fte toename in combinatie met een cao-verhoging per 1 januari 2021. In aanvulling hierop zijn de pensioenpremies en sociale lasten respectievelijk met € 6 en € 5 miljoen gestegen vanwege premieaanpassingen. Het resterende verschil wordt hoofdzakelijk verklaard doordat we in 2021 een extra beloning hebben uitgekeerd aan technische medewerkers met als doel om hen voor Enexis te behouden en doordat alle medewerkers een thuiswerkvergoeding hebben ontvangen. De kosten voor inhuur van derden namen met € 6 miljoen toe door het tijdelijk invullen van vacatures met extern personeel.
- Vanwege de groei van het werkpakket zijn meer personeels- en logistieke kosten geactiveerd, waardoor de geactiveerde productie met € 26 miljoen stijgt.

- Met name vanwege de verdere groei van investeringen in de elektriciteits- en gasnetten zien we een toename van € 24 miljoen in de afschrijvingen.
- De kosten uitbesteed werk, materialen, andere externe kosten en overige bedrijfskosten nemen per saldo met € 14 miljoen af. Binnen deze categorieën zien we een afname in ICT-beheerkosten en kosten voor verbeterprojecten alsmede een hogere vrijval van niet-personeelgerelateerde voorzieningen, welke deels teniet worden gedaan door een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren vanwege faillissementen van een aantal kleine energieleveranciers.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Het saldo van de financiële baten en lasten bedraagt in 2021 € 43 miljoen negatief ten opzichte van € 41 miljoen negatief in 2020. De financiële lasten zijn voornamelijk gestegen vanwege een toename van de schuldpositie. In april 2021 heeft Enexis succesvol een tweede groene obligatielening van € 500 miljoen uitgegeven.

BELASTINGEN

De winstbelasting bedraagt in 2021 € 80 miljoen en is hiermee € 13 miljoen lager dan in 2020. Het verschil tussen de beide jaren wordt voor een groot deel verklaard door incidentele dotaties aan de latente belastingverplichting als gevolg van tariefaanpassingen. Deze dotatie bedroeg in 2020 € 42 miljoen vanwege het terugdraaien van een voorgenomen belastingverlaging. In 2021 bedraagt de dotatie aan de latente belastingverplichting € 11 miljoen, vanwege de verhoging van het belastingtarief van 25% naar 25,8% per 1 januari 2022. De eenmalige belastinglast als gevolg van de verhoging van de latente belastingverplichting is in 2021 € 31 miljoen lager dan in 2020. Dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een € 18 miljoen hogere belastinglast 2021 over het resultaat vóór belastingen. Per saldo resulteert dit in een verschil in de winstbelasting tussen de jaren 2021 en 2020 van € 13 miljoen.

INVESTERINGEN

De groei van onze investeringen in materiële en immateriële vaste activa wordt voornamelijk gedreven door investeringen om de energietransitie mogelijk te maken. De bruto-investeringen bedragen in 2021 € 886 miljoen en zijn hiermee € 32 miljoen hoger dan de € 854 miljoen aan bruto-investeringen in 2020.

- De sterke groei aan investeringen in onze elektriciteitsnetten zet in 2021 onverminderd voort. Deze investeringen stegen van € 477 naar € 544 miljoen; een stijging van maar liefst € 67 miljoen. Door een stijgende klantvraag als gevolg van de energietransitie nam vooral de werkstroom netuitbreidingen elektriciteit significant toe. Naast het uitbreiden van het elektriciteitsnetwerk houden we het elektriciteits- en gasnet veilig en betrouwbaar door het vervangen van oudere installaties en brosse gasleidingen. De investeringen in het gasnet zijn gestegen van € 195 miljoen naar € 199 miljoen. De werkstroom slimme meters daalde van € 63 miljoen naar € 44 miljoen als gevolg van het temporiseren vanwege COVID-19 en het uitfasen van de grootschalige uitrol van slimme meters. In de tabel op de volgende pagina is een verbijzondering van de investeringen in de elektriciteits- en gasnetten weergegeven.
- De overige investeringen dalen met van € 120 miljoen naar € 99 miljoen als gevolg van een afname van de investeringen bij Fudura en een afname van de voorraad slimme meters vanwege het afronden van de grootschalige uitrol.

Voor een deel van onze klantgedreven werkzaamheden ontvangen we een klantbijdrage. Deze bijdrage is gestegen van € 114 miljoen naar € 120 miljoen. Na aftrek van de klantbijdragen bedragen de netto-investeringen € 766 miljoen, een stijging van € 26 miljoen ten opzichte van de € 740 miljoen aan netto investeringen in 2020.

Onderstaande tabel geeft de bruto-investeringen (exclusief bijdragen) weer in onze elektriciteits- en gasnetten en slimme meters.

€ miljoen	Bruto-investering				
	2021	2020	2019	2018	2017
Elektriciteit					
Standaardaansluitingen	37	33	30	26	23
Maatwerkaansluitingen	90	94	73	34	25
Netuitbreidingen	298	254	194	153	120
Reconstructies	26	25	21	24	22
Vervangingen	62	48	38	34	38
Overig	31	23	22	20	18
Totaal Elektriciteit	544	477	378	291	246
Gas					
Standaardaansluitingen	4	6	9	9	9
Maatwerkaansluitingen	2	2	2	2	2
Netuitbreidingen	12	13	16	17	19
Reconstructies	17	19	18	19	18
Vervangingen	161	153	139	127	127
Overig	3	2	2	2	2
Totaal Gas	199	195	186	176	177
Slimme meters					
Kleinverbruik elektriciteit	24	34	57	53	59
Kleinverbruik gas	20	29	36	40	42
Totaal Slimme meters	44	63	93	93	101
Totaal	787	734	657	560	524

**“WIJ HEBBEN EEN
STROOMAANSLUITING
NODIG VOOR ONS
NIEUWE HUIS.”**

Sophie Constant

Klant bij Enexis Netbeheer

“Mijn man en ik zijn een huis aan het bouwen in Berkel-Enschot. Daar hebben we een stroomaansluiting voor nodig. Maar het weiland waar ons huis komt heeft nog geen adres. Dat blijkt lastig bij het aanvragen van een aansluiting. Enexis raadde ons aan om de stroomaansluiting aan te vragen op het adres van de kampeerboerderij aan de overkant. Zo gezegd, zo gedaan. Toch verliep het aanvraagproces niet helemaal soepel. De energieleverancier dacht dat we geen meterkast hadden, maar die hebben we wel. Nu blijkt onze meterkast te zijn gekoppeld aan een buurman, die al sinds april 2021 aan het bouwen is. Een heel gedoe.

Natuurlijk heb ik opnieuw met Enexis Netbeheer gebeld. Ik werd heel vriendelijk en correct te woord gestaan. De callcentermedewerker had begrip voor ons probleem, maar kon het niet meteen oplossen. Hij heeft daarom een schouw aangevraagd om uit te zoeken welke meterkast bij wie hoort. Dat lijkt ons een goede eerste stap. Maar wie of wat die schouw nu gaat uitvoeren? En wanneer? Dat weet ik nog niet. Over de vriendelijkheid en hulpvaardigheid van Enexis ben ik tevreden, maar al met al laat een definitieve oplossing lang op zich wachten. Gelukkig kunnen we ondertussen wel gebruikmaken van onze stroomaansluiting en kan de bouw gewoon door. Nog even geduld en dan verhuizen naar ons nieuwe huis waar het warm is en waar het licht brandt.”

CORPORATE GOVERNANCE

De zorg voor een betrouwbare energievoorziening is een essentiële maatschappelijke taak, die grotendeels met maatschappelijk geld wordt bekostigd. Daarom vinden wij het belangrijk om transparant te zijn over de manier waarop onze onderneming wordt bestuurd en hoe hierop toezicht wordt gehouden.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap volgens Nederlands recht. Inherent aan de taak van Enexis is de strategie gericht op het creëren van maatschappelijke waarde; voor de kortere en langere termijn. Op onze onderneming is het zogenoemde structuurregime van toepassing. We passen de Corporate Governance Code (de Code 2016) toe voor zover mogelijk en van toepassing. Hiermee benadrukken wij onze verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke aspecten van ondernemen.

De statuten, diverse reglementen en overige documentatie over corporate governance zijn te raadplegen via de website [enexisgroep.nl](https://www.enexisgroep.nl).

RAAD VAN BESTUUR

De Raad van Bestuur (RvB) is verantwoordelijk voor het bestuur van Enexis. De RvB definieert de strategie, stelt de operationele en financiële doelstellingen van de vennootschap vast en benoemt de randvoorwaarden voor het realiseren van de strategie. De RvB is verantwoordelijk voor naleving van alle relevante wet- en regelgeving, beheersing van de risico's en financiering van de onderneming.

De RvB opereert binnen de statutaire bepalingen onder toezicht van de Raad van Commissarissen (RvC). Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) wordt verantwoording afgelegd. Samen met de RvC is de RvB verantwoordelijk voor de corporate governancestructuur van Enexis en de naleving van de Corporate Governance Code.

Leden van de RvB worden beloond volgens het bezoldigingsbeleid van de vennootschap, conform de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Dit bezoldigingsbeleid is vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). De RvC stelt, op voorstel van de Remuneratie- en Selectiecommissie, de hoogte van de bezoldiging per RvB-lid vast. De bezoldiging van de RvB is vermeld in de jaarrekening.

Met de toetreding van een vrouwelijke CFO is de man-vrouwverdeling (75%-25%) in de Raad van Bestuur per 1 januari 2021 verbeterd; al voldoen we hiermee nog niet aan het streefcijfer van ten minste 30% vrouwen. In de profielschets voor de Raad van Bestuur is in het algemene deel een bepaling opgenomen inzake diversiteit.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen (RvC) heeft drie taken: toezicht houden, advies geven en optreden als werkgever van de RvB.

De RvC houdt toezicht op het beleid van de RvB, in het bijzonder als het gaat om de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap, de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, de interne systemen voor risicobeheersing en controle en de financiële verslaggeving.

Leden van de RvC hebben zitting in twee permanente commissies: de Auditcommissie en de Remuneratie- en Selectiecommissie. Leden van de RvC ontvangen een bezoldiging, vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA), conform de Wet normering topinkomens (WNT). Gegevens over de bezoldiging van de RvC staan in de jaarrekening.

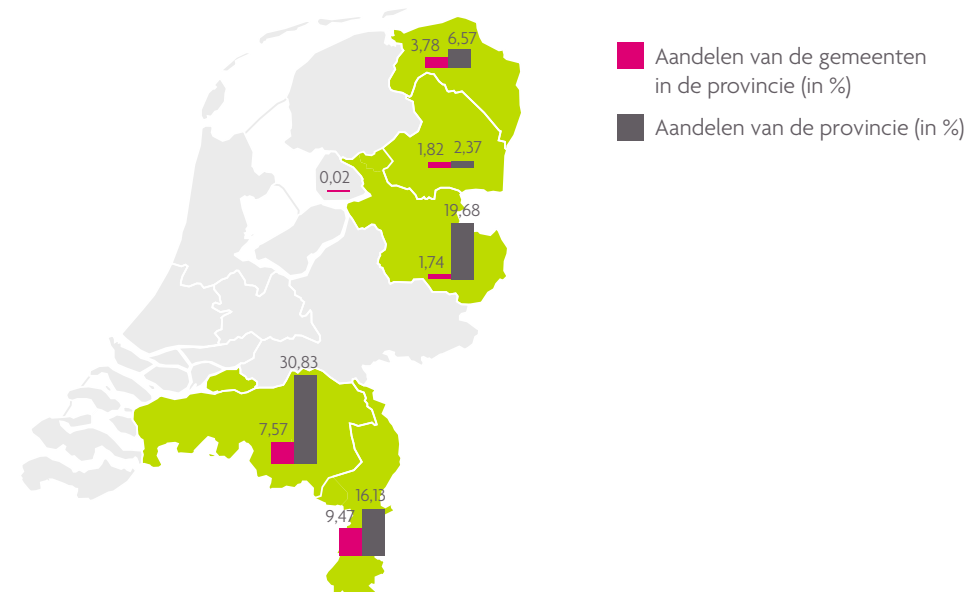
In 2021 heeft geen wijziging plaatsgevonden in de samenstelling van de RvC. De man-vrouwverdeling (60%-40%) in de Raad van Commissarissen voldoet aan het streefcijfer van ten minste 30% mannen en 30% vrouwen.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis. In de AVA vindt besluitvorming plaats over onder meer het jaarverslag, het dechargeren van de RvB en de RvC, het vaststellen van de jaarrekening en het bepalen van de winstbestemming. Ook keurt de AVA de strategie van de vennootschap goed en benoemt zij de leden van de RvC. Bepaalde bevoegdheden van de AVA zijn toegekend aan de Aandeelhouderscommissie (AHC). Deze commissie telt zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AVA te bevorderen. De leden van de AHC ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding.

De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied van Enexis Netbeheer B.V.

AANDELEN ENEXIS HOLDING N.V. (Percentage aandelen van de provincies en de gemeenten in de provincies)

INTERNE AUDITFUNCTIE

Enexis heeft een afdeling Internal Audit & Risk met onafhankelijke auditors. Zij geven de RvB en het management aanvullende zekerheid over de beheersing, effectiviteit, efficiency en compliance van de bedrijfsvoering. De Auditcommissie houdt toezicht op Internal Audit & Risk en adviseert de RvC over de rol en het functioneren van de afdeling Internal Audit & Risk.

Jaarlijks wordt een risicogebaseerd auditplan opgesteld, waarin staat welke interne audits worden uitgevoerd. De RvC stelt het auditplan vast. De Auditcommissie bespreekt de voortgang en de belangrijkste bevindingen van audits. Ook de externe accountant neemt kennis van de bevindingen van de afdeling Internal Audit & Risk.

EXTERNE ACCOUNTANT

EY is de externe accountant van Enexis. De Auditcommissie houdt toezicht op de relatie met de externe accountant. De externe accountant is jaarlijks aanwezig bij de AVA en is aanwezig bij alle vergaderingen van de Auditcommissie.

AFWIJKINGEN VAN DE CORPORATE GOVERNANCE CODE

Bepaling 2.2.1: maximale (her)benoemingstermijnen bestuurders

In het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur (vastgesteld op 5 december 2012 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders) is opgenomen dat arbeidsovereenkomsten met de leden van de Raad van Bestuur voor onbepaalde tijd worden aangegaan.

Bepaling 2.3.4: samenstelling commissies

De RvC ziet geen aanleiding om de bestaande praktijk te wijzigen. Dit vanwege de adviesrol van de commissie richting RvC die als collectief verantwoordelijkheid draagt. De voorzitter van de RvC bekleedt eveneens het voorzitterschap van de Remuneratie- en Selectiecommissie.

Van onderstaande bepalingen wordt afgeweken, omdat het structuurregime van toepassing is, aandelen van Enexis in handen zijn van Nederlandse (lagere) overheden en deze niet aan de beurs zijn genoteerd:

- 2.1.3.: executive committee
- 2.8.2-2.8.3: overnamebod
- 3.1.3: beloning executive committee
- 3.3.2-3.3.3: beloning commissarissen in aandelen resp. aandelenbezit van commissarissen
- 4.2.6: beschermingsmaatregelen
- 4.3.3: ontnemen bindende karakter voordracht of ontslag
- 4.3.4: stemrecht financieringspreferente aandelen
- 4.3.5: publiceren stembeleid institutionele beleggers
- 4.3.6: verslag uitvoering stembeleid institutionele beleggers
- 4.4: certificering van aandelen
- 5: one-tier bestuursstructuur

INTERVIEW VOORZITTER RAAD VAN COMMISSARISSEN

In zijn laatste jaar als voorzitter van de Raad van Commissarissen reflecteert Piet Moerland op de uitdagingen van Enexis. “Juist in het vooruitzicht van de fundamentele energietransitie is het van eminent belang om als netbeheerder op een helder geformuleerd kompas te varen.”

WAARTOE IS DE NETBEHEERDER OP AARDE?

In het verslagjaar stonden de thema's schaarste, groei en strategie centraal in onze aandacht. Schaarste aan personeel, schaarste aan netcapaciteit en schaarste aan voorspelbaarheid van de omgeving. Groei van de vraag naar aansluitingen om energie terug te leveren, groei van het werkpakket en van de investeringen en groei van de financieringsbehoefte.

Tegen deze achtergrond is er hard gewerkt aan het herijken van de strategie van Enexis in het licht van de grote uitdagingen van de toekomst. Juist in het vooruitzicht van de fundamentele energietransitie, waarin zich breukvlakken en schuivende panelen in het energiesysteem zullen aandienen, is het van eminent belang om als netbeheerder op een helder geformuleerd kompas te varen, om de ijkpunten voor de toekomstige strategie scherp te articuleren en te communiceren. Dat is nodig voor het organiseren van intern commitment, maar ook om de verwachtingen te managen naar de diverse stakeholders. Niet voor niets werd in ons overleg met de aandeelhouderscommissie de existentiële vraag op tafel gelegd: waartoe is de netbeheerder op aarde? Een vraag die uitnodigt tot herbronning.

DE TWEE BENEN VAN EEN NUTSBEDRIJF

Enexis Netbeheer is een nutsbedrijf, een bedrijf tot nut van het algemeen met een maatschappelijke opdracht, die in een bedrijfsmatige operatie wordt uitgevoerd. Het draait om nut én bedrijf. De netbeheerder beweegt zich voort op twee benen, die idealiter met elkaar in de pas lopen. Tot voor kort was dat ook bij benadering – in een relatief stabiele omgeving – de praktijk van het leven. Het maatschappelijk belang en het bedrijfsbelang waren redelijk met elkaar in evenwicht.

ENERGIETRANSITIE VEROORZAAKT SPAGAAT

Aangezwengeld door de energietransitie zien wij onevenwichtigheden ontstaan, die tot uitdrukking komen in schrijnende schaarste aan goede vakmensen, dreigende overbelasting van het net, druk op het verdienmodel, structureel negatieve kasstromen en grote onzekerheid omtrent toekomstscenario's. De grootscheepse transitie bewerkstelligt in feite een discrepantie in de bewegingssnelheid van de twee benen. De samenleving wil sneller vooruit dan het bedrijf kan bijbenen. Ondanks historisch hoge groeicijfers, jaar in jaar uit, van het werkpakket, de investeringen en de instroom van medewerkers en trainees kost het nu al grote moeite om tijdig en verantwoord aan de explosief toenemende vraag naar aansluitingen te

voldoen. De komende tien jaren moet het netwerk in capaciteit worden verdubbeld: een mega-opgave die mega-investeringen in mensen en infrastructuur vereist, hetgeen zijn weerga niet kent in de overzienbare historie. Met een variatie op een bekend gezegde: tussen maatschappelijke droom en bedrijfsmatige daad ontwikkelt zich een almaar knellender spagaat. De twee benen (nut en bedrijf) geraken in een ongemakkelijke stretch: zij komen ten opzichte van elkaar 'onder spanning' te staan.

TOEZICHT EN ADVIES IN GEMEEN OVERLEG

Evenals de Raad van Bestuur is de Raad van Commissarissen er wettelijk aan gehouden om zich bij de uitoefening van zijn functie te richten naar het belang van de vennootschap en de daarmee verbonden onderneming. Het ondernemingsbelang van een nutsbedrijf is geworteld in het dienen van een maatschappelijk belang. Bestuurders besturen en commissarissen houden toezicht en geven advies. Zij richten zich op hetzelfde doel. Op basis van deze rolverdeling hebben de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen in het verslagjaar veelvuldig en indringend met elkaar gesproken over allerlei aspecten van deze belangen en de daaruit voortvloeiende opdracht. Ik doe slechts een greep hieruit.

DIVERSE BELEIDSDILEMMA'S

Tijdens de reusachtige verbouwing, die energietransitie heet, moet de winkel gewoon openblijven. Hoe steek je dit aan de vork zonder concessies te doen aan de kwaliteit van het netwerk, dus aan de veiligheid en betrouwbaarheid van de energievoorziening. Voorwaar een maatschappelijk belang van de eerste orde.

Een kritische succesfactor voor het realiseren van de energietransitie is uiteraard het personeel dat hiervoor beschikbaar is. De schaarste op dit specifieke segment van de arbeidsmarkt is fors en lijkt structureel van aard. Er zijn gewoon te weinig vakmensen voorhanden. Welke inspanningen kan Enexis verder leveren om de omvang en diversiteit van de benodigde workforce substantieel en structureel te vergroten? Geen geringe opgave.

Wat kan Enexis zelf doen om de betaalbaarheid van haar aandeel in de energievoorziening gunstig te beïnvloeden? Welke efficiëncyslagen kunnen er worden gemaakt? Biedt samenwerking hiertoe kansen?

Mega-investeringen behoeven mega-financieringen en die behoeven een mega-stootkussen in termen van eigen vermogen. Dat is het financiële fundament waarop het bedrijf rust. In tijden van grote dynamiek en daarmee gepaard gaande grote onzekerheid dient dat fundament extra te worden verstevigd door voldoende aanwas van kwaliteitsvermogen, dus puur eigen vermogen. Dat dient zowel het bedrijfsbelang als het maatschappelijk belang.

Het verdienmodel van netbeheerders is vervat in een gereguleerd kader, dat onder redelijk stationaire omstandigheden goed functioneert. Hoe ziet dat eruit ingeval toegerekende baten en lasten bij de grote bedragen aan investeringen en financieringen niet synchroon verlopen in de tijd? De vraag kan worden gesteld of bij een trendbreuk als deze nagedacht zou kunnen worden over een herijking van de regulatorische methodiek, welke wellicht beter past bij de dynamische omgeving waarin de netbeheerder zich sinds enige tijd volop begeeft. Een disruptieve omgeving met enerzijds een maatschappelijke roep om formidabele investeringen voor de noodzakelijke opschaling van het netwerk en anderzijds de bedrijfseconomische eis dat de financiële markten voldoende vertrouwen houden in de financiële soliditeit en daarmee de continuïteit van de netbeheerder.

DIALOOG MET STAKEHOLDERS

De ondernemingsleiding van Enexis onderhoudt op geregelde basis een constructieve dialoog met de aandeelhouders van de vennootschap. Bovengenoemde onderwerpen komen daarbij regelmatig aan de orde. De herijking van de ondernemingsstrategie, die naar verwachting tijdens de komende Algemene Vergadering wordt vastgesteld, is op basis van interactie met onze aandeelhouders tot stand gekomen. Deze strategie is nog sterker gericht op het kernbedrijf en is zeer ambitieus te noemen in termen van innovatie, werkpakket en samenspel. Een goed voorbeeld is het aanbieden door medewerkers van Enexis van hun expertise en ervaring bij het opstellen van een tiental regionale energiestrategieën in het gehele werkgebied.

Ook de Ondernemingsraad heeft zich gebogen over belangrijke onderdelen van de nieuwe strategie. Uiteraard vraagt de transitie veel van het aanpassingsvermogen van onze medewerkers. Begrippen als urgentiebesef, cultuurverandering, digitalisering en klantgerichtheid zijn daarbij aan de orde. Zij verdienen een compliment voor de goede prestaties die in het verslagjaar – ook gelet op het voortduren van de pandemie – zijn geleverd. De wijze waarop medewerkers zich hebben ingezet bij de overstromingen in Limburg en bij werkzaamheden elders verdient een pluim.

Een succesvolle transformatie naar een toekomstbestendig elektriciteitsnetwerk heeft meer kans van slagen als de betrokken spelers – de rijksoverheid, provinciale en gemeentelijke overheden, regulerende instanties en de netbeheerders – samen optrekken. Uiteraard elk vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. Een dergelijk samenspel zou zeer gebaat zijn bij een krachtige regievoering. Deze kans mag niet onbenut blijven. De samenleving heeft er recht op.

TEN SLOTTE

De Raad van Bestuur heeft in het verslagjaar alle zeilen bijgezet om het veeleisende pakket van werkzaamheden in goede banen te leiden. Namens de Raad van Commissarissen veel dank en waardering daarvoor.

Dit is de laatste keer dat ik een bijdrage lever aan het jaarverslag van Enexis. Met veel voldoening kijk ik terug op de afgelopen acht jaren. Graag wil ik mijn collega-commissarissen en de bestuursleden bedanken voor de goede samenwerking, over de jaren heen. Mijn opvolger wens ik veel succes en voldoening toe bij het uitoefenen van deze interessante functie.

Piet Moerland

voorzitter Raad van Commissarissen

VERSLAG RAAD VAN COMMISSARISSEN

Als Raad van Commissarissen houden wij toezicht op en geven wij gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur met betrekking tot het formuleren en realiseren van de doelstellingen, de strategie en het beleid van Enexis Holding N.V., hierna ook Enexis of de vennootschap. Wij treden op als werkgever van de Raad van Bestuur.

SAMENSTELLING EN ORGANISATIE

De samenstelling van onze Raad is gedurende 2021 niet gewijzigd.

De Auditcommissie werd gevormd door Carmen Velthuis (voorzitter), Anita Arts en Paul Rüpp. De Remuneratie- en Selectiecommissie bestond in 2021 uit Piet Moerland (voorzitter) en Joost van Dijk. Frans Voorwinde heeft in 2021 weer gefungeerd als secretaris van onze Raad.

ONAFHANKELIJKHEID

Gedurende het hele jaar waren alle leden van de Raad onafhankelijk van Enexis, zoals bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance Code. De Raad is van mening dat de samenstelling zodanig is, dat de leden ten opzichte van elkaar en de Raad van Bestuur onafhankelijk kunnen opereren. Geen van de leden heeft een nevenfunctie die conflicterend is met het commissariaat bij Enexis.

DIVERSITEIT

Enkele aspecten van diversiteit zijn vastgelegd in de profielschetsen voor Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen. Samengevat streven wij naar een evenwichtige samenstelling van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen, waarmee die een afspiegeling vormt van de na te streven maatschappelijk vereiste diversiteit.

EVALUATIE FUNCTIONEREN

Wij hebben ons functioneren in november 2018 geëvalueerd met externe begeleiding. Daarbij zijn het functioneren van de Raad en dat van de commissies en de individuele commissarissen besproken. De Raad staat regelmatig stil bij de inzichten en aanbevelingen, waaronder het op systematische wijze beraadslagen in de beslotenheid van de Raad, om het functioneren van de Raad en de commissies continu te optimaliseren.

ONZE WERKZAAMHEDEN

Als Raad van Commissarissen is onze belangrijkste taak het toezien op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken van de vennootschap en haar ondernemingen. Wij oefenen dit toezicht voornamelijk uit via vergaderingen met de Raad van Bestuur, het afleggen van werkbezoeken, het bijwonen van vergaderingen van de Ondernemingsraad en het kennismaken van rapportages, publicaties en andere informatie gemaakt door of over Enexis. Wij hebben regelmatig contact

met de aandeelhouders via periodieke vergaderingen en dialoogsessies met de Aandeelhouderscommissie. Daarnaast zoeken we naar een juiste balans tussen formele vergaderingen enerzijds en het voeren van een meer informele dialoog met de organisatie anderzijds. Dit was in 2021 lastiger als gevolg van de coronamaatregelen. We streven ernaar om de directe, waardevolle contacten met de Raad van Bestuur en medewerkers (zoals die in de afgelopen jaren plaatsvonden) een vervolg te geven in 2022.

Wij hebben als Raad zesmaal vergaderd in 2021. Bij nagenoeg alle vergaderingen waren de commissarissen voltallig aanwezig. Naast onze reguliere vergaderingen hebben wij enkele verdiepingsbijeenkomsten gehouden met de Raad van Bestuur en als Raad intern overlegd.

BESPROKEN ONDERWERPEN

Onze vergaderagenda wordt bepaald vanuit de belangrijkste toezichtstaken (zoals het realiseren van doelstellingen, strategie en risico's, naleving wet- en regelgeving) en bevat tevens een serie vaste onderwerpen. Als eerste inhoudelijk onderwerp wordt steeds Veiligheid besproken.

De dagelijkse gang van zaken wordt in onze vergaderingen besproken aan de hand van een uitgebreide managementrapportage. De prestaties van de netbeheerder (betrouwbaarheid van levering) worden hier continu gerapporteerd. We spraken regelmatig over materiële thema's, waaronder veiligheid, de voortgang van de realisatie van de energietransitie (duurzame energievoorziening), betaalbaarheid, efficiency, schaarste van technisch personeel, beleidsbeïnvloeding en informatiebeveiliging. Eveneens werd gerapporteerd over belangrijke projecten, (klant)processen, klanttevredenheid en financiële gegevens op kwartaalbasis en cumulatief en voor wat betreft de financiële resultaten en kasstroom ook in de vorm van prognoses. We volgen het welzijn van medewerkers en hebben aandacht voor onderwerpen die voor de ondernemingsraad belangrijk zijn.

Jaarverslag, jaarrekening, halfjaarbericht, jaarplan en risico-inventarisaties worden besproken en vastgesteld op basis van de adviezen van de Auditcommissie.

Gedurende 2021 hebben we op advies van de Auditcommissie het geactualiseerde Audit Charter vastgesteld en is veel aandacht besteed aan enkele dominante thema's en onderwerpen als (de impact van) de coronacrisis, de groei van het werkpakket in relatie tot de schaarste aan netcapaciteit en technisch personeel, de groei van de financieringsbehoefte en het opstellen van een nieuw Strategisch Plan.

AUDITCOMMISSIE

De Auditcommissie heeft in 2021 zevenmaal vergaderd. De Auditcommissie houdt toezicht op de interne systemen voor risicobeheersing en controle en de financiële verslaggeving en bereidt voor o.a. deze thema's de besluitvorming van de Raad van Commissarissen voor. De periodieke managementrapportage is onderwerp van gesprek voor zover dit technische details betreft op het gebied van verslaggeving of waardering. De commissie heeft kennisgenomen van het controleplan van de externe accountant en het controleplan van de Internal Auditor besproken en voorzien van een positief advies ten behoeve van de vaststelling door de Raad van Commissarissen. Verder stonden reguliere onderwerpen op de agenda, waaronder de jaarrekening 2020, het halfjaarbericht 2021, de controlebevindingen van de externe accountant, de managementcommentaren, de bevindingen van de Internal Auditor en de bijbehorende acties. Er is veelvuldig gesproken over de langere termijn financiële projecties in combinatie met het nieuwe methodebesluit, de structureel hogere investeringen (en benodigde financiering) voor de uitvoering van het Klimaatakkoord en het dividendbeleid. De Auditcommissie heeft aan het onderwerp ICT in brede zin en in het bijzonder ook aan digitale veiligheid en Identity & Access management gedurende 2021 structureel aandacht gegeven.

REMUNERATIE- EN SELECTIECOMMISSIE

De commissie heeft tweemaal vergaderd in 2021. Belangrijke, reguliere onderwerpen zijn het functioneren van de leden van de Raad van Bestuur, het bespreken van het opvolgingspotentieel in het senior management en de ontwikkelingen rond de beloningen voor de Raad van Bestuur in het kader van wetgeving (Wet normering topinkomens, WNT). De commissie heeft zich in 2021 hoofdzakelijk beziggehouden met het coördineren van het werving- en selectietraject inzake de opvolging van Piet Moerland.

AANWEZIGHEID COMMISSARISSEN

De aanwezigheidspercentages van de commissarissen bij de vergaderingen in 2021 zijn als volgt:

	P. Moerland	J. van Dijk	C. Velthuis	A. Arts	P. Rüpp
Raad van Commissarissen vergaderingen	100%	100%	83%	100%	100%
Auditcommissie vergaderingen	n.v.t.	n.v.t.	100%	100%	100%
Remuneratie- en Selectiecommissie vergaderingen	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

JAARREKENING 2021

Wij hebben kennisgenomen van de jaarrekening over 2021, zoals deze is opgesteld door de Raad van Bestuur, en de gecombineerde controleverklaring en het assurance-rapport bij de duurzaamheidsinformatie van de externe accountant EY. Wij keuren de jaarrekening goed en bevelen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders aan om de jaarrekening 2021 ongewijzigd vast te stellen.

WOORD VAN WAARDERING

De Raad van Bestuur, managers en medewerkers hebben gedurende 2021 ondanks de coronacrisis weer goede resultaten behaald. Wij danken hen voor de flexibiliteit, inzet en betrokkenheid en wensen hen veel succes en werkplezier voor 2022 in hopelijk normalere omstandigheden.

's-Hertogenbosch, 9 maart 2022

Raad van Commissarissen

Piet Moerland, voorzitter
 Joost van Dijk, vice-voorzitter
 Carmen Velthuis
 Anita Arts
 Paul Rüpp

RISICOBEBEERSING

ENTERPRISE RISK MANAGEMENT (ERM)

Binnen Enexis hebben we risicomanagement ingericht om tijdig gebeurtenissen te onderkennen die een risico kunnen vormen voor het behalen van onze doelen. Onze risicomanagementaanpak is geïntegreerd in onze reguliere processen en planning- en controlcyclus. Onder meer door voorbeeldgedrag vergroten we het risicobewustzijn binnen de organisatie en moedigen we medewerkers aan om risico's en incidenten te melden en te bespreken. Zo kunnen we de ontwikkeling van risico's nauwgezet volgen en zo nodig bijsturen. Dit helpt om waarde te creëren en te behouden, prestaties te verbeteren en te voldoen aan de eisen vanuit wet- en regelgeving.

Enexis hanteert voor risicomanagement het COSO-ERM model en past het Three Lines Model toe. Dit betekent dat het management verantwoordelijk is voor het zodanig toepassen van risicobeheersing, zodat het daadwerkelijk ondersteunt bij het behalen van onze doelen. Middels risico-assessments worden op alle niveaus in de organisatie risico's geïdentificeerd, geanalyseerd en mitigerende maatregelen geïmplementeerd. Onze Business Controllers en andere staffuncties (Compliance, Security, Privacy, HSE, etc.) ondersteunen het lijnmanagement hierbij. De risicomangers van de afdeling Internal Audit & Risk coördineren het risicomanagementproces.

We hebben onze risicomanagementprocessen opgesplitst in strategisch en operationeel risicomanagement.

STRATEGISCH RISICOMANAGEMENT

Bij onze strategische risicoanalyse identificeren we gebeurtenissen die de realisatie van onze strategische doelen of de continuïteit van Enexis bedreigen. Afdelingen inventariseren jaarlijks de voor hen relevante strategische risico's en beschrijven deze op een risicokaart. Na deze bottom-up inventarisatie worden de onderkende risico's geanalyseerd en gewaardeerd. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de kans dat een gebeurtenis zich voordoet, en de impact hiervan op één of meerdere bedrijfswaarden. Als hulpmiddel hanteren we hierbij een risicomatrix, waarin per bedrijfswaarde de risicobereidheid van Enexis is weergegeven. Risico's met een score 'Hoog' vallen boven de risicobereidheid en moeten worden gemitigeerd door aanvullende maatregelen naar een score 'Midden'. Het management beoordeelt en bepaalt per risico met een score 'Midden' in hoeverre het risico nog verder gemitigeerd dient te worden. Elk strategisch risico wordt toegewezen aan een eigenaar, die verantwoordelijk is voor het nemen van adequate maatregelen en het volgen van de ontwikkeling van het risico. De mitigerende maatregelen zijn verwerkt in onze bedrijfsplannen. Via de planning- en controlcyclus worden de ontwikkeling van de risico's en de effectiviteit van de maatregelen bewaakt. De ontwikkelingen van de belangrijkste strategische risico's worden periodiek gerapporteerd aan de Raad van Bestuur.

OPERATIONEEL RISICOMANAGEMENT

Via operationele risicoanalyses ('Integrated Operational Risk Assessments') worden op tactisch en operationeel niveau risico's geïdentificeerd die een bedreiging vormen voor de bedrijfsprocessen van Enexis. Hierbij worden de uitkomsten meegenomen van de periodieke analyses, vanuit het oogpunt van compliance, privacy, security en datamanagement. De samenwerking met andere disciplines is efficiënt en zorgt voor een meer geïntegreerde vastlegging van risico's en maatregelen in het Internal Control Framework (ICF) van Enexis. De werking van de beheersmaatregelen wordt tweemaal per jaar door het lijnmanagement beoordeeld via een Control Self-Assessment (CSA). De uitkomsten van dit assessment worden door het afdelingsmanagement gewogen en zo nodig toegevoegd aan de interne Letter of Representation (LOR). Hiermee verklaren de afdelingen aan de Raad van Bestuur in hoeverre het geheel aan interne risicobeheersing- en controlesystemen op orde is.

Naast de 'hard controls' in het Internal Control Framework besteden we ook aandacht aan 'soft controls', gericht op integer gedrag, bevlogenheid en onderlinge samenwerking. Als het gaat om integriteit en fraude heeft Enexis een interne integriteitscommissie die periodiek een frauderisico-analyse uitvoert en de beheersing van frauderisico's bespreekt.

De uitkomsten van de strategische risicoanalyse, de frauderisicoanalyse en het proces van de CSA/LOR worden gerapporteerd aan en besproken in de Auditcommissie. Dit proces stelt de Raad van Bestuur in staat een 'Bestuursverklaring' af te geven.

Hieronder zijn de strategische risico's beschreven. Specifieke risico's met betrekking tot de financiële instrumenten zijn beschreven in de toelichting op de jaarrekening.

		Potentiële gevolgen			Frequentie of kans van optreden			
		Bedrijfswaarden			< 1x per 10 jaar	≥ 1x per 10 jaar	≥ 1x per jaar	
	Betaalbaarheid	Imago*	Veiligheid	Betrouwbaarheid	Nettoegankelijkheid	< 10% Laag	10-50% Midden	> 50% Hoog
H	Schade > €50 mln	Internationale commotie; > 20.000 klachten	Ongeval met 1 of meerdere doden tot gevolg	>20.000.000 vbm (HS/MS station > 16 uur uitval)	Structureel niet kunnen voldoen aan de klantvraag	M	H, C, D, D	B, H, A, A
M	Schade €5-50 mln	Nationale commotie; 2.000-20.000 klachten	Ongeval met ernstig, blijvend letsel en/of langdurig verzuim	2.000.000 tot 20.000.000 vbm (HS/MS station 4 uur uitval)	Tijdelijk niet kunnen voldoen aan de klantvraag	L, H	M, E, H	B, H
L	Schade < €5 mln	Lokale of Regionale commotie; < 2.000 klachten	Ongeval met letsel met (kortdurend) verzuim of ernstig incident (HSE)	< 2.000.000 vbm (MS-T station 4 uur uitval)	Kortstondig niet kunnen voldoen aan de klantvraag	L	L	M

* Imago richting stakeholders: klanten, medewerkers, aandeelhouders, leveranciers en toezichthouders
 ■ Positie 2020 ■ Gelijke positie 2020/2021 ■ Nieuwe positie 2021 ■ Nieuw in die top

2021 RISICO'S	RICHTING T.O.V. 2020
A Klantvraag kan onvoldoende tijdig worden gerealiseerd door schaarste van personeel, materiaal en/of netwerkcapaciteit	➔ Kans
B Financiële positie wordt slechter door effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek	⬇ Impact
C Ongeautoriseerd gebruik van data en/of systemen door ontoereikende beveiligingsmaatregelen	= Gelijk
D Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets	➔ Kans
E Complexe veranderprojecten overschrijden budget en/of leveren niet tijdig of niet voldoende bedrijfswaarde op (was in 2020 risico G)	= Gelijk
F Langdurige uitval netwerk door natuurrampen, intern falen of moedwillig handelen	➔ Kans
G Door niet waarmaken verwachtingen stakeholders m.b.t. de energietransitie wordt ons imago geschaad	⊖ Nieuw
H Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving	➔ Kans ⬇ Impact

Ten opzichte van 2020 vervalt risico 'E. Door een pandemie komt (tijdelijke) dienstverlening Enexis in gevaar.'

A. Klantvraag kan onvoldoende tijdig worden gerealiseerd door schaarste van personeel, materiaal en/of netwerkcapaciteit

De energietransitie leidt tot extra werk en investeringen om ons netwerk op peil te houden. De gezamenlijke capaciteit van duurzame opwekkers die aangesloten willen worden, overstijgt de transportmogelijkheden in ons elektriciteitsnetwerk en van het landelijke hoogspanningsnet van TenneT. De doorlooptijd van de benodigde netuitbreidingen is daardoor lang. Daarbij is voor Enexis en haar aannemers de personele inzet een groot knelpunt. Door de extra vraag, maar ook de omstandigheden op de inkoopmarkt, is de kans groter geworden dat Enexis niet op het juiste moment over het juiste aantal of het juiste soort materialen beschikt. Om de knelpunten te beperken tracht Enexis, op basis van beschikbare informatie over concrete duurzaamheidsprojecten of plannen van de Regionale Energie Strategie-teams, te anticiperen op ontwikkelingen. Daarnaast proberen we de groei van de vraag te sturen in de richting van gebieden waar transportcapaciteit in het net nog voorhanden is.

We implementeren congestiemanagement in schaarstegebieden en intensiveren de samenwerking met TenneT. Door de klantvraag te beïnvloeden en de voorspelbaarheid van eigen capaciteit en materiaal te verhogen trachten we de gevolgen van de schaarse middelen te beperken. Daarnaast hebben we maatregelen getroffen om de uitstroom van medewerkers terug te dringen, de instroom van nieuwe medewerkers te stimuleren en de interne opleidingen te optimaliseren. Door met name de toenemende onzekerheid van de klantvraag en aanhoudende schaarste personeel is de kans dat we niet kunnen voldoen aan de vraag iets hoger geworden.

Meer context over de toenemende klantvraag en schaarse netwerkcapaciteit is te vinden in het hoofdstuk 'Onze maatschappelijke impact' en over schaarste personeel in het hoofdstuk 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat'.

B. Financiële positie wordt slechter door effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek

De huidige reguleringsmethodiek is niet berekend op de trendbreuk in investeringen en exploitatiekosten als gevolg van de energietransitie. De vergoeding voor de extra investeringen en kosten wordt uitgesteld tot de volgende reguleringsperiode. Dit betekent dat Enexis deze extra investeringen moet voorfinancieren, wat de financiële ratio's en de investeringsruimte onder druk zet.

Met meerdere stakeholders wordt over het financieringsvraagstuk gesproken. Samen met andere netbeheerders blijven we pleiten voor verdergaande aanpassingen in de reguleringsmethodiek. We bewaken de financiële ratio's en onderzoeken de mogelijkheden om deze op het gewenste niveau te behouden. Tevens participeren we in een onderzoek naar alternatieve mogelijkheden om de energietransitie te financieren. Aangezien in het Methodebesluit 2022-2026 gedeeltelijk aan de zorgen van de netbeheerders wordt tegemoet gekomen, schatten we de financiële impact nu lager in.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk '[Financieel verantwoord](#)'.

C. Ongeautoriseerd gebruik van data en/of systemen door ontoereikende beveiligingsmaatregelen

Het ongeautoriseerd toegang hebben of krijgen tot onze systemen en data kan leiden tot incidenten qua data-veiligheid, business continuïteit en compliance (AVG). Door de toenemende digitalisering, ook in onze netten (Smart Grids), zijn we steeds afhankelijker van digitale systemen. De activiteiten van hackers en cybercriminelen vormen een belangrijke bedreiging. We hebben een breed scala aan structurele security maatregelen getroffen, zoals security-audits, periodieke penetratietesten, security scanning, training en screening van personeel. Om onze operationele technologie te beschermen, nemen we specifieke maatregelen waaronder certificering van medewerkers, firewalls en security-assessments op onze stations. Om persoonsgegevens te beschermen worden periodiek Privacy Impact Assessments uitgevoerd. Het geheel wordt centraal binnen Enexis gecoördineerd door de Stuurgroep Privacy & Security. De toenemende dreiging en de extra maatregelen houden elkaar in balans en houden dit risico op een gelijk niveau.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk '[Voorwaarden voor duurzaam resultaat](#)' (digitale veiligheid).

D. Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets

Het werk aan energienetten brengt risico's met zich mee voor de gezondheid van medewerkers en/of omstanders. Vanwege de aard van de primaire processen (het werken in de elektriciteits- en gasinfrastructuur en het werken in de publieke ruimte) is de kans op een ongeval met gevolgen voor de gezondheid van medewerkers of omstanders altijd aanwezig. Ook als gevolg van falende bedrijfsmiddelen of materiaalfouten kunnen ernstige veiligheidsrisico's ontstaan.

Enexis geeft hoge prioriteit aan veiligheid. We analyseren continu het risico op onveilige situaties in onze elektriciteits- en gasnetten. We hebben een adequaat onderhouds- en vervangingsbeleid om de kans op onveilige situaties zoveel mogelijk te beperken. Er wordt gewerkt aan versterking van het veiligheidsbewustzijn en alertheid van personeel en management. We letten op de veiligheidsperformance bij onze aannemers en er is verhoogde aandacht in de opvolging van de zogenoemde werkplekdialog. Door aanhoudende aandacht voor veiligheid en door het voltooien van diverse vervangingsprogramma's schatten we de kans op een ongeluk lager in.

Meer context over publieke veiligheid is te vinden in het hoofdstuk '[Onze maatschappelijke impact](#)'. Meer over veilig werken staat in het hoofdstuk '[Voorwaarden voor duurzaam resultaat](#)'.

E. Complexe veranderprojecten overschrijden budget en/of leveren niet tijdig of niet voldoende bedrijfswaarde op

Voor het realiseren van de strategische doelstellingen lopen er diverse omvangrijke programma's binnen Enexis en in de sector. Onder andere om de wendbaarheid en transparantie in onze klantprocessen te vergroten. Grote projecten en de implementatie van nieuwe processen en systemen zijn inherent risicovol. Binnen deze programma's zijn er onzekerheden die zich kunnen manifesteren in hogere kosten, een langere doorlooptijd en/of onvoldoende invulling aan de beoogde strategie. Er zijn diverse maatregelen om het risico op falende projecten te verkleinen, zoals het beperken van de scope van projecten, release management bij de implementatie, het periodiek evalueren van prioriteiten en programmaplan. Er is een hoger niveau van portfoliomanagement geïmplementeerd en er wordt gebruik gemaakt van een Enterprise doelarchitectuur. In de sector is sprake van een betere samenwerking en wordt gewerkt met een strakke programmasturing. Door een versterking van ons portfoliomanagement en verbeteringen in het ICT-landschap zijn we nu sneller in staat nieuwe ontwikkelingen te implementeren. De focus ligt vooruitkijkend meer op een aantal specifieke risicovolle programma's. De totale omvang van het risico schatten we per saldo gelijk in als vorig jaar.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk '[Voorwaarden voor duurzaam resultaat](#)'.

F. Langdurige uitval netwerk door natuurrampen, intern falen of moedwillig handelen

Door natuurrampen, denk aan aardbevingen, overstromingen als gevolg van langdurige en overmatige regen, of door moedwillig handelen, kunnen ernstige storingen optreden in onze netten, met langdurige en omvangrijke onderbrekingen van de energievoorziening als gevolg.

Enexis voert een adequaat onderhouds- en vervangingsbeleid om de kans op grote calamiteiten zoveel mogelijk te beperken.

We hebben vervangende bedrijfsmiddelen om snel in te kunnen zetten bij noodsituaties, we scherpen onze crisismanagementplannen voortdurend aan naar aanleiding van daadwerkelijk opgetreden crises (bijvoorbeeld na de overstromingen in Limburg in juli 2021) en houden regelmatig crisisoefeningen.

Door onder andere klimaatverandering is er een iets hogere kans op natuurrampen en daarom schatten we ook de kans op dit risico iets hoger in dan vorig jaar.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk '[Onze maatschappelijke impact](#)'.

G. Door niet waarmaken verwachtingen stakeholders m.b.t. de energietransitie wordt ons imago geschaad

Samen met onze stakeholders stellen we plannen op die impact hebben op het toekomstige energiesysteem. We werken intensief samen met onze stakeholders aan de ambities en plannen die zij willen realiseren. Omdat we hierin samen optrekken kan de verwachting ontstaan dat deze plannen zonder meer gerealiseerd kunnen worden. Echter, vanuit het integrale beeld van de netbeheerder, in combinatie met schaarste van netwerkcapaciteit, personeel of andere beperkingen, kan achteraf blijken dat de plannen niet tijdig of volledig kunnen worden gerealiseerd en moeten er keuzes gemaakt worden. Het gevaar bestaat dat het niet meteen waarmaken van de plannen leidt tot een negatief sentiment bij onze stakeholders, wat ons imago ernstig kan schaden en zelfs kan leiden tot discussie over onze 'license to operate'.

Om de focus op onze stakeholders te vergroten, is een nieuwe afdeling ('Energiesysteem & Transitie') gepositioneerd in het Transition domein binnen Enexis. Deze nieuwe afdeling gaat de komende jaren, samen met de stakeholders, de plannen verder vormgeven. We proberen stakeholders vanaf de start zoveel mogelijk inzicht te geven in de impact van hun plannen en te maken keuzes. We willen daarom vroegtijdig aanhaken bij ontwikkelingen en handelingsperspectieven delen om verkeerde verwachtingen te voorkomen.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk '[Onze maatschappelijke impact](#)'.

H. Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving

De energie wet- en regelgeving, die zowel de netbeheerder als het netwerkbedrijf reguleert, is in ontwikkeling en kan leiden tot een vertraging of het niet kunnen realiseren van de doelen die Enexis heeft op gebied van de energietransitie. Dit is het geval als de nieuwe Energiewet een te beperkte taakomschrijving voor de netbeheerder bevat.

In verband met de benodigde voorbereiding van de implementatie van de Energiewet is de interne organisatie reeds opgeschaald. Onze reactie op de nieuwe versie van de Energiewet wordt intensief afgestemd binnen de sector en via Netbeheer Nederland vindt nauw overleg plaats met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. We schatten de impact lager in dan vorig jaar, omdat de concept-Energiewet voldoende ruimte aan de netbeheerder biedt om haar maatschappelijke taak adequaat uit te voeren.

Meer context over dit risico is te vinden in het hoofdstuk '[Onze maatschappelijke impact](#)'.

MEDEZEGGENSCHAP IN 2021

De ontwikkeling van de nieuwe strategie van Enexis, een passende organisatiestructuur en thuiswerkregelingen voor medewerkers waren in 2021 belangrijke bespreekpunten voor de Ondernemingsraad.

Al voor de start van 2021 was de Ondernemingsraad betrokken bij de potloodschets van een nieuwe strategie voor het bedrijf. De noodzaak voor een nieuwe gezamenlijke koers was voor de Raad helder: de ontwikkeling van de energietransitie gaat snel en de aansturing van het bedrijf verandert met de komst van een nieuwe Raad van Bestuur. Over de nieuwe koers is in 2021 uitvoerig en open gesproken met de bestuurder. Om een constructieve bijdrage te leveren aan de strategie gaf de Ondernemingsraad in een standpuntennotitie aan wat voor hen belangrijke aspecten zijn. Zo vindt de Raad dat de nieuwe strategie niet mag leiden tot boventaligheid. Alle medewerkers zijn nodig om het toenemende werk in de energietransitie uit te voeren. Daarnaast is de Ondernemingsraad van mening dat medewerkers het tempo van de veranderingen moeten kunnen bijhouden. Op inhoud van het werk en in de personeelsplanning moet er voldoende perspectief worden geboden. Deze standpunten blijven een aandachtspunt in de komende periode als de nieuwe strategie wordt vastgesteld en geïmplementeerd.

TOEKOMSTGERICHTE ORGANISATIE

Om klaar te zijn voor de toekomst werd in 2021 een start gemaakt met een nieuwe inrichting van de organisatie. Hoewel het lastig was om voor de vaststelling van de nieuwe strategie te overzien hoe werkzaamheden het best georganiseerd kunnen worden, adviseerde de Raad positief op de inrichting van de onderdelen Operations en Transition. Er was voldoende vertrouwen dat werkstromen beter zouden lopen met deze nieuwe organisatie-indeling. Ook wordt de samenwerking tussen de bedrijfsonderdelen en ICT verbeterd door de inrichting van bedrijfsbrede waardeketens. Met de aangescherpte aandacht voor datamanagement, innovatie en marktfacilitering verwacht de Raad bovendien dat de samenwerking met marktpartijen naar een hoger plan kan worden gebracht.

Als afgeleide van de strategische richting zijn in 2021 werkzaamheden van Enpuls afgebouwd of anders georganiseerd. Door de Ondernemingsraad wordt dit gezien als een natuurlijke stap nu de energietransitie in een stroomversnelling komt. Voor de betrokken medewerkers verandert er echter veel. Hierover is door de Onderdeelscommissie Enpuls veelvuldig gesproken met de directie.

Ook het onderzoek naar de mogelijke verkoop van Fudura wordt door de Ondernemingsraad gezien als een logische stap in de nieuwe strategie. De Raad verwacht meer groeikansen voor Fudura als het bedrijf buiten Enexis wordt geplaatst. Wel is bij de bestuurder aandacht gevraagd voor de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van medewerkers; die mag niet achteruit gaan

door de verkoop. Verder verwacht de Ondernemingsraad dat er een strategische partner wordt gezocht, waarmee Fudura in de toekomst kan groeien en bloeien.

FACILITEREN VAN THUISWERKEN

Bijzondere aandacht was er in 2021 voor het faciliteren van thuiswerken, want voor veel medewerkers had de coronacrisis in 2021 nog veel impact. Het werk aan de netten kon met heldere instructies gelukkig doorgaan, maar het werk op kantoor verplaatste zich naar de keukentafel. Het ontbreken van de sociale cohesie is voor veel collega's een groot gemis. Dat er ondanks de maatregelen zoveel werk is verzet in 2021, is iets om trots op te zijn.

Over de maatregelen werd de Ondernemingsraad het hele jaar door goed geïnformeerd door het Issueteam Coronavirus. De actieve en zorgvuldige aanpak van Enexis werd door de Ondernemingsraad gewaardeerd; met name de communicatie richting medewerkers en de betrokkenheid van de werkgever. Wel is er veel aandacht gevraagd voor een thuiswerkregeling en een thuiswerkplekregeling. De Raad betreurt dat het lang heeft geduurd voordat deze regelingen binnen Enexis goedgekeurd waren, waardoor medewerkers moesten wachten op duidelijkheid over vergoedingen.

NIEUWE VERKIEZINGEN IN 2022

Als gevolg van de grote interne ontwikkelingen binnen Enexis is in 2021 besloten om nieuwe verkiezingen uit te stellen. Nu de organisatie grotendeels is ingericht, is het mogelijk om in 2022 op een zorgvuldige manier verkiezingen te houden.

Leden ondernemingsraad (per 31-12-2021)

Eef Verhoeven (voorzitter), Han de Jong (vice-voorzitter), Dik Brokken (secretaris), Claudia van Creij, Peter van Huizen, Liza Kroeze-Wilts, Klaas Mulder, Frank Niessen, Chris Warmerdam.

Linking pins vanuit de onderdeelscommissies

Arnoud Brouwer (OC StAM), Harrie Darding (OC Fudura), Cas Kuntzelaers (OC Klant & Markt), Sanne Stevens (OC Infra).

BESTUURSVERKLARING

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de effectiviteit van de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis. Dit systeem heeft als doel de realisatie van strategische, operationele en financiële doelstellingen te bewaken en richt zich op alle facetten van de onderneming. Van strategische en operationele risico's tot de betrouwbaarheid van (financiële) rapportages en het voldoen aan wet- en regelgeving.

In het hoofdstuk 'Risicobeheersing' is ons interne risicobeheersings- en controlesysteem en ons risicoprofiel beschreven. Geen enkel systeem kan absolute zekerheid geven dat we ondernemingsdoelstellingen realiseren of materiële fouten, verliezen, fraude of overtreding van wet- en regelgeving in de processen en financiële verslaggeving voorkomen. De Raad van Bestuur heeft de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem gedurende 2021 geëvalueerd, mede op basis van de business control-informatie, 'Letters of Representation' en rapportages van de interne auditor en de externe accountant. De uitkomsten van deze evaluatie en het risicoprofiel zijn besproken met de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen, in aanwezigheid van de interne auditor en externe accountant.

Wij verklaren dat:

- in dit verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van dit verslag;
- het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op going concern basis;
- dit verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem;
- voornoemd systeem een redelijke mate van zekerheid geeft dat de (financiële) verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

's-Hertogenbosch, 9 maart 2022

Raad van Bestuur Enexis Holding N.V.

Evert den Boer, CEO

Mariëlle Vogt, CFO

Rutger van der Leeuw, COO

Jeroen Sanders, CTO

RAAD VAN BESTUUR

EVERT DEN BOER

VOORZITTER RAAD VAN BESTUUR / CEO

Evert den Boer (1969) is Chief Executive Officer (CEO). Hij heeft ruime ervaring in de energiewereld waar hij diverse directie- en managementfuncties bekleedde bij onder andere Ørsted en Vattenfall. Zijn laatste functie was CEO van Greenchoice, een functie die hij vanaf 2015 vervulde. Evert is tevens Voorzitter van de ledenraad van Netbeheer Nederland, lid van de Raad van Toezicht van Stichting Buitenfonds van Staatsbosbeheer en lid van het bestuur van de NVDE. Sinds september 2021 is Evert tevens commissaris bij Port of Amsterdam.

MARIËLLE VOGT

LID RAAD VAN BESTUUR / CFO

Mariëlle Vogt (1965) is Chief Financial Officer (CFO). Mariëlle startte in 2017 bij Enexis Groep als Directeur Financiën. Daarvoor bekleedde zij de positie van Financieel Directeur bij de TU Delft. Eerder werkte Mariëlle geruime tijd voor KPN op diverse financiële managementposities. Naast haar functie als CFO bij Enexis Groep is Mariëlle lid van de Raad van Toezicht van het Residentie Orkest, waarbinnen zij voorzitter is van de Audit Commissie.

RUTGER VAN DER LEEUW

LID RAAD VAN BESTUUR / COO

Rutger van der Leeuw (1976) is Chief Operating Officer (COO). In deze rol is hij verantwoordelijk voor het totale operationele proces bij Enexis. Voordat Rutger in 2016 Directeur Infra bij Enexis Netbeheer werd, bekleedde hij de functies van Directeur Klant & Markt en Manager Inkoop. Eerder was hij werkzaam in diverse managementposities bij KPN. Rutger is tevens bestuurslid van InstallQ (tot 1-1-2019 genaamd Sterkin), het kwaliteitsinstituut voor de installatiebranche.

JEROEN SANDERS

LID RAAD VAN BESTUUR / CTO

Jeroen Sanders (1973) is Chief Transition Officer (CTO). In deze rol richt hij zich volledig op het energiesysteem van de toekomst en de rol van digitalisering en data hierin. Jeroen bekleedde diverse management- en directiefuncties binnen Enexis Groep waaronder de functie van Directeur ICT vanaf 2017. Daarvoor was hij actief als Algemeen directeur van Endinet, Manager Duurzaam bij Fudura en in verschillende managementposities bij Edon en Essent.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

PIET MOERLAND

Piet Moerland

De heer Moerland (1949) is herbenoemd als commissaris in 2018 en aftredend in 2022. Hij is voorzitter van de Raad van Commissarissen en van de Remuneratie- en Selectiecommissie. Hiervoor was hij bestuursvoorzitter van Rabobank Nederland. Tevens is hij voorzitter van het bestuur St. Berenschot Beheer en voorzitter St. Administratiekantoor Heijmans. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

Joost van Dijk

De heer Van Dijk (1961) is herbenoemd als commissaris in 2020 en aftredend in 2024. Hij is vice-voorzitter van de Raad van Commissarissen en gedurende 2021 tevens lid van de Remuneratie- en Selectiecommissie. Vanaf 1 januari 2022 is de heer Van Dijk lid van de Auditcommissie. De heer Van Dijk is verder actief als adviseur en coach van bestuurders van ondernemingen en begeleidt hen in het doorvoeren van strategische transitie. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

Carmen Velthuis

Mevrouw Velthuis (1974) is herbenoemd als commissaris in 2020 en aftredend in 2024. Zij is tevens voorzitter van de Auditcommissie. Mevrouw Velthuis is per 1 maart 2022 werkzaam als CFO van Vodafone Duitsland. Hiervoor was zij CFO van het Europese Cluster bij Vodafone Group in Londen en bij Vodafone Nederland. Zij heeft de Nederlandse nationaliteit.

JOOST VAN DIJK

CARMEN VELTHUIS

ANITA ARTS

Anita Arts

Mevrouw Arts (1959) is benoemd als commissaris in 2019 en aftredend in 2023. Zij is tevens lid van de Auditcommissie. Mevrouw Arts heeft na haar studie psychologie 20 jaar functies vervuld in de spoorsector: van managementtrainer/organisatie-adviseur naar algemeen directeur Railverkeersleiding. Haar laatste functie in de spoorsector was lid van de Raad van Bestuur van ProRail. Voor haar hoofdfunctie is zij sinds 2012 werkzaam in het Flevoziekenhuis in Almere; vanaf januari 2013 is zij voorzitter Raad van Bestuur. Daarnaast is zij lid van het bestuur van NVZ (Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen) en in die hoedanigheid mede-portefeuillehouder voor ICT, e-Health, informatiebeleid en digitalisering. Namens NVZ is zij ook lid van het landelijk Informatieberaad Zorg. Sinds kort is daaraan toegevoegd mede-portefeuillehouder Arbeidsvoorwaarden, in het bijzonder voorzitter NVZ CAO delegatie. Zij heeft de Nederlandse nationaliteit.

Paul Rüpp

De heer Rüpp (1957) is benoemd als commissaris in 2020 en aftredend in 2024. Hij was gedurende 2021 lid van de Auditcommissie, met ingang van 1 januari 2022 is hij lid van de Remuneratie- en Selectiecommissie. De heer Rüpp was van 2009 tot 2021 werkzaam als voorzitter College van Bestuur van Avans Hogeschool, daarvoor was hij Gedeputeerde in de provincie Noord-Brabant. De heer Rüpp is voorzitter Raad van Toezicht KRO-NCRV, voorzitter Raad van Commissarissen Sitech B.V., voorzitter Raad van Toezicht Instituut voor de Nederlandse Taal en lid van de Raad van Commissarissen van Eindhoven Airport. Daarnaast is de heer Rüpp Kamerheer van Zijne Majesteit de Koning in de provincie Noord-Brabant. Hij heeft de Nederlandse nationaliteit.

PAUL RÜPP

JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2021	56				
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	56	12. Materiële vaste activa	72	ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2021	92
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	56	13. Immateriële vaste activa	73	Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	92
Geconsolideerde balans	57	14. Gebruiksrecht activa	76	Enkelvoudige balans	93
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	58	15. Deelnemingen en joint arrangements	77		
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	58	16. Overige financiële vaste activa	78	TOELICHTINGEN OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING	94
		17. Voorraden	78	Grondslagen voor de financiële verslaggeving	94
		18. Vorderingen	78		
TOELICHTINGEN OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	59	19. Overige financiële activa (kortlopend)	79	NOTEN BIJ DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING	95
1. Algemene informatie	59	20. Liquide middelen	79	37. Resultaat deelnemingen in groepsmaatschappijen	95
2. Grondslagen voor de financiële verslaggeving	59	21. Activa aangehouden voor verkoop	80	38. Overige bedrijfskosten	95
3. Segmentatie	64	22. Eigen vermogen	80	39. Financiële baten en lasten	95
4. Acquisities en verkopen	65	23. Rentedragende verplichtingen (langlopend)	80	40. Belastingen	95
5. COVID-19	65	24. Voorzieningen	82	41. Deelnemingen in groepsmaatschappijen	96
		25. Vooruitontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	83	42. Overige financiële vaste activa	96
NOTEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	66	26. Latente belastingen	83	43. Vorderingen	97
1. Netto-omzet	66	27. Overige langlopende verplichtingen	83	44. Overige financiële activa (kortlopend)	97
2. Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	67	28. Handelsschulden en overige te betalen posten	84	45. Liquide middelen	97
3. Overige bedrijfsopbrengsten	67	29. Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	84	46. Eigen vermogen	97
4. Personeelskosten	67	30. Winstbelasting	84	47. Latente belastingen	97
5. Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	68	31. Toelichting op kasstroomoverzicht	84	48. Rentedragende verplichtingen (langlopend)	98
6. Kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten	69	32. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten	85	49. Handelsschulden en overige te betalen posten	98
7. Overige bedrijfskosten	69	33. Informatie verbonden partijen	89	50. Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	99
8. Geactiveerde kosten eigen productie	69	34. Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa	90	51. Winstbelasting	99
9. Financiële baten en lasten	69	35. Bezoldiging Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen	90	52. Informatie verbonden partijen	99
10. Incidentele posten	70	36. Gebeurtenissen na balansdatum	91	53. Bezoldiging Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen	99
11. Belastingen	70			54. Deelnemingen en joint arrangements	99
				55. Winstbestemming	100
				56. Gebeurtenissen na balansdatum	100

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2021

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING

€ miljoen	Noot	2021	2020
Netto-omzet	1	1.634	1.516
Af: Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	2	324	316
Overige bedrijfsopbrengsten	3	2	1
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo		1.312	1.201
Personeelskosten	4	548	501
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	5	429	405
Kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten	6	229	228
Overige bedrijfskosten	7	15	30
Geactiveerde kosten eigen productie	8	-231	-205
		990	959
Bedrijfsresultaat		322	242
Financiële baten	9	1	2
Financiële lasten	9	44	43
Financiële baten en lasten		-43	-41
Resultaat vóór belastingen		279	201
Belastingen	11	-80	-93
Resultaat na belastingen		199	108
Toekomend aan:			
Minderheidsaandeelhouders		0	0
Aandeelhouders		199	108
Gemiddeld aantal aandelen in boekjaar		149.682.196	149.682.196
Winst per aandeel¹		1,33	0,72

¹ In euro's, verwatering van winsten is niet van toepassing.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

€ miljoen	2021	2020
Resultaat na belastingen	199	108
Vrijval niet-gerealiseerde resultaten via hedgereserve	1	1
Belastingen vrijval niet-gerealiseerde resultaten via eigen vermogen	0	0
Totaalresultaat incl. niet-gerealiseerde resultaten¹	200	109
Toekomend aan:		
Minderheidsaandeelhouders	0	0
Aandeelhouders	200	109

¹ De niet-gerealiseerde bedragen in het totaalresultaat betreffen louter bedragen die in latere periodes in de winst-en-verliesrekening worden verantwoord.

GECONSOLIDEERDE BALANS

€ miljoen	Noot	31 december 2021	31 december 2020
Activa			
Materiële vaste activa	12	8.420	8.091
Immateriële vaste activa	13	227	266
Gebruiksrecht activa	14	106	116
Deelnemingen en joint arrangements	15	0	8
Overige financiële vaste activa	16	12	15
Vaste activa		8.765	8.496
Vorraden	17	41	36
Vorderingen	18	158	165
Overige financiële activa (kortlopend)	19	108	7
Liquide middelen	20	107	47
Activa aangehouden voor verkoop	21	216	-
Vlottende activa		630	255
Totaal activa		9.395	8.751

€ miljoen	Noot	31 december 2021	31 december 2020
Passiva			
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal		150	150
Agioreserve		2.436	2.436
Algemene reserve		1.456	1.423
Hedgereserve		0	-1
Resultaat van het boekjaar		199	108
Eigen vermogen	22	4.241	4.116
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	23	3.058	2.872
Voorzieningen (langlopend)	24	31	44
Vooruitontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	25	1.039	947
Latente belastingen	26	355	335
Overige langlopende verplichtingen	27	1	1
Langlopende verplichtingen		4.484	4.199
Handelsschulden en overige te betalen posten	28	286	296
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	29	331	104
Winstbelasting	30	2	6
Voorzieningen (kortlopend)	24	5	5
In volgend jaar te amortiseren vooruitontvangen bijdragen	25	27	25
Verplichtingen direct gerelateerd aan activa aangehouden voor verkoop	21	19	-
Kortlopende verplichtingen		670	436
Totaal passiva		9.395	8.751

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

€ miljoen	Noot	2021	2020
Resultaat na belastingen		199	108
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	5	429	405
Geamortiseerde bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	25	-26	-23
Ontvangen bijdragen in aanleg van netten en aansluitingen	25	120	114
Dividend deelnemingen	15	8	0
Mutatie operationeel werkkapitaal	31	-7	63
Mutatie latente belastingen	26	20	50
Mutatie voorzieningen (langlopend)	24	-13	8
Overige		2	1
Kasstroom uit operationele activiteiten		732	726
Investerings in materiële vaste activa	12	-841	-806
Investerings in immateriële vaste activa	13	-45	-48
Acquisitie Mijnwater Warmte Infra B.V.		-	-22
Verstrekke leningen	16	-6	-6
Aflossing verstrekke leningen	16	8	10
Storting in deposito's ¹	19	-125	-200
Opname uit deposito's ¹	19	25	200
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-984	-872
Kasstroom voor financieringsactiviteiten		-252	-146
Uitgifte groene obligatieleningen ²	23 en 29	491	497
Uitgifte converteerbare hybride aandeelhouderslening	23 en 29	-	500
Opname van rentedragende verplichtingen ³	23 en 29	375	1.807
Aflossing obligatieleningen	23 en 29	-	-500
Aflossing van rentedragende verplichtingen ³	23 en 29	-445	-2.034
Aflossing van Leaseverplichting	23	-34	-34
Uitbetaald dividend	33	-75	-105
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		312	131
Totaal kasstromen		60	-15
Netto liquide middelen begin boekjaar	31	47	62
Netto liquide middelen ultimo boekjaar	31	107	47

1 In 2021 zijn naast de storting in en opname uit deposito's overtollige liquiditeiten in geldmarktfondsen geplaatst. Per ultimo 2021 is € 105 miljoen in geldmarktfondsen geplaatst.

2 De nominale waarde bedraagt € 500 miljoen. Het verschil van € 9 miljoen wordt veroorzaakt door het verschil tussen de nominale waarde en de uitgifteprijs verminderd met de emissiekosten.

3 Dit betreft opname en aflossing van Euro Commercial Papers en bilaterale kasgeldleningen.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT VAN HET EIGEN VERMOGEN

€ miljoen	Aantal gewone aandelen	Aandelenkapitaal	Agio-reserve	Algemene reserve	Hedge-reserve	Resultaat boekjaar	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2020	149.682.196	150	2.436	1.318	-2	210	4.112
Resultaat na belastingen 2020	-	-	-	-	-	108	108
Amortisatie hedgereserve in 2020	-	-	-	-	1	-	1
Totaalresultaat inclusief niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	1	108	109
Bestemming resultaat 2019	-	-	-	105	-	-105	0
Dividenduitkering over 2019	-	-	-	-	-	-105	-105
Stand per 31 december 2020	149.682.196	150	2.436	1.423	-1	108	4.116
Stand per 1 januari 2021	149.682.196	150	2.436	1.423	-1	108	4.116
Resultaat na belastingen 2021 ¹	-	-	-	-	-	199	199
Amortisatie hedgereserve in 2021	-	-	-	-	1	-	1
Totaalresultaat inclusief niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-	1	199	200
Bestemming resultaat 2020	-	-	-	33	-	-33	0
Dividenduitkering over 2020	-	-	-	-	-	-75	-75
Stand per 31 december 2021²	149.682.196	150	2.436	1.456	0	199	4.241

1 De in 2021 aan aandeelhouders toekomende en betaalde dividenduitkering over 2020 bedraagt € 0,50 per aandeel (2020: € 0,70), waarbij is gerekend met het aantal aandelen gedurende het boekjaar.

2 Ultimo 2021 bedroeg het totaal eigen vermogen (vóór winstbestemming) per aandeel € 28,33 (2020: € 27,50), waarbij is gerekend met het aantal aandelen ultimo boekjaar.

TOELICHTINGEN OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1. ALGEMENE INFORMATIE

Enexis Holding N.V. is gevestigd aan de Magistratenlaan 116 te 's-Hertogenbosch in Nederland (KvK-nummer 17238877) en is verantwoordelijk voor de aanleg, het onderhoud, het beheer en de ontwikkeling van distributienetten voor elektriciteit (stroomkabels en midden- en laagspanningsstations) en gas (gasleidingen en gasstations) en daaraan verwante activiteiten. De verwante diensten betreffen met name kernversterkende, niet-gereguleerde activiteiten op het gebied van meetdiensten, de verhuur van middenspanningsinstallaties, de aanleg en het beheer van particuliere energiedistributienetten en het versnellen van de transitie naar een duurzame energievoorziening.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap. De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar 2021 omvat de vennootschap en haar dochterondernemingen (hierna tezamen te noemen Enexis Groep). Van de aandelen van Enexis Holding N.V. wordt circa 76% gehouden door vijf Nederlandse provincies en circa 24% door 85 gemeenten. Enexis Holding N.V. staat aan het hoofd van Enexis Groep.

De door Enexis Holding N.V. opgestelde en door Ernst & Young Accountants LLP gecontroleerde jaarrekening is op 9 maart 2022 ter ondertekening aangeboden aan de Raad van Commissarissen. De door de Raad van Commissarissen getekende jaarrekening wordt op 14 april 2022 ter vaststelling aangeboden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

2. GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

2.1 ALGEMEEN

De geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. bevat de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, de geconsolideerde balans, het geconsolideerd kasstroomoverzicht en het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen. De toelichtingen bij de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen financiële overzichten maken integraal deel uit van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

De functionele valuta van Enexis Holding N.V. is de euro. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's. Aan- en verkooptransacties in vreemde valuta worden op transactiedatum verwerkt tegen de koers van afwikkeling.

Enexis Holding N.V. hanteert als grondslagen voor waardering en resultaatbepaling de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie. Voorts is de jaarrekening opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

2.2 WIJZIGINGEN IN IFRS

NIEUWE STANDAARDEN VAN KRACHT IN 2021

Per 1 januari 2021 zijn de volgende gewijzigde IFRS-standaarden van kracht geworden:

- Wijzigingen in IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 en IFRS 16: Fase 2 van hervorming van de rente benchmark;
- Wijzigingen in IFRS 4 Verzekeringscontracten: uitstel op IFRS 9 financiële instrumenten.

Per 1 april 2021 zijn de volgende gewijzigde IFRS-standaarden van kracht geworden:

- Wijzigingen in IFRS 16 Leases: COVID-19 gerelateerde huur concessies na 30 juni 2021.

Bovenstaande wijzigingen en verbeteringen in de standaarden hebben geen directe gevolgen voor het vermogen en het resultaat of zijn niet van toepassing voor Enexis Groep.

TOEKOMSTIGE STANDAARDEN DIE NOG NIET VAN KRACHT ZIJN OP RAPPORTAGEDATUM

Onderstaande verbeteringen en wijzigingen van IFRS-standaarden zijn gepubliceerd en worden in de komende jaren van kracht:

- Wijzigingen in IFRS 3 Bedrijfscombinaties; IAS 16 Materiële vaste activa; IAS 37 Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa; jaarlijkse verbeteringen 2018-2020 (uitgegeven op 14 mei 2020);
- IFRS 17 Verzekeringscontracten (uitgegeven op 18 mei 2017); inclusief wijzigingen in IFRS 17 (uitgegeven op 25 juni 2020), van kracht per 1 januari 2022;
- Wijzigingen in IAS 1 Presentatie van de jaarrekening: classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend (uitgegeven op 23 januari 2020 en 15 juli 2020), van kracht per 1 januari 2023;
- Wijziging in IAS 1 Presentatie van de jaarrekening en IFRS Practice Statement 2: Toelichting van grondslagen voor financiële verslaggeving (uitgegeven op 12 februari 2021), van kracht per 1 januari 2023;
- Wijzigingen in IAS 8 Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten: Definitie van schattingen (uitgegeven op 31 maart 2021), van kracht per 1 januari 2023;
- Wijzigingen in IAS 12 Winstbelastingen: Belastinglatenties met betrekking tot activa en verplichtingen uit hoofde van een enkele transactie (uitgegeven op 6 mei 2021), van kracht per 1 januari 2023.

De wijzigingen en verbeteringen in de standaarden na 2021 hebben naar verwachting geen directe gevolgen voor het vermogen en het resultaat of zijn niet van toepassing voor Enexis Groep.

2.3 GRONDSLAGEN VOOR DE CONSOLIDATIE

De geconsolideerde jaarrekening bevat de jaarrekening van Enexis Holding N.V. en haar groepsmaatschappijen.

Groepsmaatschappijen betreffen alle entiteiten waarover Enexis Groep de zeggenschap heeft, dat wil zeggen dat Enexis Groep blootgesteld is aan, of recht heeft op, variabele resultaten vanuit zijn betrokkenheid bij de entiteit en de mogelijkheid heeft om deze resultaten te beïnvloeden door zijn macht om de activiteiten van de entiteit te sturen. Groepsmaatschappijen worden betrokken in de consolidatie vanaf de datum waarop hier sprake van is. Vanaf de datum dat niet meer aan de criteria van groepsmaatschappijen wordt voldaan, wordt de groepsmaatschappij niet langer betrokken in de consolidatie.

Bij de consolidatie wordt de integrale methode toegepast. In het geval dat het belang van Enexis Holding N.V. in de groepsmaatschappij minder dan 100% bedraagt, wordt het aandeel van derden in het eigen vermogen en in het resultaat opgenomen. Financiële relaties en resultaten tussen geconsolideerde maatschappijen onderling worden geëlimineerd.

Bij verlies van zeggenschap worden de activa en verplichtingen van de dochteronderneming, eventuele minderheidsbelangen en overige met de dochteronderneming samenhangende vermogenscomponenten niet langer in de balans verantwoord. Het eventuele overschot of tekort op het verlies van zeggenschap wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Indien Enexis Groep een belang behoudt in de voormalige dochteronderneming, wordt dat belang tegen de reële waarde verantwoord per de datum dat niet langer sprake was van zeggenschap. Het belang wordt na eerste opname verwerkt volgens de 'equity'-methode indien sprake is van invloed van betekenis. Indien geen sprake is van invloed van betekenis wordt het belang op basis van IFRS 9 Financiële Instrumenten verwerkt.

2.4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

SCHATTINGEN EN VERONDERSTELLINGEN

Het opstellen van financiële overzichten vereist het gebruik van schattingen en oordeelsvorming. In het geval van significante schattingen is er per definitie sprake van een grote mate van schattingsonzekerheden. De werkelijke resultaten zullen door deze grote mate van schattingsonzekerheden in veel gevallen afwijken van de gemaakte schatting en aannames. De bedrijfswaardeberekening in het kader van de goodwill impairment test (noot 13) is een schatting waarop een hogere mate van oordeelsvorming en complexiteit van toepassing is. Deze schatting wordt door het management als significant aangemerkt. Gedetailleerde informatie over deze schatting, inclusief toelichting van de toegepaste uitgangspunten en sensitiviteit, is opgenomen in noot 13. Immateriële vaste activa.

VALUTA

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum. Niet-monetaire activa die volgens de actuele waarde worden gewaardeerd in een

vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op het moment waarop de actuele waarde werd bepaald. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen op balansdatum worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers op balansdatum.

SALDERING

Saldering van actief- en passiefposten vindt per tegenpartij plaats indien er sprake is van een contractueel recht om de opgenomen bedragen te salderen en er sprake is van de intentie om te salderen. Ontbreekt het recht om bedragen te salderen of het voornemen actief- en passiefposten gelijktijdig af te wikkelen, dan worden deze apart verantwoord.

Daar waar op basis van een contract het recht bestaat tot het salderen van actief- en passiefposten, wordt dit in de betreffende noot toegelicht. Hierbij worden tevens de saldi van de actief- en passiefpost nader toegelicht.

PRESENTATIE

De presentatie van de winst-en-verliesrekening volgt de categoriale indeling. De kosten van transportdiensten en van distributieverliezen worden meteen na de netto-omzet en overige bedrijfsopbrengsten gepresenteerd vanwege de relatie met de netto-omzet, alsmede het onderscheid ten opzichte van de door onze organisatie op korte termijn meer beïnvloedbare andere bedrijfskosten.

WAARDERING TEGEN REËLE WAARDE

Enexis Groep waardeert een aantal financiële instrumenten (zoals derivaten) per balansdatum tegen reële waarde. Bovendien worden de reële waarden van de rentedragende verplichtingen toegelicht in noot 32. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten. Reële waarde is de prijs die zou worden ontvangen om een actief te verkopen of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een reguliere transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum. Bij een waardering tegen reële waarde wordt ervan uitgegaan dat de transactie om het actief te verkopen of de verplichting over te dragen plaatsvindt:

- op de belangrijkste markt voor het actief of de verplichting; of, als die er niet is,
- op de voordeligste markt voor het actief of de verplichting.

Enexis Groep dient toegang te hebben tot de belangrijkste of voordeligste markt.

De reële waarde van een actief of een verplichting wordt bepaald met behulp van de veronderstellingen waarvan marktdeelnemers zouden uitgaan bij het waarderen van het actief of de verplichting, in de veronderstelling dat marktdeelnemers in hun economisch belang handelen. Bij de waardering van een niet-financieel actief tegen reële waarde wordt rekening gehouden met het vermogen van een marktdeelnemer om economische voordelen te genereren door het actief maximaal en optimaal te gebruiken óf door het te verkopen aan een andere marktdeelnemer die het actief maximaal en optimaal zou gebruiken.

Enexis Groep gebruikt waarderingstechnieken die in de gegeven omstandigheden geëigend zijn en waarvoor voldoende gegevens beschikbaar zijn om de reële waarde te bepalen, en waarbij zo veel mogelijk relevante waarneembare inputs en zo weinig mogelijk niet-waarneembare inputs worden gebruikt.

Alle activa en verplichtingen ten aanzien waarvan de reële waarde wordt bepaald of in de jaarrekening wordt vermeld, worden in de navolgende reële waarde hiërarchie ingedeeld, op basis van de input van het laagste niveau dat significant is voor de gehele waardering:

- niveau 1: De reële waarde is gelijk aan genoteerde prijzen in een actieve markt.
- niveau 2: De reële waarde is gebaseerd op parameters die direct of indirect in de markt waarneembaar zijn.
- niveau 3: De reële waarde is gebaseerd op parameters die niet in de markt waarneembaar zijn.

Voor activa en verplichtingen die op terugkerende basis in de jaarrekening worden opgenomen tegen reële waarde, stelt de Groep aan het einde van iedere verslagperiode door herbeoordeling vast of er sprake is van wijzigingen in de niveau-indeling van de hiërarchie (op basis van de input van het laagste niveau dat significant is voor de gehele waardering).

Ten behoeve van de vermelding van reële waarden heeft de Groep categorieën activa en verplichtingen vastgesteld op basis van aard, eigenschappen en risico's van de activa en verplichtingen en het niveau in de reële waarde hiërarchie zoals in het bovenstaande is toegelicht.

BEDRIJFSCOMBINATIES EN GOODWILL

Bedrijfscombinaties worden administratief verwerkt via toepassing van de overnamemethode. De kosten van de overname worden gewaardeerd tegen de som van de reële waarde op overnamedatum van de overgedragen vergoeding en het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit. Voor iedere bedrijfscombinatie bepaalt Enexis Groep of de minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit worden gewaardeerd tegen reële waarde of het proportionele aandeel van de identificeerbare netto-activa van de overgenomen entiteit. Kosten die verband houden met de overname worden in het resultaat genomen in het jaar waarin deze kosten worden gemaakt.

Wanneer Enexis Groep een bedrijf overneemt, beoordeelt ze de financiële activa en overgenomen verplichtingen voor gepaste classificering en toewijzing op basis van contractuele voorwaarden, economische omstandigheden en relevante omstandigheden op de verwervingsdatum. Dit omvat ook de scheiding van in contracten besloten afgeleide instrumenten in basiscontracten van de overgenomen partij.

Elke voorwaardelijke vergoeding die door Enexis Groep wordt overgedragen, zal initieel worden gewaardeerd tegen reële waarde op de verwervingsdatum. Een voorwaardelijke vergoeding die classificeert als een actief of verplichting als financieel instrument, wordt tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij wijzigingen in reële waarde worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Goodwill is het verschil tussen de kosten van overname van de onderneming minus het saldo van de reële waarde van identificeerbare activa en de reële waarde van de overgenomen verplichtingen van de onderneming. De kosten van overname van de onderneming zijn gewaardeerd tegen de som van de reële waarde op overnamedatum van de overgedragen vergoeding en het bedrag van de minderheidsbelangen in de overgenomen entiteit. Goodwill wordt gewaardeerd tegen de kostprijs minus eventuele bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt jaarlijks getoetst op bijzondere waardevermindering en wordt additioneel getoetst indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een eenmaal genomen bijzondere waardevermindering van goodwill wordt nooit teruggedraaid.

Daar waar goodwill is gealloceerd aan een kasstroomgenererende eenheid en deel uitmaakt van de afgestoten activiteiten binnen deze eenheid, maakt de goodwill die betrekking heeft op de afgestoten activiteiten deel uit van de boekwaarde van de activiteiten bij het bepalen van het boekresultaat op de afgestoten activiteiten. Goodwill die onder deze omstandigheden wordt afgestoten, wordt gewaardeerd op basis van de relatieve waarden van de afgestoten activiteiten en het deel dat gehandhaafd blijft in de kasstroomgenererende eenheid.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Gedurende het verslagjaar wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering van activa. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor de activa is de realiseerbare waarde gelijk aan de hoogste van de reële waarde minus verkoopkosten of de indirecte opbrengstwaarde.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen indien de boekwaarde van activa, of de kasstroomgenererende eenheid waartoe de activa behoren, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden ten laste van het resultaat gebracht.

Een bijzondere waardevermindering wordt teruggenomen indien vastgesteld wordt dat de uitgangspunten zijn veranderd op basis waarvan destijds de realiseerbare waarde is bepaald en voor zover de resterende boekwaarde van de activa lager is dan de boekwaarde die zou zijn bepaald, na aftrek van afschrijvingen, als in voorgaande jaren geen bijzondere waardevermindering voor het actief was opgenomen. Effecten van terugname van bijzondere waardeverminderingen worden ten gunste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill worden niet teruggenomen.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Classificatie

Alle financiële activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, reële waarde via niet gerealiseerde resultaten of reële waarde via de winst-en-verliesrekening. De classificatie is afhankelijk van het bedrijfsmodel dat Enexis hanteert voor het houden van deze financiële activa en verplichtingen en de karakteristieken van met de financiële activa of verplichtingen gegenereerde kasstromen.

Verwerking bij eerste opname

Aankopen en verkopen van financiële instrumenten worden verantwoord op transactiedatum. Enexis Groep neemt een financieel actief niet langer op in de balans als de contractuele rechten op de kasstromen uit het actief aflopen, of als Enexis Groep de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het financieel actief overdraagt door middel van een transactie, waarbij alle aan het eigendom van dit actief verbonden risico's en voordelen worden overgedragen. De verwerking bij eerste opname vindt plaats tegen reële waarde.

Financiële activa en verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs

Deze categorie financiële instrumenten omvat handelsdebiteuren en overige vorderingen, verstrekte leningen, opgenomen leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Deze financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname worden deze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Enexis houdt geen belangen die worden geclassificeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten.

Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening

Binnen deze categorie houdt Enexis enkel derivaten en deposito's.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

Enexis Groep kan gebruikmaken van afgeleide financiële instrumenten om het risico van wijzigingen in toekomstige kasstromen van periodiek te betalen rentes of risico's van vreemde valuta's af te dekken. Deze wijzigingen in kasstromen kunnen het gevolg zijn van ontwikkelingen in marktrente of marktkoersen van vreemde valuta's. Gezien de specifieke aanwending van derivaten ten behoeve van mitigeren van het rente- en koersrisico op kasstromen, past Enexis eventueel hedge accounting toe.

Waardering van derivaten vindt plaats tegen reële waarde. De reële waarde van rentederivaten wordt bepaald door middel van de discontering van de toekomstige kasstromen. De reële waarde van valutaderivaten wordt bepaald door middel van discontering van toekomstige kasstromen omgerekend tegen de marktkoersen. De discontering wordt bepaald op basis van

de marktrente ultimo boekjaar. De kasstromen worden bepaald op basis van de contractueel overeengekomen rentevoeten, vervaldatum en nominale bedragen. Mutaties in de reële waarde worden verantwoord in de hedgereserve (onderdeel van het eigen vermogen), mits de afdekking in hoge mate effectief is. Het ineffectieve gedeelte van de hedge wordt direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

Derivaten worden onder de kortlopende, respectievelijk langlopende overige financiële activa geclassificeerd indien de reële waarde positief is, en onder de kortlopende, respectievelijk langlopende financiële verplichtingen indien de reële waarde negatief is.

Bijzondere waardevermindingsverliezen

Eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen worden geïdentificeerd middels de generieke of gesimplificeerde methode.

De generieke methode hanteert het volgende model:

- 12 maanden verwacht kredietverlies; of
- levenslang verwachte kredietverliezen voor financiële activa wanneer het kredietrisico door omstandigheden significant stijgt. Hierbij worden alle verwachte kredietverliezen voor de levensduur van het actief verantwoord; of
- levenslang verwachte kredietverliezen, waarbij rente wordt berekend over de netto vordering verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Het verwachte kredietverlies wordt bepaald op basis van een langdurig gemiddelde credit loss rating die is gebaseerd op een door credit rating agencies toegekend risicoprofiel.

Verstrekte leningen aan deelnemingen en joint ventures, vorderingen op leveranciers uit hoofde van het leveranciersmodel en alle overige vorderingen worden door middel van het generieke model getoetst op mogelijke bijzondere waardevermindingsverliezen.

De gesimplificeerde methode wordt toegepast op de overige debiteuren. Hierbij worden direct de levenslang verwachte kredietverliezen verantwoord, bepaald aan de hand van een historische reeks gemiddelde oninbare bedragen (op basis van historische incassogegevens).

ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

Vaste activa of groepen activa worden gekwalificeerd als aangehouden voor verkoop indien de boekwaarde hoofdzakelijk via verkoop en niet via het voortgezette gebruik ervan wordt gerealiseerd. De activa aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd tegen de boekwaarde of lagere reële waarde onder aftrek van de geschatte verkoopkosten.

Aan de criteria voor kwalificatie als aangehouden voor verkoop wordt alleen geacht te zijn voldaan wanneer de verkoop zeer waarschijnlijk is en de activa in zijn huidige staat beschikbaar is voor onmiddellijke verkoop. Op deze activa worden geen afschrijvingen en amortisaties meer verantwoord, zodra kwalificatie als activa aangehouden voor verkoop heeft plaatsgevonden. Rente en overige kosten met betrekking tot verplichtingen behorende tot een groep activa die wordt afgestoten, worden wel verwerkt.

Activa en verplichtingen die zijn gekwalificeerd als aangehouden voor verkoop zijn afzonderlijk gepresenteerd in de balans.

LEASE

ENEXIS GROEP ALS HUURDER IN EEN LEASE

Leaseovereenkomsten worden conform IFRS 16 op de balans verantwoord vanaf het moment dat het actief beschikbaar is gesteld voor gebruik aan Enexis Groep. De betaalde leasetermijnen worden gesplitst in een financieringslast en een aflossing van de uitstaande verplichting, gebruikmakend van een gewogen gemiddelde marginale rentevoet. Het gebruiksrecht voor activa wordt vervolgens afgeschreven in overeenstemming met de totale looptijd van de verwachte contractduur. De afschrijvingstermijn kan korter zijn indien de contractduur wordt aangepast, het contract niet verlengd zal worden en de betreffende activa niet overgenomen zullen worden.

Activa en verplichtingen die voortkomen uit leaseovereenkomsten worden initieel gewaardeerd op basis van een contante waarde model. De leaseverplichting bevat de netto contante waarde van de volgende leasebetalingen:

- vaste betalingen (met inbegrip van in wezen vaste leaseverplichting), verminderd met eventuele te ontvangen lease-incentives;
- variabele leasebetalingen die van een index of rentevoet afhankelijk zijn en die bij eerste opname op basis van de index of rentevoet op de aanvangsdatum worden gewaardeerd;
- bedragen die naar verwachting door de lessee verschuldigd zullen zijn uit hoofde van restwaardegaranties;
- de uitoefenprijs van een aankoopoptie indien het redelijk zeker is dat de lessee deze optie zal uitoefenen, en;
- betalingen van boeten voor het beëindigen van de leaseovereenkomst, indien de lessee de optie tot beëindiging van de overeenkomst uitoefent.

De leasebetalingen worden verdisconteerd op basis van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst, mits die op eenvoudige wijze kan worden bepaald. Indien die rentevoet niet op eenvoudige wijze kan worden bepaald, zal de marginale rentevoet van Enexis worden gehanteerd. De marginale rentevoet betreft de rentevoet die Enexis zou moeten betalen voor een financiering die noodzakelijk zou zijn om eenzelfde actief aan te schaffen onder gelijke economische omstandigheden met gelijke voorwaarden.

Op de aanvangsdatum worden leaseverplichtingen gewaardeerd tegen de contante waarde van de leasebetalingen die op die datum niet zijn verricht. De kostprijs van het met een gebruiksrecht overeenstemmend actief zal bestaan uit:

- het bedrag van de eerste waardering van de leaseverplichting;
- alle op of voor de aanvangsdatum verrichte leasebetalingen, verminderd met alle ontvangen lease-incentives;
- alle door Enexis gemaakte initiële directe kosten; en
- een schatting van de door Enexis te maken kosten van ontmanteling en verwijdering van het onderliggende actief, en van het herstel van het terrein waar het zich bevindt, dan wel van het herstel van het onderliggende actief in de toestand die in de voorwaarden van de leaseovereenkomst is beschreven, tenzij die kosten voor de productie van voorraden worden gemaakt.

Verlengings- en beëindigingsopties

Enexis stelt de leaseperiode vast als de niet-opzegbare periode van een leaseovereenkomst, samen met:

- de perioden die onder een optie tot verlenging van de leaseovereenkomst vallen indien het redelijk zeker is dat Enexis deze optie zal uitoefenen;
- de perioden die onder een optie tot beëindiging van de leaseovereenkomst vallen indien het redelijk zeker is dat Enexis deze optie niet zal uitoefenen.

Bij deze beoordeling neemt Enexis alle relevante feiten en omstandigheden in aanmerking die een economische drijfveer teweegbrengen om de optie tot verlenging van de leaseovereenkomst uit te oefenen, dan wel de optie tot beëindiging van de leaseovereenkomst niet uit te oefenen.

ENEXIS GROEP ALS VERHUURDER IN EEN LEASE

Enexis is operationele leases aangegaan voor energieregelateerde installaties. Operationele leases betreffen leases die niet als financiële leases worden aangemerkt. Risico's en voordelen die samenhangen met het eigendom van de betrokken activa zijn niet overgedragen aan de afnemer.

De activa die ter beschikking zijn gesteld aan derden onder operationele leases worden verantwoord onder materiële vaste activa. De opbrengsten uit operationele leases worden over de looptijd in de winst-en-verliesrekening verwerkt als opbrengsten uit verkopen en diensten die deel uitmaakt van de netto-omzet.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode, waarbij voor de herleiding van de mutatie in de netto liquide middelen wordt uitgegaan van het resultaat na belastingen. Het in het kasstroomoverzicht gehanteerde begrip netto liquide middelen betreft de liquide middelen zoals in de balans gehanteerd.

SEGMENTINFORMATIE

Segmenten worden gerapporteerd in overeenstemming met de wijze waarop intern gerapporteerd wordt aan de 'Chief Operating Decision-Maker' (CODM). De Raad van Bestuur is geïdentificeerd als de hoogst geplaatste functionaris (CODM), die verantwoordelijk is voor de toewijzing van middelen en voor de beoordeling van prestaties van de segmenten. De interne rapportages zijn gebaseerd op de grondslagen die ook voor de geconsolideerde jaarrekening worden toegepast. Hierbij vindt een correctie plaats voor bijzondere posten en fair value-mutaties.

3. SEGMENTATIE

Enexis Holding N.V. onderkent een tweetal rapportagesegmenten, te weten:

- Enexis Gereguleerd; en
- Enexis Overig.

Bovenstaande indeling is gebaseerd op de interne rapportagestructuur, met name de geconsolideerde maandrapportage en het bedrijfs(jaar)plan.

Het segment 'Enexis Gereguleerd' betreft Enexis Netbeheer B.V. en Enexis Personeel B.V. tezamen en vormt verreweg het grootste onderdeel binnen Enexis (zowel qua netto-omzet als totaal activa is het aandeel van deze activiteiten meer dan 90%). Enexis Netbeheer B.V. is verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer, onderhoud en vernieuwing van het regionale gas- en elektriciteitsnetwerk waarover de leverancier gas of stroom bij de consument thuis of bij het bedrijf brengt. Enexis Personeel B.V. voorziet in de factor arbeid ten behoeve van de met haar in een groep verbonden vennootschappen alsmede het verlenen van overige diensten en het leveren van goederen met betrekking tot het eigen personeel. Voor zover Enexis Personeel B.V. werkzaam is voor de buiten het segment 'Enexis Gereguleerd' opererende entiteiten heeft kostenverrekening plaatsgevonden.

Het als 'Enexis Overig' opgenomen segment betreft de activiteiten van Enexis Vastgoed B.V., Enpuls B.V. (waarin begrepen Enpuls Projecten B.V. en Mijwater Warmte Infra B.V.) en Fudura B.V. Enexis Vastgoed B.V. verhuurt eigen onroerend goed binnen Enexis. Enpuls B.V. en de daaraan gelieerde entiteit Enpuls Projecten B.V. zijn opgericht met als doel energiebesparing en -vergroening mogelijk te maken door schaalbare oplossingen te realiseren in het kader van de doelstellingen van Enexis. Mijwater Warmte Infra B.V. houdt zich bezig met het beheren en onderhouden van warmte- en koudenetwerken, de uitbreiding van het bestaande warmte- en koudenetwerk en het doen van investeringen in nieuwe warmte- en koudenetwerken in de regio Parkstad. Fudura B.V. biedt organisaties aanvullende diensten, zoals het meten van energiestromen, ontwerp en realisatie van infrastructuur, verhuur en onderhoud van behuizing, transformatoren en schakelinstallaties en advies. Fudura B.V. zorgt ervoor dat bedrijven hun energievoorziening goed kunnen regelen. Daarnaast is Fudura B.V. verantwoordelijk voor niet-gereguleerde activiteiten die organisaties helpen hun energiehuishouding te verduurzamen.

Enexis Holding N.V., verantwoordelijk voor de financiering van alle binnen Enexis opererende entiteiten is niet als een segment te onderkennen en maakt als zodanig deel uit van de kolom 'Normalisaties, eliminaties en aansluitingen'.

€ miljoen	Enexis Gereguleerd		Enexis Overig		Subtotaal		Normalisaties, eliminaties en aansluitingen		Enexis totaal	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Winst-en-verliesrekening										
Netto-omzet	1.545	1.434	95	90	1.640	1.524	-6	-8	1.634	1.516
Kosten van transportdiensten en van distributieverliezen	324	316	0	0	324	316	0	0	324	316
Overige bedrijfsopbrengsten	8	7	4	4	12	11	-10	-10	2	1
Voor bedrijfsactiviteiten beschikbaar saldo	1.229	1.125	99	94	1.328	1.219	-16	-18	1.312	1.201
Bedrijfskosten	927	897	78	80	1.005	977	-15	-18	990	959
Bedrijfsresultaat	302	228	21	14	323	242	-1	0	322	242
Financiële baten/lasten	-35	-38	-2	-3	-37	-41	-6	0	-43	-41
Resultaat vóór belastingen	267	190	19	11	286	201	-7	0	279	201
Belasting	66	48	4	3	70	50	10	43	80	93
Resultaat na belastingen	201	143	15	8	216	151	-17	-43	199	108
Activa en verplichtingen										
Totaal activa	8.722	8.008	311	298	9.033	8.306	362	445	9.395	8.751
Niet-geconsolideerde deelnemingen en joint ventures	0	8	0	0	0	8	0	0	0	8
Verplichtingen (voorzieningen en schulden)	4.281	3.699	89	90	4.370	3.789	784	846	5.154	4.635
Overige gegevens										
Investeringen in (I)MVA en gebruiksrecht activa	872	830	41	67	913	897	0	0	913	897
Eigen medewerkers ultimo jaar (in fte's)	4.475	4.304	297	287	4.772	4.591	0	0	4.772	4.591

Kosten en opbrengsten die onderling tussen de onderscheiden segmenten in rekening zijn gebracht alsmede onderlinge vorderingen, schulden en rekening-courantverhoudingen zijn geëlimineerd. In het segmentatieoverzicht zijn deze kosten en opbrengsten opgenomen onder 'Normalisaties, eliminaties en aansluitingen'. De geëlimineerde kosten en de opbrengsten betreffen voornamelijk door Enexis Vastgoed B.V. doorbelaste huisvestingskosten en door Enexis Personeel B.V. in rekening gebrachte kosten voor verrichte dienstverlening aan Fudura B.V., Enpuls B.V. en Enexis Vastgoed B.V.

INCIDENTELE POSTEN PER SEGMENT

Enexis rapporteert intern per segment de genormaliseerde resultaten. Deze normalisatie vindt plaats op basis van de posten zoals deze in noot 10. Incidentele posten opgenomen zijn. In zowel 2021 als 2020 zijn geen incidentele posten aangemerkt voor de segmenten Enexis Gereguleerd en Enexis Overig.

4. ACQUISITIES EN VERKOPEN

In 2021 heeft de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. besloten om Fudura B.V. te verkopen teneinde meer te focussen op haar kerntaken om de energietransitie optimaal te realiseren. Het is zeer waarschijnlijk dat de verkoop plaats zal vinden binnen een jaar na balansdatum 2021. De activa en passiva van Fudura B.V. zijn derhalve gepresenteerd als aangehouden voor verkoop. Voor meer informatie wordt verwezen naar noot 21. Activa aangehouden voor verkoop.

In 2021 hebben geen acquisities of verkopen van deelnemingen of groepsmaatschappijen plaatsgevonden.

5. COVID-19

De coronacrisis heeft geen gevolgen gehad voor de waardering van de (im)materiële vaste activa per ultimo 2021 en heeft een geringe impact gehad op het financieel resultaat 2021 van Enexis Groep. Enexis Holding N.V. verwacht, gezien de solide kredietwaardigheid (zie noot 32. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten), voldoende toegang te blijven houden tot financiële middelen welke benodigd zijn voor de uitoefening van haar bedrijfsactiviteiten en het kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen waardoor de continuïteit van de onderneming gewaarborgd is.

NOTEN BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1. NETTO-OMZET

De netto-omzet bestaat uit gereguleerde en niet-gereguleerde opbrengsten.

Onder de gereguleerde netto-omzet worden de opbrengsten, na aftrek van omzet- en energiebelasting, verantwoord van verrichte diensten voor de aansluiting en het transport van elektriciteit en gas, meetdiensten en overige dienstverlening. Onder de niet-gereguleerde netto-omzet worden de opbrengsten verantwoord van verrichte diensten zoals het meten van energiestromen, ontwerp en realisatie van infrastructuur, verhuur en onderhoud van behuizing, transformatoren en schakelinstallaties en advies.

De transport- en aansluitvergoedingen die zijn afgesproken in de contracten met kleinverbruikers en grootzakelijke klanten worden als één prestatieverplichting gezien aangezien het transport van elektriciteit en gas zonder aansluiting en netwerk niet kan plaatsvinden. De transactieprijs wordt geïdentificeerd op basis van de door Enexis Groep vastgestelde standaardtarieven, welke voor de gereguleerde omzet gebaseerd zijn op de door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) vastgestelde maximale tarieven. Het voorzien in transporteren van elektriciteit of gas gedurende de contractperiode betreft een serie van diensten, die over tijd worden gerealiseerd. De voortgang wordt gemeten op basis van het aantal dagen dat Enexis Groep haar diensten levert aan de klant.

Enexis Groep levert alleen goederen en diensten binnen de Nederlandse markt.

De omzet wordt vastgesteld door de gefactureerde netwerkvergoeding te vermeerderen met de raming van de nog te factureren netwerkvergoeding en te verminderen met de raming van de nog te factureren netwerkvergoeding ultimo vorige verslagperiode. De periodieke afrekening met kleinverbruikers van energie geschiedt op basis van vaste bedragen, afhankelijk van de grootte (capaciteit) van de aansluiting, en wordt in rekening gebracht en geïnd door de energieleveranciers. De energieleveranciers dragen de in rekening gebrachte bedragen aan kleinverbruikers periodiek af aan Enexis Groep. De afrekening van grootzakelijke klanten geschiedt periodiek op basis van contractueel overeengekomen capaciteit en daarnaast bij elektriciteit op basis van gemeten verbruik en opgetreden netbelasting.

De niet-gereguleerde opbrengsten uit verhuur vallen niet onder de reikwijdte van IFRS 15 en kwalificeren als lease onder de lease accounting standaarden. Deze opbrengsten worden als aparte categorie onder de netto-omzet geïdentificeerd, niet zijnde contracten met klanten. In de specificatie van de netto-omzet is een nadere splitsing naar gereguleerd en niet-gereguleerd gemaakt:

€ miljoen	2021	2020
Gereguleerd		
Periodieke transport- en aansluitvergoedingen Elektriciteit		
Grootverbruik	366	325
Kleinverbruik	617	557
Periodieke transport- en aansluitvergoedingen Gas		
Grootverbruik	42	43
Kleinverbruik	304	294
Meetdiensten	137	136
Geamortiseerde bijdragen	26	23
Overig	6	6
Totaal gereguleerd	1.498	1.384
Niet-gereguleerd		
Opbrengsten uit verkopen en diensten	62	62
Meetdiensten	35	33
Totaal niet-gereguleerd	97	95
Overige netto-omzet		
Verhuuropbrengsten	39	37
Totaal	1.634	1.516

De netto-omzet is met 7,8% toegenomen ten opzichte van 2020. Deze toename is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan een toename van de gereguleerde omzet met 8,2%, die voornamelijk wordt verklaard door een tariefstijging van de periodieke transport- en aansluitvergoedingen voor elektriciteit en gas.

De omzet uit hoofde van transport- en aansluitvergoedingen elektriciteit is met 11,5% toegenomen ten opzichte van 2020. Deze toename is voornamelijk het gevolg van een gemiddelde tariefstijging van 9,0%.

De omzet uit hoofde van transport- en aansluitvergoedingen gas is met 2,7% toegenomen ten opzichte van 2020. Deze toename wordt verklaard als gevolg van een gemiddelde tariefstijging van 3,3%.

De gereguleerde omzet uit meetdiensten elektriciteit en gas is met 0,7% toegenomen ten opzichte van 2020. Deze toename is het gevolg van een tariefstijging.

De niet-gereguleerde omzet is in 2021 in lijn met 2020. De overige omzet stijgt met 5,4% ten opzichte van 2020. Deze stijging wordt veroorzaakt door de groei van de activiteiten bij Fudura B.V.

In de netto-omzet over 2021 bedroeg de geraamde netwerkvergoeding voor kleinverbruik € 90 miljoen en voor grootverbruikers € 33 miljoen (2020: € 30 miljoen), tezamen 7,5% (2020: 2,0%) van de totale omzet. In de omzet van boekjaar 2020 is geen raming voor netwerkvergoeding voor kleinverbruik gemaakt, omdat de realisatie reeds was ontvangen. De afloopverschillen op deze nog te factureren opbrengsten zijn over het algemeen gering. De geraamde omzet heeft betrekking op de maand december en is grotendeels gebaseerd op de in november gerealiseerde omzetten.

2. KOSTEN VAN TRANSPORTDIENSTEN EN VAN DISTRIBUTIEVERLIEZEN

Hieronder worden gerekend de door TenneT in rekening gebrachte kosten van transportdiensten alsmede de distributieverliezen die gerelateerd zijn aan de netto-omzet.

€ miljoen	2021	2020
Transportdiensten	259	250
Distributieverliezen	65	66
Totaal	324	316

De kosten van transportdiensten en van distributieverliezen zijn in 2021 met € 8 miljoen toegenomen tot € 324 miljoen in 2021.

Deze toename wordt voor € 11 miljoen veroorzaakt door hogere kosten van TenneT voor transport- en systeemdiensten als gevolg van tariefstijgingen (€ 13 miljoen) welke gedeeltelijk gecompenseerd worden door hoeveelheidsverschillen (€ 2 miljoen).

Daarnaast nemen de kosten voor distributieverliezen af met € 1 miljoen. Hiervan is een daling van € 2 miljoen toe te rekenen aan elektriciteit als gevolg van hoeveelheidsverschillen. De netverliezen uit hoofde van het gastransport stijgen per saldo met € 1 miljoen.

Enexis Netbeheer B.V. verdeelt de getransporteerde energie onder haar klanten middels haar allocatie- en reconciliatieproces. Hierbij is de allocatie het voorschot en de reconciliatie de eindafrekening. Het verschil tussen de in het distributienet ingenomen energie en de energie toegekend aan eindgebruikers na allocatie en reconciliatie vormt het distributieverlies. Pas na een proces van 20 maanden is de reconciliatie van het betreffende kalenderjaar definitief. Op basis van prognoses probeert

Enexis Netbeheer B.V. de allocatie zo nauwkeurig mogelijk in te schatten om het uiteindelijke netverlies uit reconciliatie te minimaliseren, waarbij voor deze prognoses gebruik wordt gemaakt van verbruikersprofielen, de werkelijke jaarlijkse invoeding en historische inzichten. Het netverlies uit reconciliatie bedraagt in 2021 € 1 miljoen (2020: € 4 miljoen exclusief gas).

3. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

Onder de overige bedrijfsopbrengsten worden opbrengsten verantwoord die niet direct gerelateerd zijn aan de kernactiviteiten.

Exploitatiesubsidies worden in het resultaat verantwoord in de periode waarop de subsidie betrekking heeft. Subsidies worden slechts opgenomen zodra de ontvangst hiervan met redelijke zekerheid kan worden vastgesteld.

€ miljoen	2021	2020
Ontvangen subsidies en restituties	1	1
Overige opbrengsten	1	0
Totaal	2	1

4. PERSONEELSKOSTEN

Kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

€ miljoen	2021	2020
Salarissen	305	284
Sociale lasten	39	34
Pensioenlasten	46	39
Inhuur van derden	135	129
Dotatie/vrijval personeelsgerelateerde voorzieningen	1	2
Overige personeelskosten	22	13
Totaal	548	501

De ontwikkeling van het personeelsbestand in 2021 is als volgt:

	2021	2020
Eigen personeel	4.772	4.591
Ingehuurd personeel met een tijdelijk dienstverband	1.099	1.088
Totaal FTE's per jaareinde	5.871	5.679

Het gemiddeld aantal FTE's bedraagt in 2021 5.775 (2020: 5.555). Er zijn geen medewerkers werkzaam buiten Nederland.

De personeelskosten stijgen met € 47 miljoen tot € 548 miljoen in 2021. Deze toename is het saldo van een € 41 miljoen stijging voor kosten voor eigen personeel en een stijging voor extern personeel met € 6 miljoen.

De stijging in eigen personeelskosten ten opzichte van 2020 is het gevolg van de toename in FTE's, reguliere salarisverhogingen, stijgende pensioenpremies en sociale lasten alsmede een stijging in overige personeelskosten met name vanwege eenmalige uitkeringen, zoals een extra beloning aan technische medewerkers en een eenmalige CAO-uitkering.

De kosten voor inhuur van derden stijgen met € 6 miljoen door het tijdelijk invullen van vacatures met extern personeel en de toegenomen inzet op verbeter- en transitieprojecten.

PENSIOENVERPLICHTINGEN

De medewerkers van Enexis zijn voor de pensioenvoorziening aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP. Eind 2021 was bij pensioenfonds ABP de dekkinggraad 110,2% (eind 2020: 93,2%). De overheid heeft de ondergrens voor deze dekkinggraad tijdelijk verlaagd van 104% naar 90%. De actuele dekkinggraad van ABP op 31 december 2021 ligt ruim boven de ondergrens. De kans op een pensioenverlaging in 2022 is daarom erg klein.

De beleidsdekkinggraad (het gemiddelde van de laatste 12 actuele maanddekkinggraden) was 102,8%. Dit betekent dat de pensioenen voorlopig nog niet kunnen worden verhoogd. Om pensioenen te kunnen verhogen, moet de beleidsdekkinggraad minimaal 110% zijn.

Voor 2021 bedroeg de premie ouderdoms- en nabestaandenpensioen 25,9%. De pensioenpremie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen blijft in 2022 25,9%, waarvan 17,97% door de werkgever betaald wordt en 7,93% door de werknemer.

Aangezien Enexis geen toegang heeft tot de benodigde specifieke informatie, worden deze regelingen behandeld als toegezegde-bijdrageregelingen en worden de verschuldigde pensioenpremies over het boekjaar verwerkt als pensioenlasten in de jaarrekening.

5. AFSCHRIJVINGEN EN BUITENGEBRUIKSTELLINGEN

De specificatie van de afschrijvingskosten is als volgt:

€ miljoen	2021	2020
Afschrijving materiële vaste activa	333	323
Afschrijving immateriële vaste activa	34	32
Afschrijving gebruiksrecht activa	34	34
Buitengebruikstellingen	28	16
Totaal	429	405

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. Bij de bepaling van de afschrijving wordt rekening gehouden met de verwachte gebruiksduur van het actief. Beoordeling van de gebruiksduur en restwaarde vindt jaarlijks plaats. Eventuele aanpassingen worden prospectief verwerkt. Op bedrijfsterreinen wordt niet afgeschreven. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer het wordt afgestoten of wanneer er geen economische voordelen meer worden verwacht uit de verdere aanwending of verkoop van het actief. Een eventuele bate dan wel eventueel verlies voortvloeiende uit het niet langer in de balans opnemen van het actief wordt in het resultaat verwerkt.

De verwachte gebruiksduren van de belangrijkste materiële vaste activa categorieën zijn als volgt:

	Termijnen
Bedrijfsgebouwen	25-50 jaar
Leidingen en installaties	25-55 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5 - 15 jaar
Werken in uitvoering	n.v.t.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode. Bij de bepaling van de afschrijving wordt rekening gehouden met de verwachte gebruiksduur. Beoordeling van de gebruiksduur vindt jaarlijks plaats. Eventuele aanpassingen worden prospectief verwerkt.

De verwachte gebruiksduren van de belangrijkste immateriële vaste activa categorieën zijn als volgt:

	Termijnen
Software	5 jaar
Goodwill	n.v.t.
In uitvoering	n.v.t.

AFSCHRIJVING GEBRUIKSRECHT ACTIVA

Leasecontracten worden op de balans opgenomen als zijnde een gebruiksrecht voor activa. Het gebruiksrecht voor activa wordt vervolgens lineair afgeschreven in overeenstemming met de totale verwachte contractduur.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

Voor een toelichting op de bijzondere waardeverminderingen wordt verwezen naar noot 13. Immateriële vaste activa. In 2021 is geen sprake geweest van bijzondere waardeverminderingen.

6. KOSTEN UITBESTEED WERK, MATERIALEN EN ANDERE EXTERNE KOSTEN

Kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

€ miljoen	2021	2020
Uitbesteed werk	85	82
Kosten materialen	25	24
ICT-kosten	73	76
Overige externe kosten	46	46
Totaal	229	228

De kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten liggen in boekjaar 2021 in lijn met boekjaar 2020.

ACCOUNTANTSKOSTEN

De in het boekjaar door Ernst & Young Accountant LLP in rekening gebrachte honoraria voor het onderzoek van de jaarverslagen van Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V. bedroegen in 2021 € 0,7 miljoen (2020: € 0,8 miljoen), andere controlediensten € 0,1 miljoen (2020: € nihil), en voor andere assurance-diensten € 0,1 miljoen (2020: € 0,1 miljoen). Er heeft geen andersoortige dienstverlening plaatsgevonden. De accountantskosten van 2020 zijn betaald aan PricewaterhouseCoopers accountants N.V. (de voormalig externe accountant van Enexis Groep).

7. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

€ miljoen	2021	2020
Dotatie (vrijval) van voorzieningen	-5	11
Overige bedrijfskosten	20	19
Totaal	15	30

De overige bedrijfskosten betreffen voornamelijk dotaties en/of vrijval van niet-personeelgerelateerde voorzieningen, zakelijke belastingen en kosten voor compensatie en servicegaranties. De overige bedrijfskosten zijn in 2021 met € 15 miljoen gedaald ten

opzichte van 2020, voornamelijk vanwege lagere dotaties aan niet-personeelgerelateerde voorzieningen en een hogere vrijval van niet-personeelgerelateerde voorzieningen.

8. GEACTIVEERDE KOSTEN EIGEN PRODUCTIE

€ miljoen	2021	2020
Geactiveerde kosten personeel	-179	-163
Geactiveerde overige directe kosten	-52	-42
Totaal	-231	-205

De geactiveerde kosten eigen productie betreffen de aan eigen investeringsprojecten toegerekende uren van eigen en van ingehuurd personeel, op investeringsprojecten verantwoorde toeslagen en logistieke opslag.

De stijging van de geactiveerde kosten eigen productie ten opzichte van 2020 is grotendeels te relateren aan het groeiende werkpakket. De toename van het werkpakket leidt ook tot meer materiaalbewegingen en hiermee hogere kosten voor opslag en transport. Als gevolg hiervan neemt de geactiveerde toeslag logistiek toe.

9. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

De rentebaten en -lasten worden op basis van tijdsevenredigheid toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, onder toepassing van de effectieve rentemethode. Aan investeringsprojecten waarvan de geschatte looptijd langer dan 12 maanden is, wordt bouwrente toegerekend (zie noot 12. Materiële vaste activa).

€ miljoen	2021	2020
Rentebaten	1	2
Totaal financiële baten	1	2
Overige rentelasten	44	43
Totaal financiële lasten	44	43
Totaal, per saldo lasten	-43	-41

De financiële lasten bestaan met name uit de rentevergoedingen in verband met de opgenomen leningen. Voor een nadere toelichting van deze leningen wordt verwezen naar noot 23. Rentedragende verplichtingen (langlopend) en noot 29. Rentedragende verplichtingen (kortlopend).

De toename van de financiële lasten wordt veroorzaakt door herfinanciering van de in november 2020 afgeloste obligatielening van € 500 miljoen met een rente van 1,875%. Deze obligatielening is medio 2020 geherfinancierd met de

converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche A en B) van € 500 miljoen met een hogere rente van gemiddeld 2,03%. Daarnaast vallen de rentelasten op deze aandeelhouderslening alsmede de rentelasten op de eerste groene obligatielening van € 500 miljoen met een rente van 0,625% uitgegeven in juni 2020 volledig in de financiële baten en lasten in 2021.

De toename wordt daarnaast veroorzaakt door de uitgifte van de tweede groene obligatielening in april 2021 van € 500 miljoen met een rente van 0,375% alsmede vanwege hogere rentelasten op deposito's en in geldmarktfondsen geplaatste overtollige liquiditeiten.

10. INCIDENTELE POSTEN

Onder de incidentele posten worden baten en lasten opgenomen die niet direct voortvloeien uit de reguliere bedrijfsuitoefening en die qua aard en omvang, omwille van een betere analyse van de resultaten apart dienen te worden beschouwd.

In 2021 zijn geen baten en lasten onderkend die niet direct voortvloeien uit de reguliere bedrijfsuitoefening en die qua aard en omvang apart dienen te worden beschouwd teneinde een betere analyse van de resultaten mogelijk te maken.

In 2020 is een incidentele belastinglast van € 42 miljoen vanwege een verhoging van de latente belastingverplichting als incidentele post aangemerkt. Met het aannemen van het Belastingplan 2021 in 2020 is een eerder aangekondigde verlaging van het toptarief in de vennootschapsbelasting vanaf 2021 teruggedraaid. Het toptarief in de vennootschapsbelasting is in het Belastingplan 2021 gehandhaafd op 25% vanaf 2021. Deze wijziging leidt tot hogere toekomstige belastinguitgaven, waardoor in 2020 € 42 miljoen is toegevoegd aan de latente belastingverplichting ten laste van het resultaat in 2020.

In het Belastingplan 2022 is bepaald dat het toptarief in de vennootschapsbelasting met ingang van 1 januari 2022 verhoogd wordt van 25% naar 25,8%. Dit heeft geleid tot een verhoging van de latente belastingverplichting met € 11 miljoen ten laste van het resultaat in 2021. Deze verhoging van de latente belastingverplichting is vanwege de relatief beperkte omvang niet aangemerkt als incidentele post in 2021. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar noot 11. Belastingen.

Het effect van bovenstaande posten op het resultaat vóór en na belastingen is als volgt:

€ miljoen	2021	2020
Resultaat na belastingen (inclusief incidentele posten)	199	108
Saldo incidentele posten	-	-
Belastingdruk over incidentele posten	-	-
Resultaat na belastingen (exclusief incidentele posten)	199	108
Incidentele lasten/baten VpB	-	-42
Genormaliseerd resultaat ná belastingen	199	150

11. BELASTINGEN

FISCALE BASISREGELS EN FISCAAL RISICOBEBEER

Het juist en volledig voldoen aan fiscale verplichtingen is voor Enexis Groep een belangrijk aandachtsgebied. Dit geldt voor zowel de winstbelasting als voor andere belastingen die op Enexis van toepassing zijn. Met de Belastingdienst is een convenant Horizontaal Toezicht afgesloten. Dit convenant vervalt uiterlijk op 31 december 2022. Het streven is om ruim voordien een convenant 'nieuwe stijl' af te sluiten.

Op het gebied van belasting- en premieheffing staat Enexis voor:

- Naleving van wetgeving: Enexis Groep handelt in overeenstemming met de geldende fiscale wet- en regelgeving. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van ongebruikelijke fiscale structuren.
- Transparantie: De manier van werken van Enexis is gericht op het onderhouden van een open, constructieve en respectvolle werkkrelatie met alle instanties die betrokken zijn bij belasting- en premieheffing.

Om deze doelen te realiseren wordt gebruik gemaakt van:

- Een heldere toewijzing van fiscale verantwoordelijkheden binnen de organisatiestructuur (fiscale governance);
- Actuele fiscale procesbeschrijvingen;
- Automatisering en technologie voor het tot stand brengen van juiste en volledige aangiftes;
- Het Enexis Internal Control Framework, waarvan de werking tweemaal per jaar wordt beoordeeld via een Control Self-Assessment (CSA), waarin bepaalde geïdentificeerde fiscale risico's en de hierop mitigerende maatregelen zijn vastgelegd;
- Een werkkrelatie met de instanties betrokken bij de belasting- en premieheffing die is gebaseerd op vertrouwen, begrip en transparantie; en
- Interne en externe communicatie over fiscaliteit met als doel contact met medewerkers (vertegenwoordigingen) en andere stakeholders te hebben over de impact van belasting- en premieheffing op de organisatie.

WINSTBELASTING

De bedrijfsactiviteiten van Enexis Groep zijn onderworpen aan winstbelasting. Enexis Holding N.V. is voor de winstbelasting (vennootschapsbelasting) hoofd van de fiscale eenheid en in die hoedanigheid hoofdelijk aansprakelijk voor de verplichtingen van de in de fiscale eenheid opgenomen vennootschappen. De ultimo 2021 gevoegde vennootschappen zijn: Enexis Netbeheer B.V., Enexis Personeel B.V., Enexis Vastgoed B.V., Fudura B.V., Enpuls B.V., Enpuls Projecten B.V. en Mijwater Warmte Infra B.V. De door Enexis Holding N.V. aan de Belastingdienst te betalen vennootschapsbelasting wordt vereffend met groepsvennootschappen op basis van commerciële resultaten, rekening houdende met de fiscaal geldende vrijstellingen en niet-aftrekbare bedragen. Bij wijzigingen in de groepsamenstelling worden latente belastingposities verrekend tussen Enexis Holding N.V. en de betrokken groepsvennootschap(pen).

De belasting over het resultaat van de verslagperiode omvat de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelasting en uitgestelde winstbelasting. De winstbelasting wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor zover zij betrekking heeft op posten die rechtstreeks zijn opgenomen in het eigen vermogen.

De winstbelasting bedraagt in 2021 € 80 miljoen (2020: € 93 miljoen). Dit bedrag is inclusief een eenmalige toevoeging aan de latente belastingverplichting ter hoogte van € 11 miljoen. Deze eenmalige toevoeging aan de latente belastingverplichting is het gevolg van de verhoging van het toptarief in de vennootschapsbelasting per 1 januari 2022. Het tarief is per die datum verhoogd met 0,8% naar 25,8%. Deze wijziging in het toekomstige belastingtarief heeft geleid tot een herberekening van de latente belastingverplichting en daarmee tot deze eenmalige belastinglast. In 2020 is, vergelijkbaar, een eenmalige belastinglast in aanmerking genomen. De toevoeging aan de latente belastingverplichting bedroeg in dat jaar € 42 miljoen en was het gevolg van een aanpassing in het Belastingplan 2021 ten aanzien van het (aangekondigde) toptarief vennootschapsbelasting.

De winstbelasting kan als volgt worden gespecificeerd:

€ miljoen	2021	2020
Acuut gedeelte winstbelasting boekjaar	61	44
Latent gedeelte winstbelasting boekjaar	8	7
	69	51
Mutatie latente belastingverplichting naar aanleiding van toekomstige tariefswijzigingen	11	42
	80	93
Acuut gedeelte winstbelasting voorgaande jaren	0	0
Latent gedeelte winstbelasting voorgaande jaren	0	0
Totaal winstbelasting	80	93

De winstbelasting is als volgt berekend:

€ miljoen	2021	2020
Resultaat vóór belastingen	279	201
Niet-belastbare resultaten en niet-aftrekbare kosten	6	2
Permanente verschillen tussen de berekening van het fiscale en het commerciële resultaat (o.a. energie- en milieu-investeringsaftrek)	-8	0
Resultaat vóór berekening winstbelasting	277	203
Belasting over lopend boekjaar	69	51
Mutatie latente belastingverplichting naar aanleiding van toekomstige tariefswijzigingen	11	42
Correctie(s) voorgaande jaren	0	0
Totaal winstbelasting	80	93

Ultimo 2021 is er geen sprake van onzekere belastingverplichtingen voortkomende uit voorgaande jaren.

De aansluiting tussen het wettelijke winstbelastingtarief en de gerapporteerde winstbelasting (€ 80 miljoen), uitgedrukt in een percentage van het resultaat vóór belasting (€ 279 miljoen), is als volgt:

	2021	2020
Nominaal wettelijk winstbelastingtarief in Nederland	25,00%	25,00%
Effect van niet-belastbare resultaten en niet-aftrekbare kosten	0,55%	0,29%
Effect van permanente verschillen tussen de berekening van het fiscale en het commerciële resultaat	-0,70%	0,00%
Effect van toekomstige tariefswijzigingen in de winstbelasting	3,96%	20,84%
Effect van correcties voorgaande jaren	-0,20%	0,05%
Effectieve belastingdruk¹	28,61%	46,18%

¹ Totaal winstbelasting in procenten van resultaat vóór belastingen.

De hogere effectieve belastingdruk in 2021 ten opzichte van het wettelijke tarief wordt, net als vorig boekjaar, hoofdzakelijk veroorzaakt door de eenmalige belastinglast die voortvloeit uit het aanpassen c.q. bijstellen van het toptarief in de vennootschapsbelasting.

12. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De waardering van materiële vaste activa vindt plaats tegen verkrijgings- of (interne) vervaardigingsprijs, verminderd met de over deze waarde berekende afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op de aanschafwaarde van het betreffende actief en op basis van de gebruiksduur ten gunste van het resultaat gebracht. Kosten worden uitsluitend geactiveerd als het waarschijnlijk is dat er toekomstige economische voordelen uit voortvloeien en de kosten betrouwbaar vast te stellen zijn. Er zijn geen activa in bestelling in de balans opgenomen.

Het verloop van de materiële vaste activa over 2021 is als volgt:

€ miljoen	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Leidingen en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Werken in uitvoering	Totaal 2021
Aanschafwaarde 1 januari 2021	768	13.430	122	455	14.775
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2021	369	6.263	52	-	6.684
Boekwaarde 1 januari 2021	399	7.167	70	455	8.091
Herrubricering werken in uitvoering	14	224	22	-260	0
Investerings	13	464	10	354	841
Afschrijvingen	-14	-308	-11	-	-333
Buitengebruikstellingen	0	-13	0	-	-13
Aangehouden voor verkoop ¹	0	-160	-2	-4	-166
Boekwaarde 31 december 2021	412	7.374	89	545	8.420
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2021	381	6.434	53	-	6.868
Aanschafwaarde 31 december 2021	793	13.808	142	545	15.288

¹ Per 1 september 2021 kwalificeert Fudura BV, 100% dochteronderneming van Enexis Holding NV, als activa aangehouden voor verkoop Een nadere toelichting hieromtrent is opgenomen in noot 21 Activa aangehouden voor verkoop.

Het vergelijkende overzicht over 2020 is als volgt:

€ miljoen	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Leidingen en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Werken in uitvoering	Totaal 2020
Aanschafwaarde 1 januari 2020	737	12.833	117	331	14.018
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2020	354	6.012	54	-	6.420
Boekwaarde 1 januari 2020	383	6.821	63	331	7.598
Herrubricering werken in uitvoering	15	179	0	-194	0
Herrubricering	0	1	0	0	1
Door acquisitie verworven	0	14	0	10	24
Investerings	14	466	18	308	806
Afschrijvingen	-13	-299	-11	-	-323
Bijzondere waardevermindering	0	-1	0	0	-1
Buitengebruikstellingen	0	-14	0	-	-14
Boekwaarde 31 december 2020	399	7.167	70	455	8.091
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2020	369	6.263	52	-	6.684
Aanschafwaarde 31 december 2020	768	13.430	122	455	14.775

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN MATERIËLE VASTE ACTIVA

Voor de materiële vaste activa vindt een berekening van de realiseerbare waarde plaats indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden hiertoe aanleiding geven ('triggering event' analyse). Op basis van de uitkomsten van deze berekening wordt vastgesteld of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Jaarlijks en bij tussentijdse publicatie wordt geëvalueerd of dergelijke gebeurtenissen of veranderingen aan de orde zijn. In 2021 is als gevolg hiervan geen sprake geweest van een bijzondere waardevermindering.

Voor de toekomstvisie van het gasnet en de impact op de waardering wordt verwezen naar noot 13. Immateriële vaste activa.

13. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

De immateriële vaste activa bestaan uit goodwill, verworven of zelf vervaardigde applicatiesoftware en geactiveerde verhuurcontracten. De immateriële vaste activa, voor zover niet betrekking hebbende op goodwill, worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met de over deze waarde berekende afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. Kosten worden uitsluitend geactiveerd wanneer het waarschijnlijk is dat er toekomstige economische voordelen voortvloeien uit het gebruik van een specifiek actief.

Het verloop van de immateriële vaste activa over 2021 is als volgt:

€ miljoen	Goodwill	Software	Verhuur contracten	In uitvoering	Totaal 2021
Aanschafwaarde 1 januari 2021	115	326	7	44	492
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2021	-	223	3	-	226
Boekwaarde 1 januari 2021	115	103	4	44	266
Herrubricering werken in uitvoering	-	34	0	-34	0
Investeringen	0	22	0	23	45
Afschrijvingen	-	-34	0	-	-34
Buitengebruikstellingen	-	-15	0	-	-15
Aangehouden voor verkoop ¹	-19	-11	-4	-1	-35
Boekwaarde 31 december 2021	96	99	0	32	227
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2021	-	227	0	-	227
Aanschafwaarde 31 december 2021	96	326	0	32	454

¹ Per 1 september 2021 kwalificeert Fudura BV, 100% dochteronderneming van Enexis Holding NV, als activa aangehouden voor verkoop. Een nadere toelichting hieromtrent is opgenomen in noot 21 Activa aangehouden voor verkoop.

De als software aangemerkte activa betreffen voornamelijk het netregistratiesysteem, diverse besturingssystemen, aansluitregisters, klanteninformatiesystemen, werkordermanagementsystemen en overige ondersteunende systemen.

Vanwege de voorgenomen verkoop van Fudura B.V. is in 2021 € 19 miljoen goodwill uit het operationele segment Enexis Overig gealloceerd aan Fudura B.V., waarvoor in 2021 herrubricering heeft plaatsgevonden naar de activa aangehouden voor verkoop (noot 21).

Het vergelijkende overzicht over 2020 is als volgt:

€ miljoen	Goodwill	Software	Verhuur contracten	In uitvoering	Totaal 2020
Aanschafwaarde 1 januari 2020	115	293	7	50	465
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2020	-	210	3	-	213
Boekwaarde 1 januari 2020	115	83	4	50	252
Herrubricering werken in uitvoering	-	33	0	-33	0
Herrubricering	0	0	0	-1	-1
Investeringen	0	20	0	28	48
Afschrijvingen	-	-32	0	-	-32
Buitengebruikstellingen	-	-1	0	-	-1
Boekwaarde 31 december 2020	115	103	4	44	266
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2020	-	223	3	-	226
Aanschafwaarde 31 december 2020	115	326	7	44	492

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Voor de immateriële vaste activa vindt een berekening van de realiseerbare waarde plaats indien gebeurtenissen of veranderingen in omstandigheden hiertoe aanleiding geven ('triggering event' analyse). Op basis van de uitkomsten van deze berekening wordt vastgesteld of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Jaarlijks en bij tussentijdse publicatie wordt geëvalueerd of dergelijke gebeurtenissen of veranderingen aan de orde zijn. In 2021 is als gevolg hiervan geen sprake geweest van een bijzondere waardevermindering.

GOODWILL IMPAIRMENT TEST

De goodwill heeft betrekking op de acquisities van Intergas Energie B.V. in 2011, Endinet Groep B.V. in 2016 en N.V. Stedin Netten Weert in 2017 en betreft het verschil tussen de kostprijs van de overname en de reële waarde van de netto-activa op het moment van overname. Ultimo 2021 heeft Enexis Groep een goodwill impairment test uitgevoerd voor de segmenten waarin goodwill is opgenomen.

De goodwill die is voortgekomen uit de acquisities is als volgt toegerekend aan de segmenten:

€ miljoen	Enexis Gereguleerd	Totaal
Intergas Energie B.V.	15	15
Endinet Groep B.V.	78	78
N.V. Stedin Netten Weert	3	3
Totaal	96	96

UITKOMSTEN

De vastgestelde indirecte opbrengstwaarden van de gereguleerde activa zijn ruim hoger dan de boekwaarden van de corresponderende activa, vermeerderd met de daaraan gealloceerde goodwill. Er is derhalve geen noodzaak tot bijzondere waardeverminderingen van goodwill.

UITGANGSPUNTEN

De indirecte opbrengstwaarden van de gereguleerde activa worden bepaald op basis van de meest recente Lange Termijn Financiële Doorrekening. Deze doorrekening beslaat een prognoseperiode van vijftien jaar. In 2020 is de prognoseperiode aangepast van vijf naar vijftien jaar, omdat hiermee beter aansluiting wordt gemaakt met de investeringen en daaruit voortvloeiende inkomsten die verband houden met de energietransitie. De belangrijkste uitgangspunten die in de Lange Termijn Financiële Doorrekening zijn opgenomen zijn een inschatting van onder meer de disconteringsvoet op basis van de door ACM gehanteerde WACC-percentages, de gereguleerde tarieven en de ontwikkeling van het aantal aansluitingen en diensten alsmede van de operationele en andere kosten. De gekozen uitgangspunten betreffen inschattingen en zijn in belangrijke mate gebaseerd op de meest actuele informatie met betrekking tot tariefregulering (methodebesluit 2022-2026), het investeringsprogramma (kwaliteits- en capaciteitsdocument en strategisch asset management plan), het uitrolprogramma slimme meters en de efficiencydoelstellingen van Enexis Groep.

Op 20 september 2021 heeft de ACM de definitieve Methodebesluiten Elektriciteit en Gas gepubliceerd voor de nieuwe reguleringsperiode 2022-2026. De belangrijkste wijzigingen bij gas betreffen de overstap van het reële op het nominale stelsel voor de WACC (zodat de inflatievergoeding niet langer naar de toekomst wordt doorgeschoven), degressieve afschrijving van activa, versnelde vergoeding van desinvesteringen en verwijderingskosten en verbeterde vergoeding voor investeringen met betrekking tot het faciliteren van invoeding van groen gas. Met deze wijzigingen wordt door de ACM rekening gehouden met de veranderingen en de uitdagingen die horen bij de energietransitie. De belangrijkste wijzigingen bij elektriciteit betreffen de overstap van het reële stelsel naar een stelsel waarbij nog slechts de helft van de inflatie naar de toekomst wordt doorgeschoven en de andere helft direct wordt vergoed (het zogenaamde 'reëel-plus stelsel'), versnelde vergoeding van aan de landelijke elektriciteitsnetbeheerder TenneT betaalde inkoopkosten en extra inkomsten bij stijgingen van invoedvolumes gedurende de reguleringsperiode.

Ondanks deze wijzigingen in de Methodebesluiten 2022-2026 is er toch nog sprake van uitdagingen ten aanzien van de financiering van de energietransitie. Naast de toegenomen onzekerheid als gevolg van nacalculatie van de rente in de WACC en de stijgende prijzen van inkoopkosten van netverliezen, is de omvang en impact van de kosten voor congestiemanagement onzeker en afhankelijk van een groot aantal variabelen. Enexis Groep heeft derhalve gebruik gemaakt van de beroepsmogelijkheden tegen de Methodebesluiten.

In 2022 zal er sprake zijn van een sterke omzetsijging ten opzichte van 2021. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door een eenmalige correctie van de tarieven voor in 2020 voorgefinancierde stijgingen van inkoopkosten bij TenneT. De stijging wordt daarnaast veroorzaakt door een verdere stijging van de TenneT-tarieven in 2022 en eenmalige correcties in verband met het aan het begin van een nieuwe reguleringsperiode aanpassen van de tarieven aan de nieuw vastgestelde efficiënte kosten. Samen met de correctie voor inflatie en de door de ACM opgelegde korting ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering, de x-factor, leidt dit bij elektriciteit tot een tariefstijging van bijna 8% en bij gas zijn de tarieven bijna 3% hoger dan in 2021.

Als gevolg van de in de Methodebesluiten vastgestelde x-factoren, hetgeen een korting is ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering, zal de omzet in de jaren 2023-2026 jaarlijks afnemen. Daar staat een toename van de omzet tegenover als gevolg van inflatiecorrectie en een combinatie van de groei van het aantal aansluitingen en de verwachte capaciteitsvraag van klanten. De omzetgroei als gevolg van deze effecten zal over het geheel van de periode 2023-2026 naar verwachting een lichte cumulatieve stijging vertonen tussen 0,5% en 1,0%. Nacalculatie van ACM maakt geen onderdeel uit van deze verwachting.

Enexis Groep heeft veel aandacht voor een efficiënte bedrijfsvoering, waarbij programma's worden geïnitieerd die gericht zijn op het realiseren van een efficiency die minimaal gelijk is aan de stijging van de kosten als gevolg van inflatie. Desondanks zal het operationele kostenniveau naar verwachting toenemen vooral door extra werk als gevolg van de energietransitie.

In de regulering is verder bepaald dat de efficiënte (gemiddelde) kosten worden vergoed in de door ACM vast te stellen tarieven. Ingeschat wordt dat Enexis Netbeheer B.V. gemiddeld zal presteren ten opzichte van de andere netbeheerders op het gebied van investeringen, aangezien de netten van alle netbeheerders in de sector vergelijkbaar zijn.

Ter bepaling van de eindwaarde, wordt gerekend met een groeivoet voor gereguleerde activiteiten van 0%, omdat wordt verondersteld dat de gehele sector op dat moment even efficiënt opereert. De eindwaarde wordt daarom gelijk verondersteld aan de efficiënte boekwaarde (Gestandaardiseerde Activa Waarde) van dat moment. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de regionale netbeheerder haar efficiënte kosten inclusief een redelijk rendement vergoed blijft krijgen conform de huidige methode van tariefregulering. Voor een nadere toelichting omtrent de toekomstvisie van Enexis Groep op het gasnet en de gevolgen hiervan voor de waardering van gasactiva wordt verwezen naar paragraaf 'Toekomstvisie van het gasnet' aan het einde van deze noot.

De toetsing op bijzondere waardeverminderingen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

Variabelen	2021	2020
Segmenten	Enexis Gereguleerd	Enexis Gereguleerd
Bron: bedrijfsresultaten toekomstige jaren	Lange termijn Financiële Doorrekening	Lange termijn Financiële Doorrekening
Kosten vreemd vermogen	1,6%	1,7%
Kosten eigen vermogen	4,2%	3,1%
Disconteringsvoet na belastingen	2,1%	2,2%

GEVOELIGHEIDSANALYSE

Enexis Groep heeft een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd op de belangrijkste uitgangspunten die zijn gebruikt bij de bepaling van de indirecte opbrengstwaarde van de gereguleerde activa teneinde de schattingsonzekerheid inzichtelijk te maken. Dit heeft geresulteerd in de volgende uitkomsten:

- Een afname van het verwachte marktaandeel, uitgedrukt in Samengestelde Output, van Enexis Netbeheer B.V. met 0,1% leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 25 miljoen;
- Een vertraging van de convergentieaanname, het jaar waarin alle regionale netbeheerders even efficiënt opereren, met 1 jaar leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 47 miljoen;
- Een toename van de disconteringsvoet na belastingen met 0,1% leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 120 miljoen;
- Een structurele toename van de verwachte operationele kosten met € 10 miljoen per jaar leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 22 miljoen, als gevolg van de vertraging van de vergoeding in de toekomstige tarieven;
- Een structurele toename van de verwachte investeringen met € 50 miljoen per jaar leidt tot een daling van de opbrengstwaarde met € 24 miljoen, als gevolg van de vertraging van de kapitaalkostenvergoeding in de tarieven.

Daarbij kan gesteld worden dat een redelijke verandering van uitgangspunten waarop de indirecte opbrengstwaarde is gebaseerd niet zal leiden tot een afwaardering van de goodwill.

TOEKOMSTVISIE VAN HET GASNET

Onderdeel van de Nationale Energieagenda van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is de visie dat de energievoorziening van Nederland in 2050 CO₂-arm moet zijn. Als tussendoel was gesteld dat de gehele Nederlandse uitstoot in 2030 ten minste 49% moest dalen ten opzichte van 1990. In het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van december 2021 heeft het kabinet dit doel verder aangescherpt naar een vermindering van de CO₂-uitstoot in Nederland tot en met 2030 van ten minste 55% ten opzichte van 1990. In 2019 zijn in het klimaatakkoord diverse maatregelen voorgesteld om deze ambitie te verwezenlijken. De bijdrage van aardgas aan het geheel van de energievoorziening wordt sterk beperkt en waar mogelijk geheel beëindigd. In de gebouwde omgeving is het afschaffen van de aansluitplicht gas voor nieuwbouw één van de eerste concrete maatregelen, vanaf 2020 wordt middels de Regionale Energie Strategieën en

Gemeentelijke Transitievisies Warmte ook voor de bestaande bouw de afhankelijkheid van aardgas afgebouwd. Een potentieel risico dat hiermee gepaard zou kunnen gaan, is dat de periode dat er nog behoefte is aan gasnetten die dit aardgas transporteren korter wordt dan de huidige vastgestelde afschrijvingstermijnen.

In de optiek van Enexis Netbeheer B.V. is het echter niet zo dat het gaandeweg uitfaseren van aardgas ook leidt tot het op grote schaal buiten gebruik stellen van gasnetten. Ook het klimaatakkoord onderkent dat het vrijwel onmogelijk is om zonder gasvormige energiedrager in de warmtevraag te voorzien. Toepassing van uitsluitend elektriciteit is technisch en economisch niet altijd een reële optie. Een warmtenet kan lang niet overal toegepast worden. Toepassing van duurzame gasvormige energiedragers – zoals waterstof geproduceerd uit duurzame elektriciteit of groen gas – in combinatie met de inzet van hybride warmtepompen is in dergelijke situaties de meest begaanbare route naar verduurzaming. Samen met collega netbeheerders in Netbeheer Nederland verband en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn hiervoor routekaarten voor zowel groene waterstof en groen gas opgesteld. Een veilig en betrouwbaar gasnet blijft naar verwachting noodzakelijk – ook in een duurzame(re) energievoorziening.

In het nieuwe Methodebesluit Gas voor de reguleringsperiode 2022-2026, heeft de ACM rekening gehouden met de verwachte toekomstige afname van het aantal gebruikers van het gasnet. De ACM heeft dit onder andere gedaan door voor de bepaling van de WACC over te stappen op het nominale in plaats van reële stelsel, waardoor de inflatievergoeding niet langer naar de toekomst wordt doorgeschoven. Een andere belangrijke wijziging, betreft de overstap op een degressieve afschrijvingsmethode voor gasactiva vanaf 2022. De ACM heeft gekozen voor de degressieve afschrijvingsmethode, aangezien deze methode beter past bij de verwachte toekomstige afname van het aantal gebruikers van het gasnet. Hiermee voorkomt de ACM dat – bij een lineaire afschrijvingsmethode – steeds minder gebruikers de jaarlijkse afschrijvingslasten moeten dragen. De ACM ziet geen aanleiding om de economische en technische levensduur van de gasactiva te herzien. Ondanks deze wijzigingen in het Methodebesluit Gas voor de reguleringsperiode 2022-2026 blijft de regionale netbeheerder haar efficiënte kosten inclusief een redelijk rendement vergoed krijgen.

Enexis Groep ziet op dit moment geen aanleiding om de afschrijvingstermijnen van de bestaande gasnetten in te korten of tot afwaardering van de bestaande gasnetten over te gaan. Om dit risico verder te beperken is Enexis Netbeheer B.V. wel uiterst terughoudend met het nieuw aanleggen en vervangen van gasnetten wanneer alternatieve warmtevoorzieningen zoals warmtenetten of all-electric oplossingen in beeld zijn. Enexis Netbeheer B.V. is verder intensief betrokken bij de gesprekken met betrekking tot de Regionale Energiestrategieën, Transitie Visie Warmtes en proeftuinen aardgasvrije wijken. Daar vindt vaak intensief overleg plaats met betrokken partijen zoals provincies, gemeenten, projectontwikkelaars en woningcorporaties. Analyses van zowel het Planbureau voor de Leefomgeving als Enexis Groep in het kader van de Transitievisies Warmte laten tevens zien dat een hybride oplossing een van de mogelijkheden is, waardoor er behoefte blijft aan een infrastructuur voor gasvormige energiedragers.

14. GEBRUIKSRECHT ACTIVA

Enexis Groep heeft activa met een gebruiksrecht en leaseverplichtingen opgenomen voor die leaseovereenkomsten die classificeren als lease onder IFRS 16, met uitzondering van korte termijn- en leaseovereenkomsten voor activa met een lage waarde, en de overeenkomsten die uit de beoordeling niet onder de definitie van een lease vallen onder IFRS 16.

Het gebruiksrecht voor activa heeft betrekking op afgesloten leasecontracten van bedrijfs- en personenauto's en huisvesting waarbij het gebruiksrecht wordt afgeschreven in overeenstemming met de totale verwachte contractduur.

Het verloop van de gebruiksrechten van activa over 2021 is als volgt:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2021
Gebruiksrecht op 1 januari 2021	57	121	178
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2021	16	46	62
Boekwaarde 1 januari 2021	41	75	116
Investeringen	8	19	27
Desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	-8	-26	-34
Aangehouden voor verkoop ¹	0	-3	-3
Boekwaarde 31 december 2021	41	65	106
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2021	24	72	96
Aanschafwaarde op 31 december 2021	65	137	202

¹ Per 1 september 2021 kwalificeert Fudura BV, 100% dochteronderneming van Enexis Holding NV, als activa aangehouden voor verkoop Een nadere toelichting hieromtrent is opgenomen in noot 21 Activa aangehouden voor verkoop.

Het verloop van de gebruiksrechten van activa over 2020 was als volgt:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2020
Gebruiksrecht op 1 januari 2020	46	88	134
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2020	8	20	28
Boekwaarde 1 januari 2020	38	68	106
Investeringen	11	33	44
Desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	-8	-26	-34
Boekwaarde 31 december 2020	41	75	116
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2020	16	46	62
Aanschafwaarde op 31 december 2020	57	121	178

Voor de aan de gebruiksrechten van activa te relateren leaseverplichtingen wordt verwezen naar noot 23. Rentedragende verplichtingen (langlopend).

LEASEKOSTEN

De uit het gebruiksrecht van activa voortvloeiende kosten worden als volgt gespecificeerd:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2021
Afschrijvingen en buitengebruikstellingen	8	26	34
Financiële lasten	0	0	0
Totaal	8	26	34

15. DEELNEMINGEN EN JOINT ARRANGEMENTS

DEELNEMINGEN

De waardering van economische belangen die niet in de consolidatie worden betrokken maar waarin Enexis wél invloed van betekenis heeft, vindt plaats op basis van de equity-methode gebaseerd op de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Enexis Holding N.V. Volgens deze methode wordt het economisch belang aanvankelijk op kostprijs gewaardeerd, waarbij de boekwaarde na eerste opname wordt verhoogd of verlaagd met het aandeel van Enexis Holding N.V. in het resultaat. Ontvangen dividenden worden op de boekwaarde in mindering gebracht.

Bij een negatieve vermogenswaarde worden verliezen op deelnemingen verwerkt tot het bedrag van de netto-investering in de deelneming. In deze netto-investering zijn ook leningen begrepen die aan deelnemingen zijn verstrekt, voor zover deze feitelijk deel uitmaken van de netto-investering. Voor het aandeel in verdere verliezen wordt uitsluitend een voorziening opgenomen indien en voor zover op grond van juridische verplichtingen wordt ingestaan voor de schulden van de deelneming of indien er een feitelijke verplichting is om de deelneming (voor het aandeel) tot betaling van de schulden in staat te stellen.

Bij mogelijke impairment van deelnemingen wordt verwezen naar de verwerkingswijze zoals opgenomen in de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'.

JOINT ARRANGEMENTS

De financiële gegevens van entiteiten die als joint arrangement kwalificeren worden onderscheiden in joint ventures en joint operations, afhankelijk van de wettelijke en contractuele rechten en plichten die iedere investeerder heeft bedongen. De bestaande contractuele overeenkomsten kwalificeren als joint ventures. Joint ventures zijn entiteiten waarin Enexis, tezamen met één of meer andere investeerders, gezamenlijke zeggenschap heeft. Deze worden gewaardeerd op basis van de equity-methode.

De deelnemingen en joint arrangements zijn als volgt samengesteld:

€ miljoen	2021	2020
Deelnemingen:		
-Energie Data Services Nederland B.V.	0	0
-Overige deelnemingen en stichtingen	0	0
Joint ventures:		
-ZEBRA Gasnetwerk B.V.	0	8
Saldo per 31 december	0	8

ZEBRA Gasnetwerk B.V., waarin Enexis voor 67% participeert, is niet in de consolidatie betrokken omdat voor de besluitvorming een meerderheid van 75% wordt vereist. In 2019 is de verkoop van de extra hogedruknetten, welke in eigendom zijn van Zebra Gasnetwerk B.V., Enexis Netbeheer B.V. en Enduris B.V., aan de landelijk netbeheerder Gasunie Transport Services (GTS) overeengekomen. In 2020 heeft de overdracht van de activa aan GTS plaatsgevonden.

De realiseerbare waarde van deze deelneming bedroeg per jaareinde 2020, rekening houdende met de overeengekomen verkoopprijs per 31 december 2020 en het resultaat uit gewone bedrijfsvoering, € 12 miljoen. Het aandeel van Enexis (67%) bedroeg € 8 miljoen. De verkregen liquide middelen uit hoofde van de verkoop van de activa in 2020, zijn in 2021 door ZEBRA Gasnetwerk B.V. als dividend uitgekeerd aan de aandeelhouders. Enexis heeft in 2021 een dividenduitkering ontvangen van € 8 miljoen, waardoor de deelneming ultimo 2021 gewaardeerd is op nihil.

Het verloop van de waarde van de joint arrangements is als volgt:

€ miljoen	2021	2020
Stand per 1 januari	8	8
Resultaten over het jaar	0	0
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Ontvangen dividenden	-8	0
Saldo per 31 december	0	8

Hierna is van het totaal van de deelnemingen en joint arrangements de relevante informatie betreffende het belang van Enexis Holding N.V. weergegeven.

€ miljoen	2021	2020
Vaste activa	12	12
Vlottende activa	3	12
Langlopende verplichtingen	-8	-14
Kortlopende verplichtingen	-7	-2
Boekwaarde 31 december	0	8
Netto-omzet	18	20
Kosten (inclusief financiële baten en lasten)	-18	-20
Resultaat vóór belastingen	0	0
Belastingen	0	0
Resultaat na belastingen	0	0

Een overzicht van alle deelnemingen en joint arrangements (groepsmaatschappijen, joint arrangements en overige deelnemingen) is opgenomen in noot 54. Deelnemingen en joint arrangements. Geen van de deelnemingen en joint arrangements is ter beurse genoteerd.

16. OVERIGE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

De overige financiële vaste activa zijn als volgt samengesteld:

€ miljoen	2021	2020
Leningen en vorderingen	12	15
Totaal	12	15

Het verloop van de financiële vaste activa over 2021 is als volgt:

€ miljoen	Aan personeel verstrekte leningen	Overige leningen	Deposito's	Totaal 2021
Stand per 1 januari 2021	2	20	0	22
Nieuwe leningen	0	6	125	131
Aflossingen	-1	-7	-25	-33
Stand per 31 december 2021	1	19	100	120
Af: kortlopend deel	0	8	100	108
Totaal langlopend deel	1	11	0	12

De overige financiële vaste activa betreffen verstrekte leningen aan EDSN B.V., stichting Mijnaansluiting.nl en aan personeel verstrekte leningen in het kader van financieringsregelingen. De gemiddelde gewogen effectieve rentevoet bedraagt 1,4% (2020: 1,3%).

De rentevoet die in rekening wordt gebracht voor de onder overige financiële vaste activa opgenomen leningen wijkt af van de marktrente ultimo 2021. Vanwege de beperkte omvang heeft de afwijking van de rente geen significant effect op de reële waarde.

De overeengekomen rente op de vermelde leningen aan EDSN B.V. en Mijnaansluiting.nl is ten tijde van afsluiten volgens het arm's length-principe bepaald, hetgeen per deelneming resulteert in een marktconforme kredietopslag bovenop de reguliere marktrente.

Op 15 december 2020 is door Enexis samen met de andere Regionale Netbeheerders en EDSN een wijziging van de financieringsstructuur van EDSN overeengekomen vanaf 2021. Op 25 februari 2021 zijn de op dat moment uitstaande leningen van € 20 miljoen ondergebracht onder een nieuwe rekening-courantfaciliteit. In 2021 hebben in aanvulling hierop trekkingen plaatsgevonden onder de rekening-courantfaciliteit van in totaal € 6 miljoen en aflossingen van in totaal € 7 miljoen.

Per 31 december 2021 is € 8 miljoen van de in totaal € 19 miljoen aan uitstaande leningen aan EDSN als kortlopend gepresenteerd onder de overige financiële activa.

Daarnaast is in 2021 de lening die was verstrekt aan stichting Mijnaansluiting.nl in het geheel afgelost.

Per 31 december 2021 is € 100 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

17. VOORRADEN

De voorraden worden gewaardeerd tegen de kostprijs of lagere verwachte opbrengstwaarde (in het kader van de normale bedrijfsvoering de geschatte verkoopprijs minus verkoopkosten). De kostprijs is berekend op basis van het systeem van gewogen gemiddelde kostprijzen.

De kostprijs omvat de uitgaven en direct toerekenbare kosten bij verwerving van de voorraden en het naar de bestaande locatie en in bestaande toestand brengen daarvan.

€ miljoen	2021	2020
Materialen	45	39
Voorziening incourantheid	-4	-3
Totaal	41	36

De materialen hebben betrekking op artikelen die in voorraad worden aangehouden voor de investerings-, onderhouds-, storings- en werken voor derden-activiteiten.

18. VORDERINGEN

€ miljoen	2021	2020
Handelsdebiteuren	40	47
Nog te ontvangen bedragen	122	112
Overige vorderingen	12	19
Voorziening voor verwacht kredietverlies	-16	-13
Totaal	158	165

De nog te ontvangen bedragen betreffen met name de maandelijkse bijraming van transportvergoedingen aan grootverbruikers en kleinverbruikers.

De ouderdom van de handelsdebiteuren zonder aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren is per 31 december 2021 als volgt:

€ miljoen	2021							
	Handelsdebiteuren			Nog te ontvangen bedragen			Overige vorderingen	Totaal
	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Bruto	Netto
Nog niet vervallen	13%	9	-1	0,2%	122	0	12	142
0-30 dagen vervallen	13%	10	-1	0,0%	0	0	0	9
31-60 dagen vervallen	56%	2	-1	0,0%	0	0	0	1
61-90 dagen vervallen	80%	2	-1	0,0%	0	0	0	1
91-365 dagen vervallen	32%	5	-2	0,0%	0	0	0	3
> 365 dagen vervallen	82%	12	-10	0,0%	0	0	0	2
Totaal		40	-16		122	0	12	158

De ouderdom van de handelsdebiteuren zonder aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren was per 31 december 2020 als volgt:

€ miljoen	2020							
	Handelsdebiteuren			Nog te ontvangen bedragen			Overige vorderingen	Totaal
	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Verwacht kredietverlies	Bruto	Voorziening	Bruto	Netto
Nog niet vervallen	4%	18	-1	0,2%	112	0	19	148
0-30 dagen vervallen	4%	10	0	0,0%	0	0	0	10
31-60 dagen vervallen	8%	2	0	0,0%	0	0	0	2
61-90 dagen vervallen	36%	1	0	0,0%	0	0	0	1
91-365 dagen vervallen	57%	3	-2	0,0%	0	0	0	1
> 365 dagen vervallen	78%	13	-10	0,0%	0	0	0	3
Totaal		47	-13		112	0	19	165

19. OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA (KORTLOPEND)

€ miljoen	2021	2020
Kortlopende deposito's	100	0
Verstrekte leningen met looptijd < 1 jaar	8	7
Saldo 31 december	108	7

Het deel van de aan EDSN B.V. verstrekte leningen dat in 2022 zal worden afgelost, bedraagt € 8 miljoen en is verantwoord als kortlopend deel van de overige financiële activa.

Per 31 december 2021 is € 100 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

20. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Onder de liquide middelen worden louter de direct opeisbare liquide middelen opgenomen. Niet direct opeisbare liquide middelen worden, afhankelijk van de geldende looptijden en condities, opgenomen onder de overige financiële activa (kortlopend).

€ miljoen	2021	2020
Bank- en kassaldi	2	47
Geldmarktfondsen	105	0
Totaal	107	47

Voor een uitsplitsing van de kasstromen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht en de toelichting hierop zoals opgenomen in noot 31. Toelichting op kasstroomoverzicht.

Enexis Holding N.V., Enexis Netbeheer B.V., Enexis Vastgoed B.V., Enexis Personeel B.V., Fudura B.V. en Enpuls B.V. hebben alle bankrekeningen in een cashpool ondergebracht bij de Rabobank. Hierbij zijn de tegoeden van Enexis Holding N.V., Fudura B.V., Enexis Vastgoed B.V., Enexis Personeel B.V. en Enpuls B.V. in de cashpool bij de Rabobank verpand ten behoeve van het krediet van Enexis Netbeheer B.V. en ten behoeve van schulden jegens elkaar.

De liquide middelen van de groepsmaatschappijen die onderdeel uitmaken van de cashpool, worden netto gerapporteerd omdat 'zero balancing' wordt toegepast. Hierbij worden automatisch de saldi van de vennootschappen op de hoofdrekening geconcentreerd of worden negatieve saldi vanaf deze hoofdrekening aangezuiverd. De liquide middelen van de groepsmaatschappijen die geen onderdeel uitmaken van de cashpool (Enpuls Projecten B.V. en Mijnwater Warmte Infra B.V.), worden niet netto gepresenteerd. Ultimo 2021 is voor deze groepsmaatschappijen sprake van positieve saldi op de bankrekeningen. De bank- en kassaldi bedragen ultimo 2021 € 2 miljoen.

Op 31 december 2021 is € 105 miljoen aan overtollige liquiditeiten in geldmarktfondsen geplaatst. De in geldmarktfondsen geplaatste overtollige liquiditeiten zijn voor Enexis Holding N.V. direct opeisbaar en kwalificeren derhalve als liquide middelen.

21. ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP

In 2021 heeft de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. besloten om Fudura B.V. te verkopen teneinde meer te focussen op haar kerntaken om de energietransitie optimaal te realiseren. Het is zeer waarschijnlijk dat de verkoop plaats zal vinden binnen een jaar na balansdatum 2021. De activa en passiva van Fudura B.V. zijn derhalve gepresenteerd als aangehouden voor verkoop en gewaardeerd tegen de boekwaarde in de geconsolideerde jaarrekening 2021 van Enexis Holding N.V. Fudura B.V. is opgenomen in het operationele segment 'Enexis Overig', zoals toegelicht in paragraaf 3. Segmenten. Onderstaande tabel geeft de activa en verplichtingen weer die worden aangehouden voor verkoop.

€ miljoen	2021	2020
Activa aangehouden voor verkoop		
Materiële vaste activa	166	-
Immateriële vaste activa	35	-
Gebruiksrecht activa	3	-
Vorraden	2	-
Vorderingen	9	-
Latente belastingvordering	1	-
Totaal	216	-
Verplichtingen direct gerelateerd aan activa aangehouden voor verkoop		
Handelsschulden en overige te betalen posten	15	-
Vorzieningen	1	-
Rentedragende verplichtingen	3	-
Totaal	19	-

22. EIGEN VERMOGEN

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt driehonderd miljoen euro (€ 300.000.000) en is verdeeld in driehonderd miljoen (300.000.000) gewone aandelen van een euro (€ 1,00). Hiervan zijn 149.682.196 aandelen met een totale nominale waarde van € 149.682.196 geplaatst en volgestort.

De agioreserve betreft fiscaal erkend agio.

De kasstroomhedgereserve betreft de tegenwaarde van de in 2012 afgewikkelde renteswaps die Enexis had afgesloten met als doel de risico's uit hoofde van de verwachte toekomstige interestbetalingen af te dekken. Het in de kasstroomhedgereserve opgenomen verlies wordt over de resterende duur van de leningen ten laste van het resultaat gebracht. De mutatie van de hedgereserve is € 1 miljoen (2020: €1 miljoen), waardoor de hedgereserve per ultimo 2021 nihil bedraagt.

De voorgestelde dividenduitkering is voor 2021 gebaseerd op 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen en wordt als exact bedrag naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders. De voor 2021 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 0,66 per aandeel (2020: € 0,50 per aandeel). De voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 99 miljoen; diensgevolge bedraagt de reservering ten gunste van de algemene reserve € 100 miljoen. Het voorstel voor winstbestemming is niet in de balans per 31 december 2021 verwerkt.

Het via de winst-en-verliesrekening gevormde resultaat van het boekjaar 2021 vóór belastingen betreft louter gerealiseerde resultaten. Einde 2021 bedroeg het eigen vermogen € 4.241 miljoen (2020: € 4.116 miljoen). Ultimo 2021 bedroeg het totaal eigen vermogen per aandeel € 28,33 (2020: € 27,50).

Voor verdere toelichting wordt verwezen naar het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen op [pagina 58](#).

23. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (LANGLOPEND)

€ miljoen	2021	2020
Beursgenoteerde obligatieleningen	2.481	2.287
Converteerbare hybride aandeelhouderslening	500	500
Onderhandse groene lening	2	2
Leaseverplichtingen	75	83
Totaal	3.058	2.872

Onder de langlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog langer dan een jaar aan Enexis ter beschikking staan. De bedragen voor aflossing die binnen een jaar vervallen, worden opgenomen onder de rentedragende verplichtingen (kortlopend).

Voor een nadere toelichting omtrent de rentedragende verplichtingen (langlopend) wordt verwezen naar noot 32. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten.

De beursgenoteerde obligatieleningen met een looptijd > 1 jaar bedragen tezamen € 2.500 miljoen nominaal; onder aftrek van de aan deze leningen te amortiseren kosten, resteert een waarde van € 2.481 miljoen.

Enexis Holding N.V. heeft in april 2021 een groene obligatielening uitgegeven voor een nominaal bedrag van € 500 miljoen met een rente van 0,375% en een looptijd van 12 jaar tot 14 april 2033. Deze lening zal worden aangewend voor nieuwe duurzame investeringen en duurzame investeringen uit het verleden. Welke investeringen wel en niet gekwalificeerd worden als 'duurzaam', heeft Enexis Holding N.V. vastgelegd in haar Green Finance Framework, dat positief is beoordeeld door extern adviesbureau en kredietbeoordelaar ISS ESG. De obligatielening wordt door Enexis Holding N.V. aangewend voor investeringen in netuitbreidingen die nodig zijn voor de inpassing van duurzame energie, voor automatisering van distributie, slimme meters en haar duurzame gebouwen.

In juni 2021 heeft Enexis in haar Green Bond Impact & Allocation Report 2021 verantwoording afgelegd over de aanwending van de eerste en tweede groene obligatieleningen uitgegeven per 17 juni 2020 en 14 april 2021. Het Green Bond Impact & Allocation Report 2021 is beschikbaar op de website van Enexis Holding N.V.

De boekwaarde van de converteerbare hybride aandeelhouderslening bedraagt per ultimo 2021 € 500 miljoen. De converteerbare hybride aandeelhouderslening is uitgegeven in 2020 in twee tranches. Tranche A is uitgegeven op 29 juli 2020 met een nominale waarde van € 422 miljoen en een rente van 2,15%. Tranche B is uitgegeven op 30 november 2020 met een nominale waarde van € 78 miljoen en een rente van 1,40%. Beide tranches hebben een maximale looptijd tot 30 november 2080. Voor beide tranches geldt een renteherijking op 30 november 2030 en daarna iedere 10 jaar. Vroegtijdige aflossing is bij iedere renteherijking óf onder overeengekomen voorwaarden mogelijk.

Enexis Holding N.V. verkrijgt het recht om de lening in aandelen om te zetten als één van de credit ratings onder Enexis' beleidsniveau (A/A2) daalt of onder "creditwatch" voor een downgrade komt te staan. Enexis Holding N.V. kan in overige gevallen, bij instemming door ten minste twee derde van de aandeelhouders, eveneens het recht verkrijgen om de lening in aandelen om te zetten. Indien Enexis Holding N.V. ervoor kiest om de lening om te zetten in aandelen (conversie) dan wordt de nominale waarde van de lening (inclusief nog te betalen rente tot dat moment) omgezet in een gelijke marktwaarde van de aandelen waarbij de marktwaarde van de aandelen door een onafhankelijke derde partij zal worden bepaald. Het conversierecht is een recht maar niet een verplichting van Enexis Holding N.V.

De converteerbare hybride aandeelhouderslening betreft een hybride financieel instrument waarbij diverse derivaten in het basiscontract besloten liggen (embedded derivaten). De embedded derivaten betreffen onder andere het voorwaardelijke recht voor Enexis om de lening te converteren naar aandelen alsmede het voorwaardelijke recht voor Enexis om de lening vervroegd af te lossen. Enexis concludeert op basis van een beoordeling van deze embedded derivaten, dat de embedded derivaten niet afgescheiden dienen te worden van het basiscontract en dat de volledige converteerbare hybride aandeelhouderslening verantwoord dient te worden als een langlopende rentedragende verplichting met waardering tegen geamortiseerde kostprijs. De inschatting van Enexis is dat op 30 november 2030 gebruik gemaakt zal worden van de mogelijkheid om de converteerbare hybride aandeelhouderslening vervroegd af te lossen. Om deze reden is bij de bepaling van de geamortiseerde kostprijs rekening gehouden met een looptijd tot 30 november 2030.

Ultimo 2021 bedraagt de leaseverplichting € 106 miljoen. Hiervan is € 31 miljoen als kortlopend deel geclassificeerd.

De leaseverplichtingen zijn opgenomen op basis van de contante waarde van de resterende leasebetalingen, verdisconteerd aan de hand van de marginale rentevoet. De gewogen gemiddelde marginale rentevoet voor de leaseverplichtingen per ultimo 2021 bedraagt 0,20%. Over 2021 bedroegen de financiële lasten als gevolg van leases € 0,3 miljoen. De gemiddelde looptijd van de uit gebruiksrecht van activa voortvloeiende verplichting bedraagt ultimo 2021 7,2 jaren en kan als volgt worden uitgesplitst:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2021
< 1 jaar	8	23	31
> 1 jaar	32	43	75
Totaal	40	66	106

Het verloop van de leaseverplichting over 2021 is opgenomen in onderstaande tabel:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2021
Leaseverplichting op 1 januari 2021	41	75	116
Investerings	8	19	27
Betalings	-8	-26	-34
Rente	0	0	0
Aangehouden voor verkoop ¹	0	-3	-3
Leaseverplichting 31 december 2021	41	65	106

¹ Per 1 september 2021 kwalificeert Fudura BV, 100% dochteronderneming van Enexis Holding NV, als activa aangehouden voor verkoop Een nadere toelichting hieromtrent is opgenomen in noot 21 Activa aangehouden voor verkoop.

Het vergelijkende overzicht over 2020 is als volgt:

€ miljoen	Huisvesting	Leaseauto's	Totaal 2020
Leaseverplichting op 1 januari 2020	39	68	107
Investerings	10	33	43
Betalings	-8	-26	-34
Rente	0	0	0
Leaseverplichting 31 december 2020	41	75	116

24. VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden opgenomen voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen van een onzekere omvang of met een onzeker tijdstip als gevolg van gebeurtenissen in het verleden. Indien het effect daarvan materieel is, worden de voorzieningen bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken met behulp van een actuele disconteringsvoet, waarbij rekening is gehouden met de specifieke risico's die inherent zijn aan de verplichting. De berekening van de contante waarde vindt voor de personeelsgerelateerde voorzieningen plaats volgens de 'project unit credit'-methode. Actuariële resultaten worden hierbij direct in het resultaat verwerkt.

De verwachte uitgaven binnen een jaar na balansdatum worden als afzonderlijke post opgenomen onder de kortlopende verplichtingen.

De voorzieningen zijn ultimo 2021 als volgt te specificeren:

€ miljoen	Diensttijdgebonden uitkeringen	Voorziening overige personeelsgerelateerde kosten	Overige voorzieningen	Totaal 2021
Aanspraken begin boekjaar	18	5	26	49
Dotaties	2	1	5	8
Onttrekkingen	-2	0	-1	-3
Vrijval	-2	-1	-14	-17
Aangehouden voor verkoop ¹	0	-1	0	-1
Totaal	16	4	16	36
Af: kortlopend deel	1	0	4	5
Totaal langlopend deel	15	4	12	31

¹ Per 1 september 2021 kwalificeert Fudura BV, 100% dochteronderneming van Enexis Holding NV, als activa aangehouden voor verkoop. Een nadere toelichting hieromtrent is opgenomen in noot 21 Activa aangehouden voor verkoop.

Het kortlopend deel van de voorzieningen van € 5 miljoen (2020: € 5 miljoen) is afzonderlijk opgenomen onder de kortlopende verplichtingen.

Het vergelijkend overzicht voor 2020:

€ miljoen	Diensttijdgebonden uitkeringen	Voorziening overige personeelsgerelateerde kosten	Overige voorzieningen	Totaal 2020
Aanspraken begin boekjaar	19	4	17	40
Dotaties	2	1	10	13
Onttrekkingen	-2	0	0	-2
Vrijval	-1	0	-1	-2
Totaal	18	5	26	49
Af: kortlopend deel	1	0	4	5
Totaal langlopend deel	17	5	22	44

DIENSTTIJDGEBONDEN UITKERINGEN

Enexis kent als gevolg van cao-bepalingen diensttijdgebonden uitkeringen toe aan personeelsleden. Vanaf het moment van indiensttreding wordt voor deze diensttijdgebonden uitkeringen een voorziening gevormd op basis van het aantal verstreken dienstjaren, verwachte prijs- en salarisstijgingen, de kans op sterfte, invaliditeit en ontslag.

De belangrijkste veronderstellingen die ten grondslag liggen aan de berekening van de voorziening voor diensttijdgebonden uitkeringen zijn als volgt:

	2021	2020
Disconteringspercentages	-0,42%-1,08%	-0,41%-0,76%
Geschatte toekomstige jaarlijkse salarisstijgingen cao	1,5%	1,5%
Bedrijfsspecifieke jaarlijkse periodieke indexering	1,0%	1,0%
Inschatting toekomstige jaarlijkse vertrekkans	4,0%	4,0%
Opslag sociale lasten	8,2%	8,0%

VOORZIENING OVERIGE PERSONEELSGERELATEERDE KOSTEN

De voorziening heeft betrekking op verschillende personeelsgerelateerde kosten, waaronder kosten voor uitkeringen na uitdiensttreding en ontslag, ziektekosten voor oud-medewerkers, retentie en reorganisatie.

De reorganisatievoorzieningen zijn op individueel niveau berekend op basis van het brutosalaris, de duur van het dienstverband, de verwachting van de duur van het boventallig zijn en een opslag voor werkgeverslasten van 35%. Voor een deel van de voorzieningen is een inschatting gemaakt van het toekomstige verloop van de boventallige medewerkers.

OVERIGE VOORZIENINGEN

De post overige voorzieningen bestaat ultimo 2021 hoofdzakelijk uit voorzieningen voor claims en geschillen. Teneinde de juridische positie van Enexis niet te schaden, wordt geen nadere toelichting omtrent de voorzieningen voor claims en geschillen opgenomen.

25. VOORUITONTVANGEN BIJDRAGEN IN AANLEG VAN NETTEN EN AANSLUITINGEN

Vooruitontvangen bijdragen van klanten voor het maken van een aansluiting en de aanleg van het net ziet Enexis niet als separate prestatieverplichting. Dit betekent dat een voor de aansluiting ontvangen aansluitbijdrage als vooruitontvangst voor een nog te leveren prestatie beschouwd kan worden. Vanwege het causale verband van de ontvangen aansluitbijdragen met de voor de realisatie van de aansluiting gemaakte investeringsuitgaven kiest Enexis voor een timing van de omzetverantwoording van de ontvangen bijdragen op basis van de levensduur van de aansluiting.

De vooruitontvangen bijdragen bij investeringen in aanleg van netten en aansluitingen zijn als volgt te specificeren:

€ miljoen	2021	2020
Stand per 1 januari	972	881
Ontvangen in het jaar	120	114
Geamortiseerd	-26	-23
Totaal	1.066	972
Af: kortlopend deel in volgend boekjaar te amortiseren	27	25
Totaal langlopend deel 31 december	1.039	947

26. LATENTE BELASTINGEN

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gevormd voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen in deze jaarrekening en de waarde in de aangifte vennootschapsbelasting. Latente belastingposities worden verantwoord tegen nominale waarde. De berekening hiervan is gebaseerd op de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de tijdelijke verschillen. Het gaat hierbij om de belastingtarieven die op balansdatum zijn vastgesteld, dan wel waartoe materieel al op balansdatum is besloten. Per eind 2021 is in de berekening rekening gehouden met de verhoging van 0,8% in het toptarief van de vennootschapsbelasting met ingang van 1 januari 2022 (vanaf 1 januari 2022 is het toptarief 25,8%).

Een latente belastingvordering wordt in de balans opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is, dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn. Saldering van latente belastingvorderingen en -verplichtingen vindt uitsluitend plaats, indien sprake is van een formeel recht tot saldering en het voornemen bestaat tot gelijktijdige verrekening van latente belastingposities. De latente belastingverplichting heeft hoofdzakelijk een langlopend karakter.

De latente belastingverplichting is hoofdzakelijk gevormd vanwege de fiscaal lagere waardering van materiële vaste activa. Waarderingsverschillen zijn ontstaan bij de aanvang van de fiscale belastingplicht (1998), een commerciële herwaardering (2009) en de fiscale stimuleringsregeling willekeurige afschrijvingen in 2009, 2010, 2011 en de tweede helft van 2013. In aanvulling hierop zijn er latente belastingposities gevormd voor de impact van IFRS 16 (leases).

Per ultimo 2021 is een latente belastingvordering van € 1 miljoen die toerekenbaar is aan Fudura B.V. verantwoord onder noot. 21. Activa aangehouden voor verkoop.

De stijging in de latente belastingverplichting wordt voor een bedrag van € 11 miljoen verklaard door een eenmalige toevoeging aan de latente belastingverplichting als gevolg van de verhoging van het toptarief in de vennootschapsbelasting per 1 januari 2022. Het tarief is per die datum verhoogd met 0,8% naar 25,8%.

De latente belastingverplichting is als volgt opgebouwd:

€ miljoen	2021	2020
Latente belastingverplichting materiële vaste activa	355	335
Latente belastingverplichting gebruiksrecht activa	27	28
Latente belastingvordering leaseverplichtingen	-27	-28
Totaal	355	335

27. OVERIGE LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN

€ miljoen	2021	2020
Vergoedingen aan personeel	1	1
Totaal	1	1

Deze verplichtingen hebben betrekking op verlofrechten van personeel.

28. HANDELSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN

€ miljoen	2021	2020
Leveranciers	94	110
Belastingen en premies sociale verzekeringen	74	67
Vergoedingen aan personeel	37	34
Overig	81	85
Totaal	286	296

29. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (KORTLOPEND)

€ miljoen	2021	2020
Beursgenoteerde obligatieleningen	300	0
Kasgeldlening	0	20
Leaseverplichtingen	31	33
Euro Commercial Paper	0	50
Ontvangen rentedragende waarborgsommen	0	1
Totaal	331	104

Onder de kortlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog korter dan een jaar aan Enexis ter beschikking staan.

De obligatielening ten bedrage van € 300 miljoen en een couponrente van 3,375% zal in januari 2022 worden afgelost en is daarom verantwoord onder de kortlopende rentedragende verplichtingen. Door de uitgifte van de tweede groene obligatielening in april 2021 zijn de trekkingen onder het Euro Commercial Paper programma en de kasgeldlening in 2021 afgelost.

Het kortlopend deel van de rentedragende leaseverplichtingen ziet toe op de leasecontracten die in 2022 betaald zullen worden.

30. WINSTBELASTING

De post winstbelasting bestaat uit de verschuldigde winstbelasting verminderd met de op voorlopige aanslagen betaalde bedragen. Per ultimo 2021 is sprake van nog te betalen winstbelasting van € 2 miljoen. Dit bedrag heeft betrekking op de boekjaren 2020 en 2021. De aangifte vennootschapsbelasting 2020 is ingediend, maar de definitieve aanslag is nog niet ontvangen.

€ miljoen	2021	2020
Nog te betalen winstbelasting	2	6
Totaal	2	6

31. TOELICHTING OP KASSTROOMOVERZICHT

Ten behoeve van het geconsolideerd kasstroomoverzicht wordt onder de post netto liquide middelen het volgende opgenomen:

€ miljoen	2021	2020
Bank- en kassaldi	2	47
Geldmarktfondsen	105	0
Totaal	107	47

De belangrijkste posten in het kasstroomoverzicht worden hieronder nader gespecificeerd.

De mutatie van het netto werkkapitaal is als volgt:

€ miljoen	2021	2020
Belastingen ten laste van het resultaat (acuut)	60	44
Betaalde/ontvangen belastingen	-65	-31
Rentebaten en -lasten in het resultaat	43	40
Betaalde en ontvangen rente	-39	-39
Werkkapitaal exclusief belastingen en rente	-6	49
Totaal	-7	63

Specificatie netto werkkapitaal:

€ miljoen	2021	2020	Mutatie
Vorraden	43	36	-7
Vorderingen	167	165	-2
Subtotaal	210	201	-9
Handelsschulden en overige te betalen posten	-301	-296	5
Winstbelasting	-2	-6	-4
Voorzieningen (kortlopend)	-6	-5	1
Subtotaal	-309	-307	2
Totaal¹	-99	-106	-7

¹ De specificatie van het netto werkkapitaal is inclusief de mutaties in de jaarrekeningposten die per ultimo 2021 zijn verantwoord als 'activa aangehouden voor verkoop' (noot 21).

De mutaties in de netto-rentedragende schulden in 2021 zijn als volgt:

€ miljoen	Overige activa		Verplichtingen uit financieringsactiviteiten		Totaal
	Netto liquide middelen	Deposito's	Rentedragende verplichtingen langlopend	Rentedragende verplichtingen kortlopend	
Stand per 1 januari	47	0	-2.872	-104	-2.929
Kasstromen ¹	60	100	-491	104	-227
Herrubricering van langlopend naar kortlopend	0	0	331	-331	0
Overige niet-kasstroombetreffende mutaties	0	0	-26	0	-26
Stand per 31 december	107	100	-3.058	-331	-3.182

¹ De totale inkomende kasstroom van opgenomen leningen in 2021 bedraagt € 866 miljoen en de totale uitgaande kasstroom van in 2021 afgeloste leningen bedraagt € 479 miljoen.

De mutaties in de netto-rentedragende schulden in 2020 bedroegen:

€ miljoen	Overige activa		Verplichtingen uit financieringsactiviteiten		Totaal
	Netto liquide middelen	Deposito's	Rentedragende verplichtingen langlopend	Rentedragende verplichtingen kortlopend	
Stand per 1 januari	62	0	-1.868	-828	-2.634
Kasstromen ¹	-15	0	-997	760	-252
Herrubricering van langlopend naar kortlopend	0	0	33	-33	0
Overige niet-kasstroombetreffende mutaties	0	0	-40	-3	-43
Stand per 31 december	47	0	-2.872	-104	-2.929

¹ De totale inkomende kasstroom van opgenomen leningen in 2020 bedroeg € 2.804 miljoen en de totale uitgaande kasstroom van in 2020 afgeloste leningen bedroeg € 2.568 miljoen.

32. FINANCIERINGSBELEID EN RISICO'S FINANCIËLE INSTRUMENTEN

ALGEMEEN

Het financieringsbeleid van Enexis Groep is erop gericht om de zelfstandige financiering zeker te stellen door tijdig, blijvend en voldoende toegang te realiseren tot kapitaal- en geldmarkten en tegelijk de financieringsstructuur, financieringskosten en -risico's te optimaliseren. De uitvoering van het financieringsbeleid is vastgelegd in een Treasury Statuut, met daarin opgenomen doelstellingen, taakomschrijving en mandaat van de afdeling Treasury, rapportering, risicobeheer en organisatorische en administratieve kaders ten behoeve van de financiering.

De financiering van Enexis Groep vindt plaats door het aantrekken van externe financiering door Enexis Holding N.V., welke financiering intercompany wordt doorgeleend aan de groepsmaatschappijen. In het kader van haar bedrijfsvoering is Enexis Holding N.V. blootgesteld aan een aantal risico's, zoals onder meer: marktrisico, kredietrisico, solvabiliteits-/liquiditeitsrisico en procesrisico. Het beleid is er mede op gericht om de impact van de vermelde risico's op de financiële resultaten en het vermogen te minimaliseren. Hiervoor kan Enexis Holding N.V. financiële instrumenten/derivaten inzetten.

MARKTRISICO

Marktrisico is het risico dat gelopen wordt met betrekking tot waardeveranderingen in kasstromen en financiële instrumenten als gevolg van gewijzigde marktrente, valutakoersen en marktprijzen. Enexis Holding N.V. en haar groepsmaatschappijen houden geen financiële instrumenten voor handelsdoeleinden aan.

Marktrisico bestaat uit renterisico, valutarisico en grondstofprijrisico:

RENTERISICO

Het renterisico bestaat enerzijds uit het risico dat de rentecomponent in de regulatorische vergoeding in de toekomst lager uitvalt. Dit heeft een drukkend effect op de inkomsten van Enexis. Tevens kan de rentevergoeding lager zijn dan de uit hoofde van bestaande leningsovereenkomsten vastgelegde rente en anderzijds uit het risico dat de te betalen rente met betrekking tot toekomstige financieringen hoger uitvalt dan de huidige marktrente. Daarnaast is er een risico dat de waarde van een financieel instrument wijzigt als gevolg van veranderingen in markttrentes.

Basis voor het renterisicobeleid is spreiding. Door spreiding in (her)financiering en looptijd van leningen, rentevaststelling en rente-typische looptijd (vast of variabel), soort lening en eventueel geografische spreiding over financieringsmarkten, wordt beschikbaarheid zeker gesteld en wordt het renterisico beperkt.

Enexis Holding N.V. heeft verder binnen het vastgestelde beleid de mogelijkheid om gebruik te maken van derivaten voor de afdekking van bepaalde risicoposities, zoals onder meer het renterisico. In 2021 heeft Enexis Holding N.V. evenals in 2020, geen gebruik gemaakt van derivaten ten behoeve van het afdekken van renterisico's en ook geen derivaten uitstaan.

Vorderingen

Enexis beperkt het renterisico op vorderingen op twee manieren:

- het afstemmen van de looptijden van de vorderingen, waaronder de financiële activa zoals kortlopende deposito's, op de liquiditeitsprognose; en
- het vooraf contractueel overeenkomen van rentepercentages met betrekking tot de financiële activa tot aan de einddatum van de afgesloten contracten. Slechts een deel van de overtollige liquide middelen kan omwille van spreiding en flexibiliteit belegd worden met een korte horizon c.q. tegen variabele rente.

Vreemd vermogen

De rentedragende leningen kennen ultimo 2021 de navolgende looptijden, rentepercentages en vervaldagen:

€ miljoen	Nominale waarde	Boekwaarde	Contractuele einddatum	Initiële looptijd (jaren)	Resterende looptijd (jaren)	Rente
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche A)	422	422	30 november 2080	60	58,9	2,1%
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche B)	78	78	30 november 2080	60	58,9	1,4%
Beursgenoteerde groene obligatielening	500	491	14 april 2033	12	11,3	0,4%
Beursgenoteerde groene obligatielening	500	498	17 juni 2032	12	10,5	0,6%
Beursgenoteerde obligatielening	500	497	2 juli 2031	12	9,5	0,8%
Beursgenoteerde obligatielening	500	496	28 april 2026	10	4,3	0,9%
Beursgenoteerde obligatielening	500	499	20 oktober 2023	8	1,8	1,5%
Beursgenoteerde obligatielening	300	300	26 januari 2022	10	0,1	3,4%
Onderhandse groene lening	2	2	26 april 2023	10	1,4	1,7%
Leaseverplichting	106	106	diversen	diversen	7,2	0,2%
Totaal	3.408	3.389				

De reële waarde van de rentedragende leningen (exclusief leaseverplichtingen) bedraagt circa € 3.350 miljoen ultimo 2021 (ultimo 2020: € 3.025 miljoen). De reële waarde is voor de obligatieleningen conform beursnotering en voor de overige leningen, waaronder de converteerbare hybride aandeelhouderslening, conform de berekeningssystematiek op basis van de Euro Utility (A) BFV rentecurve per 31 december 2021. Bij de berekening van de reële waarde van de converteerbare hybride aandeelhouderslening wordt rekening gehouden met een opslag voor het achtergestelde en illiquide karakter. De reële waarde van de rentedragende leningen is toegenomen door de in 2021 uitgegeven beursgenoteerde groene obligatielening van € 500 miljoen. Daartegenover staat dat de uitgifte van Euro Commercial Paper en bilaterale kasgeldleningen ultimo 2021 is afgenomen ten opzichte van ultimo 2020 met in totaal € 70 miljoen.

Per ultimo 2021 waren alle rentedragende leningen vastrentend.

De obligatieleningen betreffen zogenoemde level 1 financiële instrumenten. Dit houdt voor Enexis Holding N.V. in dat de reële waarde gebaseerd is op genoteerde prijzen in een actieve markt. De overige leningen, waaronder de converteerbare hybride aandeelhouderslening, betreffen zogenoemde level 2 financiële instrumenten. Dit houdt voor Enexis Holding N.V. in dat de reële waarde gebaseerd wordt op discontering van de nominale cashflows tegen uit de markt afkomstige disconteringscurves.

VALUTARISICO

Enexis kan geconfronteerd worden met valutarisico in geval van uitgifte van financieringsinstrumenten en het doen van inkopen in een andere valuta dan de euro. Als beleid geldt dat Enexis Holding N.V. bij uitgifte van financieringsinstrumenten in vreemde valuta het koersrisico grotendeels direct indekt.

Het totaalbedrag aan liquiditeiten, vorderingen en verplichtingen in vreemde valuta is eind 2021 minimaal, waardoor valutarisico's en gevoeligheid voor koersveranderingen niet relevant zijn. In 2021 heeft Enexis Holding N.V. evenals in 2020, geen gebruik gemaakt van derivaten ten behoeve van het afdekken van valutarisico's en ook geen derivaten ter afdekking van valutarisico's uitstaan.

GRONDSTOFPRIJSRISICO

Enexis is met name blootgesteld aan fluctuaties van energieprijzen. Met de inkoop van energie worden netverliezen gecompenseerd. Het energie prijsrisico wordt in belangrijke mate beperkt door de prijs steeds enkele jaren vooruit vast te leggen door middel van termijn aankopen, waardoor aan het begin van het jaar de geprognosticeerde hoeveelheid fysiek reeds is ingekocht.

De termijncontracten worden afgesloten voor eigen gebruik en kwalificeren daarom niet als derivaten conform IFRS 9. De termijncontracten zijn per ultimo 2021 om deze reden niet in de balans opgenomen. Voor een nadere toelichting op de meerjarige financiële verplichtingen uit hoofde van de termijncontracten, wordt verwezen naar noot 34. Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa.

KREDIETRISICO

Het kredietrisico is het risico van een verlies dat ontstaat als een tegenpartij niet kan of zal voldoen aan haar verplichtingen. Het grootste deel van de activiteiten van Enexis Holding N.V. en haar groepsmaatschappijen is gereguleerd. De debiteurenrisico's in gereguleerde markten zijn lager dan die in geliberaliseerde energiemarkten. Voor alle kleinverbruikersdebiteuren inzake de te betalen netwerkvergoedingen worden de vorderingen geïnd door energieleveranciers die debiteurenrisico op de eindklanten dragen. Enexis Netbeheer B.V. heeft daarentegen wel een debiteurenrisico op de energieleveranciers. Ondanks de gestegen energieprijzen in 2021 is het debiteurenrisico op energieleveranciers niet significant toegenomen.

Het maximale kredietrisico is in beginsel gelijk aan de boekwaarde van de vorderingen en vlottende activa.

Liquiditeitsoverschotten worden tegen marktconforme voorwaarden uitgezet bij financiële instellingen en fondsen die onder toezicht staan van een centrale bank of wettelijk aangewezen toezichthouder en Nederlandse landelijke of regionale netbeheerders die voldoen aan vastgelegde minimale ratingvereisten, of bij de Nederlandse overheid in door haar gegarandeerd waardepapier. Tevens wordt een risicospreiding van beleggingen nagestreefd door het hanteren van tegenpartijlimieten gekoppeld aan minimale ratingvereisten.

SOLVABILITEITS- EN LIQUIDITEITSRISICO**SOLVABILITEITSRISICO**

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat het eigen vermogen of het garantievermogen op lange termijn onvoldoende is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Voor zowel Enexis Holding N.V. als Enexis Netbeheer B.V. streven we naar minimaal een A credit rating profiel (A/A2 met stable outlook). Bewaking van deze doelstelling vindt plaats op basis van vastgestelde minimale financiële kengetallen zoals opgenomen in hoofdstuk 'Kapitaalbeheer'. Deze credit rating verschaft Enexis Holding N.V. een goede toegang tot de internationale kapitaalmarkten.

LIQUIDITEITSRISICO EN CONTRACTUELE LOOPTIJDANALYSE**Liquiditeitsrisico**

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Enexis Groep niet aan haar betalingsverplichtingen op korte termijn kan voldoen.

Enexis Holding N.V. streeft naar minimaal een "adequaat" liquiditeitsprofiel conform de geldende definities van rating agency S&P voor gereguleerde netwerkbedrijven, wat onder meer betekent dat de liquiditeitsbehoefte altijd voor een jaar vooruit gedekt moet zijn met een veiligheidsbuffer van 10%. Enexis Holding N.V. toetst haar liquiditeitsprofiel en stuurt deze op regelmatige basis bij op lange, middellange en korte termijn.

Ter afdekking van het liquiditeitsrisico heeft Enexis Holding N.V. onder meer een gecommitteerde Revolving Credit Facility (RCF) beschikbaar van € 850 miljoen tot december 2024 en € 686 miljoen tot december 2025.

In 2021 heeft Enexis Holding N.V. geen gebruik gemaakt van deze RCF, maar ze houdt deze in stand voor een eventuele onvoorziene liquiditeitsbehoefte. Voor het in stand houden van de RCF heeft Enexis Holding N.V. contractuele verplichtingen richting de participerende banken.

Deze verplichtingen liggen, naast een vergoeding voor beschikbaarheid, voornamelijk op het vlak van informatievoorziening aan de betrokken banken, en overige, voor deze faciliteiten gebruikelijke algemene convenanten als 'pari passu' en 'negative pledge'. De RCF kent geen financiële convenanten.

Daarnaast hebben Enexis Holding N.V., Enexis Netbeheer B.V., Enexis Vastgoed B.V., Enexis Personeel B.V., Fudura B.V. en Enpuls B.V. alle bankrekeningen in een cashpool ondergebracht. Aan deze cashpool is een niet-gecommitteerde kredietfaciliteit van € 30 miljoen verleend.

Eind 2021 had Enexis Holding N.V. geconsolideerd per saldo een positief kassaldo van € 107 miljoen, waarvan € 105 miljoen aan overtollige liquiditeiten op geldmarktfondsen is geplaatst (ultimo 2020: per saldo € 47 miljoen positief).

Contractuele looptijdanalyse

De navolgende tabel laat de contractuele niet-gedisconteerde kasstromen zien geldend per ultimo 2021:

€ miljoen	< 1 mnd	< 3 mnd	3-12 mnd	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	0	0	0	1.072	1.986	3.058
Handelsschulden en overige te betalen posten	168	0	118	0	0	286
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	303	5	23	0	0	331
Rente over rentedragende verplichtingen	1	0	31	96	86	214
Totaal	472	5	172	1.168	2.072	3.889

Ultimo 2020 bedroegen de contractuele niet-gedisconteerde kasstromen:

€ miljoen	< 1 mnd	< 3 mnd	3-12 mnd	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	0	0	0	883	1.989	2.872
Handelsschulden en overige te betalen posten	177	0	119	0	0	296
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	73	5	26	0	0	104
Rente over rentedragende verplichtingen	0	0	39	100	92	231
Totaal	250	5	184	983	2.081	3.503

PROCESRISICO

Het procesrisico omvat de risico's samenhangend met de inrichting van de organisatie, de procedures en activiteiten van de Treasury-afdeling van Enexis Holding N.V. Deze risico's worden afgedekt middels een organisatorische functiescheiding tussen frontoffice en backoffice, alsmede door middel van het vastgestelde financieringsbeleid, het Treasury Statuut, het Treasury Control Framework en daaraan gerelateerde interne assessments en interne audits.

KAPITAALBEHEER

Het kapitaal dat door de onderneming beheerd wordt, omvat het door aandeelhouders gestorte aandelenkapitaal en de opgebouwde algemene reserves.

Het kapitaalbeheer van Enexis Groep is gericht op een financieel gezonde kapitaalstructuur en het behoud van een minimale A credit rating profiel (A/A2 met stable outlook) voor Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V. Dit ter ondersteuning van de continuïteit van haar bedrijfsprocessen en het kunnen realiseren van geplande investeringen.

Daarbij wordt ernaar gestreefd om voor aandeelhouders de, door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) vastgestelde, eigenvermogensvergoeding te realiseren, met inachtneming van de belangen van vreemd vermogen verschaffers en andere belanghebbenden ('Stakeholders') van Enexis Groep.

Om de doelstelling van handhaving van minimaal een A credit rating profiel en een financieel gezonde kapitaalstructuur te realiseren, worden de navolgende financiële kengetallen nagestreefd:

	Norm	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
FFO-rentedekking ¹	≥ 3,5	19,3	15,8
FFO/netto rentedragende schulden ¹	≥ 16%	22%	20%
Netto rentedragende schulden/(eigen vermogen + netto rentedragende schulden) ¹	≤ 60%	41%	39%

¹ Zie definities in hoofdstuk Begrippenlijst.

De lange termijn credit rating afgegeven door Standard & Poor's (S&P) voor Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V. is gewijzigd naar A+ met een negative outlook (was A+ stable outlook). Door de lagere regulatorische vergoeding voor vermogenskosten gedurende 2022-2026 acht S&P het namelijk niet waarschijnlijk dat Enexis de financiële ratio FFO/netto rentedragende schulden zonder extra maatregelen binnen de komende 24 maanden boven de drempelwaarde kan houden die past bij de huidige credit rating. Door Moody's wordt alleen een credit rating afgegeven voor Enexis Holding N.V. en deze bleef ongewijzigd op Aa3 stable outlook. De lange termijn credit ratings eind 2021 van Aa3/A+, voldoen aan de interne eisen voor het behoud van een A credit rating-profiel.

De korte termijn credit rating van Enexis Holding N.V. is per ultimo 2021: P-1 (Moody's) en A-1 (Standard and Poor's) en zijn ongewijzigd.

Door naleving van de financiële kengetallen en de handhaving van de credit rating-doelstelling wordt ruimschoots voldaan aan wettelijke verplichtingen (Besluit financieel beheer netbeheerders) inzake vermogensverhoudingen en kredietwaardigheid, alsmede aan de financiële convenanten uit bestaande financieringsovereenkomsten.

Enexis Groep beheert haar kapitaalstructuur en past deze aan, met inachtneming van de nagestreefde minimale financiële kengetallen, aan veranderende economische omstandigheden en wettelijke of regulatorische verplichtingen. Ten behoeve van het handhaven of aanpassen van de kapitaalstructuur kan Enexis Groep onder bepaalde voorwaarden haar dividendbeleid aanpassen, kapitaal uitkeren aan aandeelhouders of nieuwe aandelen uitgeven.

CONCERNFINANCIERING

Binnen Enexis Groep is sprake van concernfinanciering, hetgeen betekent dat Enexis Holding N.V. de benodigde financiering voor de gehele Enexis Groep aantrekt in de externe kapitaal- en geldmarkt, alsmede, indien noodzakelijk, gebruik maakt van, met banken overeengekomen, kredietfaciliteiten. Voorts hebben alle vennootschappen een rekening-courantverhouding met Enexis Holding N.V. zodat onderlinge vorderingen en schulden intern met elkaar kunnen worden verrekend.

De extern aangetrokken financiering wordt intercompany aan andere groepsmaatschappijen doorgeleend, via de bankrekeningen dan wel interne rekening-courantverhouding van de groepsmaatschappijen afgewikkeld en in de gezamenlijke cashpool opgenomen. Binnen de cashpool is er sprake van rente- en saldocompensatie ("Notional cashpooling"). De intercompanyleningen en de cashpoolstructuur voldoen aan de wettelijke vereisten voor de concernfinanciering van netwerkbedrijven, waarbij de netbeheerder geen zekerheden mag stellen of aansprakelijkheid op zich neemt voor de financiering van niet-gereguleerde activiteiten.

Voor de financieringscondities en de rentetarieven van intercompanyleningen wordt onderscheid gemaakt naar de gereguleerde activiteiten en de niet-gereguleerde activiteiten. Concernfinanciering voor gereguleerde activiteiten vindt plaats op basis van gelijkwaardige condities en rentetarieven, vergeleken met de extern aangetrokken financiering door Enexis Holding N.V., ervan uitgaande dat Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V., als netbeheerder met de gereguleerde activiteiten, beide een gelijke kredietwaardigheid/credit rating hebben. Concernfinanciering voor niet-gereguleerde activiteiten vindt plaats tegen condities en rentetarieven op at arm's length-basis, hetgeen resulteert in een marktconforme kredietopslag bovenop de reguliere marktrente overeenkomend met het ingeschatte kredietrisico van de betreffende vennootschap.

Financiering van deelnemingen vindt eveneens plaats vanuit Enexis Holding N.V. tegen at arm's length-condities en een per deelneming vastgestelde, marktconforme kredietopslag bovenop de reguliere marktrente.

Voor de rentetarieven binnen de gezamenlijke cashpool wordt eveneens onderscheid gemaakt naar gereguleerde en niet-gereguleerde activiteiten, door de inrichting van 2 sub-cashpools. De sub-cashpool gereguleerd omvat de bankrekeningen van Enexis Netbeheer B.V. en de rentetoerekening is gebaseerd op het met de bank overeengekomen rekening-couranttarief. De sub-cashpool niet-gereguleerd omvat de bankrekeningen van de overige groepsmaatschappijen inclusief Enexis Holding N.V., waarbij een marktconforme kredietopslag geldt boven op het banktarief.

De voordelen van de concernfinanciering worden toegerekend aan Enexis Holding N.V. en Enexis Netbeheer B.V.

33. INFORMATIE VERBONDEN PARTIJEN

Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme prijzen en voorwaarden. Vorderingen en schulden ultimo boekjaar worden afgewikkeld tegen contante betalingen. Er zijn geen garanties ontvangen dan wel afgegeven betreffende de vorderingen en schulden van verbonden partijen. De waardecorrectie in verband met oninbaarheid is nihil.

In 2021 onderscheidde Enexis Holding N.V. als verbonden partijen de aandeelhouders, de daaraan gelieerde entiteiten, deelnemingen en topfunctionarissen. De aandelen van Enexis Holding N.V. worden gehouden door provincies en gemeenten.

Met de grootaandeelhouders (belang > 20%) hebben gedurende het jaar 2021, anders dan uit hoofde van reguliere activiteiten, geen inkooptransacties plaatsgevonden. Ultimo 2021 bedroeg het totaalbedrag aan schulden nihil.

De door de aandeelhouders verstrekte aandeelhoudersleningen bedroegen per ultimo 2021 € 500 miljoen (2020: € 500 miljoen). De over deze leningen betaalde rentevergoedingen bedroegen in 2021 € 10 miljoen (2020: € 3 miljoen). De aan aandeelhouders betaalde dividenduitkering bedroeg € 75 miljoen (2020: € 105 miljoen).

Met aan aandeelhouders gelieerde entiteiten hebben geen transacties plaatsgevonden anders dan uit hoofde van reguliere bedrijfsactiviteiten.

Met eigen deelnemingen en participaties hebben voor € 2 miljoen (2020: € 2 miljoen) aan verkooptransacties en voor € 30 miljoen (2020: € 21 miljoen) aan inkooptransacties plaatsgevonden.

Ultimo 2021 bedroeg het totaalbedrag aan schulden aan eigen deelnemingen nihil (2020: idem).

De door Enexis Holding N.V. aan deelnemingen verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2021 € 19 miljoen (2020: € 20 miljoen). De door deelnemingen aan Enexis Holding N.V. verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2021 nihil (2020: idem).

In 2021 is van deelnemingen € 8 miljoen dividend ontvangen (2020: nihil).

De topfunctionarissen betreffen de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Transacties met topfunctionarissen hebben louter betrekking op beloningen. Voor de toelichting wordt verwezen naar noot 35. Bezoldiging Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.

De niet in de consolidatie van Enexis Holding N.V. betrokken deelnemingen van Enexis Holding N.V. of de aan haar gelieerde entiteiten zijn hieronder weergegeven.

	Statutaire zetel	Aandeel Enexis Holding N.V. 31 december 2021	Aandeel Enexis Holding N.V. 31 december 2020	Onderdeel van
ZEBRA Gasnetwerk B.V. ¹	Bergen op Zoom	67%	67%	Enexis Netbeheer B.V.
Energie Data Services Nederland B.V.	Arnhem	23%	23%	Enexis Netbeheer B.V.

¹ Deelneming wordt niet in de consolidatie betrokken omdat er geen sprake is van beslissende zeggenschap (besluitvorming met meerderheid van 75%).

34. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Ultimo 2021 bedragen de meerjarige financiële verplichtingen (m.u.v. inkoop van materialen) € 333 miljoen (2020: € 200 miljoen).

€ miljoen	2021			2020		
	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Serviceovereenkomsten	13	0	0	12	0	0
ICT	32	21	0	26	30	0
Netverlies	79	170	0	65	50	0
Investerings- en financieringsverplichting	12	3	0	11	3	0
Overig	1	2	0	0	2	1
Totaal	137	196	0	114	85	1

GERECHTELIJKE PROCEDURES EN JURIDISCHE GESCHILLEN

Ultimo 2021 was Enexis Holding N.V. inclusief haar groepsmaatschappijen betrokken bij verschillende rechtszaken en juridische geschillen. Op basis van financieel risico zijn met betrekking tot de ontvangen claims daar waar nodig voorzieningen getroffen of zijn verplichtingen verwerkt in de jaarrekening.

AFGEGEVEN GARANTIES

Enexis Holding N.V. heeft middels haar groepsmaatschappijen Enexis Netbeheer B.V., Enexis Personeel B.V., Fudura B.V., Enexis Vastgoed B.V. en Enpuls B.V. in totaal voor € 6 miljoen garanties afgegeven ten behoeve van derden (2020: € 6 miljoen).

Bij de verkooptransactie van Ziut in 2017 zijn aan SPIE garanties afgegeven. Het betreft Titel garanties, fiscale garanties en waarborgen die zijn ontstaan in de periode voorafgaande aan de verkoop, waarbij aansprakelijkheid tot maximaal 7 jaar na transactiedatum is gelimiteerd en waarbij tevens drempelbedragen zijn overeengekomen.

LESSOR VORDERINGEN

Als lessor heeft Enexis Groep activa in operationele lease beschikbaar gesteld voornamelijk bestaande uit compactstations, velden en transformatoren. De leasevorderingen hebben een looptijd tussen de 5 en 15 jaar. Alle leaseovereenkomsten bevatten een clause om de leasebedragen op basis van het prijspeil per 1 juli jaarlijks bij te stellen. Er zijn geen garanties op de restwaardes van de in lease verstrekte activa voorzien. De uit de operationele lease voortkomende huurvorderingen bedragen € 114 miljoen (2020: € 128 miljoen). De in operationele lease beschikbaar gestelde activa zijn eigendom van Fudura B.V. Deze activa zijn ultimo 2021 gekwalificeerd als aangehouden voor verkoop. Voor meer informatie wordt verwezen naar noot 21. Activa aangehouden voor verkoop.

RISICOMANAGEMENT

Enexis Groep heeft, om de risico's te verkleinen ten aanzien van de uitgeleende activa (als lessor), in haar leasecontracten eigendomsvoorbehoud opgenomen. Verder is in de algemene voorwaarden een punt opgenomen met betrekking tot schadevergoeding in geval van contractbreuk.

De minimale huurvorderingen van de niet-annuleerbare operationele lease per 31 december 2021 (en 2020) is als volgt:

€ miljoen	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal 2021
Compactstations	4	11	7	22
Velden	4	12	6	22
Transformatoren	15	36	17	68
Overig	0	1	1	2
Totaal	23	60	31	114

€ miljoen	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal 2020
Compactstations	4	12	7	23
Velden	5	14	6	25
Transformatoren	16	43	20	79
Overig	0	0	1	1
Totaal	25	69	34	128

35. BEZOLDIGING RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

WNT-VERANTWOORDING

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is niet van toepassing op Enexis Holding N.V., maar op Enexis Netbeheer B.V. Tot en met boekjaar 2020 heeft Enexis de WNT-verantwoording opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. Hierin werd verantwoording afgelegd over de naleving van de WNT op basis van de bezoldiging die de leden van de Raad van

Bestuur en Raad van Commissarissen ontvangen voor hun werkzaamheden voor Enexis Groep als geheel. Recente ontwikkelingen in de uitleg van de WNT hebben geleid tot de keuze van Enexis om met ingang van boekjaar 2021 niet langer in deze jaarrekening een WNT-verantwoording op te nemen.

In de jaarrekening van Enexis Netbeheer B.V. wordt de wettelijk verplichte WNT-verantwoording opgenomen die ziet op de bezoldiging van de topfunctionarissen voor hun werkzaamheden voor Enexis Netbeheer B.V. In de jaarrekening van Enexis Holding N.V. wordt de totale beloning van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van Enexis Holding N.V. opgenomen die zij ontvangen voor hun werkzaamheden voor Enexis Groep als geheel.

BELONINGSBELEID RAAD VAN BESTUUR

Het beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. is op 5 december 2012 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgesteld en in werking getreden op 1 januari 2013. Hierin is besloten de beloning voor de Raad van Bestuur van Enexis vast te stellen binnen de kaders van de Wet Normering Topinkomens (WNT). De beloning voor de leden van de Raad van Bestuur bestaat uit een bruto jaarsalaris, pensioenvoorziening en overige arbeidsvoorwaarden.

VAST BRUTO MAANDSALARIS

Aangezien het beloningsniveau van functies met vergelijkbare complexiteit en maatschappelijke impact ruim boven de absoluut gemaximeerde norm van de WNT is gelegen, is besloten de beloning voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van Enexis vast te stellen op het niveau dat maximaal is toegestaan door de WNT. In het beloningsbeleid is geen variabele beloning opgenomen.

PENSIOEN

De leden van de Raad van Bestuur nemen deel in de pensioenregeling zoals die is ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds ABP, in overeenstemming met het voor de werknemers van Enexis geldende pensioenreglement. De leden van de Raad van Bestuur zijn een eigen bijdrage verschuldigd voor deelname aan de pensioenregeling.

OVERIGE ARBEIDSVORWAARDEN

Enexis Personeel B.V., een dochtermaatschappij van Enexis Holding N.V., dient als werkgever van de leden van de Raad van Bestuur. Met alle leden van de Raad van Bestuur is, volgens het eind 2012 vastgestelde beloningsbeleid, een contract voor onbepaalde tijd aangegaan. Dit beleid wijkt af van de richtlijnen in de Corporate Governance Code. De Raad van Commissarissen ziet echter geen aanleiding een beleid te volgen waarin contracten voor bepaalde tijd worden afgesloten. Een beleid met arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd voldoet, aangezien er voldoende mogelijkheden zijn om maatregelen te treffen in geval van niet-functionerende leden van de Raad van Bestuur.

Als uitgangspunt geldt dat de cao Netwerkbedrijven en de bedrijfs-cao Enexis, die beide van toepassing zijn voor het personeel werkzaam bij Enexis, niet voor de leden van de Raad van Bestuur gelden. Relevante arbeidsvoorwaarden

voortvloeiend uit deze cao's kunnen evenwel, indien en voor zover passend binnen de WNT, van toepassing worden verklaard. Leden van de Raad van Bestuur hebben daardoor recht op de vakantie- en verlofdagen, pensioenregeling en de arbeidsongeschiktheidsregeling volgens de bepalingen in de cao Netwerkbedrijven. Het beleid omvat voor het overige een vaste onkostenvergoeding, een auto van de zaak, een ongevallenverzekering en een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering. Er zijn geen leningen of voorschotten verstrekt aan de leden van de Raad van Bestuur.

UITVOERING BELONINGSBELEID

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor de uitvoering van het vastgestelde beloningsbeleid van de Raad van Bestuur.

BELONINGSBELEID RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft het beloningsbeleid voor de leden van de Raad van Commissarissen op 18 april 2016 vastgesteld. De maximale vergoeding voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen bedraagt 15% en voor de leden 10% van het algemene WNT-bezoldigingsmaximum. De leden van de Raad van Commissarissen hebben tevens recht op een onkostenvergoeding. Voor de leden van de Raad van Commissarissen is een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

BELONING RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

De beloning van de Raad van Bestuur bedroeg in 2021 € 1,02 miljoen (2020: € 0,79 miljoen)¹. De toename wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de Raad van Bestuur met ingang van september 2020 is uitgebreid van twee naar vier leden. De beloning van de Raad van Commissarissen bedroeg in 2021 € 0,11 miljoen (2020: € 0,10 miljoen). In onderstaande tabel is een nadere specificatie opgenomen van de beloning van de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. Een dergelijke specificatie is niet opgenomen voor de Raad van Commissarissen, aangezien de volledige vergoeding toeziet op de categorie 'Periodieke beloningen'.

€ miljoen	2021	2020
Periodieke beloningen	0,82	0,60
Pensioenlasten en andere beloningen op termijn	0,12	0,11
Uitkeringen bij beëindiging van dienstverband	0,08	0,08
Totaal	1,02	0,79

36. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die impact hebben op deze jaarrekening.

¹ De beloning van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen zoals opgenomen in noot 35 is inclusief sociale lasten en er is uitgegaan van de kosten die toe te rekenen zijn aan het boekjaar. Het gehanteerde bezoldigingsbegrip wijkt derhalve af van het bezoldigingsbegrip zoals opgenomen in de Wet Normering Topinkomens.

ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2021

ENKELVOUDIGE WINST-EN-VERLIESREKENING

€ miljoen	Noot	2021	2020
Resultaat deelnemingen in groepsmaatschappijen	37	216	152
Overige bedrijfskosten	38	1	0
Bedrijfsresultaat		215	152
Financiële baten	39	38	41
Financiële lasten	39	44	43
Financiële baten en lasten		-6	-2
Resultaat vóór belastingen		209	150
Belastingen	40	-10	-42
Resultaat na belastingen		199	108

ENKELVOUDIGE BALANS

(VOOR VOORSTEL WINSTBESTEMMING)

€ miljoen	Noot	31 december 2021	31 december 2020
Activa			
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	41	4.663	4.519
Overige financiële vaste activa	42	2.542	2.351
Vaste activa		7.205	6.870
Vorderingen	43	173	404
Overige financiële activa (kortlopend)	44	415	13
Liquide middelen	45	107	47
Vlottende activa		695	464
Totaal activa		7.900	7.334

€ miljoen	Noot	31 december 2021	31 december 2020
Passiva			
Geplaatst en gestort aandelenkapitaal		150	150
Agioreserve		2.436	2.436
Hedgereserve		0	-1
Algemene reserve		1.456	1.423
Resultaat van het boekjaar		199	108
Eigen vermogen	46	4.241	4.116
Latente belastingen	47	354	335
Voorzieningen		354	335
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	48	2.983	2.789
Langlopende verplichtingen		2.983	2.789
Handelsschulden en overige te betalen posten	49	20	18
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	50	300	70
Winstbelasting	51	2	6
Kortlopende verplichtingen		322	94
Totaal passiva		7.900	7.334

TOELICHTINGEN OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

De enkelvoudige jaarrekening van Enexis Holding N.V. is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De gebruikte waarderingsgrondslagen zijn dezelfde als die gebruikt worden voor de geconsolideerde jaarrekening volgens de bepalingen van artikel 362 lid 8 Titel 9 Boek 2 BW, waarbij investeringen in groepsmaatschappijen worden verantwoord op basis van de equity-methode van de activa.

De enkelvoudige jaarrekening van Enexis Holding N.V. bevat de enkelvoudige winst-en-verliesrekening, het enkelvoudig overzicht van het totaalresultaat en de enkelvoudige balans. De toelichtingen bij de in de enkelvoudige jaarrekening opgenomen financiële overzichten maken integraal deel uit van de enkelvoudige jaarrekening van Enexis Holding N.V.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap. Van de aandelen van Enexis wordt ca. 76% gehouden door vijf Nederlandse provincies en ca. 24% door 85 gemeenten.

De waardering van de in de consolidatie betrokken partijen vindt plaats volgens de equity-methode die is gebaseerd op de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening. Hierbij wordt het economisch belang aanvankelijk gewaardeerd tegen kostprijs, waarbij de boekwaarde na eerste opname wordt verhoogd of verlaagd met het aandeel in het resultaat. Ontvangen dividenden worden op de boekwaarde in mindering gebracht.

De functionele valuta van Enexis Holding N.V. is de euro. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's. Voor de grondslagen verwijzen wij naar de grondslagen voor de financiële verslaggeving van de geconsolideerde jaarrekening.

NOTEN BIJ DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

37. RESULTAAT DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

€ miljoen	2021	2020
Enexis Netbeheer B.V.	185	143
Fudura B.V.	23	20
Enexis Vastgoed B.V.	0	0
Enexis Personeel B.V.	16	0
Enpuls B.V.	-8	-11
Totaal	216	152

Enexis Personeel B.V. en Enexis Vastgoed B.V. zijn volledig dienstbaar voor de andere binnen Enexis Groep opererende entiteiten op grond waarvan een volledige kostenverrekening plaatsvindt.

38. OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

€ miljoen	2021	2020
Overige bedrijfskosten	1	0
Totaal	1	0

39. FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

De rentebaten en -lasten worden op basis van tijdsevenredigheid toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben, onder toepassing van de effectieve rentemethode. Aan investeringsprojecten waarvan de geschatte looptijd langer dan 12 maanden is, wordt bouwrente toegerekend.

€ miljoen	2021	2020
Rentebaten	38	41
Totaal financiële baten	38	41
Overige rentelasten	44	43
Totaal financiële lasten	44	43
Totaal, per saldo lasten	-6	-2

De toename van de financiële lasten wordt veroorzaakt door herfinanciering van de in november 2020 afgeloste obligatielening van € 500 miljoen met een rente van 1,875%. Deze obligatielening is medio 2020 geherfinancierd met de converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche A en B) van € 500 miljoen met een hogere rente van gemiddeld 2,03%. Daarnaast vallen de rentelasten op deze aandeelhouderslening alsmede de rentelasten op de eerste groene obligatielening van € 500 miljoen met een rente van 0,625% uitgegeven in juni 2020 volledig in de financiële baten en lasten in 2021.

De toename wordt daarnaast veroorzaakt door de uitgifte van de tweede groene obligatielening in april 2021 van € 500 miljoen met een rente van 0,375% alsmede vanwege hogere rentelasten op deposito's en in geldmarktfondsen geplaatste overtollige liquiditeiten.

40. BELASTINGEN

Als hoofd van de fiscale eenheid vennootschapsbelasting is Enexis Holding N.V. aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde winstbelasting. De belasting over het resultaat van de verslagperiode omvat de over de verslagperiode verschuldigde winstbelasting, uitgestelde winstbelasting en de correcties uit voorgaande jaren. Hiermee is de vennootschapsbelasting verrekend die door Enexis Holding N.V. binnen de fiscale eenheid wordt doorberekend aan de groepsvennootschappen die zijn opgenomen in de fiscale eenheid.

Belastingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor zover zij betrekking hebben op posten die rechtstreeks zijn opgenomen in het eigen vermogen.

€ miljoen	2021	2020
Winstbelasting	10	42
Totaal winstbelasting	10	42

De winstbelasting over 2021 bedraagt € 10 miljoen, welke grotendeels verklaard wordt door een eenmalige belastinglast van € 11 miljoen. Met ingang van het jaar 2022 stijgt het toptarief in de vennootschapsbelasting naar 25,8% (2021: 25%). Deze wijziging heeft geleid tot een herberekening van de latente belastingverplichting en daarmee tot een eenmalige belastinglast van € 11 miljoen. In het boekjaar 2020 bedroeg de eenmalige belastinglast in verband met aanpassing van het (aangekondigde) toptarief vennootschapsbelasting € 42 miljoen.

De te betalen vennootschapsbelasting wordt vereffend met de onderliggende groepsmaatschappijen op basis van commerciële resultaten, rekening houdende met de fiscaal geldende vrijstellingen en niet-aftrekbare bedragen. Bij wijzigingen in de groepssamenstelling worden latente belastingposities verrekend tussen Enexis Holding N.V. en de betrokken groepsmaatschappij(en).

De effectieve belastingdruk voor de gehele groep is in 2021 28,61% (2020: 46,18%), zoals toegelicht in noot 11. Belastingen van de geconsolideerde jaarrekening. Doordat een aanzienlijk deel van de vennootschapsbelasting toegerekend wordt aan groepsvennootschappen, is de effectieve belastingdruk voor Enexis Holding N.V. in 2021 3,73% (2020: 28,07%). De effectieve belastingdruk voor Enexis Holding N.V. wordt in 2021 in grote mate beïnvloed door de eenmalige belastinglast van € 11 miljoen.

41. DEELNEMINGEN IN GROEPSMAATSCHAPPIJEN

€ miljoen	2021	2020
Enexis Netbeheer B.V.	4.431	4.318
Fudura B.V.	174	151
Enexis Vastgoed B.V.	14	14
Enexis Personeel B.V.	16	0
Enpuls B.V.	28	36
Saldo per 31 december	4.663	4.519

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen is als volgt:

€ miljoen	2021	2020
Stand per 1 januari	4.519	4.440
Resultaten over het jaar	216	152
Ontvangen dividenden	-72	-111
Kapitaalstorting	0	38
Saldo per 31 december	4.663	4.519

Voor de specificatie van de resultaten over 2021 wordt verwezen naar noot 37. Resultaat deelnemingen in groepsmaatschappijen. In 2021 is € 72 miljoen aan dividend over 2020 van Enexis Netbeheer B.V. ontvangen. In 2021 heeft geen kapitaalstorting plaatsgevonden (2020: € 38 miljoen).

Voor verdere informatie over de deelnemingen in groepsmaatschappijen wordt verwezen naar noot 54. Deelnemingen en joint arrangements.

42. OVERIGE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

In de geconsolideerde jaarrekening worden te verwachten kredietverliezen inzake leningen en vorderingen op geconsolideerde deelnemingen geëlimineerd. Voor de enkelvoudige jaarrekening geldt dat voor leningen aan en vorderingen op geconsolideerde deelnemingen een verwacht kredietverlies in mindering wordt gebracht op de verstrekte leningen en vorderingen. Bij de waardering van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode wordt de deelneming beschouwd als een samenstel van activa en passiva en niet als een ondeelbaar actief. Het effect van te verwachten kredietverliezen ('expected credit loss') op leningen en vorderingen op de deelnemingen wordt eveneens geëlimineerd.

€ miljoen	2021	2020
Leningen aan groepsmaatschappijen	2.531	2.338
Leningen aan participaties	11	13
Totaal	2.542	2.351

De voorwaarden zoals gesteld in de huidige financiering vereisen dat er geen contractuele noch een structurele achterstelling van bestaande leningen ten opzichte van nieuwe externe financiering ontstaat. Om 'structural subordination' te voorkomen wordt externe financiering aangegaan door Enexis Holding N.V. Vanuit deze vennootschap worden de voor de bedrijfsvoering of investeringen in de energienetten benodigde middelen doorgeleend aan Enexis Netbeheer B.V. in een back-to-back-lening onder gelijke condities.

Voor de relevante condities wordt verwezen naar noot 32. Financieringsbeleid en risico's financiële instrumenten.

De leningen aan groepsmaatschappijen zijn gestegen met € 193 miljoen. Deze stijging wordt hoofdzakelijk veroorzaakt vanwege het doorlenen door Enexis Holding N.V. aan Enexis Netbeheer B.V. van de in 2021 uitgegeven groene obligatielening met een nominale waarde van € 500 miljoen en daarnaast vanwege de presentatie als kortlopend van de obligatielening (€ 300 miljoen) die in januari 2022 zal worden afgelost.

In 2021 heeft daarnaast aflossing plaatsgevonden van in totaal € 7 miljoen leningen aan groepsmaatschappijen Fudura B.V. en Enexis Vastgoed B.V. en is een nieuwe rekening-courantfaciliteit overeengekomen met Mijnwater Warmte Infra B.V. In 2021 heeft door Mijnwater Warmte Infra B.V. een trekking plaatsgevonden van € 7 miljoen onder deze rekening-courantfaciliteit. De rekening-courantfaciliteit is onder marktconforme tarieven en voorwaarden overeengekomen. De trekking van in totaal € 7 miljoen door Mijnwater Warmte Infra B.V. is verantwoord onder de langlopende overige financiële vaste activa.

De verstrekte leningen aan participaties zien toe op de trekkingen door EDSN B.V. onder de rekening-courantfaciliteit met Enexis Holding N.V. Per 31 december 2021 is € 100 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

De reële waarde van de leningen aan groepsmaatschappijen (inclusief kortlopend deel) bedraagt ultimo 2021 € 2.902 miljoen (2020: € 2.503 miljoen).

De mutaties van de overige financiële vaste activa, inclusief het kortlopende deel hiervan, is als volgt:

€ miljoen	Leningen aan groepsmaatschappijen	Leningen aan participaties	Deposito's	Totaal 2021
Stand per 1 januari 2021	2.345	19	0	2.364
Nieuwe leningen	498	7	125	630
Aflossingen	-7	-7	-25	-39
Amortisatie	2	0	0	2
Stand per 31 december 2021	2.838	19	100	2.957
Af: kortlopend deel	307	8	100	415
Totaal langlopend deel	2.531	11	0	2.542

43. VORDERINGEN

€ miljoen	2021	2020
Vorderingen op groepsmaatschappijen	154	389
Te vorderen rente op groepsmaatschappijen	19	15
Totaal	173	404

De vorderingen op groepsmaatschappijen hebben met name betrekking op de rekening-courantpositie ontstaan vanuit concernfinanciering en de afwikkeling van de af te dragen vennootschapsbelasting.

De post te vorderen rente heeft betrekking op de van Enexis Netbeheer B.V. te ontvangen rentevergoeding.

44. OVERIGE FINANCIËLE ACTIVA (KORTLOPEND)

€ miljoen	2021	2020
Verstekte leningen aan groepsmaatschappijen	307	7
Verstekte leningen aan participaties	8	6
Kortlopende deposito's	100	0
Totaal	415	13

De verstekte leningen aan groepsmaatschappijen hebben betrekking op het kortlopend deel van de aan Enexis Netbeheer B.V., Fudura B.V. en Enexis Vastgoed B.V. verstekte leningen.

De aan Enexis Netbeheer B.V. doorgeleende obligatielening ten bedrage van € 300 miljoen en een couponrente van 3,375% zal in januari 2022 worden afgelost en is daarom verantwoord onder de kortlopende overige financiële activa.

De verstekte leningen aan participaties zien toe op het kortlopend deel van de trekkingen door EDSN B.V. onder de rekening-courantfaciliteit met Enexis Holding N.V.

Per 31 december 2021 is € 100 miljoen aan overtollige liquiditeiten op kortlopende deposito's geplaatst.

45. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, normaliter gelijk aan de nominale waarde. Onder de liquide middelen worden louter de direct opeisbare liquide middelen opgenomen. Niet direct opeisbare liquide middelen worden, afhankelijk van de geldende looptijden en condities, opgenomen onder de overige financiële activa (kortlopend).

€ miljoen	2021	2020
Bank- en kassaldi	2	47
Geldmarktfondsen	105	0
Totaal	107	47

46. EIGEN VERMOGEN

Er is geen wettelijke reserve opgenomen voor het cumulatief resultaat uit minderheidsdeelnemingen omdat dit resultaat, voor zover niet uitgekeerd, nihil is. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar noot 22. Eigen vermogen.

47. LATENTE BELASTINGEN

Omdat door Enexis Holding N.V. met groepsvennootschappen op basis van het commerciële resultaat de winstbelasting wordt afgerekend, wordt de latente belastingpositie op het niveau van Enexis Holding gepresenteerd.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gevormd voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen in deze jaarrekening en de waarde in de aangifte vennootschapsbelasting. Latente belastingposities worden verantwoord tegen nominale waarde. De berekening hiervan is gebaseerd op de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de tijdelijke verschillen. Het gaat hierbij om de belastingtarieven die op balansdatum zijn vastgesteld, dan wel waartoe materieel al op balansdatum is besloten. Per eind 2021 is in de berekening rekening gehouden met de verhoging van 0,8% in het toptarief van de vennootschapsbelasting met ingang van 1 januari 2022 (vanaf 1 januari 2022 is het toptarief 25,8%).

Een latente belastingvordering wordt in de balans opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is, dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn. Saldering van latente belastingvorderingen en -verplichtingen vindt uitsluitend plaats, indien sprake is van een formeel recht tot saldering en het voornemen bestaat tot gelijktijdige verrekening van latente belastingposities.

De latente belastingverplichting heeft hoofdzakelijk een langlopend karakter.

De latente belastingverplichting is hoofdzakelijk gevormd vanwege de fiscaal lagere waardering van materiële vaste activa. Waarderingsverschillen zijn ontstaan bij de aanvang van de fiscale belastingplicht (1998), een commerciële herwaardering (2009) en de fiscale stimuleringsregeling willekeurige afschrijvingen in 2009, 2010, 2011 en de tweede helft van 2013. In aanvulling hierop zijn er latente belastingposities gevormd voor de impact van IFRS 16 (leases).

De stijging in de latente belastingverplichting wordt voor een bedrag van € 11 miljoen verklaard door een eenmalige toevoeging aan de latente belastingverplichting als gevolg van de verhoging van het toptarief in de vennootschapsbelasting per 1 januari 2022. Het tarief is per die datum verhoogd met 0,8% naar 25,8%.

De latente belastingverplichting is als volgt opgebouwd:

€ miljoen	2021	2020
Latente belastingverplichting materiële vaste activa	354	335
Latente belastingverplichting gebruiksrecht activa	27	28
Latente belastingvordering leaseverplichtingen	-27	-28
Totaal	354	335

48. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (LANGLOPEND)

€ miljoen	2021	2020
Beursgenoteerde obligatieleningen	2.481	2.287
Converteerbare hybride aandeelhouderslening	500	500
Onderhandse groene lening	2	2
Totaal	2.983	2.789

Onder de langlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog langer dan een jaar aan Enexis ter beschikking staan.

De rentedragende verplichtingen (langlopend) zijn als volgt te specificeren naar resterende looptijd en rentepercentages:

€ miljoen	Rente	Resterende looptijd (jaren)		2021		2020	
		1-5 jaar	> 5 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar		
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche A)	2,150%	58,9	0	422	0	422	
Converteerbare hybride aandeelhouderslening (Tranche B)	1,400%	58,9	0	78	0	78	
Beursgenoteerde groene obligatielening	0,375%	11,3	0	491	-	-	
Beursgenoteerde groene obligatielening	0,625%	10,5	0	498	0	497	
Beursgenoteerde obligatielening	0,750%	9,5	0	497	0	497	
Beursgenoteerde obligatielening	0,875%	4,3	496	0	0	495	
Beursgenoteerde obligatielening	1,500%	1,8	499	0	498	0	
Beursgenoteerde obligatielening	3,375%	0,1	-	-	300	0	
Onderhandse groene lening	1,700%	1,4	2	0	2	0	
Totaal			997	1.986	800	1.989	

De rentedragende verplichtingen (langlopend) bedragen tezamen € 3.002 miljoen nominaal; onder aftrek van de aan deze leningen gerelateerde te amortiseren kosten, resteert een waarde van € 2.983 miljoen.

De reële waarde van de rentedragende verplichtingen (langlopend) bedraagt circa € 3.040 miljoen ultimo 2021 (ultimo 2020: 2.955 miljoen).

49. HANDELSSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN

€ miljoen	2021	2020
Te betalen rentekosten	20	18
Totaal	20	18

De te betalen rentekosten betreffen de per ultimo jaar te betalen rentevergoedingen op de rentedragende verplichtingen.

50. RENTEDRAGENDE VERPLICHTINGEN (KORTLOPEND)

€ miljoen	2021	2020
Beursgenoteerde obligatieleningen	300	0
Euro Commercial Paper Leningen	0	50
Kasgeldleningen	0	20
Totaal	300	70

Onder de kortlopende rentedragende verplichtingen worden leningen opgenomen die nog korter dan een jaar ter beschikking staan. De bedragen voor aflossing die binnen een jaar vervallen, worden opgenomen onder de rentedragende verplichtingen (kortlopend).

De obligatielening ten bedrage van € 300 miljoen en een couponrente van 3,375% zal in januari 2022 worden afgelost en is daarom verantwoord onder de kortlopende rentedragende verplichtingen. Door de uitgifte van de tweede groene obligatielening in april 2021 zijn de trekkingen onder het Euro Commercial Paper programma en de kasgeldlening in 2021 afgelost.

51. WINSTBELASTING

De post winstbelasting bestaat uit de verschuldigde winstbelasting verminderd met de op voorlopige aanslagen betaalde bedragen.

Voor een toelichting op deze post wordt verwezen naar de noten 11. Belastingen en 30. Winstbelasting van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

€ miljoen	2021	2020
Nog te betalen winstbelasting	2	6
Totaal	2	6

52. INFORMATIE VERBONDEN PARTIJEN

Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme prijzen en voorwaarden. Vorderingen en schulden ultimo boekjaar worden normaal gesproken afgewikkeld tegen contante betalingen. Er zijn geen garanties ontvangen dan wel afgegeven betreffende de vorderingen en schulden van verbonden partijen. De waardecorrectie in verband met oninbaarheid is nihil.

Door aandeelhouders verstrekte aandeelhoudersleningen zijn per ultimo 2021 € 500 miljoen (2020: € 500 miljoen). De over de aandeelhoudersleningen betaalde rentevergoedingen bedroegen in 2021 € 10 miljoen (2020: € 3 miljoen). De aan aandeelhouders betaalde dividenduitkering bedroeg € 75 miljoen (2020: € 105 miljoen).

De aan groepsmaatschappijen verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2021 € 2.838 miljoen (2020: € 2.345 miljoen). De aan participaties verstrekte leningen bedroegen per ultimo 2021 € 19 miljoen (2020: € 19 miljoen).

53. BEZOLDIGING RAAD VAN BESTUUR EN RAAD VAN COMMISSARISSEN

BELONING RAAD VAN BESTUUR

Voor nadere toelichting wordt verwezen naar noot 35. Bezoldiging Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

BELONING RAAD VAN COMMISSARISSEN

Voor nadere toelichting wordt verwezen naar noot 35. Bezoldiging Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen van de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

54. DEELNEMINGEN EN JOINT ARRANGEMENTS

DEELNEMINGEN

De waardering van economische belangen die niet in de consolidatie worden betrokken, vindt plaats op basis van de equity-methode gebaseerd op de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Enexis Holding N.V. Volgens deze methode wordt het economisch belang aanvankelijk op kostprijs gewaardeerd, waarbij de boekwaarde na eerste opname wordt verhoogd of verlaagd met het aandeel van Enexis Holding N.V. in het resultaat. Ontvangen dividenden worden op de boekwaarde in mindering gebracht.

Bij een deelnemingswaarde van nihil worden verliezen op deelnemingen verwerkt tot het bedrag van de netto-investering in de deelneming. In deze netto-investering zijn ook leningen begrepen die aan deelnemingen zijn verstrekt, voor zover deze feitelijk deel uitmaken van de netto-investering. Voor het aandeel in verdere verliezen wordt uitsluitend een voorziening opgenomen indien en voor zover op grond van juridische verplichtingen wordt ingestaan voor de schulden van de deelneming.

Bij mogelijke impairment van deelnemingen wordt verwezen naar de verwerkingswijze zoals opgenomen in de paragraaf 'Bijzondere waardeverminderingen' in de 'Grondslagen voor de financiële verslaggeving'.

JOINT ARRANGEMENTS

De financiële gegevens van entiteiten die als joint arrangement kwalificeren worden onderscheiden in joint ventures en joint operations, afhankelijk van de wettelijke en contractuele rechten en plichten die iedere investeerder heeft bedongen. De bestaande contractuele overeenkomsten kwalificeren als joint ventures. Joint ventures zijn entiteiten waarin Enexis, tezamen met één of meer andere investeerders, gezamenlijke zeggenschap heeft. Deze worden gewaardeerd op basis van de equity-methode.

Statutaire zetel	Aandeel Enexis Holding N.V.		Aandeel Enexis Holding N.V.		403-verklaring
	31 december 2021	31 december 2020	onderdeel van		
Groepsmaatschappijen					
Enexis Netbeheer B.V.	s-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Nee
Enexis Personeel B.V.	s-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Ja
Enpuls B.V.	s-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Ja
Fudura B.V.	Zwolle	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Ja
Enexis Vastgoed B.V.	s-Hertogenbosch	100%	100%	Enexis Holding N.V.	Ja
Enpuls Projecten B.V.	s-Hertogenbosch	100%	100%	Enpuls B.V.	Nee
Mijnwater Warmte Infra B.V.	Heerlen	100%	100%	Enpuls Projecten B.V.	Nee
Overige deelnemingen en Joint ventures (geen beslissende zeggenschap)					
ZEBRA Gasnetwerk B.V. ¹	Bergen op Zoom	67%	67%	Enexis Netbeheer B.V.	Nee
Energie Data Services Nederland B.V.	Baarn	23%	23%	Enexis Netbeheer B.V.	Nee
Entrade Pipe B.V. ²	Tilburg	Geliquideerd	67%	Zebra Gasnetwerk B.V.	Nee
ZEBRA Activa B.V. ²	Middelburg	Geliquideerd	67%	Zebra Gasnetwerk B.V.	Nee
ZEBRA Pijpleiding V.O.F. ²	Middelburg	Geliquideerd	67%	Entrade Pipe B.V.	Nee
Maxem Energy Solutions B.V. ³	Amsterdam	0%	5%	Fudura B.V.	Nee

¹ Deelneming wordt niet in de consolidatie betrokken omdat er geen sprake is van beslissende zeggenschap (besluitvorming met meerderheid van 75%).

² In de loop van 2021 zijn de entiteiten Entrade Pipe BV, ZEBRA Activa BV en ZEBRA Pijpleiding VOF geliquideerd.

³ Het belang van Fudura BV in Maxem Energy Solutions BV (voorheen Cohere Energy Solutions BV) is ultimo 2021 verkocht. De verkoop is niet materieel voor de jaarrekening van Enexis Holding NV.

55. WINSTBESTEMMING

Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2). Aanvullend op deze statutaire bepalingen is met de aandeelhouders overeengekomen dat het uit te keren dividend over de planperiode van het Strategisch Plan maximaal 50% van de nettowinst zal bedragen, waarbij een minimumniveau van jaarlijks € 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating-profiel kan verliezen.

De voorgestelde dividenduitkering is voor 2021 gebaseerd op 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen van € 199 miljoen en wordt als exact bedrag naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders. De voor 2021 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 0,66 per aandeel (2020: € 0,50 per aandeel). Het voorstel voor winstbestemming is niet in de balans per 31 december 2021 verwerkt.

Het voorstel van de bestemming van het resultaat over 2021 is als volgt:

€ miljoen	2021	2020
Resultaat	199	108
Reservering ten gunste van de algemene reserve	-100	-33
Voorgestelde dividenduitkering	99	75

56. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die impact hebben op deze jaarrekening.

GECOMBINEERDE CONTROLEVERKLARING EN ASSURANCE-RAPPORT VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en raad van commissarissen van Enexis Holding N.V.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG 2021 OPGENOMEN JAARREKENING EN DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

ONS OORDEEL OVER DE JAARREKENING

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2021 van Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Enexis Holding N.V. per 31 december 2021 en van het resultaat en de kasstromen over 2021 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW;
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Enexis Holding N.V. per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde balans per 31 december 2021;
- de volgende overzichten over 2021: de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht;
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

- de enkelvoudige balans per 31 december 2021;
- de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

ONZE CONCLUSIE OVER DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

Wij hebben de duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag van Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch over 2021 beoordeeld. Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid.

Op grond van onze beoordeling hebben wij geen reden om te veronderstellen dat de duurzaamheidsinformatie geen, in alle van materieel belang zijnde aspecten, betrouwbare en toereikende weergave geeft van:

- het beleid en de bedrijfsvoering ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen;
  - de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied
- in 2021 in overeenstemming met de Sustainability Reporting Standards van het Global Reporting Initiative (GRI Standards) en de aanvullend gehanteerde rapportagecriteria zoals toegelicht in het hoofdstuk "Over dit verslag" van het jaarverslag.

De duurzaamheidsinformatie binnen de reikwijdte van onze beoordeling is opgenomen in de volgende onderdelen van het jaarverslag:

- Voorwoord Raad van Bestuur;
- Kerngegevens;
- Dit is Enexis met uitzondering van de impact kolommen in het model van waardecreatie en het onderdeel "Sustainable development goals";
- Onze maatschappelijke impact;
- Voorwaarden voor duurzaam resultaat;
- Over dit verslag;
- Feiten en cijfers.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL OVER DE JAARREKENING EN ONZE CONCLUSIE OVER DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

Wij hebben onze controle van de jaarrekening en onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Nederlandse Standaard 3810N 'Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen' vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening en de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie*.

Wij zijn onafhankelijk van Enexis Holding N.V. (hierna ook wel 'Enexis' of 'de vennootschap') zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Dit houdt onder meer in dat wij geen activiteiten ondernemen die conflicterend kunnen zijn met onze onafhankelijke assurance-opdrachten. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel over de jaarrekening en onze conclusie over de duurzaamheidsinformatie.

RAPPORTAGECRITERIA DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

De duurzaamheidsinformatie dient gelezen en begrepen te worden samen met de rapportagecriteria. Enexis is verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van deze rapportagecriteria, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot verslaggeving.

Het ontbreken van gevestigde praktijken ter beoordeling en meting van duurzaamheidsinformatie biedt de mogelijkheid verscheidene acceptabele meettechnieken toe te passen. Hierdoor kan de vergelijkbaarheid tussen ondernemingen onderling en in de tijd beïnvloed worden.

BEPERKINGEN IN DE REIKWIJDTE VAN ONZE BEOORDELING VAN DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

In de duurzaamheidsinformatie is toekomstgerichte informatie opgenomen in de vorm van ambities, strategie, plannen, verwachtingen, ramingen en risico-inschattingen. Inherent aan toekomstgerichte informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst onzeker zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in de duurzaamheidsinformatie.

In het hoofdstuk 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat' zijn de berekeningen van de niet-financiële impact in euro's (hierna: de niet-financiële impact) veelal uitgevoerd met gebruikmaking van bronnen van externe partijen en aan de hand van verschillende assumpties. De assumpties en gehanteerde bronnen zijn toegelicht in het document "Handboek Impact meten Netwerkorganisaties (September 2020)" (hierna: de methodologie van de niet-financiële impact) zoals beschikbaar op de website van Enexis. Wij hebben ten aanzien van de inhoud van deze assumpties en externe bronnen geen werkzaamheden verricht, anders dan het beoordelen van de geschiktheid en plausibiliteit van deze assumpties en externe bronnen.

De verwijzingen naar externe bronnen of websites in de duurzaamheidsinformatie maken geen onderdeel uit van de duurzaamheidsinformatie die door ons is beoordeeld. Wij verstrekken derhalve geen zekerheid over deze informatie.

Deze aangelegenheden doen geen afbreuk aan onze conclusie.

INFORMATIE TER ONDERSTEUNING VAN ONS OORDEEL OVER DE JAARREKENING

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

ONS INZICHT IN DE ONDERNEMING

Enexis Holding N.V. staat aan het hoofd van een groep ondernemingen, waaronder Enexis Netbeheer B.V., dat het elektriciteits- en gasnetwerk beheert in de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. Enexis verzorgt de aanleg, het onderhoud, het beheer en de ontwikkeling van deze distributienetwerken en daaraan verwante activiteiten. De energietransitie en het klaarmaken van de infrastructuur voor meer duurzame energie stelt Enexis voor een aantal uitdagingen.

Wij beginnen met het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

MATERIALITEIT

Materialiteit	€ 70 miljoen
Toegepaste benchmark	0,75% van de totale activa
Nadere toelichting	Wij hebben de totale activa als grondslag genomen welke voornamelijk ten dienste staan van de netbeheerder, vanwege de typologie van Enexis en het reguleringsmodel waarin vergoedingen afhankelijk zijn van de activabasis. Wij overwegen dat om die reden de gebruikers van de jaarrekening veel waarde hechten aan deze post in de jaarrekening.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €3 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

REIKWIJDTE VAN DE GROEPSCONTROLE

Enexis Holding N.V. staat aan het hoofd van een groep van ondernemingen. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante groepsonderdelen Enexis Netbeheer B.V. en Enexis Personeel B.V. Op de financiële informatie van de overige groepsonderdelen hebben we op groepsniveau, onder meer, cijferanalyses uitgevoerd om onze inschatting, dat deze onderdelen geen significante risico's op materiële fouten bevatten, te bevestigen.

In totaal vertegenwoordigen bovengenoemde werkzaamheden 96% van de totale activa, en 93% van de netto-omzet van de groep.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

OPDRACHTTEAM EN GEBRUIKMAKEN VAN HET WERK VAN SPECIALISTEN

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een regionale netbeheerder. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit, duurzaamheid en fiscaliteit.

ONZE AANDACHT VOOR KLIMAATRISICO'S EN DE ENERGIETRANSITIE

Klimaatdoelstellingen bepalen de komende decennia in belangrijke mate de maatschappelijke agenda. Zaken als CO₂-reductie hebben een impact op de financiële verslaggeving, omdat deze onder meer risico's meebrengen voor de bedrijfsvoering, de waardering van activa ('stranded assets') en voorzieningen of de houdbaarheid van het bedrijfsmodel en toegang tot financiële markten van bedrijven met een grotere CO₂ voetafdruk.

Als onderdeel van onze controle van de jaarrekening, hebben wij geëvalueerd in hoeverre bij schattingen en belangrijke veronderstellingen alsmede in de opzet van relevante interne beheersmaatregelen Enexis rekening houdt met klimaatrisico's en de mogelijke effecten van de energietransitie. Verder hebben wij het bestuursverslag gelezen en overwogen of er een

inconsistentie van materieel belang is tussen de jaarrekening en de niet-financiële informatie in de secties: Dit is Enexis, onze maatschappelijke impact, voorwaarden voor duurzaam resultaat, financieel verantwoord, governance en risicomanagement en aanvullende informatie.

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden hebben we de impact van de energietransitie op de waardering van het gasnetwerk aangemerkt als kernpunt van onze controle.

ONZE FOCUS OP FRAUDE EN HET NIET-NALEVEN VAN WET- EN REGELGEVING**Onze verantwoordelijkheid**

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van iedere wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij identificeren en schatten risico's in op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de vennootschap en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar het hoofdstuk 'risicobeheersing' van het jaarverslag, waarin de raad van bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragswijzer en het compliance protocol voor medewerkers, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's en verder kennis genomen van het beleid om corruptie of omkoping van medewerkers te voorkomen, het systeem van overleg met en toezicht op leveranciers en eventueel opgelegde maatregelen, zoals beschreven in het bestuursverslag onder 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat' en in de aanvullende informatie bij het jaarverslag onder 'Maatschappelijk verantwoord ondernemen – ketenverantwoordelijkheid'.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat de raad van bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken en gaan wij bij het identificeren en inschatten van frauderisico's uit van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan.

Vanwege het risico dat de raad van bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken, hebben wij schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht onder 'Schattingen en Veronderstellingen' (onderdeel van toelichting 2.4) in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen. Deze risico's vereisten echter geen significante aandacht in aanvulling op het volgende, door ons geïdentificeerde frauderisico in onze controle.

Risico op het verantwoorden van investeringen in materiële vaste activa zonder dat deze voldoen aan de activeringscriteria volgens IFRS

Frauderisico De gereguleerde vergoeding die de netbeheerder ontvangt is hoger voor geactiveerde uren en kosten in vergelijking met de uren en kosten die rechtstreeks ten laste van het resultaat worden gebracht. Dit kan een motief zijn voor de netbeheerder om meer kosten te activeren dan is toegestaan volgens de verslaggevingsregels. Derhalve houden wij rekening met het risico dat de raad van bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken met betrekking tot het activeren van uren en kosten.

Onze controleaanpak Wij verwijzen naar het kernpunt 'Risico op het verantwoorden van investeringen in materiële vaste activa zonder dat deze voldoen aan de activeringscriteria volgens IFRS' waarin wij dit frauderisico behandelen en onze controleaanpak beschrijven.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de raad van bestuur, de interne auditdienst, afdeling juridische zaken, de compliance afdeling en de raad van commissarissen.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring

in de sector, door afstemming met de raad van bestuur, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne auditdienst en de compliance officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van advocatenbrieven en correspondentie met de toezichthouder en zijn tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving. Tenslotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

ONZE CONTROLE-AANPAK MET BETREKKING TOT DE CONTINUÏTEITSVERONDERSTELLING

De raad van bestuur heeft een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de onderneming om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste de komende 12 maanden waarover de raad van bestuur vermeldingen heeft opgenomen in de bestuursverklaring.

Wij hebben de specifieke beoordeling met de raad van bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van de raad van bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. In het bijzonder hebben wij de impact van de klimaattransitie overwogen en de opgave voor Enexis in termen van liquiditeit en solvabiliteit op de (middel)lange termijn. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging van de continuïteit geïdentificeerd voor de komende 12 maanden. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Risico op het verantwoorden van investeringen in materiële vaste activa zonder dat deze voldoen aan de activeringscriteria volgens IFRS

Risico De gereguleerde vergoeding die de netbeheerder ontvangt voor geactiveerde uren en kosten is hoger in vergelijking met die voor uren en kosten die rechtstreeks ten laste van het resultaat worden gebracht. Dit kan een motief zijn om meer kosten te activeren dan is toegestaan volgens de verslaggevingsregels. Derhalve houden wij rekening met het risico dat de raad van bestuur interne beheersmaatregelen doorbreekt met als doel zoveel mogelijk uren en kosten te activeren. De activeringscriteria van kosten zijn toegelicht in noot 12 van de jaarrekening.

Onze controleaanpak Wij hebben onder andere de volgende controlewerkzaamheden verricht, specifiek gericht op dit frauderisico:

- Het verkrijgen van inzicht in lopende en nieuwe projecten middels gesprekken met lijnverantwoordelijken.
- Het evalueren van de opzet en het bestaan van interne beheersmaatregelen rondom de processen die ten grondslag liggen aan de verantwoording van investeringen in de uitbreiding, vervanging en onderhoud van het net.
- Het controleren middels een statistische steekproef op de juiste classificatie van projecten als investeringsproject (doorgaans geactiveerd) - of exploitatieproject (doorgaans rechtstreeks ten lasten van het resultaat).
- Het evalueren van de redelijkheid van de uitgangspunten en inschattingen die zijn gehanteerd voor de activering van uren en kosten.
- Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op uren en kosten die geactiveerd zijn.
- Ten slotte hebben wij data analyse gebruikt om handmatige activeringen van materiële vaste activa buiten het reguliere operationele infra proces te signaleren en te toetsen of deze voldoen aan de activeringscriteria.

Belangrijke observaties Wij hebben vastgesteld dat de investeringen voldoen aan de activeringscriteria volgens IFRS.

De impact van de energietransitie op de waardering van het gasnetwerk

Risico De energietransitie leidt er onder meer toe dat er onzekerheden ontstaan over het toekomstig gebruik van het gasnetwerk. Het in 2021 gepubliceerde methodebesluit regionaal netbeheer gas over de periode 2022-2026 (hierna: methodebesluit gas) staat wijzigingen toe in de wijze waarop de inkomsten van netbeheerders er de komende jaren uit zullen zien.

Het methodebesluit gas gaat uit van een toekomstige afname van het gasgebruik als gevolg van de energietransitie, en staat de netbeheerder toe om bij netgebruikers eerder in de tijd kosten in rekening te brengen die voortkomen uit de investeringen in het gasnetwerk. Wij onderkennen het risico dat het effect van het methodebesluit op de waardering van het gasnetwerk door Enexis onjuist wordt ingeschat.

De toekomstvisie van het gasnet en de impact op de waardering zijn toegelicht in noot 13. Immateriële vaste activa. Hier is toegelicht dat uit de berekening van Enexis blijkt dat een bijzondere waardevermindering van het gasnetwerk niet nodig is.

Onze controleaanpak Wij hebben onder andere de volgende controlewerkzaamheden verricht, specifiek gericht op dit kernpunt:

- Het kennisnemen van het methodebesluit gas.
- Het kennisnemen van de door Enexis gemaakte analyse van de effecten van het methodebesluit gas op de waardering van het gasnetwerk.
- Het toetsen of het methodebesluit gas op juiste wijze verwerkt is in de bepaling van de waardering van het gasnetwerk.

Belangrijke observaties De effecten van het methodebesluit gas zijn juist verwerkt in de bepaling van de waardering van het gasnetwerk per 31 december 2021. Wij stemmen in met de positie van het bestuur dat een afwaardering van het gasnetwerk niet nodig is.

INFORMATIE TER ONDERSTEUNING VAN ONZE CONCLUSIE OVER DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

Wij hebben onze beoordelingswerkzaamheden bepaald in het kader van de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie als geheel en bij het vormen van onze conclusie hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van onze conclusie en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke conclusies.

ONS INZICHT IN HET BEDRIJF

Als startpunt van onze beoordeling voeren wij een omgevingsanalyse uit en verkrijgen wij inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en de kenmerken van Enexis. Als regionaal netwerkbedrijf stelt de energietransitie en het klaarmaken van de infrastructuur voor meer duurzame energie Enexis voor een aantal uitdagingen. Wij hebben bijzondere aandacht in onze beoordeling besteed aan een aantal onderwerpen op basis van de activiteiten en kenmerken van de vennootschap en haar omgeving.

Na het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de duurzaamheidsinformatie afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, bepalen wij beoordelingswerkzaamheden als reactie op deze risico's om assurance-informatie te verkrijgen die voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie. Bij fraude is het risico dat de duurzaamheidsinformatie misleidend of onevenwichtig is of dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

MATERIALITEIT

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij materialiteitsniveaus bepaald voor elk relevant onderdeel van de duurzaamheidsinformatie en voor de duurzaamheidsinformatie als geheel. Bij het evalueren van onze materialiteitsniveaus hebben wij kwantitatieve en kwalitatieve aspecten evenals de relevantie van informatie voor zowel belanghebbenden als de onderneming in ogenschouw genomen.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze beoordeling geconstateerde afwijkingen rapporteren die naar onze mening om kwantitatieve of kwalitatieve redenen relevant zijn.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE BEOORDELING

In de kernpunten van onze beoordeling beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie. De kernpunten van onze beoordeling hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

De impact van de energietransitie op de toelichtingen in het jaarverslag

Risico

In onze beoordeling onderkennen wij het risico dat de toelichtingen in het jaarverslag onvoldoende inzicht bieden in de gevolgen van de energietransitie voor Enexis. Wij onderkennen tevens het risico dat schattingen en veronderstellingen onvoldoende rekening houden met de onzekerheden in toekomstige ontwikkelingen en relevante recente informatie, en de gevolgen daarvan voor de verdien capaciteit en financiële positie van de netbeheerder.

De toelichting inzake de impact van de energietransitie is in het bestuursverslag opgenomen in de onderdelen 'Dit is Enexis', 'Onze maatschappelijke impact' en 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat'.

Vanwege de veelomvattende impact van de energietransitie op de bedrijfsvoering en financiële positie van Enexis, en de relevantie hiervan voor de stakeholders, onderkennen wij dit als een kernpunt in onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie.

Onze aanpak

Onze beoordeling ten aanzien van de impact van de energietransitie en de gevolgen voor de toelichting in het jaarverslag bestonden onder andere uit:

- Het interviewen van de leden van de raad van bestuur ten aanzien van de impact van de energietransitie op de bedrijfsvoering.
- Het verkrijgen van inzicht in de rapporteringsprocessen die relevant zijn voor de toelichtingen in het jaarverslag.
- Het evalueren of de publieke uitingen welke zijn gepubliceerd op de internetwebsite van Enexis ten aanzien van de impact van de energietransitie consistent zijn met de toelichting in het jaarverslag.
- Het beoordelen of de teksten aangaande de energietransitie in het jaarverslag onderling consistent zijn.
- Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de toelichtingen in het jaarverslag ten aanzien van toekomstige investeringen die nodig zijn in het kader van de energietransitie.
- Het evalueren of relevante recente informatie, waaronder die in de methodebesluiten regionaal netbeheer elektriciteit en gas 2022-2026, is meegenomen in de toelichtingen in het jaarverslag.
- Het kennisnemen van de geactualiseerde lange termijn financiële doorrekening, waarin onder meer de effecten van de methodebesluiten elektriciteit en gas zijn meegenomen.
- Het beoordelen van de duurzaamheidsinformatie in het jaarverslag ten aanzien van milieu en klimaat, waaronder de CO₂ voetafdruk.

Belangrijke observaties

Wij hebben geen reden om te veronderstellen dat de impact van de energietransitie op Enexis niet toereikend is omschreven in het jaarverslag.

De rapportage van niet-financiële impact in euro's

Risico	<p>De verwachtingen van stakeholders inzake het afleggen van verantwoording over de impact van de bedrijfsvoering op de maatschappij blijven toenemen. Het belang van niet-financiële informatie wordt daarin steeds belangrijker. Door het uitdrukken van deze niet-financiële impact in euro's wordt deze beter vergelijkbaar tussen organisaties. Enexis rapporteert in haar jaarverslag enkele impact key performance indicatoren.</p> <p>Enexis maakt bij het uitrekenen van de niet-financiële impact in euro's zoals opgenomen in de paragraaf 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat' gebruik van een methodiek. In deze methodiek wordt gebruik gemaakt van informatie van externe partijen en van verschillende assumpties.</p> <p>Vanwege de impact van de schattingen en assumpties in de impactberekeningen, het belang van volledige rapportagecriteria, alsmede de toenemende interesse die stakeholders hebben in gerapporteerde impact en bijdragen van bedrijven aan de Sustainable Development Goals (SDGs), onderkennen wij de gerapporteerde impact key performance indicatoren als een kernpunt in onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie.</p>
Onze aanpak	<p>Onze beoordeling ten aanzien van de rapportering van de niet-financiële impact in euro's bestond onder andere uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Het evalueren van de geschiktheid van de rapportagecriteria die gehanteerd zijn voor het berekenen van de impact key performance indicatoren. ■ Het verkrijgen van inzicht in de rapporteringsprocessen die ten grondslag liggen aan de impactberekening, inclusief het op hoofdlijnen kennis nemen van de interne beheersingsmaatregelen, voor zover relevant voor onze beoordeling. ■ Het beoordelen van de consistente toepassing van de gebruikte rapportagecriteria. ■ Het beoordelen van de toelichtingen van de Impact gerelateerde rapportagecriteria in het jaarverslag. ■ Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de inputdata voor de impactberekening. ■ Het evalueren van de redelijkheid van de schattingen en assumpties in de impactberekening, welke zijn toegelicht in de methodologie van de niet-financiële impact in euro's. ■ Het beoordelen van de geschiktheid en plausibiliteit van de bronnen van externe partijen die zijn gehanteerd voor de berekeningen die ten grondslag liggen aan de impact key performance indicatoren.
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen reden om te veronderstellen dat de niet-financiële impact in euro's in het jaarverslag van Enexis niet is toegelicht in overeenstemming met de rapportagecriteria.</p>

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening, de duurzaamheidsinformatie en onze gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

BENOEMING

Wij zijn door de raad van commissarissen op 18 november 2020 benoemd als accountant van Enexis Holding N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2021.

GEEN VERBODEN DIENSTEN

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE JAARREKENING EN DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING EN DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW en voor het opstellen van betrouwbare en toereikende duurzaamheidsinformatie in overeenstemming met de GRI Standards en de aanvullend gehanteerde rapportagecriteria zoals toegelicht in het jaarverslag, inclusief het identificeren van stakeholders en het bepalen van materiële onderwerpen. De door de raad van bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van de duurzaamheidsinformatie en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in onderdeel "Over dit verslag" van het jaarverslag.

In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en het opstellen van de duurzaamheidsinformatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële en duurzaamheidsverslaggeving van de vennootschap.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING EN DE BEOORDELING VAN DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht en een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel en conclusie.

Onze controle van de jaarrekening is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid. De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing van, en zijn ook geringer in omvang, dan die bij een assurance-opdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij een beoordeling is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij een controle.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de (economische) beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening of de duurzaamheidsinformatie nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controle- en beoordelingswerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel en onze conclusie.

Voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie passen wij de Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Nederlandse Standaard 3810N, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel over de jaarrekening' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond verder onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

De sectie 'Informatie ter ondersteuning van onze conclusie over de duurzaamheidsinformatie' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor onze conclusie. Onze beoordeling bestond verder onder andere uit:

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte rapportagecriteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover in de duurzaamheidsinformatie staan. Dit omvat het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur.
- Het verkrijgen van inzicht in de rapporteringsprocessen die ten grondslag liggen aan de gerapporteerde duurzaamheidsinformatie, inclusief het op hoofdlijnen kennis nemen van de interne beheersmaatregelen, voor zover relevant voor onze beoordeling.
- Het identificeren van gebieden in de duurzaamheidsinformatie met een hoger risico op misleidende of onevenwichtige informatie of afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude. Het op basis van deze risico-inschatting bepalen en uitvoeren van verdere werkzaamheden gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van de duurzaamheidsinformatie. Deze werkzaamheden bestonden onder meer uit:
  - Het afnemen van interviews met de raad van bestuur (en/of relevante medewerkers) op groeps- (en bedrijfs-/divisie-/cluster-/lokaal) niveau verantwoordelijk voor de duurzaamheidsstrategie en -beleid en prestaties.
  - Het afnemen van interviews met relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne controles op, en de consolidatie van gegevens in de duurzaamheidsinformatie.
  - Het verkrijgen van assurance-informatie dat de duurzaamheidsinformatie aansluit op de onderliggende administraties van de onderneming.

- Het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie.
- Het analytisch evalueren van data en trends.
- Het aansluiten van de relevante financiële informatie met de jaarrekening.
- Het evalueren van de consistentie van de duurzaamheidsinformatie met de informatie in het jaarverslag buiten de scope van onze beoordeling.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de duurzaamheidsinformatie.
- Het overwegen of de duurzaamheidsinformatie als geheel, inclusief de daarin opgenomen toelichtingen het beeld weergeeft in relatie tot het doel van de gehanteerde rapportagecriteria.

COMMUNICATIE

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en beoordeling en over de significante bevindingen die uit onze controle en beoordeling naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

In dit kader geven wij ook een verklaring aan de audit commissie van de raad van commissarissen op grond van artikel II van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening en van onze beoordeling van de duurzaamheidsinformatie op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Eindhoven, 9 maart 2022

Ernst & Young Accountants LLP

P.A.E. Dirks RA

OVER DIT VERSLAG

REIKWIJDTE

De reikwijdte van het verslag is Enexis Holding N.V., gevestigd te 's-Hertogenbosch. Hieronder vallen de activiteiten van Enexis Netbeheer B.V., Fudura B.V., Enexis Personeel B.V., Enexis Vastgoed B.V. en Enpuls B.V. De activiteiten van andere deelnemingen vallen niet onder de reikwijdte. Het wettelijk bestuursverslag is opgenomen op de pagina's 17 tot en met 52. De rapportageperiode loopt van 1 januari 2021 t/m 31 december 2021. Enexis rapporteert halfjaarlijks over de strategische en financiële prestaties. Het jaarverslag wordt in het eerste kwartaal van elk jaar gepubliceerd op de website www.enexisgroep.nl; dit jaar op 10 maart 2022. Het verslag over 2020 verscheen op 4 maart 2021.

GEÏNTEGREERD VERSLAG

In dit jaarverslag is financiële, operationele en maatschappelijke informatie verwerkt in een geïntegreerd verslag.

- De financiële informatie is geconsolideerd. De financiële verantwoording is in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie en bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- De niet-financiële informatie is geconsolideerd. In het algemeen streven wij ernaar niet-financiële gegevens van nieuwe acquisities zo snel mogelijk, doch uiterlijk na een vol jaar van eigenaarschap, te integreren.
- De niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, Sustainability Reporting Standards van het Global Reporting Initiative (GRI) en het Electric Utilities Sector Supplement.

TRANSPARANTIE

Net als onze stakeholders hechten wij veel waarde aan transparantie. Wij hebben de ambitie om in de verslaggeving tot de koplopers te blijven behoren in de Transparantiebenchmark van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. In dit verslag rapporteren wij in overeenstemming met de:

- Sustainability Reporting Standards van het GRI, toepassingsniveau CORE;
- Intern gehanteerde verslaggevingscriteria;
- Richtlijnen voor de Transparantiebenchmark;
- Corporate Governance Code, voor zover mogelijk en van toepassing;
- EU-richtlijn bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit;
- EU Taxonomie - Een Europees classificatiesysteem voor duurzaamheidsactiviteiten;
- Handboek Impactmeten Netwerkorganisaties (september 2020);
- Verantwoordingsdocument Impactanalyse Enexis Holding N.V. (2021).

DIALOOG MET STAKEHOLDERS

Om ons werk goed te kunnen doen onderhouden we regelmatig contact met onze stakeholders. We onderscheiden sinds 1 januari 2021 acht groepen. Onze stakeholderindeling is herijkt op basis van een interne toetsing, analyse van de stakeholderindeling van andere infrabedrijven en de belangen van stakeholders en/of Enexis.

Het stakeholderoverzicht laat op hoofdlijnen zien hoe wij in contact staan met onze stakeholders en wat (op basis van de materiële thema's) de belangrijke bespreekpunten zijn. We spraken onder meer over materiële thema's als een betrouwbaar en toegankelijk energienet, een duurzame energievoorziening en efficiënte bedrijfsvoering. Het is geen uitputtende opsomming. Naast actuele zaken streven wij ernaar om met stakeholders ook te spreken over brede maatschappelijke ontwikkelingen op lange termijn, zoals de Sustainable Development Goals en onze bijdrage hieraan. Aangezien dit direct raakt aan ons dagelijkse werk richtte de dialoog zich met name op betaalbare en duurzame energie (SDG7), industrie, innovatie en infrastructuur (SDG9) en duurzame steden en gemeenschappen (SDG11).

In 2021 sprak de Raad van Bestuur uitvoerig met alle stakeholders, en in het bijzonder met medewerkers en aandeelhouders, over de ontwikkeling van de nieuwe strategie.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

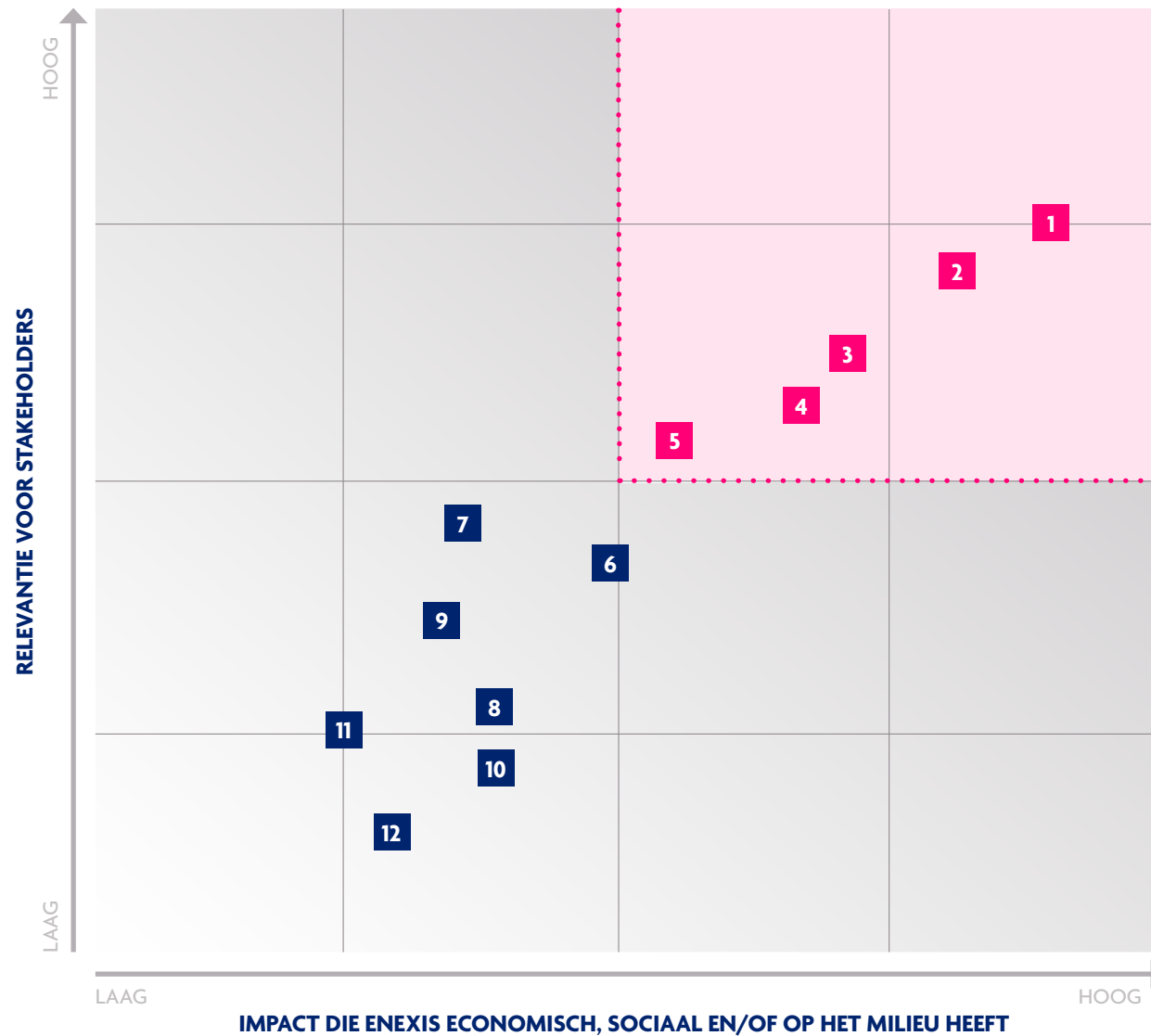
We zijn ervan overtuigd dat samenwerking nodig is om de energietransitie te realiseren. Als netwerkbedrijf zien we een taak voor onszelf om partijen samen te brengen. In 2021 zaten we aan tafel met provincies, de industrie en universiteiten om samen te werken aan innovatieve, schaalbare oplossingen die voor alle partijen werken. Ook binnen de sector bundelen we de krachten om onze maatschappelijke impact te vergroten. Enexis is onder meer lid van Netbeheer Nederland, MVO Nederland, Dutch Power, Nederlandse Vereniging Duurzame Energie, EDSO for smart grids, KVGN en de Coalitie Groene Netten.

STAKEHOLDERGROEP:	KLANTEN	MEDEWERKERS	AANDEELHOUDERS	ENERGIEMARKTPARTIJEN	INVESTEERDERS	KETENPARTNERS	BELEIDSBEPALERS	LOKALE ENERGIETRANSITIE PARTNERS
ONZE STAKEHOLDERS	Kleinverbruik klanten (consumenten en MKB-bedrijven), grootverbruik klanten (corporates)	Ondernemingsraad, Onderdeelscommissies, vakbonden	Provincies en gemeenten in de rol van aandeelhouder	Energieleveranciers, ODA's, start-ups	Obligatiebeleggers, banken, rating agencies	Aannemers, leveranciers, infrabedrijven, technologiebedrijven	Politieke partijen, ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Autoriteit Consument & Markt, Staatstoezicht op de Mijnen, Autoriteit Persoonsgegevens, Uneto-VNI en KVGn	Gemeenten, energiecoöperaties, waterschappen, projectontwikkelaars, woningbouwverenigingen
BELANGRIJKSTE BESPREEKPUNTEN¹	Klantgerichte dienstverlening, betrouwbaarheid en toegankelijk energienet, veilig energienet, duurzame energievoorziening, betaalbare energievoorziening	Veilige en gezonde werkomgeving, werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers, efficiënte bedrijfsvoering, arbeidsvoorwaarden, strategie	Duurzame energievoorziening, financieel robuust, duurzame organisatie	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, efficiënte marktfacilitering, informatiebeveiliging, beleidsbeïnvloeding	Financiële waarde	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, veilig energienet, duurzame energievoorziening, betaalbare energievoorziening, klantgerichte dienstverlening, informatiebeveiliging	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, veilig energienet, duurzame energievoorziening, betaalbare energievoorziening, klantgerichte dienstverlening, informatiebeveiliging	Betrouwbaar en toegankelijk energienet, duurzame energievoorziening, effectieve marktfacilitering
INTERACTIE MET ENEXIS VIA:	Periodiek klanttevredenheidsonderzoek, klantenservice, accountmanagers	Interne media, werkoverleggen, overleg Ondernemingsraad en Raad van Bestuur (circa 8 keer per jaar), overleg Onderdeelscommissies en directeuren/managers van betreffende bedrijfsonderdelen	Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders, Aandeelhouderscommissie die 3 à 4 keer per jaar overlegt met de Raad van Bestuur	Periodiek overleg binnen de NEDU, via accountmanagers	Investor presentatie, jaarverslag	Periodiek Kabels- en Leidingenoverleg	Consultaties, Public Affairs, periodieke overleggen met toezichthouders	Gebiedsteams, stakeholdermanagers, omgevingsverkenners, FD Energiedebat

¹ Het betreft hier een eigen interpretatie van wat er uit de diverse stakeholderdialogen naar voren is gekomen.

- 1 **BETROUWBAAR EN TOEGANKELIJK ENERGIEKET**
- 2 **VEILIG ENERGIEKET**
- 3 **DUURZAME ENERGIEVOORZIENING**
- 4 **BETAALBARE ENERGIEVOORZIENING**
- 5 **KLANTGERICHTE DIENSTVERLENING**

- 6 **EFFECTIEVE MARKTFACILITERING**
- 7 **VEILIGE EN GEZONDE WERKOMGEVING**
- 8 **WERKGELEGENHEID EN VAKBEKWAME MEDEWERKERS**
- 9 **EFFICIËNTE BEDRIJFSVOERING**
- 10 **BELEIDSBEÏNVLOEDING**
- 11 **FINANCIËEL ROBUUST**
- 12 **INFORMATIEBEVEILIGING**

BEPALEN VAN DE INHOUD (MATERIALITEIT)

In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over onderwerpen die externe en interne stakeholders relevant vinden én waar Enexis grote economische, milieu en/of sociale impact heeft. Dit noemen wij 'materiële thema's'. In 2021 is de materialiteitsmatrix herzien in aanloop naar een nieuw strategisch plan. Vervolgens wordt de materialiteitsmatrix elke twee jaar gevalideerd aan de hand van een interne en externe reflectie.

HET PROCES

Om te komen tot de vernieuwde materialiteitsmatrix hebben wij een initiële lijst met materiële onderwerpen vastgesteld op basis van de onderwerpen die in 2020 door stakeholders zijn aangedragen en evaluatie van de stakeholderdialoog in 2021. We hebben interne en externe stakeholders in een online vragenlijst uitgenodigd om onderwerpen te rangschikken op impact en op relevantie. Dus: wat is de economische, milieu- en/of sociale impact die Enexis met dat thema kan hebben? En: hoe relevant is elk thema vanuit het perspectief van de stakeholder? Elke stem telde even zwaar. Stakeholders kregen steeds de mogelijkheid om een nieuw thema aan te dragen. Dit is input voor de volgende materialiteitsanalyse.

De uitkomsten van de online enquête zijn verwerkt tot een definitieve materialiteitsmatrix. De uitkomsten en conclusies van de materialiteitsanalyse en de kwalificatie van de materiële thema's zijn besproken met de Raad van Bestuur. Uit de analyse komt een stabiele top 5 aan materiële thema's, gericht op de kerntaken van Enexis. De top 5 thema's, die sinds 2018 onveranderd is, is door de Raad van Bestuur vastgesteld als hoog materieel. Deze thema's dragen bij aan het bepalen van de focus in corporate planvorming, verslaglegging en communicatie.

In het jaarverslag rapporteren wij uitgebreid over de top 12 materiële thema's. De connectiviteit tussen thema's, strategische risico's/kansen en gestelde doelen/resultaten voor 2021 met onze bijdrage aan de SDG's laten wij zien in de tabel op [pagina 16](#). Hoewel de CO₂-uitstoot en circulariteit van onze eigen bedrijfsvoering buiten de top 12 vallen rapporteren wij toch over een duurzame organisatie in het hoofdstuk 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat'. Maatschappelijk verantwoord ondernemen is een belangrijk aspect voor Enexis Groep.

DEFINITIES VAN MATERIËLE ONDERWERPEN

BETROUWBAAR EN TOEGANKELIJK ENERGIE NET

De mate waarin iedereen toegang heeft tot betrouwbaar energienetwerk.

VEILIG ENERGIE NET

De mate waarin klanten erop kunnen vertrouwen dat de energie-infrastructuur veilig is.

DUURZAME ENERGIEVOORZIENING

De mate waarin investeringen worden gedaan in de energie-infrastructuur om de energietransitie te realiseren.

BETAALBARE ENERGIEVOORZIENING

Het niveau van het tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten aanleggen en beheren van het energienetwerk.

KLANTGERICHTE DIENSTVERLENING

De mate waarin de wens en tevredenheid van de klant het vertrekpunt vormt voor het niveau van dienstverlening en heldere communicatie in de klantprocessen. Dit omvat ook het omgevingsmanagement bij (infra-)projecten richting burgers en bedrijven.

EFFECTIEVE MARKTFACILITERING

Het niveau waarop marktfaciliteringsprocessen tijdig en foutloos worden uitgevoerd (beschikbaarheid energiedata) voor een goed werkende energiemarkt.

VEILIGE EN GEZONDE WERKOMGEVING

De mate waarin medewerkers werken in veilige arbeidsomstandigheden. Dit omvat ook de aandacht en zorg voor het welzijn en de vitaliteit van medewerkers.

WERKGELEGENHEID EN VAKBEKWAME MEDEWERKERS

De mate waarin werkgelegenheid wordt geboden (ook indirect bij leveranciers en aannemers) en geïnvesteerd wordt in vakmanschap en persoonlijke ontwikkeling van medewerkers.

EFFICIËNTE BEDRIJFSVOERING

De mate waarin de bedrijfsvoering kosteneffectief is georganiseerd (bijvoorbeeld door digitalisering en actieve samenwerking met ketenpartners en marktpartijen).

BELEIDSBEÏNVLOEDING

De mate waarin kennis, expertise en visie worden ingebracht om te komen tot gedragen en haalbare plannen en passende wet- en regelgeving voor realisatie van de energietransitie.

FINANCIËEL ROBUUST

De mate waarin investeringen kunnen worden gefinancierd vanuit korte- en langetermijnperspectief.

INFORMATIEBEVEILIGING

De mate waarin gegevenstransport, -opslag, systemen en privacygevoelige informatie met waarborgen wordt omkleed met dataveiligheid, privacy en cybersecurity.

MANAGEMENT VAN MATERIËLE ONDERWERPEN

Het management stuurt op verschillende maatschappelijke aspecten van ondernemen, als onderdeel van de strategiekaart, zoals het bevorderen van veilig en gezond werken, een betrouwbare en veilige energievoorziening, reductie energieverbruik en CO₂-uitstoot, het bijdragen aan de energietransitie en een beheerste kostenontwikkeling. Deze aspecten zijn, als onderdeel van de strategiekaart, tevens onderwerp van audits en rapportage aan de Raad van Commissarissen.

Enexis hanteert een integraal managementsysteem, waarin zowel financiële als niet-financiële materiële onderwerpen worden gemanaged. Dit wordt beschreven in het hoofdstuk 'Governance en risicomanagement'. In de jaarlijkse bedrijfsplancyclus wordt de vertaling gemaakt van strategische doelen naar bedrijfsplan, inclusief concrete doelstellingen. Afgeleid van de strategie worden jaarlijkse doelstellingen geformuleerd en opgenomen in het bedrijfsplan en de strategiekaart. De voortgang wordt maandelijks gerapporteerd aan de Raad van Bestuur en tevens besproken met de Raad van Commissarissen. Er is een formeel risicomanagementproces, een interne auditfunctie en een compliancefunctie aanwezig. De herkenning en erkenning van strategische risico's vloeien voort uit de activiteiten van dit proces en deze functies. Op de kernactiviteit wordt toezicht gehouden door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). In het hoofdstuk 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat' is een toelichting opgenomen op de wijze waarop het onderwerp duurzaamheid is geborgd. Daarnaast is een uitwerking van de managementbenadering naar maatschappelijk thema, gebaseerd op de richtlijn ISO 26000, te vinden in de MVO-principes op de website van Enexis Groep.

MEETMETHODES EN DATAVERZAMELING

De kwantitatieve informatie in dit verslag hebben we waar mogelijk ontleend aan de systemen van Enexis. Voor deze systemen gelden interne controlemaatregelen. De afdeling Corporate Control & Reporting van Financiën is – met betrokkenheid van Business Control – verantwoordelijk voor de verzameling en onderbouwing van de niet-financiële data. De GRI-index is opgenomen in het hoofdstuk 'Aanvullende informatie'.

De voor de verschillende onderwerpen verantwoordelijke medewerkers in de organisatie hebben de kwalitatieve informatie aangeleverd en onderbouwd. De gerapporteerde gegevens zijn met de grootst mogelijke betrouwbaarheid gegenereerd. Wij onderkennen dat een deel van de informatie onzekerheden kan bevatten die inherent zijn aan beperkingen van meetmethodes en dataverzameling. Op hoofdlijnen is de dataverzameling over materiële onderwerpen als volgt opgebouwd:

Betrouwbaar en toegankelijk energienet

Rapportages over de uitvalduur elektriciteit en gas, getransporteerde hoeveelheden en trajectlengtes.

Veilig energienet

Rapportages van SodM meldingen, meting publieke veiligheid, rapportage van integraal vergunningbeheersysteem WAVE.

Rapportage van eventuele datalek meldingen, rapportage van eventuele boetes van toezichthouders.

Duurzame energievoorziening

Rapportages over ontwikkeling van aansluitingen en duurzaam opgesteld vermogen.

Betaalbare energievoorziening

Overzicht beïnvloedbare kosten en opbrengsten Enexis Netbeheer B.V. (inclusief staven).

Klantgerichte dienstverlening

Rapportages van marktonderzoeksinstituut GfK, rapportages van Perspective en Avaya, resultaten van het websitebezoek van Enexis.nl.

Veilige en gezonde werkomgeving

Meldingen ongevallen en incidenten 2021, rapportages over HSE en VGWM, berekening van het aantal ongevallen met verzuim per 1 miljoen gewerkte uren. Dodelijke ongevallen in de woon-werkverkeerssituatie behoren niet tot de scope van de Lost Time Injury Frequency.

Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers

Medewerkersonderzoek, rapportages over het personeelsbestand met onder meer aantallen fte's, in- en uitstroom en ontwikkelingsbudget, man/vrouw-verhouding, leeftijdscategorieën, ziekteverzuim.

Efficiënte bedrijfsvoering

Rapportages over de aantallen stations voorzien van distributie automatisering (light).

Beleidsbeïnvloeding

Rapportages van eventuele boetes van toezichthouders (boeteregister).

Financieel robuust

Geconsolideerde jaarrekening.

Duurzame organisatie

Overzicht van de genomen maatregelen en CO₂-besparingen in 2020, resultaten en analyse van enquêtes. Afvalstoffenrapportage van afvalverwerkers. Alle afvalstoffen worden opgeslagen en verwerkt op een manier die past bij de betreffende afvalstof, omdat iedere afvalstof zijn eigen risico's meebrengt. Brondocumentatie over CO₂-uitstoot als gevolg van net- en lekverlies.

METHODIEK, UITGANGSPUNTEN EN AANNAMES IMPACTMETINGEN

We lichten de onderdelen van de impactmeting hier verder toe. Het te downloaden [Verantwoordingsdocument Impactanalyse Enexis Holding N.V.](#) biedt nader inzicht en onderbouwing van de in het jaarverslag opgenomen informatie.

Financieel kapitaal

De financiële impacts worden op basis van de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht van Enexis berekend. Hieronder vallen de inkomende en uitgaande kasstromen van Enexis, waarbij uitgaande kasstromen vanuit Enexis een positieve impact hebben op stakeholders en omgekeerd hebben de inkomende kasstromen een negatieve impact op stakeholders.

Het financieel kapitaal laat zien welke inkomende geldstromen er zijn en hoe die verdeeld worden in relatie tot onze stakeholders. De gereguleerde tarieven, inkomsten en ontvangsten maken investeringen en onderhoud mogelijk voor energienetwerken. Onze investeringen zijn dit jaar weer hoger dan vorig jaar om de energietransitie mogelijk te maken. Hiervoor is wel steeds meer financieel kapitaal van de maatschappij nodig om onze activiteiten te financieren.

Door onze rol en positie in de energieketen brengen we – naast langetermijnwaarde – ook op kortere termijn waarde terug naar onze stakeholders. Onze medewerkers ontvangen salaris voor hun inzet en tijd. We betalen onze leveranciers voor goederen, diensten en bedrijfsmiddelen, waardoor Enexis inkomen en werk bij andere partijen genereert. Per saldo stimuleert onze inzet de economie en genereren we langjarige werkgelegenheid, inkomen en welvaart.

Geproduceerd kapitaal

Beschikbaarheid van energie bepaalt in hoge mate welvaart en welzijn van onze klanten. Enexis heeft door transport van gas en elektriciteit een belangrijke rol in de energieketen om deze waarde mogelijk te maken.

De waarde van energie is meer dan de prijs die consumenten ervoor betalen. Dat noemen wij consumentensurplus: de extra geldwaarde die klanten, in theorie, bereid zouden zijn te betalen boven de prijs van een dienst/product. Het consumentensurplus is op dit moment de meest gangbare en gebruikte wijze voor het bepalen van de economische waarde zowel voor de vrije als gereguleerde markten. Het consumentensurplus heeft betrekking op alle prijselementen in de energieketen dus omvat de belastingen en prijzen voor levering en transport voor energie.

De impact van Enexis die teruglevering mogelijk maakt bestaat hoofdzakelijk uit de financiële impact van het gebruik van zonnepanelen en het toegenomen welzijn van het gebruik van groenere energie. Het gemiddelde effect van gas- en

stroomstoringen voor Nederland wordt in deze schatting meegenomen doordat de prijselasticiteit gebaseerd is op de vraag naar energie zoals deze is (inclusief storingen). Het specifieke effect van gas- en stroomstoringen voor Enexis is berekend. De impact van onderbrekingen in het energietransport op het welzijn van de consument heeft zowel te maken met onderbrekingen in het elektriciteitsnet als in het gasnetwerk.

De als geproduceerd kapitaal getoonde bedragen hebben vervolgens betrekking op het aan Enexis toe te wijzen deel in de energieketen.

De welvaartswaarde van energietransport voor de samenleving is hoog. Het aandeel van de waarde van elektriciteits- en gastransport die Enexis voor de consumenten heeft bedraagt € 4,7 miljard in 2021. Dit is hoger dan vorig jaar, mede door meer aangesloten klanten op elektriciteit. Steeds meer consumenten leveren duurzaam opgewekte elektriciteit terug aan het net. We berekenen hier bovenop een positief welvaartseffect door teruglevering van zonne-energie door huishoudens van € 16 miljoen. Ook de waarde van elektriciteit- en gastransport voor zakelijke klanten schatten wij in, echter is de methode hiervoor nog in ontwikkeling; om dubbel telling te voorkomen bestaat deze alleen uit het omzetgedeelte. We hebben hiervoor een onderwaarde opgenomen van € 400 miljoen op basis van de economisch toegevoegde waarde die we leveren voor zakelijke klanten.

Er zijn ook momenten waar er sprake was van waardeverlies door onderbrekingen. Daar corrigeren wij voor in de impactmeting. In 2021 hebben wij te maken gehad met gemiddeld 0,163 elektrische onderbrekingen; dit heeft ertoe geleid dat de uitvalduur elektriciteit 17,6 minuten was.

Natuurlijk kapitaal

Wij zijn ons ervan bewust dat energie waardevol is, maar ook een keerzijde heeft. De energieketen heeft namelijk een groot negatief effect op natuurlijk kapitaal, zoals de bijdrage aan klimaatverandering uit het produceren en transporteren van energie.

Enexis is gedeeltelijk verantwoordelijk voor de CO₂-emissies van de hoeveelheden elektriciteit en gas die door ons netwerk worden getransporteerd. De impact bevat de waardering van de CO₂-emissies verbonden aan de directe operaties en aan die van de keten. De impactberekeningen van de directe operaties zijn gebaseerd op de CO₂-cijfers zoals gerapporteerd in de CO₂ voetafdruk in het jaarverslag. Aangenomen is dat de elektriciteits- en aardgas mix van de energie die Enexis transporteert gelijk is aan de nationale mix. De maatschappelijke kosten van een ton CO₂-equivalent zijn bepaald op 0,152 EUR/kg CO₂ eq. Emissies in de keten zijn geattribueerd aan Enexis op basis van bruto toegevoegde waarde en verantwoordelijkheid.

Enexis stoot bij haar werkzaamheden broeikasgassen uit, dit gaat bijvoorbeeld om haar gebouwen en om mobiliteit. De grootste impact voor de eigen operatie zit in de netverliezen van gas en elektriciteit. Het gaat hier om de zogenaamde

scope 1 en 2 emissies zoals voorgeschreven door het Greenhouse Gas Protocol. De grootste impact (85%) is echter vanuit het aandeel van Enexis in emissies van de Nederlandse energieketen. De totale negatieve impact op het klimaat vanwege CO₂-uitstoot door onze activiteiten in 2021 is ingeschat op € 300 miljoen (2020: € 183 miljoen)

Enexis werkt er aan om de negatieve impact te beperken: door de energietransitie te helpen versnellen en door de impact van eigen operaties te verbeteren. De emissies van de eigen operaties van Enexis worden volledig gecompenseerd via Gold Standard Certificaten voor € 50 miljoen (2020: € 39 miljoen).

Meer hierover is te vinden in Feiten en cijfers (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen – CO₂ voetafdruk).

Menselijk kapitaal

Voor de berekeningen van deze impacts worden medewerkers in directe dienst van Enexis meegenomen. Welzijnseffecten door het hebben van werk zijn berekend ten opzichte van het niet hebben van werk in Nederland. De indicator betreft het niet-financiële directe welzijnseffect. Er wordt aangenomen dat werktevredenheid, gemeten op basis van de uitkomsten uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek uit 2021, een direct positief effect heeft op welzijn.

De waarde van werk is voor werknemers meer dan enkel het inkomen dat zij ontvangen. Mensen die werken ervaren gemiddeld een hoger welzijn dan niet-werkenden. Enexis draagt bij aan het welzijn van medewerkers door het werk dat de organisatie hen biedt. Naast inkomen zijn immateriële factoren, zoals waardering, contact met collega's en klanten en het hebben van werk van belang; dit blijkt uit een positieve impactwaarde van € 50 miljoen. Dit is hoger dan vorig jaar (€ 46 miljoen) door de toename van het aantal werknemers. Daarnaast is er de compensatie in termen van salaris en secundaire arbeidsvoorwaarden; deze compensatie is opgenomen onder het financieel kapitaal.

Aangenomen wordt dat het ziekteverzuim dat niet als 'werkgerelateerd' vastgesteld is, geen relatie heeft met het werk bij Enexis. De berekening van de impacts van werkgerelateerde uitval en ongevallen van werknemers (veiligheid) is beperkt tot directe effecten. Een ongeval of ziekte kan aanleiding zijn voor andere ongevallen of ziektes, hetgeen niet gemeten wordt.

Veiligheid en preventie van werkgerelateerde klachten hebben een vaste hoge prioriteit voor Enexis. Ondanks de hoge prioriteit zijn er gevallen van langdurig arbeidsgerelateerd verzuim en veiligheidsincidenten. Dit heeft een drukkend effect op de positieve waarde van het hebben van werk en bedraagt € 1 miljoen.

Als werkgever streeft Enexis naar een positieve bijdrage aan het welzijn van onze medewerkers. Wij werken er hard aan dat deze negatieve impactwaarde klein blijft in vergelijking met de positieve impact van het hebben van werk.

BELANGRIJKSTE CRITERIA IMPACTMETINGEN

Voor de opdeling van impacts is gebruik gemaakt van het waardecreatiemodel van het Value Reporting Foundation (VRF), die impacts opdeelt in zes kapitalen: Financieel, Geproduceerd, Intellectueel, Natuurlijk, Sociaal en Menselijk Kapitaal. Voor de kapitalen Financieel, Geproduceerd, Natuurlijk en Menselijk kwantificeert Enexis één of meerdere indicatoren. De komende jaren werkt Enexis verder aan het kwantificeren van de overige kapitalen.

Impacts worden gekwantificeerd door, uitgedrukt in geld (euro's), de som van de individuele effecten op welvaart en welzijn te schatten.

De gebruikte methode voor het berekenen van de impacts is gebaseerd op het Handboek Impact meten Netwerkorganisaties. Hierbij wordt rekening gehouden dat Enexis in een gereguleerde markt opereert en onderdeel is van een bredere waardeketen, waartoe middels attributiefactoren toerekening aan de bijdrage van Enexis plaatsvindt.

Impacts waar meerdere spelers in de keten verantwoordelijk voor zijn, worden geattribueerd aan Enexis op basis van twee onderdelen: (i) de verantwoordelijkheid van Enexis in de keten en (ii) de bruto toegevoegde waarde van Enexis in de keten. De bruto toegevoegde waarde wordt berekend als de omzet verminderd met het verbruik van producten (zowel goederen als diensten) in het productieproces, gewaardeerd tegen inkooprijzen. Impacts die Enexis zelfstandig realiseert worden volledig toegewezen aan Enexis.

VERANDERINGEN T.O.V. VOORGAANDE VERSLAGJAREN

-

ASSURANCE

EY heeft een assurance-opdracht uitgevoerd voor het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid m.b.t. de duurzaamheidsinformatie in de hoofdstukken:

- Opbouw van dit verslag
- Voorwoord Raad van Bestuur
- Kerngegevens
- Dit is Enexis, excl. de Sustainable Development Goals (pagina 13 en 14) en SDG-impacts in het waardecreatiemodel (pagina 12)
- Verslag over 2021, m.u.v. het deel 'Financieel verantwoord'
- Aanvullende informatie (paragrafen 'Over dit verslag' en 'Feiten en cijfers')

In dit jaarverslag over 2021 zijn alle van materieel belang zijnde aspecten juist weergegeven in overeenstemming met de 'Sustainability Reporting Standards' van het Global Reporting Initiative en de interne verslaggevingscriteria van Enexis. Wij verwijzen voor meer informatie naar het assurancerapport van de onafhankelijke accountant.

STATUTAIRE REGELING TEN AANZIEN VAN DE WINSTBESTEMMING

Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2).

Aanvullend op deze statutaire bepalingen is met de aandeelhouders overeengekomen dat het uit te keren dividend over de planperiode van het Strategisch Plan maximaal 50% van de nettowinst zal bedragen, waarbij een minimumniveau van jaarlijks € 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating-profiel kan verliezen.

Dit dividendbeleid zorgt ervoor dat de aandeelhouders een voorspelbaar en stabiel dividend kunnen verwachten. Tegelijkertijd borgt het beleid voldoende eigen vermogensgroei en toont het actieve steun van de aandeelhouders aan een gezonde financiële positie.

Lees meer over het voorstel voor de bestemming van het resultaat over boekjaar 2021 bij [Winstbestemming](#).

FEITEN EN CIJFERS

In dit onderdeel van het verslag zetten we (per hoofdstuk) gedetailleerde feiten en cijfers voor u op een rij.

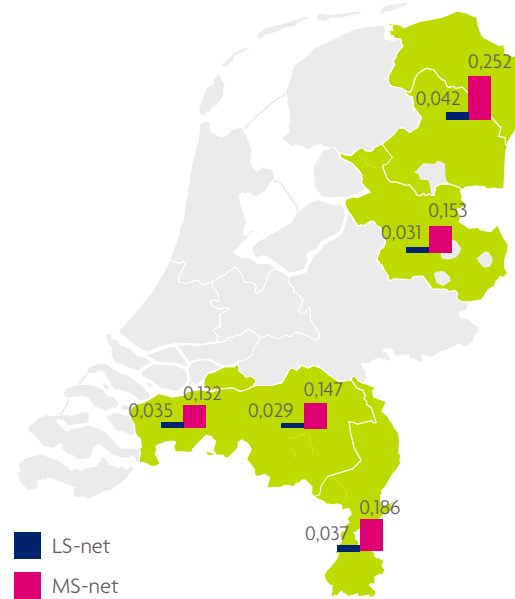
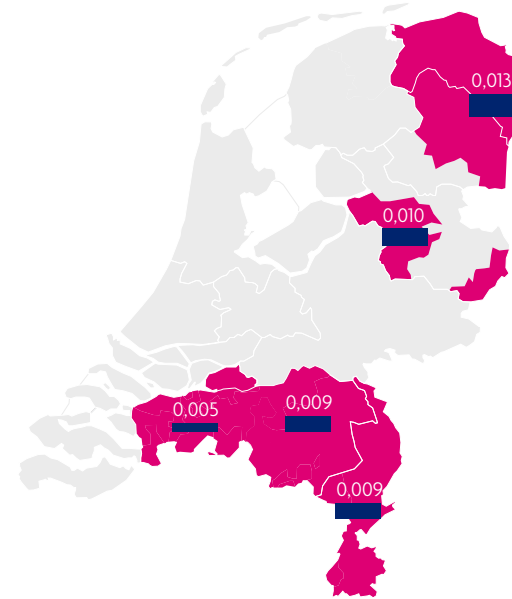
ONZE MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

	2021	2020	2019	2018	2017
De netten					
Trajectlengtes (x 1.000 km)					
Elektriciteitsnet	143.5	142.2	141.0	139.9	139.1
- Laagspanning	97.6	96.9	96.1	95.3	94.7
- Middenspanning	45.8	45.2	44.8	44.5	44.4
- Tussenspanning	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Gasnet	46.3	46.3	46.4	46.4	46.4
- Lage druk	37.5	37.5	37.6	37.6	37.5
- Hoge druk	8.8	8.8	8.8	8.8	8.9
Stations (x 1.000)					
E-stations	56.6	55.7	54.6	53.8	53.1
G-stations	22	22.4	22.4	22.5	22.7
Distributie automatisering (DA)-stations ¹	657	390	250	379	364
Distributie automatisering Light (DALI)-stations ¹	3.544	3.531	2.447	1.502	-
Aantal aansluitingen (x 1.000)					
Elektriciteit	2.911	2.880	2.849	2.814	2.786
- Huishoudelijk (t/m 3x25 A)	2.661	2.640	2.618	2.597	2.578
- Laagspanningsaansluitingen overig (klein zakelijk vanaf 3x25 A)	233	223	215	202	193
- Middenspanningsaansluitingen	17	17	16	15	15
Gas	2.315	2.324	2.328	2.324	2.315
- Huishoudelijk (G4 en G6)	2.259	2.266	2.267	2.260	2.249
- Lagedruk overig (klein zakelijk vanaf G10)	53	55	58	61	63
- Hogedrukaansluitingen	3	3	3	3	3

	2021	2020	2019	2018	2017
De netten					
Getransporteerde hoeveelheden²					
Elektriciteit (GWh)	31.989	31.176	33.759	34.112	34.592
Gas (Mm ³)	6.172	5.636	5.935	6.204	6.241
Waarvan groen gas	77,0	63,0	59,0	54,0	51,0
Productkwaliteit					
Uitvalduur elektriciteit (in minuten)	17.6	13.0	14.2	16.0	13.8
- Hoogspanning	0.7	0.0	0.5	0.2	0.1
- Middenspanning	11.1	7.4	8.4	10.5	8.7
- Laagspanning	5.8	5.6	5.4	5.3	5.1
Uitvalduur gas (in seconden)	75	81	51	90	50

¹ Rapportageperiode november voorgaand verslagjaar t/m november verslagjaar

² December 2021 betreft een raming.

GEMIDDELD AANTAL LS- EN MS-STORINGEN PER KLANT

GEMIDDELD AANTAL GASSTORINGEN PER KLANT

INCIDENTEN IN DE GAS- EN ELEKTRICITEITSNETTEN

Om de publieke veiligheid te beschermen en incidenten te voorkomen, volgen we nauwkeurig wat er gebeurt in onze netwerken. We meten het aantal incidenten op basis van de ernst. Daarnaast meten we zogenoemde 'early warning indicators' die kunnen leiden tot een incident. In 2021 hebben zich géén ernstige ongevallen voorgedaan. Ook voor 2022 staat veiligheid op één. Voor ons geldt altijd dat ieder ongeval er één te veel is. Om de publieke veiligheid op peil te houden, heeft Enexis Netbeheer een intensief, risicogebaseerd vervangingsprogramma voor hoofd- en aansluitleidingen. Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan het voorkomen van graafschades en het niet goed afsluiten van technische ruimtes. Preventiemedewerkers zijn zoveel mogelijk aanwezig bij risicovolle werkzaamheden en we attenderen klanten op de aandachtspunten voor veilig graven.

Mijlpalen	Status ultimo 2021	
	Gas	Elektriciteit
Publieke veiligheid		
Aantal incidenten met een matig of behoorlijk effect ¹ ≤ 4	1	1
Aantal incidenten met een ernstig effect ² ≤ 2	0	0
Aantal incidenten met een desastreus effect ³ = 0	0	0

1 Matig of behoorlijk effect: ongeval met EHBO of behandeling door medisch personeel (slachtoffer(s) onder het publiek), of omgevingschade tussen € 10.000 en € 1 miljoen.

2 Ernstig effect: ongeval met ernstig (blijvend) letsel (slachtoffer(s) onder het publiek), of omgevingschade tussen € 1 miljoen en € 10 miljoen.

3 Desastreus effect: ongeval met één of meerdere doden (slachtoffer(s) onder het publiek), of omgevingschade > € 10 miljoen.

BEPERKTE IMPACT MAATREGELEN VOOR NATUUR, BOUW EN INFRASTRUCTUUR

In 2021 bleven de stikstof- en PFAS-problematiek actueel. Het kabinet nam reeds in 2019 maatregelen om de natuur versneld te herstellen en versterken als voorwaarde om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. De impact van deze maatregelen op onze operationele activiteiten hebben we geïnventariseerd en bleef sinds 2019 beperkt. Er hoefden geen projecten van Enexis Netbeheer stopgezet te worden.

PROCEDURE BIJ KLACHTEN EN GESCHILLEN

Het kan voorkomen dat klanten niet tevreden zijn over onze dienstverlening. Via onze website en telefonisch kunnen zij een klacht indienen of schade melden. Elke klacht of schademelding beoordeelt Enexis Netbeheer apart. Klanten ontvangen direct een ontvangstbevestiging. Daarin geven we aan wanneer een inhoudelijke beoordeling volgt. Doorgaans krijgen klanten binnen acht werkdagen inhoudelijk antwoord. Enexis Netbeheer wil klachten graag voorkomen en neemt het oplossen ervan serieus. Wij zijn aangesloten bij de Geschillencommissie. Daar kunnen klanten naartoe gaan als zij niet tevreden zijn met ons oordeel over een klacht of claim. De commissie Energie van de Geschillencommissie behandelt klachten van consumenten tegen energieleveranciers over afsluiten, levering of tarieven van gas, elektriciteit en warmte. Ook behandelt de commissie klachten van consumenten tegen de netbeheerder over het functioneren van de meter(ijking) of schade als gevolg van een stroomstoring.

WET- EN REGELGEVING

In 2021 zijn er bij de afdelingen Bestuurlijke en Juridische Zaken & Digitale Veiligheid en overige betrokken afdelingen geen boetes ontvangen met betrekking tot de dienstverlening van Enexis, noch voor non-compliance met de E-wet, G-wet en milieuwetgeving.

VOORWAARDEN VOOR DUURZAAM RESULTAAT

Onderstaande tabellen geven een beeld van de personeelsontwikkeling in 2021. Van onze medewerkers valt 99,92% onder de cao Netwerkbedrijven.

Personeel	Man	Vrouw	Ultimo 2021
Eigen personeel			
Fte's	3.918	854	4.772
Arbeidscontract:			
-bepaald	377	80	457
-onbepaald	3.541	775	4.316
Aantal	3.966	981	4.947
Arbeidscontract:			
-bepaald	381	87	468
-onbepaald	3.585	894	4.479
Ander personeel			
Fte's	886	213	1.099
- uitzendkrachten	92	96	187
- consultants	582	97	678
- oproepspecialisten	212	20	232
- fixed price ¹	-	-	-
Aantal	1.118	292	1.410
- uitzendkrachten	106	123	229
- consultants	644	113	757
- oproepspecialisten	244	27	271
- fixed price	124	29	153

¹ Verrichten van werkzaamheden volgens een vooraf vastgestelde prijs; Fte-factor = o.

	Bepaalde tijd	Onbepaalde tijd	Totaal
Herkomst en type arbeidsovereenkomst			
België	6	42	48
Duitsland	3	31	34
Totaal Buitenland	9	73	82
Groningen	51	496	547
Friesland	4	103	107
Drenthe	42	390	432
Gelderland	28	177	205
Overijssel	43	608	651
Flevoland	1	18	19
Noord-Holland	2	16	18
Zuid-Holland	5	30	35
Utrecht	7	64	71
Noord-Brabant	170	1.508	1.678
Zeeland	2	13	15
Limburg	104	983	1.087
Totaal Nederland	459	4.406	4.865
Totaal	468	4.479	4.947

DUURZAME INZETBAARHEID

De bedrijfsregeling Duurzame Inzetbaarheid Plus (DI+) voorziet in extra faciliteiten en begeleiding om de inzetbaarheid van medewerkers te vergroten. Medewerkers ontvangen een DI-budget voor activiteiten en middelen die gericht zijn op het op peil houden of uitbreiden van kennis en vaardigheden in een huidige of toekomstige functie en/of het vitaal, fit en gemotiveerd blijven om het werk goed te doen. In 2021 werd het budget grotendeels door medewerkers ingezet voor vitaliteitsdoelstellingen.

ONGEVALLLEN MET VERZUIM

LTIF ^{1,2}	2021	2020
Vestiging Groningen	1,76	3,62
Vestiging Overijssel West	5,71	-
Vestiging Overijssel Oost	3,19	-
Vestiging Drenthe	-	2,94
Vestiging Noord-Brabant West	2,73	2,89
Vestiging Noord-Brabant Midden	2,43	-
Vestiging Noord-Brabant Noord-Oost	2,37	2,50
Vestiging Noord-Brabant Zuid-Oost	-	-
Vestiging Limburg Zuid	-	4,12
Slimme Meters Noord	16,51	-
Expertise Bedrijfsvoering Stations	1,02	-
Supply chain management	8,12	-

1 Als regio-indeling wordt het organogram gevolgd.

2 Nihil OV-cases in een vestiging, leidt tot een LTIF van nul. Elke LTIF >0 wordt uitgelicht als punt van aandacht.

STANDAARDEN EN NORMEN

Enexis hangt de richtlijnen aan voor arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden die gelden als fundamentele principes en rechten op het werk, zoals deze zijn geformuleerd door de International Labour Organization (ILO). Voor medewerkers hebben wij zowel een gedragswijzer als een Compliance protocol. Alle medewerkers moeten bij indiensttreding een vertrouwelijkheidsverklaring ondertekenen waarin zij aangeven zich te zullen houden aan hetgeen in het Compliance protocol staat vermeld. Daarnaast moeten medewerkers met toegang tot koersgevoelige informatie een verklaring ondertekenen in het kader van vertrouwelijkheid. Zoals beschreven in het hoofdstuk 'Voorwaarden voor duurzaam resultaat' geldt voor leveranciers de supplier code of conduct. De kwaliteitssystemen van Enexis Netbeheer en Fudura zijn ISO9001 gecertificeerd. Het assetmanagementsysteem van Enexis Netbeheer is gecertificeerd volgens ISO-55001, NTA-8120 en ISO27001. Tot slot heeft Enexis het MVO-beleid en -activiteiten ingericht naar de internationale ISO 26000-richtlijn voor MVO. Het MVO-beleid is verankerd in een bestuursverklaring en in principes.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN - KETENVERANTWOORDELIJKHEID EN MENSENRECHTEN

Wij nemen verantwoordelijkheid voor de totale keten die een product bij ons doorloopt en voeren een Maatschappelijk Verantwoord Inkoopbeleid. Met leveranciers maken wij op voorhand afspraken over de omgang met mens, materiaal en/of milieu. In de Gedragscode Leveranciers, onderdeel van de Algemene Inkoopvoorwaarden, verklaren leveranciers onder

meer dat zij wet- en regelgeving respecteren op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, kinderarbeid en discriminatie. Bij Europese aanbestedingen maken we ook aanvullende afspraken met leveranciers, over bijvoorbeeld circulariteit of de inzet van medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hierin blijven we ons in de toekomst, conform de OESO-richtlijnen, verder ontwikkelen. Ons beleid om corruptie of omkoping van medewerkers te voorkomen, is vastgelegd in het Maatschappelijk Verantwoord Inkoopbeleid, de Gedragswijzer voor medewerkers en de Gedragscode Leveranciers. Om de vinger aan de pols te houden en (potentiële) misstanden te voorkomen, voeren wij regelmatig overleg met leveranciers over toepassing van de Gedragscode. Daarnaast voeren wij technische controles uit op ingekochte componenten. Mocht daar aanleiding toe zijn, dan zullen wij door een externe partij een audit laten uitvoeren. De uitkomsten hiervan bespreken we met de leverancier en, indien nodig, leggen wij maatregelen op. Leveranciers moeten hieraan medewerking verlenen en eventueel een verbeterplan opstellen. Wij blijven in dialoog met de leverancier om de implementatie en verbetering te volgen. Indien geen verbetering optreedt, kan Enexis de relatie met de leverancier beëindigen. In 2021 is geen audit uitgevoerd en zijn geen maatregelen opgelegd.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN - CO₂-VOETAFDRUK

Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen we concrete maatregelen om onze CO₂-uitstoot te verminderen. Bijvoorbeeld door het verduurzamen van onze mobiliteit.

Duurzaam wagenpark ¹	2021 ²	2020	2019	2018	2017
Personenauto's 100% elektrisch	886	793	497	168	54
Personenauto's compressed natural gas (CNG)	-	1	-	-	-
Personenauto's waterstof	8	8	5	-	-
Personenauto's biogas/aardgas	-	-	-	3	7
Personenauto's hybride	469	372	261	220	62

1 Deze KPI-cijfers betreffen periode december t/m november - wordt berekend inclusief stagiaires en werkervaringsplaatsen, voertuigen met een grijs kenteken zijn uitgesloten van deze meting.

2 Ultimo 2021 is het duurzaam wagenpark ruim 86% van het totale wagenpark (voertuigen met een grijs kenteken uitgesloten).

Onze CO₂-voetafdruk is opgesteld volgens de richtlijnen van het internationale Greenhouse Gas (GHG) protocol. Net zoals voorgaande jaren rapporteren we de emissies in drie verschillende scopes. Deze scopes worden hieronder toegelicht. Enexis hanteert de volgende uitgangspunten:

- Er wordt gestreefd naar maximale transparantie over onze voetafdruk;
- We sluiten aan bij de standaarden van het GHG-protocol;
- We willen duidelijk onderscheid maken tussen groen inkopen en compenseren.

SCOPE 1: DIRECTE EMISSIES

Dit zijn directe emissies van broeikasgassen uit bronnen die eigendom zijn van, of worden gecontroleerd door het bedrijf.

Enexis rapporteert in deze categorie over de CO₂-emissie als gevolg van lekverlies gas, lekkages uit schakelapparatuur (SF6), gebruik van de lease- en dienstauto's (exclusief elektrische voertuigen) en het verwarmen van de gebouwen. Het lekverlies gas is ten opzichte van voorgaand jaar met 1% gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt door het vervangingsprogramma van grijs gietijzeren leidingen. Deze materiaalsoort is verouderd en heeft een bovengemiddelde lekfrequentie.

De broeikasgassen die zijn gerapporteerd in onze voetafdruk worden uitgedrukt in CO₂-equivalenten. Naast CO₂ worden methaan en SF-6 emissies gerapporteerd. De conversiefactoren en emissiefactoren waarmee is gerekend, zijn conform voorgaand jaar ontleend aan het IPCC Fifth Assessment Report en de bron www.CO2emissiefactoren.nl.

De voetafdruk met betrekking tot lease- en dienstauto's (exclusief elektriciteit) is met 11% gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Deze daling is enerzijds het gevolg van de vergroening van het wagenpark en daarnaast in overgrote mate het gevolg van verminderde reisbewegingen, als gevolg van COVID-19.

SCOPE 2: INDIRECTE EMISSIES ELEKTRICITEIT

Dit betreft alle uitstoot van broeikasgassen door de opwekking van de elektriciteit die gebruikt wordt door het bedrijf.

Bij de distributie van elektriciteit gaat altijd energie verloren. Bijvoorbeeld als gevolg van elektrische weerstand. Deze verliezen worden door Enexis volledig groen ingekocht. Deze inkoop kan door middel van twee verschillende methodes worden gerapporteerd. Location based geeft de CO₂-emissie weer op basis van de fysieke energiemix op het net. Market based geeft de CO₂-emissie op basis van de ingekochte energiemix. Aangezien wij 100% groen inkopen met Garanties van Oorsprong (GvO's) is dit nihil.

We kopen al onze elektriciteit groen in en willen daarbij ons fair share in de Nederlandse klimaatdoelen realiseren. Concreet betekent dit dat we ieder jaar meer groene elektriciteit in Nederland kopen, oplopend tot 55% in 2030.

SCOPE 3: ANDERE INDIRECTE EMISSIES

Dit betreft de uitstoot van alle broeikasgassen die een gevolg zijn van de activiteiten van het bedrijf, maar komen uit bronnen die geen eigendom zijn van of onder zeggenschap staan van het bedrijf.

Deze laatste categorie bevat een aantal elementen waarop Enexis direct invloed op kan uitoefenen, zoals woon-werkverkeer, openbaar vervoer en dienstreizen. Daarnaast rapporteren we in deze scope over een aantal elementen waarop Enexis in mindere en directe mate invloed kan uitoefenen, zoals de emissie door de productie van netwerkcomponenten bij leveranciers en de emissie als gevolg van het verwerken van ons afval. Niet alle netwerkcomponenten zijn gerapporteerd, omdat we van sommige componenten nog niet alle informatie van onze partners hebben ontvangen. We zien een daling in de CO₂-uitstoot voor netwerkcomponenten ten opzichte van 2020 van 9%. Deze daling wordt veroorzaakt doordat een groter aandeel van de middenspannings- en laagspanningskabels met een lagere uitstoot is ingekocht in 2021. Daarnaast zijn er in 2021 minder slimme meters ingekocht vanwege grote voorraadniveaus vanuit het voorgaande boekjaar.

De voetafdruk met betrekking tot mobiliteit is met 40% gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Deze daling is het gevolg van verminderde reisbewegingen, als gevolg van COVID-19. De emissies waar Enexis zelf invloed op heeft worden volledig gecompenseerd via Gold Standard Certificaten. Dit betekent dat scope 1 en 2 en een deel van scope 3 volledig worden gecompenseerd, waarmee onze netto eigen emissie voor 2021 nihil is.

We voelen ons ook verantwoordelijk voor de uitstoot in de keten (restance scope 3), zoals bij de productie van kabels en leidingen en bij de verwerking van afval. Onze leveranciers van netwerkcomponenten werken actief mee aan het verstrekken van informatie ten aanzien van CO₂-uitstoot door middel van een grondstoffenpaspoort. Hierdoor kunnen we steeds uitgebreider en nauwkeuriger rapporteren over de CO₂-uitstoot afkomstig van onze ketenpartners. Om onze milieu-impact beter vergelijkbaar te maken, is aanvullend op de CO₂-voetafdruk onze 'carbon intensity' berekend. Hierbij wordt de CO₂-uitstoot in scope 1 en 2 afgezet tegen de omzetcijfers in miljoenen \$. De omzetcijfers zijn omgerekend naar dollars aan de hand van een gemiddelde wisselkoers over de desbetreffende jaren. In 2021 was de carbon intensity \$ 231 miljoen per ton CO₂ (2020: \$ 307 miljoen, 2019: \$ 381 miljoen; 2018 \$ 366 miljoen).

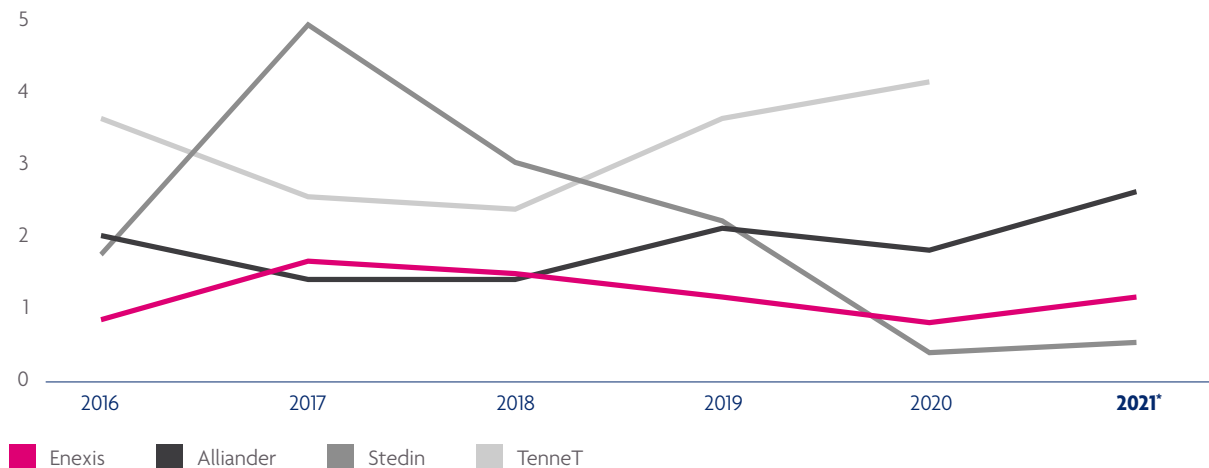

BENCHMARKS

We vergelijken onze prestaties met die van andere bedrijven om zichtbaar te maken wat goed gaat en wat beter kan. Over onze resultaten zijn we transparant; ook als deze lager zijn dan gemiddeld in de branche. De benchmarks worden waar mogelijk en/of relevant jaarlijks uitgebreid.

VEILIGHEID

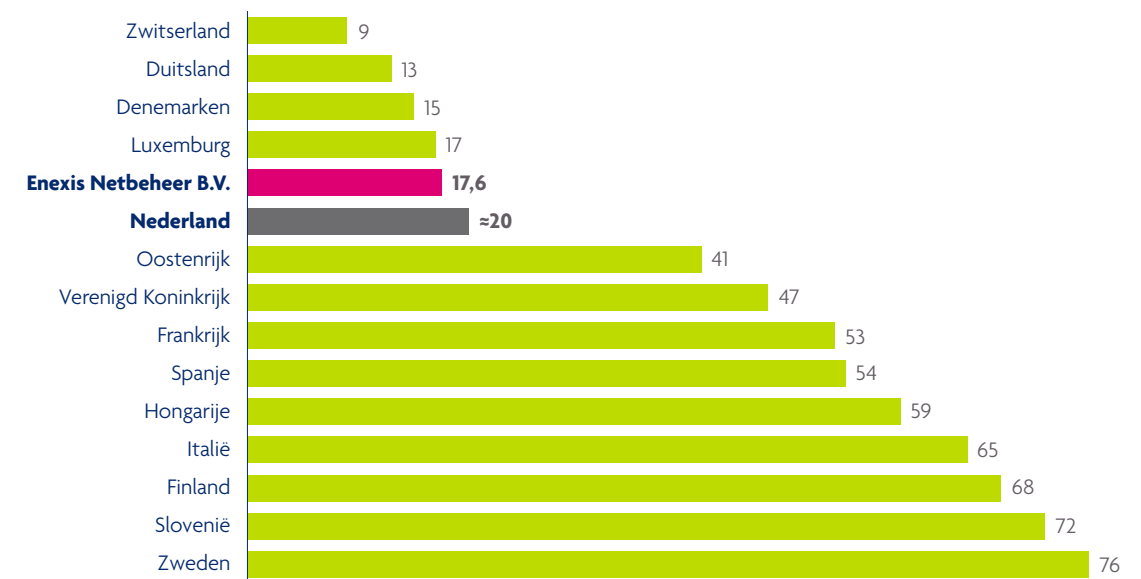
Om veiligheidsprestaties binnen de sector beter te kunnen vergelijken, meet Enexis het aantal ongevallen via de Lost Time Injury Frequency (LTIF): het aantal ongevallen met als gevolg verzuim per 1.000.000 gewerkte uren. Ten opzichte van vergelijkbare bedrijven in de sector is de veiligheidsscore van Enexis voldoende. Echter, voor ons geldt: elk ongeval is er één te veel. De aandacht voor veiligheid wordt in de komende jaren daarom onverminderd voortgezet.

LTIF: de LTIF staat voor het aantal ongevallen met als gevolg verzuim per 1.000.000 gewerkte uren.
* 2021: De LTIF-score van TeneT was bij de publicatie van dit jaarverslag nog niet bekend.

UITVALDUUR ELEKTRICITEIT

De Nederlandse netten behoren tot de top 5 betrouwbare netten in Europa. Nederlandse netbeheerders hebben minimale storingen in het elektriciteitsnet. Enexis Netbeheer is zelfs een van de betrouwbaarste netbeheerders van Nederland. In de afgelopen jaren was onze uitvalduur lager dan het Nederlandse gemiddelde. In het hoofdstuk ['Onze maatschappelijke impact'](#) vindt u een grafische weergave en een toelichting.

BRON: CEER – Continuity of Electricity and Gas supply (2016).

TRANSPARANTIE

Jaarlijks wordt ons jaarverslag voor de Transparantiebenchmark en de Kristalprijs beoordeeld in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Hiermee wordt inzichtelijk welke bedrijven transparant rapporteren over hun MVO-beleid en -prestaties. In 2021 is een assessment uitgevoerd, waarbij ons verslag over 2020 op de 4e plaats eindigde in de lijst met meest transparante jaarverslagen in Nederland. Al twee jaar eindigde Enexis Groep op de 6e plaats op de Transparantieladder en nu maken we dus een mooie stap vooruit. Daar zijn we blij mee, want het sluit aan bij onze nieuwe strategie. We zijn eerlijk over onze prestaties en laten zien dat we steeds willen verbeteren. Behalve een wettelijke verplichting is ons jaarverslag een onmisbare informatiebron voor aandeelhouders, investeerders, ratingbureaus en andere belangengroepen. Het geeft een helder beeld van onze activiteiten en financiën.

In ons verslag over 2020 brachten we nog beter in kaart hoe we met ons werk bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen, zoals klimaatverandering, energie voor iedereen en waardig werk. De jury was complimenteus over de koppeling van onze prestaties met de wereldwijde Sustainable Development Goals. Dit jaar vindt er geen assessment plaats.

ZIEKTEVERZUIM

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage was in Nederland al enkele jaren vrij stabiel (3,9%) en kwam in 2020 hoger uit (4,9%). Dit was hoogstwaarschijnlijk een gevolg van corona. Bij Enexis was het ziekteverzuim in het afgelopen jaar met 4,7% iets lager dan in 2020 (4,85%). Het landelijke gemiddelde en branchegemiddelde over 2021 waren bij het opstellen van dit jaarverslag nog niet beschikbaar.

GRI-INDEX

Categoriennaam/indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GENERAL STANDARD DISCLOSURES			
GRI 102-1	Naam van de organisatie	Dit is Enexis	
GRI 102-2	a. Een beschrijving van de activiteiten van de organisatie. b. Primaire merken, producten en/of diensten met inbegrip van een beschrijving van de producten en/of diensten die in bepaalde markten verboden zijn.	Dit is Enexis	
GRI 102-3	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie.	Bijlage: Colofon	
GRI 102-4	Het aantal landen waar de organisatie actief is en namen van landen met ofwel grootschalige activiteiten, ofwel met specifieke relevantie voor de duurzaamheidskwesties die in het verslag aan de orde komen.	Nederland	
GRI 102-5	Eigendomsstructuur en de rechtsvorm.	Dit is Enexis ; Onze organisatie Corporate governance ; Aandelen Enexis Holding N.V.	
GRI 102-6	Afzetmarkten (geografische verdeling, sectoren die worden bediend en soorten klanten/begunstigden).	Kerngegevens	
GRI 102-7	Omvang van de verslaggevende organisatie.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat ; Financieel verantwoord	
GRI 102-8	a. Aantal werknemers naar type arbeidscontract (bepaald en onbepaald) en geslacht. b. Aantal werknemers naar type arbeidsovereenkomst (bepaald en onbepaald) en regio. c. Aantal werknemers naar type arbeidscontract (voltijds en deeltijds) en geslacht. d. Of een aanzienlijk deel van de activiteiten van de organisatie worden uitgevoerd door werknemers die geen werknemers zijn. Indien van toepassing, een beschrijving van de aard en omvang van de werkzaamheden uitgevoerd door werknemers die geen werknemers zijn. e. Eventuele aanzienlijke variaties in de cijfers gerapporteerd in informatieverschaffing 102-8a, 102-8b en 102-8c (zoals seizoensgebonden variaties in de toeristische of agrarische industrie). f. Een uitleg van hoe de gegevens zijn samengesteld, met inbegrip van aannames.	Bijlage: Feiten en cijfers; Voorwaarden voor duurzaam resultaat	
GRI 102-9	Beschrijving van de toeleveringsketen van de organisatie, met inbegrip van de belangrijkste elementen met betrekking tot de activiteiten, primaire merken, producten en/of diensten van de organisatie.	Dit is Enexis ; Onze rol in de energieketen	
GRI 102-10	Significante veranderingen tijdens de verslagperiode wat betreft omvang, structuur, eigendom of leveringsketen van de organisatie.	Bijlage: Over dit verslag; Reikwijdte	
GRI 102-11	Uitleg over de toepassing van het voorzorgsprincipe door de verslaggevende organisatie.	Risicobeheersing	
GRI 102-12	Extern ontwikkelde economische, milieugerelateerde en sociale handvesten, principes of andere initiatieven die door de organisatie worden onderschreven.	Bijlage: Feiten en cijfers; Standaarden en Normen	

Categoriennaam/indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 102-13	Belangrijkste lidmaatschappen van verenigingen (zoals brancheverenigingen) en nationale en internationale belangenorganisaties.	Bijlage: Over dit verslag; Samenwerkingsverbanden	
GRI 102-14	De verklaring van de hoogste beslissingbevoegde van de organisatie over de relevantie van duurzaamheid voor de organisatie en haar strategie voor de aanpak van duurzaamheid.	Voorwoord Raad van Bestuur	
EU3	Het aantal huishoudelijke, industriële en institutionele klanten.	Bijlage: Feiten en cijfers; Onze maatschappelijke impact; De netten	Enexis heeft gekozen voor een afwijkende klantindeling gericht op netbeheerder.
EU4	De lengte van de transmissie en distributienetwerken per regulatorisch regime.	Bijlage: Feiten en cijfers; Onze maatschappelijke impact; De netten	
GRI 102-16	Beschrijving van de door de organisatie gehanteerde waarden, principes, standaarden en gedragsnormen, zoals een gedragscode.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat ; Aandacht voor mensenrechten en een sociaal veilige werkplek	
GRI 102-18	De bestuursstructuur van de organisatie, met inbegrip van commissies die onder het hoogste bestuurslichaam vallen. Vermeld de commissies die verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming over economische, milieugerelateerde en maatschappelijke onderwerpen.	Corporate governance ; Bijlage: Over dit verslag; Management van materiële onderwerpen	
GRI 102-40	Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken.	Bijlage: Over dit verslag; Dialoog met stakeholders	
GRI 102-41	Percentage medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt.	Bijlage: Feiten en cijfers; Voorwaarden voor duurzaam resultaat	
GRI 102-42	Basis voor inventarisatie en selectie van belanghebbenden die moeten worden betrokken.	Bijlage: Over dit verslag; Dialoog met stakeholders	
GRI 102-43	De aanpak voor de dialoog met belanghebbenden, inclusief de frequentie van het overleg per type en groep belanghebbenden en of zij specifiek zijn betrokken in het kader van het verslaggevingsproces.	Bijlage: Over dit verslag; Dialoog met stakeholders	
GRI 102-44	De belangrijkste onderwerpen en vraagstukken die uit het overleg met belanghebbenden naar voren zijn gekomen en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd, onder meer via haar verslaggeving. Vermeld per onderwerp/vraagstuk door welke groep belanghebbenden dit naar voren is gebracht.	Bijlage: Over dit verslag; Dialoog met stakeholders	

Categoriennaam/indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
GRI 102-45	a. Overzicht van alle ondernemingen die in de geconsolideerde jaarrekening of vergelijkbare stukken zijn opgenomen. b. Overzicht van alle in de geconsolideerde jaarrekening of vergelijkbare stukken opgenomen ondernemingen die niet onder dit verslag vallen.	Toelichting op geconsolideerde jaarrekening; Algemene informatie	
GRI 102-46	a. Proces voor het bepalen van de inhoud en specifieke afbakening van het verslag. b. Uitleg van de door de organisatie gehanteerde uitgangspunten voor het bepalen van de inhoud van het verslag.	Opbouw van dit verslag; Bijlage: Over dit verslag; Bepalen van de inhoud	
GRI 102-47	Overzicht van alle materiële onderwerpen die tijdens het proces ter bepaling van de inhoud van het verslag zijn vastgesteld.	Bijlage: Over dit verslag; Definities van materiële onderwerpen	
GRI 102-48	Gevolgen van een eventuele herformulering van informatie die in een eerder verslag is verstrekt en de redenen voor deze herformulering.	Wijzigingen aangaande definities en methodiek in 2021 zoals opgenomen in de voetnoten bij de desbetreffende KPI's.	
GRI 102-49	Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes ten aanzien van reikwijdte en afbakening.	Bijlage: Over dit verslag; Veranderingen t.o.v. voorgaande verslagjaren	
GRI 102-50	De verslagperiode waarop de verstrekte informatie betrekking heeft.	2021	
GRI 102-51	De datum van het meest recente vorige verslag.	Enexis Holding N.V. Jaarverslag 2020 4 maart 2021	
GRI 102-52	Verslaggevingscyclus.	Jaarlijks	
GRI 102-53	De contactpersoon voor vragen over het verslag of de inhoud ervan.	Bijlage: Colofon	
GRI 102-54	Het gekozen applicatieniveau.	Core	
GRI 102-55	GRI content index.	-	
GRI 102-56	a. Beleid en huidige praktijk met betrekking tot het verkrijgen van externe assurance voor het verslag. b. Indien het verslag externe assurance heeft verkregen: i. Een verwijzing naar het externe assurance rapport, verklaringen of adviezen. Een beschrijving van hetgeen wel en niet van assurance is voorzien en op wat voor basis, inclusief de normen, de mate van zekerheid en eventuele beperkingen indien niet genoemd in de assuranceverklaring bij het duurzaamheidsverslag. ii. De relatie tussen de organisatie en de assurance-aanbieder. iii. Vermeld of en hoe het hoogste bestuurslichaam of hogere leidinggevenden betrokken zijn bij het verkrijgen van assurance voor het duurzaamheidsverslag.	Bijlage: Over dit verslag; Assurance	

Categoriennaam/indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
SPECIFIC STANDARD DISCLOSURES			
Betrouwbaar en toegankelijk energienet			
GRI-103	Managementbenadering.	Onze maatschappelijke impact; Bijlage: Over dit verslag; <u>Reikwijdte</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
EU 28	De frequentie dat de stroom uitvalt.	Onze maatschappelijke impact; Bijlage: Feiten en cijfers; <u>Onze maatschappelijke impact</u>	
EU29	Gemiddelde uitvalduur.	<u>Doelstellingen en prestaties</u> ; <u>Onze maatschappelijke impact</u>	
Veilig energienet			
GRI-103	Managementbenadering.	Onze maatschappelijke impact; Bijlage: Over dit verslag; <u>Reikwijdte</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
	Publieke veiligheid elektriciteit. Publieke veiligheid gas.	Bijlage: Feiten en cijfers; <u>Onze maatschappelijke impact</u> ; <u>Incidenten in de gas- en elektriciteitsnetten</u>	
Duurzame energievoorziening			
GRI-103	Managementbenadering.	Onze maatschappelijke impact; Bijlage: Over dit verslag; <u>Reikwijdte</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
Enexis indicator	Uitbreiden transportcapaciteit.	<u>Doelstellingen en prestaties</u> ; <u>Onze maatschappelijke impact</u> ; <u>Enorme vraag groei en aanbod</u>	
Betaalbare energievoorziening			
GRI-103	Managementbenadering.	Financieel verantwoord; Bijlage: Over dit verslag; <u>Reikwijdte</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
Enexis indicator	Beïnvloedbare kosten en opbrengsten.	<u>Doelstellingen en prestaties</u>	
Klantgerichte dienstverlening			
GRI-103	Managementbenadering.	Onze maatschappelijke impact; Bijlage: Over dit verslag; <u>Reikwijdte</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
Enexis indicator	Customer Effort Scores.	<u>Doelstellingen en prestaties</u> ; <u>Onze maatschappelijke impact</u> ; <u>Realistische afspraken met klanten</u>	

Categoriennaam/indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
Effectieve marktfacilitering			
GRI-103	Managementbenadering.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Over dit verslag; Reikwijdte; Bepalen van de inhoud	
Enexis indicator	Kwalitatieve toelichting.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; <u>Meebewegen in een veranderd speelveld</u>	
Veilige en gezonde werkomgeving			
GRI-103	Managementbenadering.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Over dit verslag; Reikwijdte; Bepalen van de inhoud	
GRI 403-2	Type en mate van letsel, beroepsziekte, afwezigheid en verzuim, en het totale aantal werkgerelateerde sterfgevallen, per regio en per geslacht voor zowel Enexis als derden.	Doelstellingen en prestaties; Voorwaarden voor duurzaam resultaat; <u>Veilig en gezond samenwerken in coronatijd</u>	
Enexis indicator	Lost Time Injury Frequency contractors. Lost Time Injury Frequency Enexis. Ziekteverzuim.	Doelstellingen en prestaties; Voorwaarden voor duurzaam resultaat; <u>Veilig en gezond samenwerken in coronatijd</u>	
Werkgelegenheid en vakbekwame medewerkers			
GRI-103	Managementbenadering.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Over dit verslag; Reikwijdte; Bepalen van de inhoud	
GRI 404-1	Gemiddeld aantal uren dat een werknemer per jaar besteedt aan opleidingen, onderverdeeld naar werknemerscategorie en geslacht.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; <u>Efficiënt en slimmer werken</u>	Sinds 1 januari 2020 worden bijna alle opleidingen die niet door ET&O zelf verzorgd worden centraal ingekocht bij een externe broker. Voor deze opleidingen vindt geen urenregistratie plaats; dit in tegenstelling tot de situatie voor 1 januari 2020, toen vond voor een deel van de externe opleidingen wel een urenregistratie plaats. Er vindt geen sturing plaats op het aantal opleidingsuren per medewerker.
GRI 404-2	Programma's voor competentie management en 'een leven lang leren', waardoor de blijvende inzetbaarheid van medewerkers wordt gegarandeerd en zij geholpen worden bij het afronden van hun loopbaan.	Bijlage: Feiten en cijfers; Voorwaarden voor duurzaam resultaat; <u>Duurzame inzetbaarheid</u>	
Enexis indicator	Toename/afname # fte schaars technisch personeel. Bevlogenheid medewerkers en samenwerking.	Doelstellingen en prestaties; <u>Voorwaarden voor duurzaam resultaat</u>	

Categoriernaam/indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
Efficiënte bedrijfsvoering			
GRI-103	Managementbenadering.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Over dit verslag; Reikwijdte; Bepalen van de inhoud	
Enexis indicator	Aantal stations voorzien van Distributie Automatisering (Light).	Bijlage: Feiten en cijfers; Onze maatschappelijke impact; De netten	
Beleidsbeïnvloeding			
GRI-103	Managementbenadering.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Over dit verslag; Reikwijdte; Bepalen van de inhoud	
GRI 307-1	Hoogte van significante boetes en totaal aantal niet-geldelijke sancties wegens het niet naleven van milieuwet-en regelgeving.	Bijlage: Feiten en cijfers; Onze maatschappelijke impact; <u>Wet- en regelgeving</u>	
GRI 419-1	a. Aanzienlijke boetes en niet-monetaire sancties wegens niet-naleving van de wetten en verordeningen op het gebied van het sociale- en het economische in termen van: <ul style="list-style-type: none"> i. geldwaarde; ii. niet-monetaire sancties; iii. zaken aanhangig door middel van geschillenbeslechting. b. Als de organisatie geen niet-naleving van wetten en/of verordeningen geïdentificeerd heeft, is een korte verklaring voor dit feit voldoende. c. De context waartegen aanzienlijke boetes en niet-monetaire sancties werden aangegaan.	Bijlage: Feiten en cijfers; Onze maatschappelijke impact; <u>Wet- en regelgeving</u>	
Financieel robuust			
GRI-103	Managementbenadering.	Financieel verantwoord; Bijlage: Over dit verslag; Reikwijdte; Bepalen van de inhoud	
GRI 201-1	Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd.	Financieel verantwoord; Geconsolideerde jaarrekening	
Enexis indicator	Nettowinst.	Financieel verantwoord; Geconsolideerde jaarrekening	

Categoriennaam/indicator	Naam van de indicator	Verwijzing	Niet gerapporteerd
Informatiebeveiliging			
GRI-103	Managementbenadering.	<u>Onze maatschappelijke impact</u> ; Bijlage: Over dit verslag; <u>Reikwijdte</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
Enexis indicator	Kwalitatieve toelichting.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; <u>Meebewegen in een veranderd speelveld</u>	
Een duurzame organisatie			
GRI-103	Managementbenadering.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Over dit verslag; <u>Reikwijdte</u> ; <u>Bepalen van de inhoud</u>	
GRI 305-1	Directe uitstoot van broeikasgas (scope 1).	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Feiten en cijfers; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - CO₂-voetafdruk</u>	
GRI 305-2	Indirecte uitstoot van broeikasgas (scope 2).	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Feiten en cijfers; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - CO₂-voetafdruk</u>	
GRI 305-3	Andere indirecte uitstoot van broeikasgas (scope 3).	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Feiten en cijfers; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - CO₂-voetafdruk</u>	
GRI 305-4	GHG emissie intensiteit.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; Bijlage: Feiten en cijfers; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - CO₂-voetafdruk</u>	
Enexis indicator	Hoeveelheid afval. Duurzaam wagenpark.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat; <u>Wat wij zelf doen om te verduurzamen</u> ; Bijlage: Feiten en cijfers; <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - CO₂-voetafdruk</u>	

EU: BEKENDMAKING NIET-FINANCIËLE INFORMATIE

	Omschrijving	Verwijzing
EU-RICHTLIJN BEKENDMAKING VAN NIET-FINANCIËLE INFORMATIE EN INFORMATIE INZAKE DIVERSITEIT		
Bedrijfsmodel		
	Algemene beschrijving van de kernprocessen en activiteiten om niet-financiële informatie in de juiste context te plaatsen.	Dit is Enexis
Milieu aangelegenheden		
(Resultaten) gevoerde beleid		Voorwaarden voor duurzaam resultaat
(Beheersing) risico's	Langdurige uitval netwerk door natuurramp, intern falen of moedwillig handelen. Actieve rol van Enexis in de energietransitie wordt belemmerd door nieuwe wet- en regelgeving.	Governance en risicomanagement; Risicobeheersing
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Uitbreiden transportcapaciteit. Jaarlijkse toename in aansluitingen waarop wordt teruggeleverd. Jaarlijks duurzaam opgesteld vermogen. Hoeveelheid afval. CO ₂ -voetafdruk. Duurzaam wagenpark.	Onze maatschappelijke impact ; Voorwaarden voor duurzaam resultaat ; Feiten en cijfers
Sociale- en personeelsaangelegenheden		
(Resultaten) gevoerde beleid		Voorwaarden voor duurzaam resultaat
(Beheersing) risico's	Ongevallen van medewerkers en/of omstanders als gevolg van onveilige situaties en/of falende assets. Complexe changeprojecten overschrijden budget en/of leveren niet tijdig of niet voldoende businesswaarde op.	Governance en risicomanagement; Risicobeheersing
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Ongevallen en Lost Time Injury Frequency. Bevlogenheid en samenwerking. % Ziekteverzuim. Leeftijdscategorie. Arbeidsparticipatie. In- en uitstroom.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat

	Omschrijving	Verwijzing
Eerbiediging van mensenrechten		
(Resultaten) gevoerde beleid	Enexis onderkent en onderschrijft de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties. Aspecten met betrekking tot mensenrechten, zoals gelijke behandeling en medezeggenschap, zijn uitgewerkt in de cao, bedrijfsregelingen en Gedragswijzer voor medewerkers (geactualiseerd in 2021). Voor melding van eventuele schendingen heeft Enexis een klachtenprocedure, vertrouwenspersonen en klokkenluidersregeling. Tevens hangt Enexis de richtlijnen aan voor arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden die gelden als fundamentele principes en rechten op het werk, zoals deze zijn geformuleerd door de International Labour Organization. De Gedragswijzer is publiekelijk toegankelijk via de website. In geval van schendingen, wordt dit gerapporteerd.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat: <u>Aandacht voor mensenrechten en een sociaal veilige werkplek</u> ; Feiten en cijfers: <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - Ketenverantwoordelijkheid</u>
(Beheersing) risico's		Enexis heeft in het kader van de richtlijnen en afspraken op dit gebied geen specifieke risico's geïdentificeerd.
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Gedragscode leveranciers (Code of Conduct). Gedragswijzer. Klachtenregeling. Frauderegeling en uitvoeringsprotocol.	Enexis hanteert geen specifieke kwantitatieve KPI op het gebied van eerbiediging van mensenrechten. Het meetbaar maken van onze maatschappelijke prestaties zien wij als een belangrijk thema, dat in de komende jaren onze aandacht heeft.
Bestrijding van corruptie en omkoping		
(Resultaten) gevoerde beleid	Enexis' beleid om corruptie of omkoping van medewerkers te voorkomen, is vastgelegd in het Maatschappelijk Verantwoord Inkoop beleid, Gedragswijzer voor medewerkers (geactualiseerd in 2021) en de Gedragscode Leveranciers (onderdeel van de Algemene Inkoopvoorwaarden). Voor melding van eventuele schendingen is er een regeling 'Vermeende misstanden en onregelmatigheden' en zijn er vertrouwenspersonen benoemd. Daarnaast is er een interne integriteitscommissie die eventuele integriteitsschendingen bespreekt en borgt dat we blijven werken aan het cultureel verankeren van integriteit.	Voorwaarden voor duurzaam resultaat: <u>Aandacht voor mensenrechten en een sociaal veilige werkplek</u> ; Feiten en cijfers: <u>Maatschappelijk verantwoord ondernemen - Ketenverantwoordelijkheid</u>
(Beheersing) risico's		Enexis heeft in het kader van de richtlijnen en afspraken op dit gebied geen specifieke risico's geïdentificeerd.
Niet-financiële prestatie-indicatoren	Gedragscode leveranciers (Code of Conduct). Gedragswijzer. Klachtenregeling. Frauderegeling en uitvoeringsprotocol.	Enexis hanteert geen specifieke kwantitatieve KPI op het gebied van corruptie en omkoping. Het meetbaar maken van onze maatschappelijke prestaties zien wij als een belangrijk thema, dat in de komende jaren onze aandacht heeft.

BEGRIPPENLIJST

NIET-FINANCIËLE BEGRIPPEN

ASSOCIATION OF ISSUING BODIES (AIB)

Het doel van de AIB is het ontwikkelen, gebruiken en promoten van een gestandaardiseerd systeem van energiecificering voor alle energiedragers. (www.aib-net.org)

AUTORITEIT CONSUMENT & MARKT (ACM)

De Autoriteit Consument & Markt ziet erop toe dat bedrijven eerlijk concurreren en beschermt consumentenbelangen, reguleert de tarieven van energiebedrijven en ziet toe op de naleving van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet.

AUTORITEIT PERSOONSgegevens (AP)

De Autoriteit Persoonsgegevens is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt.

BETROUWBAAR

De mate van betrouwbaarheid van de energievoorziening wordt uitgedrukt in de gemiddelde tijdsduur en frequentie van onderbrekingen van energiedistributie naar eindafnemers.

CUSTOMER EFFORT SCORE (CES)

De Customer Effort Score laat zien hoeveel moeite een klant van heeft moeten doen om zijn of haar verzoek af te handelen.

- Aanleg Primaire Infrastructuur: onderzoek onder klanten van Enexis Netbeheer uit het proces maatwerk aansluitingen. Er wordt gemeten in welke mate de klanten inspanning hebben moeten leveren om een offerte te ontvangen, dan wel de aangevraagde aansluiting opgeleverd te krijgen.
- Standaard aansluitingen: onderzoek onder klanten van Enexis Netbeheer die de maand voor de meting een nieuwe/gewijzigde aansluiting opgeleverd hebben gekregen door Enexis. Er wordt gemeten hoeveel moeite de klant heeft

moeten doen om het proces van aanvraag tot en met de oplevering van een standaard aansluiting te doorlopen.

- Storingen: deze meting geeft inzicht in de mate van tevredenheid over het proces storingen. Klanten van Enexis Netbeheer wordt gevraagd hoeveel inspanning nodig was om storingsinformatie te verkrijgen tijdens een (ongeplande) storing.

DUURZAAMHEID

‘Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen’. Enexis interpreteert dit kortheidshalve, en gericht op de primaire taken, als ‘Het streven om verstandig met energiebronnen en het milieu om te gaan.’

DUURZAAM OPGESTELD VERMOGEN

Duurzaam geïnstalleerd piekvermogen, uitgedrukt in MW. Duurzame bron van opwek betreft zon en wind (biogas en water uitgesloten).

EMPLOYEE NET PROMOTER SCORE

De Employee Net Promoter Score toont de mate waarin medewerkers Enexis aan anderen aanraden als werkgever. De score wordt bepaald door: % promotors - % criticasters.

ENERGIEKETEN

Alles wat te maken heeft met de herkomst, de productie, het transport en het eindverbruik van energie.

ENERGIETRANSITIE

Aanduiding voor de verandering van de energievoorziening van centrale opwekking vanuit fossiele energiebronnen naar decentrale opwekking vanuit duurzame energiebronnen.

GRI

Global Reporting Initiative; een wereldwijde standaard voor jaarverslaglegging met betrekking tot duurzaamheid.

JAARLIJKSE UITVALDUUR (JUD)

Jaarlijkse uitvalduur als gevolg van onvoorziene onderbrekingen (storingen). Het aantal minuten (elektriciteit) of seconden (gas) dat de klant gemiddeld geen energietoevoer heeft in een kalenderjaar.

- Elektriciteit: per onderbreking het product van het aantal getroffen aangeslotenen en de tijdsduur van de onderbreking in minuten, gesommeerd over alle onderbrekingen en gedeeld door het totaal aantal aangeslotenen op het desbetreffende netvlak in het jaar. Het aantal aangeslotenen wordt jaarlijks afgestemd en beoordeeld door Movaris.
- Gas: per onderbreking het product van het aantal getroffen aangeslotenen en de tijdsduur van de onderbreking in seconden gesommeerd over alle onderbrekingen en gedeeld door het totaal aantal aangeslotenen in het jaar. Het aantal aangeslotenen wordt jaarlijks afgestemd en beoordeeld door Movaris.

KETEN

De verzameling partijen die met elkaar een proces uitvoeren. Enexis is actief in de energieketen en in de grondstoffenketen.

KLANTTEVREDENHEID

Aanduiding voor de beoordeling van de prestaties van Enexis door klanten.

KWANTITATIEVE VOORTGANG JAARORDERBOEK

De absolute waarde van de gerealiseerde omzet uit het jaarorderboek vergelijken we met de geplande omzet. Hierbij is de gerealiseerde omzet uit het jaarorderboek de waarde van het uitgevoerde werkpakket (inclusief onderhanden werk); de geplande omzet is de waarde van het in opdracht ontvangen werkpakket tegen normkosten (inclusief onderhanden werk).

LOST TIME INJURY FREQUENCY (LTIF)

Indicator voor medewerkersveiligheid in de uitvoering van werkzaamheden uitgedrukt in het aantal ongevallen met verzuim per 1 miljoen gewerkte uren.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN (MVO)

Wijze van ondernemen die als doel heeft de negatieve invloed van de bedrijfsvoering op de omgeving te beperken en positieve invloed uit te oefenen op de maatschappij.

NETBEHEERDER

Een onafhankelijk nutsbedrijf dat is aangewezen om in een vastgesteld gebied het transport van gas en elektriciteit tussen leverancier en klant te verzorgen en daarvoor netten aan te leggen en te onderhouden. De taken van de netbeheerder zijn vastgelegd in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet. Enexis Netbeheer B.V. is de netbeheerder binnen Enexis Groep.

NETWERKBEDRIJF

Enexis Groep is een netwerkbedrijf dat bestaat uit een groep bedrijven, waaronder Enexis Netbeheer, Enpuls en Fudura. Elk bedrijf binnen Enexis Groep heeft zijn eigen specifieke aandachtsgebied. Samen werken we aan een betrouwbare en duurzame energievoorziening voor vandaag én voor de toekomst.

REGIONALE ENERGIE STRATEGIE (RES)

De Regionale Energie Strategie is een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzes voor opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. In de RES staat beschreven welke strategie een RES-regio hanteert om lokale/regionale energiedoelstellingen te bepalen en te behalen.

REGULERING

De ontwikkeling en afstemming van wet- en regelgeving voor de activiteiten van bedrijven, zoals netbeheerders en netwerkbedrijven, en het overheidstoezicht op de naleving ervan.

SLIMME METER

Een verbruiksmeter voor elektriciteit en/of gas die op afstand uit te lezen is door de netbeheerder en die de klant via een lokale toegangspoort verbruiksgegevens ter beschikking stelt voor verdere verwerking via eigen randapparatuur.

STAATSTOEZICHT OP DE MIJNEN (SODM)

De onafhankelijke toezichthouder op de delfstoffen- en energiewinning in Nederland en gasveiligheid.

STAKEHOLDER

Partij die betrokken is bij of geraakt wordt door de activiteiten van Enexis. Enexis definieert per 1 januari 2021 de volgende stakeholders: klanten, medewerkers, aandeelhouders, energiemarktpartijen, investeerders, ketenpartners, beleidsbepalers, lokale energietransitiepartners.

TERUGLEVERING

Energielevering door een klant aan het energienet als gevolg van eigen opwek van (doorgaans duurzame) energie.

TOENAME/AFNAME # FTE SCHAARS TECHNISCH PERSONEEL

De groei in bezetting eigen personeel binnen de 10 vestigingen en Expertise, Bedrijfsvoering, Stations (EBS) die in een jaar gerealiseerd dient te worden in de vooraf gedefinieerde schaarse technische functies, binnen de functiegroepen Engineers, Monteurs, Uitvoerders, Specialisten en Technici.

UITBREIDING AANSLUITCAPACITEIT

De uitbreiding van de aansluitcapaciteit geeft een beeld van de inspanningen om ons net geschikt te maken voor de energietransitie. Deze wordt gemeten door het totaal aantal aangesloten trafo's (in een jaar) te vermenigvuldigen met het vermogen.

VEILIGHEIDSBEWUSTZIJN

Het vermogen om gevoelens en ervaringen effectief om te zetten in preventieve acties en alerte reacties op (potentieel) gevaarlijke situaties, zodat in te zetten acties vrij van gevaar kunnen worden uitgevoerd.

VERBRUIKERSMINUTEN (VBM)

Het aantal minuten (elektriciteit) of seconden (gas) dat de klant gemiddeld geen energietoevoer heeft in een kalenderjaar.

VOETAFDRUK

Weergave van de omvang van de CO₂-emissie van Enexis in een kalenderjaar. Enexis maakt binnen de voetafdruk onderscheid tussen eigen emissie en ketenemissie.

ZIEKTEVERZUIM

Ziekteverzuimpercentage wordt berekend door het aantal afwezigheidsdagen te delen door het aantal beschikbare dagen, rekening houdend met het deeltijdpercentage (v.w.b. het aantal beschikbare dagen) en het percentage arbeidsgeschiktheid (v.w.b. het aantal afwezigheidsdagen). Het betreft in beide gevallen kalenderdagen en geen werkdagen.

FINANCIËLE BEGRIPPEN**BEÏNVLOEDBARE KOSTEN EN OPBRENGSTEN**

De som van de beïnvloedbare kosten en opbrengsten van Enexis Netbeheer, incl. staven.

DEGENERATIEKOSTEN

Kosten die door gemeenten in rekening worden gebracht voor schade en ongemakken voortvloeiende uit werkzaamheden aan het netwerk in de gemeentegrond.

EBIT

Earnings Before Interest and Tax: resultaat vóór aftrek van rente en belastingen.

FFO/NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN

Deze wordt als volgt berekend: (bedrijfsresultaat + afschrijvingen – amortisaties + ontvangen dividend van deelnemingen – financiële lasten + financiële baten – acute belastingen) / netto rentedragende schulden.

FFO-RENTEDEKKING

Deze wordt als volgt berekend: (bedrijfsresultaat + afschrijvingen – amortisaties + ontvangen dividend van deelnemingen + financiële baten – acute belastingen) / betaalde rentelasten.

GEÏNVESTEERD VERMOGEN

Vaste activa vermeerderd met activa aangehouden voor verkoop minus vooruitontvangen bijdragen (langlopend + kortlopend) verminderd met passiva aangehouden voor verkoop vermeerderd met het netto werkkapitaal.

NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN

Deze wordt als volgt berekend: totaal rentedragende verplichtingen – deposito's – liquide middelen.

NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN / (EV + NETTO RENTEDRAGENDE SCHULDEN)

Deze wordt als volgt berekend: (totaal rentedragende verplichtingen – deposito's – liquide middelen) / (eigen vermogen + (totaal rentedragende verplichtingen – deposito's – liquide middelen)).

NETTO WERKKAPITAAL

Totaal vlottende activa (exclusief liquide middelen, exclusief kortlopende financiële vaste activa en exclusief deposito's) minus kortlopende schulden (exclusief rentedragende verplichtingen, exclusief in volgend jaar te amortiseren vooruitontvangen bijdragen en exclusief derivaten).

NORMKOSTEN

Interne prijs die gebaseerd is op norm hoeveelheden en gemiddelde standaard kosten.

RETURN ON EQUITY

Resultaat na belastingen gedeeld door het eigen vermogen per jaareinde. ROIC EBIT gedeeld door het geïnvesteerd vermogen per jaareinde.

SOLVABILITEIT

Eigen vermogen x 100% gedeeld door het balanstotaal.

WERKPAKKET

Bruto-investeringen en exploitatiewerkzaamheden aan de elektriciteits- en gasnetten plus activiteiten met betrekking tot slimme meters op basis van normprijzen.

X-FACTOR

Met de X-factorberekening bepaalt de ACM de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering.

COLOFON

Uitgave

Enexis Holding N.V.
Postbus 856
5201 AW 's-Hertogenbosch

Het jaarverslag is online beschikbaar op onze website: enexisgroep.nl/jaarverslag

Redactie en productie

Afdeling Communicatie & Public Affairs Enexis Groep, 's-Hertogenbosch

Vormgeving

DartGroup, Amsterdam

Fotografie & beelden

Enexis Groep

Engelse vertaling

DartGroup, Amsterdam

Een Engelse vertaling van dit jaarverslag is beschikbaar op enexisgroep.com/annualreport. De Nederlandse versie is leidend.

REACTIES

We streven ieder jaar opnieuw onze verslaglegging te verbeteren. Daarbij is de inbreng van kritische lezers steeds een welkomme steun. Heeft u ideeën voor verbetering? Mail dan naar communicatie@enexis.nl.

Enexis Holding N.V.

Postbus 856

5201 AW 's-Hertogenbosch

Tel: 088 857 77 77

www.enexisgroep.nl